

POLIROM
Top 10+

ALDOUS HUXLEY

Minunata lume nouă

Aldous Huxley, *Brave New World*

Copyright © Mrs. Laura Huxley, 1932

All rights reserved

© 2003, 2011 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

HUXLEY, ALDOUS

Minunata lume nouă /Aldous Huxley. Ed. a 3-a; trad. și
note de Suzana și Andrei Bantaș . – Iași : Polirom, 2011

ISBN print : 978-973-46-1959-7

ISBN ePUB : 978-973-46-4108-6

ISBN PDF : 978-973-46-4109-3

I. Bantaș, Suzana (trad.)

II. Bantaș, Andrei (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

ALDOUS
HUXLEY

Minunata
lume nouă

Ediția a III-a

Traducere și note
de Suzana și Andrei Bantaș

POLIROM
2011

Aldous Huxley (1894-1963) este nepotul celebrului naturalist și eseist Thomas Henry Huxley și fratele renumitului naturalist Julian Huxley. În 1908 își începe studiile la Eton, și după o întrerupere de doi ani (pricinuită de o gravă afecțiune oculară), le continuă la Balliol College, Oxford, unde va preda pentru scurt timp literatura. În 1916 publică volumul de versuri *Roata în flăcări*. Debutul în proză se produce patru ani mai târziu, în 1920, cu un volum de nuvele, *Limbo*, iar în anul următor apare primul său roman, *Galben de crom*. Autor prolific, lui Huxley i-au apărut de-a lungul vieții peste patruzeci de cărți, dintre care amintim: romanele *Punct contrapunct* (1928; Polirom, 2003), *Orb prin Gaza* (1936; Polirom, 2009), *Minunata lume nouă* (1932, a cărei continuare, *Reîntoarcere în minunata lume nouă*, apare în 1958; cele două au fost publicate într-un singur volum la Editura Polirom, în 2003) și *Geniul și zeita* (1955, Polirom, 2009); volumul de versuri *Leda* (1920); culegerile de nuvele *Surîsul Giocondei* (1924), *Două sau trei grații și alte povestiri* (1926), *Muzică nocturnă* (1931); volumele de eseuri *Studii adecvate* (1927), *Scopuri și mijloace* (1937), *Filosofia eternă* (1945), *Porțile percepției* (1954, sursa de inspirație pentru numele celebrei formații The Doors), piese de teatru și cărți de călătorie. În 1939, Huxley a primit James Tait Black Memorial Prize pentru romanul *After Many a Summer Dies the Swan*, iar în 1959 a fost distins cu Premiul pentru Merit al Academiei Americane de Arte și Litere.

Celebrul roman *Minunata lume nouă* (1932) pornește de la ideea unei societăți distopice care, pentru a-și controla cetățenii, recurge la orice subterfugiu: de la transformarea rasei umane și manipularea ei genetică, pînă la mascarea minciunii în adevăr absolut. Rezultatul este o combinație de realități orwelliene și scene din cel mai pur SF, în care cărțile sînt arse și singura cultură acceptată sînt preceptele unui conducător megaloman, în care apariția unei ediții de *Opere complete* de William Shakespeare poate duce la răsturnarea unui regim absurd, în care oamenii sînt concepuți în imense incubatoare, iar cei neatinși încă de morbul acestei „civilizații“ sînt izolați în rezervații.

„Utopiile ne apar astăzi mult mai realizabile decît se credea pe vremuri. De aceea în vremurile noastre ne aflăm în fața unei întrebări destul de chinuitoare : cum să evităm înfăptuirea lor definitivă?... Utopiile sînt realizabile. Viața se îndreaptă către utopii. Și poate că începe un veac nou, un veac în care intelectualii și pătura cultivată vor visa la mijloacele de a evita utopiile și de a reveni la o societate neutopică, mai puțin «perfectă», dar mai liberă.“

NIKOLAI BERDIAEV

Capitolul I

O clădire cenușie, scundă, de numai treizeci și patru de etaje. Deasupra intrării, firma CENTRUL DE INCUBAȚIE ȘI CONDIȚIONARE PENTRU LONDRA CENTRALĂ, iar pe stemă, în formă de scut, deviza Statelor Unite ale Lumii: COMUNITATE, IDENTITATE, STABILITATE.

Sala imensă de la parter dădea către nord. Rece, în pofida verii de afară și a căldurii tropicale din încăpere, prin geamuri pătrundea o lumină subțire și aspră, căutînd avidă, parcă, vreun manechin drapat, ori vreo jucărie, vreo formă academică palidă, dar negăsind decît sticla, nichelul și porțelanul cu luciu sec, tipice pentru un laborator. Răceala ca de iarnă își dădea mîna cu frigul iernatic. Halatele lucrătorilor erau albe, mîinile lor erau îmbrăcate în mănuși de cauciuc de culoarea palidă a cadavrelor. Lumina era înghețată, moartă, fantomatică. Doar tuburile gălbui ale microscopelor dădeau luminii o oarecare consistență, făcînd-o să se întindă ca untul pe țevile lustruite, o dungă molatică lîngă alta, într-o procesiune nesfîrșită de-a lungul meselor de lucru.

— Iar aceasta, spuse Directorul deschizînd ușa, este Sala de Fertilizare.

Cînd intră Directorul Centrului de Incubație și Condiționare, trei sute de fertilizatori, aplecați asupra instrumentelor lor, erau adînciți în muncă într-o tăcere prin care li se putea auzi și respirația

ca o frîntură de melodie fredonată pentru sine ori un fluierat – atît de concentrați și absorbiți erau cu toții. O trupă întreagă de studenți nou-veniți, foarte tineri, cu fețele trandafirii și cu caș la gură se ținea foarte aproape de Director, urmîndu-l cu oarecare spaimă și supunere slugarnică. Fiecare dintre ei avea un carnet de notițe în care însemna cu sîrg și disperare tot ce spunea marele savant. Direct din gura celebrității. Era un adevărat privilegiu. Directorul Centrului de Incubație și Condiționare (DCIC) pentru Londra Centrală ținea morțiș să-și conducă personal fiecare serie de boboci, făcînd turul diferitelor secții ale Centrului.

— Doar așa, ca să vă dau o idee generală, le explica el.

Firește că trebuia să capete o idee generală, de vreme ce urmau să-și îndeplinească inteligent munca – deși prea multe nu trebuia să știe; mai bine zis era convenabil să știe cît mai puțin, ca să poată ajunge membri adevărați și fericiți ai colectivității. Căci, după cum știa toată lumea, amănuntele sînt cheia virtuții și fericirii; din punct de vedere intelectual, generalitățile sînt doar un rău necesar. Nu filosofii, ci amatorii de traforaje și colecționarii de timbre alcătuiesc coloana vertebrală a oricărei societăți.

— Mîine – adăuga el întotdeauna, zîbindu-le cu o bunăvoință ușor amenințătoare – o să vă apucați serios de treabă. N-o să mai aveți vreme de generalități. Dar între timp...

Între timp se bucurau de un privilegiu. Direct din gura savantului în carnetul de notițe. Băieții scriau repede, repede, într-un ritm nebunesc.

Înalt și oarecum firav, dar țînîndu-se foarte drept, Directorul înaintă în încăpere. Avea bărbia cam lungă și dinții mari, destul de proeminenți, pe care buzele lui groase și frumos arcuite nu-i

acopereau cu totul nici cînd tăcea. Să fi fost bătrîn, să fi fost tînăr? Cît să fi avut: treizeci de ani? Cincizeci? Cincizeci și cinci? Era greu de spus. Și, oricum, nici nu se punea această problemă; în acest an de stabilitate, 632 al Erei Ford, nici prin cap nu-ți trecea să pui o asemenea întrebare.

— Voi începe cu începutul, spuse DCIC și studenții mai zeloși înregistrară în carnete și această intenție: *Vom începe cu începutul*. Acestea – spuse el, cuprinzînd cu un gest larg toată aparatura – sînt incubatoarele. Și, deschizînd o ușă bine izolată, le arătă nenumăratele stelaje cu eprubete numerotate. Le explică: — Aceasta este cota săp-tămînală de ovule. Ținute la temperatura sîngelui. În timp ce gameții masculini (și deschise o altă ușă) trebuie păstrați la o temperatură cu două grade mai mică, 35° în loc de 37°. Căldura normală a sîngelui duce la sterilitate. Berbecii ținuți în vată termogenă nu mai zămislesc miei.

Sprîjinindu-se cu umărul de un stelaj cu incubatoare, în timp ce creioanele studenților mîzgăleau ilizibil pagini întregi, Directorul le prezentă o scurtă descriere a proceselor moderne de fertilizare; firește, mai întii le vorbi despre realizarea ei pe cale chirurgicală:

— Operația e suportată voluntar pentru binele Societății, ca să nu mai vorbim că este răsplătită cu o primă echivalentă cu salariul pe șase luni.

Apoi continuă cu o descriere a tehnologiei folosite pentru conservarea și menținerea în viață a ovarului excizat pentru a se dezvolta în mod activ; trecu după aceea la considerații referitoare la temperatura optimă, la concentrația de sare, la vîscozitate; se referi la lichidul în care erau păstrate ovulele recoltate ajunse la maturitate. Apoi, conducîndu-și învățații către mesele de lucru, le arătă efectiv cum se extrage acest lichid din eprubete;

cum este lăsat să cadă picătură cu picătură pe lamelele special încălzite ale microscoapelor; cum ovulele conținute de acest lichid sînt cercetate pentru a nu prezenta anomalii, apoi numărate și transformate într-un receptacul poros; cum acest receptacul (și acum îi duse pe studenți să urmărească operația) este cufundat într-un bulion de cultură cald, un mediu nutritiv care conține spermatozoizi în mișcare liberă – cu o concentrație minimă de 100 000 pe centimetru cub, după cum insistă el să precizeze. De asemenea, le arată cum, după zece minute, receptaculul este scos din lichid și conținutul său este examinat din nou; cum, dacă vreunul din ovule rămîne nefecundat, este supus din nou imersiunii, și operația se repetă ori de cîte ori este nevoie; cum ovulele fecundate revin în incubator. Cele de tip Alfa și Beta rămîn acolo, pînă la îmbutelierea lor definitivă; în schimb, cele de tip Gama, Delta și Epsilon sînt scoase din nou afară după numai treizeci și șase de ore, spre a fi supuse procesului Bokanovski.

— Procesul Bokanovski, repetă Directorul și studenții subliniară aceste cuvinte în însemnările de pe carnete.

Un ovul, un embrion, un adult – aceasta este evoluția normală. Dar un ovul supus bokanovskificării va germina, va prolifera, se va diviza. Va da opt pînă la nouăzeci și șase de noi muguri, iar fiecare mugur se va dezvolta într-un embrion perfect format, și fiecare embrion va da un adult de talie normală. Se obțin deci nouăzeci și șase de ființe umane, acolo unde înainte creștea doar una. Deci un mare progres.

— În esență, conchise DCIC, bokanovskificarea constă într-o serie de opriri ale dezvoltării. Noi întrerupem creșterea normală și, lucru destul de paradoxal, oul reacționează prin înmugurire.

Reacționează prin înmugurire, notară repede creioanele.

Directorul arată cu degetul: pe o bandă care înainta lent, un stativ cu eprubete intra într-o cutie mare de metal, în timp ce ieșea un alt stativ plin. Mecanismul scotea un zgomot monoton, ca al unei mîțe care toarce. Directorul le mai dădu un amănunt: trecerea eprubetelor prin mecanism durează opt minute. Opt minute de expunere puternică la raze X este maximum pe care-l pot suporta ovulele. Cîteva dintre ele chiar mor; cît privește restul, cele mai puțin sensibile se divid în două; majoritatea scot patru muguri; unele scot opt; toate sînt repuse în incubatoare de unde mugurii încep să se dezvolte; apoi, după două zile, eprubetele sînt răcite brusc și verificate din nou. Mugurii dau la rîndul lor doi, patru sau opt muguri; după ce-au înmugurit, sînt tratați cu alcool pînă aproape de distrugere; ulterior dau din nou semne de înmugurire, iar apoi mugurii din mugurul de muguri sînt lăsați să se dezvolte în pace – o nouă întrerupere dovedindu-se în general fatală. În acest răstimp, ovulul inițial a avut posibilitatea de a se transforma în opt pînă la nouăzeci și șase de embrioni.

— Veți recunoaște, deci, că este un progres remarcabil față de ceea ce se petrece în natură. Dar nu e vorba de niște gemeni identici – nu doar de niște gemeni, dubleți sau tripleți prăpădiți ca în vremurile de demult ale viviparității, cînd se întîmpla uneori ca vreun ovul să se dividă accidental. Aici e vorba de zeci sau chiar sute de produse noi. *Sute*, repetă Directorul și-și deschise larg brațele de parcă ar fi împărțit cu generozitate pomeni. *Sute!*

Dar unul dintre studenți făcu prostia de a întreba în ce constă avantajul.

— Vai, dragă băiete! se întoarse cu asprime Directorul împotriva lui. Dar ce, nu vezi? Chiar *nu-ți dai seama*? Și ridică mîna, adoptînd o expresie maiestuoasă: — Metoda Bokanovski reprezintă unul dintre instrumentele majore ale stabilității sociale!

Instrumentele majore ale stabilității sociale.

Bărbați standardizați, femei standardizate; în loturi uniforme. Întregul personal al unei fabrici alcătuit din produsele unui singur ovul bokanovskificat.

— Nouăzeci și șase de gemeni identici lucrînd la nouăzeci și șase de mașini identice! Glasul îi vibra de entuziasm: — Acuma știți cum stăm. Pentru prima dată în istorie avem *Comunitate, Identitate, Stabilitate*.

Citase deci deviza întregii planete. Cuvinte mărețe.

— Dacă am putea extinde nelimitat bokanovskificarea, întreaga problemă ar fi pe deplin rezolvată.

Rezolvată prin ființe Gama standardizate, ființe Delta invariabile, ființe Epsilon uniforme. Milioane de gemeni identici. În sfîrșit, se aplicase la biologie principiul producției în masă.

— Dar, vai, clătină din cap Directorul, *nu putem* extinde bokanovskificarea la nesfîrșit.

Se părea că limita era de nouăzeci și șase, iar media satisfăcătoare era de șaptezeci și doi. Fabricarea cît mai multor loturi de gemeni identici din același ovar și cu gameții aceluiași mascul – asta era tot ce puteau realiza – tragic de puțin. Și nici asta nu era ușor:

— Căci în natură e nevoie de treizeci de ani pentru ca două sute de ovule să ajungă la maturitate. Însă în momentul de față, aici și acum, treaba noastră este să stabilizăm populația. Să tot dăm la nesfîrșit, cu picătura, cîte doi gemeni, vreme de un sfert de veac – ce rost ar avea?

Evident, n-avea nici un rost. Dar tehnica lui Podsnap accelerase extraordinar procesul de coacere. Se puteau asigura cel puțin o sută cincizeci de ovule mature în decurs de doi ani. Prin fertilizare și bokanovskificare – cu alte cuvinte, o înmulțire cu 72 – obții o medie de aproape unsprezece mii de frați și surori în o sută cincizeci de loturi de gemeni identici, toți de aceeași vîrstă, și în numai doi ani.

— Iar în cazuri excepționale, izbutim să obținem dintr-un singur ovar peste cincisprezece mii de indivizi adulți!

Făcîndu-i semn cu degetul unui tînăr blond și rumen la față, care tocmai trecea pe acolo, îl strigă:

— Domnule Foster! Tînărul rumen se apropie. Ne poți spune care a fost recordul atins pentru un singur ovar?

— În cadrul Centrului nostru, șaisprezece mii doisprezece, răspunse domnul Foster fără să șovăie măcar o clipă. Vorbea foarte iute, avea o mare vioiciune în ochii lui albaștri și îi făcea o plăcere evidentă să citeze cifre: — Șaisprezece mii doisprezece din o sută optzeci și nouă loturi de embrioni identici. Dar bineînțeles că unele centre tropicale au avut realizări și mai mari. Cel din Singapore a produs adeseori peste șaisprezece mii cinci sute; iar cel din Mombassa a atins efectiv cifra de șaptesprezece mii. Însă realitatea este că se bucură de niște avantaje speciale. Ar trebui să vedeți ce puternic reacționează un ovar de negresă la stimulii glandei pituitare! E de-a dreptul uimitor, cînd ești deprins să lucrezi doar cu material european. Și totuși, adăugă el rîzînd (dar în ochi îi sticlea flacăra luptei, iar bărbia i se înălța sfidător), totuși, ne-am pus în gînd să-i batem dacă putem. Chiar în momentul de față lucrez la un minunat

ovar Delta-Minus. Are doar optsprezece luni. Încă de pe acum a dat peste douăsprezece mii șapte sute de copii, fie deja decantați, fie în embrion. Și încă mai produce din plin. Cred că o să-i batem în cele din urmă.

— Îmi place cum gîndești! strigă Directorul și-l bătu prietenește pe umăr. Vino cu noi și împărtașește-le băieților ăstora experiența și priceperea dumitale de specialist.

Domnul Foster zîmbi modest și răspunse:

— Cu plăcere.

Îi însoți în Sala de Îmbuteliere unde activitatea intensă se desfășura ordonat, într-un fel de zarvă armonioasă. Mai multe lifturi mici aduceau neîncetat, în valuri, din Banca de Organe din subsolul al doilea, fișii de peritoneu proaspăt de scroafă, gata tăiate la dimensiunile corespunzătoare. Fîșș! Poc! și ușițele lifturilor se deschideau: operatorii de la îmbuteliere n-aveau nevoie decît să întindă mîna, să ia fișiile și să le introducă gata netezite în flacon și, înainte ca acesta să fi înaintat pe banda rulantă dincolo de operator, fîșș! poc! altă bucată de peritoneu ieșea din adîncuri, gata să fie introdusă într-un alt flacon, următorul din acest nesfîrșit alai lent de pe banda transportoare.

Alături de Operatorii de la Îmbuteliere se aflau Normatorii. Procesiunea înainta; unul cîte unul, ovulele erau transferate din eprubetele lor în containerele mai mari; operatorii despica cu abilitate căptușeala peritoneului, lăsau să cadă unde trebuie ovulele în fază de morulă, turnau soluția de ser fiziologic... și flaconul trecea deja mai departe. Îi venea acum rîndul să fie etichetat de alți lucrători specializați. Ereditatea, data fecundării, apartenența la unul sau altul din grupurile bokanovski-ficate – toate aceste detalii erau transferate de pe eprubetă pe flacon. Procesiunea înainta încet –

de data asta nu mai era vorba de anonim, ci de obiecte identificate și numite; treceau printr-o deschizătură din perete către Sala de Predestinare Socială.

— Un fișier care ocupă optzeci și opt de metri cubi, spuse încântat domnul Foster când pătrunseră în această sală.

— Și conține *toate* informațiile relevante, adăugă Directorul.

— Aduse la zi în fiecare dimineață.

— Și coordonate în fiecare după-amiază.

— Constituind baza calculelor noastre.

— Atîția indivizi de cutare sau cutare calitate, mai explică domnul Foster.

— Distribuți în cutare sau cutare cantitate.

— Ritmul optim de decantare din fiecare moment.

— Reciclarea promptă a rebuturilor neprevăzute.

— Ultrapromptă, repetă domnul Foster. Vai, dacă ați ști câte ore suplimentare a trebuit să lucrez după ultimul cutremur din Japonia! rîse bine dispus și clătină din cap.

— Predestinatorii le trimit Fertilizatorilor toate cifrele.

— Iar aceștia le furnizează embrionii ceruți.

— Și flacoanele vin aici pentru a fi predestinate în tot amănuntul.

— După care sînt trimise la Banca de Embrioni de la subsol.

— Unde vom merge și noi chiar acum.

Deschizînd o ușă, domnul Foster o luă înainte pentru a-i conduce pe scara care ducea la subsol.

Temperatura era în continuare tropicală. Coborîră într-un fel de amurg din ce în ce mai dens. Două uși și un coridor dublu asigurau etanșeitatea subsolului față de orice infiltrare posibilă a luminii de afară.

— Embrionii sînt ca filmul fotografic, le explică mucalit domnul Foster în timp ce deschidea a doua uşă. Nu suportă decît lumina roşie.

Şi, într-adevăr, bezna copleşitoare în care-l urmărea studentii era vizibilă şi stacojie, ca întunericul dindărătul pleoapelor închise într-o după-amiază de vară. Flacoanele pîntecoase aşezate în şiruri suprapuse străluceau ca nenumărate rubine, iar printre acestea se mişcau spectrele de un roşu mai întunecat al unor bărbaţi şi femei cu găvanele ochilor învinetite şi prezentînd simptome de lupus. Aerul vibra uşor de zumzetul şi huruitul maşinărilor.

— Oferă-le cîteva cifre, domnule Foster, îi spuse Directorul, care se plictisise să mai vorbească.

Domnul Foster de-abia aştepta să le mai ofere cîteva cifre.

Sala era lungă de două sute douăzeci de metri, lată de două sute şi înaltă de zece. Făcu un semn în sus. Studentii ridicară ochii către tavanul înalt, cu mişcarea găinilor care beau apă.

Erau trei rafturi: cel de la nivelul pardoselii, prima galerie şi a doua galerie.

Păienjenişul metalic al galeriilor suprapuse se pierdea în întuneric în toate direcţiile. În preajma lor trei fantome roşii descărcău neîncetat damigene de pe o scară rulantă.

Aceasta venea dinspre Sala Predestinării Sociale.

Fiecare flacon putea fi aşezat pe unul din cele cincisprezece rafturi, iar fiecare raft, deşi nu se vedea, era o bandă rulantă care se deplasa cu viteza de 33,3 centimetri pe oră. Opt metri pe zi în decurs de 267 de zile. În total 2 136 de metri. Un circuit al depozitului la nivelul pardoselii, unul la cel al primei galerii, jumătate pe cea de a doua galerie, iar în cea de-a două sute şaizeci şi şaptea dimineaţă la lumina naturală din Sala de Decantare. Existenţă independentă – chipurile.

— Dar în acest interval, încheie domnul Foster, noi am reușit să le supunem la o serie întreagă de operații. Da, da, chiar foarte multe – rîse el triumfător și atoateștiutor.

— Îmi place cum gîndești, îl laudă din nou Directorul. Hai să ne continuăm turul. Dumneata, domnule Foster, le poți explica totul.

Și domnul Foster se conformă.

Le vorbi despre dezvoltarea embrionului în mediul de cultură oferit de peritoneu. Le dădu să examineze îndeaproape consistentul surogat de sînge cu care se hrănea embrionul. Le explică de ce trebuie stimulat cu placentină și tyroxină. Le vorbi despre extractul de *corpus luteum*. Le arată dispozitivele prin care acesta se injecta automat din doisprezece în doisprezece metri, începînd de la punctul 0 pînă la 2 040. Le vorbi despre acele doze sporite treptat de extract de glandă pituitară administrate pe ultimii nouăzeci și șase de metri ai parcursului. Le descrie circulația maternă artificială, instalată în fiecare flacon la metrul 112; le arată rezervorul de surogat sanguin, pompa centrifugă care menține în circulație lichidul deasupra placentei și-l împinge prin plămînul și prin filtrul de excreție. Se referi la tendința supărătoare către anemie a embrionului și la dozele masive de extract de stomac de porc și de ficat de mînz în stare de făt, care trebuiau administrate embrionului pentru a evita acest pericol.

Le arată mecanismul simplu prin care, pe ultimii doi metri din fiecare porțiune de opt metri, toți embrionii erau ușor clătinați simultan pentru a se familiariza cu mișcarea. Făcu o aluzie la gravitația așa-numitei „traume a decantării“ și enumeră precauțiile luate pentru reducerea la minimum a acelui șoc primejdios, printr-o pregătire și educare corespunzătoare a embrionului îmbuteliat. Le mai

spuse că într-un punct situat în jurul celui de-al două sutelea metru se făceau teste pentru determinarea sexului. Le explică apoi sistemul de etichetare: un T pentru masculi, un cerc pentru femele, iar pentru hermafrodiți – un semn de întrebare negru pe fundal alb.

— Căci, firește, zise domnul Foster, în marea majoritate a cazurilor, fertilitatea este pur și simplu o pacoste. Un singur ovar fertil din o mie două sute ar fi întru totul suficient pentru scopurile noastre. Dar noi dorim să avem de unde alege. Și bineînțeles că întotdeauna trebuie să ne luăm o amplă marjă de siguranță. Ca atare, permitem dezvoltarea normală a unei cote mult mai mari, pînă la treizeci la sută dintre embrionii feminini. Celelalte femele primesc o doză de hormoni sexuali masculini la fiecare douăzeci și patru de metri de pe restul parcursului. Rezultatul: la decantare sînt ca niște vițele sterpe, oarecum hermafrodite – perfect normale din punct de vedere structural, dar sterile – afară doar de faptul că manifestă totuși o ușoară tendință de a avea barbă (recunosc eu el cu neplăcere). Sterilitatea lor este garantată. Și asta ne permite în fine eliberarea din domeniul unei simple imitații servile a naturii și pătrunderea în lumea mult mai interesantă a invenției umane.

Domnul Foster își frecă mîinile. Într-adevăr, nu se mulțumea doar să clocească embrioni – lucru pe care îl putea face orice vacă.

— Noi recurgem și la predestinarea și condiționarea lor. Ne decantăm pruncii ca ființe umane socializate, Alfa sau Epsilon, ca viitori vidanșori sau ca viitori... (era cît pe-acum să spună „viitori Controlori Mondiali“, dar luînd seama, spuse:) viitori Directori de incubatoare.

DCIC primi cu un zîmbet complimentul.

Treceau prin dreptul metrului 320 de pe raftul 11. Un tînăr mecanic Beta-Minus lucra cu șurubelnița

și șublerul la pompa de surogat sanguin. În timp ce răsucea șuruburile, huruitul motorului electric coborî cu un semiton, și apoi cu încă unul. Jos, tot mai jos... O ultimă răsucire, o verificare a numărului de turații și gata. Mecanicul înaintă spre pompa următoare și făcu aceeași operație de reglaj.

— Așa se reduce numărul de turații pe minut, explică domnul Foster. În felul acesta surogatul e furnizat mai încet; ca atare, trece prin plămîni la intervale mai lungi; deci embrionul primește mai puțin oxigen. Nimic nu poate fi mai bun decît lipsa de oxigen pentru a menține un embrion sub nivelul normal.

Și domnul Foster își frecă iarăși mîinile cu extremă satisfacție.

— Dar de ce trebuie să mențineți un embrion sub nivelul normal? întrebă cu multă candoare un student.

— Dobitocule! strigă Directorul, care nu mai scosese de mult o vorbă. Dar nu ți-a dat prin gînd că un embrion Epsilon trebuie să aibă și o ereditate Epsilon și un mediu Epsilon?

În mod evident, așa ceva nu-i trecuse prin cap studentului, care se rușină cumplit.

— Prin oxigenare precară, obții o castă inferioară, explică domnul Foster, citînd o lozincă. Primul organ afectat este creierul, apoi scheletul. Cu 70 la sută din cantitatea normală de oxigen obții pitici. Dacă o reduci și mai mult, ies monștri fără ochi...

După o pauză, domnul Foster conchise:

— Care nu ne sînt de nici un folos. În schimb (și vocea îi redeveni încrezătoare și entuziastă), dacă am putea descoperi o tehnică pentru reducerea perioadei de maturizare, ce triumf, ce binefacere ar fi pentru Societate! Gîndiți-vă la cal.

Se gîndiră.

— E deja matur la vîrsta de șase ani. Elefantul abia la zece ani. În schimb, omul nu este matur din punct de vedere sexual nici la treisprezece ani; iar maturitatea fizică o atinge doar la douăzeci de ani. De-aici, bineînțeles, și acel rod al dezvoltării întîrziate – inteligența umană.

Și apoi, după un răstimp, domnul Foster exclamă cu îndreptățită indignare:

— Dar la Epsilon nu avem nevoie de inteligență umană!

Și mai rezultă din explicațiile lui că Epsilon n-au nevoie de inteligență și nici nu o obțin. Dar cu toate că mintea de Epsilon se maturizează la zece ani, trupul de Epsilon nu este capabil de muncă decît de la optsprezece încolo. Ani îndelungați de imaturitate superfluă și irosită. O, dacă dezvoltarea fizică ar putea fi accelerată pînă ar ajunge la fel de rapidă ca a unei vaci, ce economii imense ar realiza Comunitatea!

— Imense! murmurară și studenții, căci entuziasmul domnului Foster era molipsitor.

Apoi intră în detalii tehnice foarte specializate: vorbi despre coordonarea anormală între glandele endocrine care îi făcea pe oameni să crească atît de încet; postulă ca o explicație o mutație biologică. Dar oare efectele acesteia nu puteau fi inversate? Oare printr-o tehnică adecvată nu se putea modifica în sens invers embrionul individual Epsilon, pentru a atinge același nivel al normalului ca la cîini și la vaci? Tocmai asta era problema, și era pe cale de rezolvare.

La Mombassa, Pilkinton produsese indivizi maturi din punct de vedere sexual la vîrsta de patru ani și din punct de vedere fizic la șase ani și jumătate. Un adevărat triumf al științei, însă inutil din punct de vedere social. Femeile și bărbații de șase ani

nu manifestau destulă deșteptăciune pentru a îndeplini măcar treburile de nivelul Epsilon. Iar procesul era guvernat de principiul „totul sau nimic“: ori eşuai total în modificare, ori împingeari modificarea pînă la capăt. Se mai făceau încă eforturi pentru a găsi compromisul ideal între adulții de douăzeci de ani și cei de șase ani. Dar deocamdată aceste eforturi nu fuseseră încununate de succes. Domnul Foster oftă, clătînd din cap.

Peregrinările lor prin asfințitul stacojiu îi aduseseră în preajma metrului 170 de pe raftul 9. De la acest punct înainte, raftul era închis și flacoanele își urmau ultima porțiune a călătoriei lor printr-un fel de tunel, întrerupt ici-colo de deschideri largi de doi sau trei metri.

— Condiționare la căldură, spuse domnul Foster.

Tunelele cu aer cald alternau cu cele cu aer rece. Răcoarea se însoțea cu neplăcerile produse de puterea razelor X. Pînă în momentul decantării lor, embrionii aveau oroare de frig. Erau predestinați să emigreze la tropice, pentru a deveni mineri, filatoare la fabricile de mătase artificială și oțelari. Ulterior, mințile lor aveau să vadă lucrurile la fel ca și trupurile lor.

— Noi îi condiționăm în așa fel încît să se simtă bine la căldură, încheie domnul Foster. Colegii noștri de la etaj îi vor învăța s-o iubească pe deplin.

— Iar acesta – interveni sentențios Directorul –, acesta este secretul fericirii și al virtuții: să-ți placă ceea ce ești *obligat* să faci. Acesta este țelul întregii condiționări: să-i facă pe oameni să-și îndrăgească destinul social implacabil.

În intervalul dintre două tuneluri, o infirmieră inspecta cu o seringă lungă și subțire conținutul gelatinos al unui flacon care trecea pe banda

rulantă. Studenții și cele două autorități care-i însoțeau o priviră în tăcere câteva clipe.

— Ei, Lenina? o interpelă domnul Foster când fata în sfârșit retrase seringă și-și îndreptă spinarea.

Fata se întoarse tresărind. În ciuda roșetii ca de lupus și a ochilor învinețiți de lumina aceea roșie, se vedea bine că e tare frumușică.

— Henry! strigă ea și zîmbetul ei roșu lăsă să se întrezărească un șirag de dinți de mărgean.

— Șarmantă! Șarmantă! murmură Directorul și, mîngîind-o ușurel de câteva ori, fu și el răsplătit cu un zîmbet destul de respectuos.

— Cu ce-i inoculezi? o întrebă domnul Foster, căutînd să adopte un ton cît mai profesional.

— Ah, febră tifoidă și boala somnului, ca de obicei.

Domnul Foster le explică studenților:

— Muncitorii din zona tropicală încep să fie vaccinați încă de la metrul 150. Embrionii mai au încă branhiile. Imunizăm peștii împotriva viitoarelor boli umane. Apoi, întorcîndu-se către Lenina, îi spuse: — La cinci fără zece pe acoperiș, ca de obicei.

— Fermecătoare, reluă Directorul și, după ce o mai mîngîie o dată, îi urmă pe ceilalți.

Pe raftul 10, șiruri de muncitori chimiști din generația viitoare erau condiționați pentru a tolera bine plumbul, soda caustică, gudronul și clorul. Primele exemplare dintr-un lot de două sute cincizeci de embrioni de viitori ingineri aerospațiali tocmai treceau prin dreptul semnului de la metrul 1 100 de pe raftul 3. Un mecanism special asigură rotația constantă a containerelor. Domnul Foster le explică studenților:

— Pentru a le perfecționa simțul echilibrului! Repararea exteriorului unei rachete în spațiul extraterestru nu e deloc o treabă ușoară. Noi le

încetăm circulația cînd sînt în poziție ortostatică, pentru a fi pe jumătate flămînzi, și le dublăm fluxul de surogat sanguin cînd sînt cu capul în jos. În felul acesta se deprind să lege bunăstarea lor de poziția inversată, metastatică; de fapt, ei nu sînt cu adevărat fericiți decît atunci cînd stau în cap... Mai apoi domnul Foster reluă: — Iar acum aș vrea să vă arăt niște aspecte foarte interesante ale condiționării viitorilor intelectuali Alfa-Plus. Avem un lot mare pe raftul 5. „La prima galerie“, strigă el cîtorva băieți care începuseră să coboare spre nivelul inferior. Sînt cam pe la metrul 900, le explică el. Nu poți efectua nici un fel de condiționare intelectuală utilă pînă cînd fătul nu-și pierde coada. Veniți după mine.

Dar între timp Directorul se uită la ceas și spuse:

— E trei fără zece, mă tem că nu mai avem timp să le arătăm embrionii intelectuali. Trebuie să urcăm la creșe pînă nu se trezesc copiii din somnul de după-amiază.

Domnul Foster se arată dezamăgit:

— Măcar o privire să aruncăm în Sala de Decantare, se rugă el.

— Mă rog, mă rog, zîmbi indulgent Directorul. Dar numai o privire.

Capitolul II

Domnul Foster rămase singur în Sala de Decantare. Directorul Centrului și studenții se urcară în liftul cel mai apropiat care-i duse pînă la etajul cinci.

INCUBATOARE PENTRU BEBELUȘI, SĂLILE DE CONDIȚIONARE NEO-PAVLOVIANĂ – anunțau inscripțiile de pe uși.

Directorul deschise una dintre ele. Intrară într-o sală imensă și goală, foarte luminoasă și însorită, căci întregul perete sudic era alcătuit dintr-o singură fereastră. Vreo cinci-șase infirmiere, îmbrăcate în pantalonii și jachetele de un alb imaculat ale uniformei de mătase artificială, cu părul ascuns aseptice sub bonete albe, erau ocupate cu așezarea vazelor cu trandafiri de-a curmezișul pardoselii. Vaze imense, pline cu flori. Mii de petale, în plină maturitate, cărnoase și mătăsoase, ca obrajii unui număr nesfârșit de heruvimi, dar heruvimi care în lumina aceea atît de puternică nu erau numai trandafirii, de rasă ariană, ci și chinezi cu chip luminos, dar și mexicani, și mai ales din cei apoplectici de atîta suflat în trîmbițele celeste, sau palizi, palizi ca moartea, palizi ca albeața postumă a marmurei.

Infirmierele luară poziția de drepți la intrarea directorului.

— Expuneți cărțile! le zise el sec.

Fără o vorbă, infirmierele executară ordinul. Printre vasele cu trandafiri etalară conform regulamentului cărțile – un șirag de volume mari cît niște registre, deschise în chip atrăgător la cîte o imagine viu colorată a unui animal sălbatic, a unui pește ori a unei zburătoare.

— Aduceți copiii!

Infirmierele ieșiră repede din sală și se întoarseră peste cîteva minute, fiecare din ele împingînd un fel de servantă pe roțile, avînd pe toate cele patru rafturi înconjurată de plasă de sîrmă o mulțime de copii de opt luni, toți absolut identici (în mod evident era un grup bokanovskian) și toți îmbrăcați în kaki (întrucît fuseseră condiționați pentru casta Delta).

— Așezați-i pe podea!

Infirmierele descărcară copiii de pe servante.

— Acum întoarceți-i în așa fel încît să vadă florile și cărțile.

O dată întorși, copiii tăcură numaidecît, apoi începură să se tîrască în patru labe spre pozele acelea viu colorate, spre formele strălucitoare și ochioase de pe paginile albe. În timp ce se apropiau, soarele ieși dintr-o eclipsă momentană, cît fusese ascuns de un nor. Trandafirii se înflăcărară ca și cum ar fi fost cuprinși brusc de o patimă interioară; paginile strălucitoare ale cărților părură să se îmbibe de o semnificație nouă și profundă. Din rîndurile copilașilor aflați în patru labe se auziră mici țipete de emoție, aproape ca guițatul unor purceluși, împreună cu gîlgîieli și ciripeli fericite.

Directorul își frecă încîntat mîinile:

— Excelent! Parc-ar fi făcut repetiții!

Cei mai rapizi dintre tîrători își atinseseră deja ținta. Mînuțele lor se întindeau nesigure, atingeau, apucau trandafirii transfigurați și le smulgeau

petalele ori îndoiau paginile ilustrate ale cărților. Directorul așteptă pînă cînd îi văzu pe toți ocupați astfel și fericiți. Apoi spuse calm:

— Acum, atenție! Și, ridicînd mîna, dădu semnalul.

Infirmiera-șefă, rămasă în picioare la tabloul de comandă din celălalt capăt al încăperii, apăsă pe o manetă.

Se produse o explozie violentă. O sirenă începu să geamă și să țipe, scoțînd sunete din ce în ce mai acute. Soneriile de alarmă sunară înnebunitor.

Copilașii tresăriră și începură să urle. Fețele li se schimonosiră de groază.

— Și acum, strigă tare de tot Directorul (căci zgomotul era asurzitor), acum vom proceda la imprimarea forțată a lecției cu ajutorul unui ușor șoc electric.

Făcu iar un semn cu mîna și infirmiera-șefă apăsă pe altă pîrghie. Țipetele copilașilor își schimbă brusc tonul. Era ceva deznădăjduit, aproape demential în chelălăitul strident și spasmodic pe care-l scoteau. Trupușoarele lor se răsuceau și apoi înțepeneau, mîinile și picioarele li se agitau de parcă ar fi fost trase de niște fire nevăzute.

— Putem electrifica toată această porțiune a pardoselii, urlă Directorul în chip de explicație. Dar deocamdată ajunge! spuse el, și-i făcu semn infirmierei.

Exploziile încetară, soneriile se opriră din stridentă lor, țipătul sirenei scăzu pînă cînd fu redus la tăcere. Trupurile care înțepeniseră în poziții contorsionate se destinseră, iar ceea ce se părea a fi gemetele și scîncetele unor copii anormali reveni încetul cu încetul la strigătul obișnuit – de frică.

— Dați-le din nou florile și cărțile!

Infirmierele executară comanda; dar, la apropierea trandafirilor, pînă și la vederea acelorași

imagini viu colorate cu Miau-Miau, Cucurigu și Behehe, copilașii se traseră îngroziți înapoi; deodată țipetele lor se întetiră.

— Fiți atenți! strigă triumfător Directorul. Observați!

Cărțile și pe de altă parte zgomotele asuzitoare, florile și pe de altă parte șocurile electrice – în mintea copiilor, aceste noțiuni erau acum cuplate în perechi neiertător compromise; după două sute de repetiții ale aceleiași lecții sau ale uneia similare, aceste noțiuni vor fi legate indisolubil. Ceea ce omul a legat, natura nu mai poate desface.

— Or să crească păstrînd ceea ce psihologii din lumea veche numeau o ură „instinctivă“ față de cărți și flori. Reflexele lor vor fi condiționate irevocabil. Copiii de acum vor fi feriți toată viața de cărți și botanică. Directorul se întoarce către infirmiere: — Luați-i de aici!

Continuînd să țipe, copilașii îmbrăcați în kaki fură încărcați pe servantele cu roțile și împinși afară, lăsînd în urma lor doar un miros de lapte acru și o liniște binevenită.

Unul dintre studenți ridică mîna și spuse că, deși vede perfect de ce nu li se putea permite oamenilor din casta inferioară să irosească timpul Comunității Mondiale cu cărțile, și-și dă seama că rămîne în permanență cu riscul ca ei să citească vreun lucru de natură să de-condiționeze în mod nedorit unul din reflexe, totuși... mă rog, în legătură cu florile nu era prea lămurit. De ce atîta osteneală pentru a determina la cei din casta Delta o antipatie absolută față de flori?

Cu multă răbdare, Directorul Centrului de Incubație și Condiționare le dădu alte lămuriri: copiii sînt făcuți să țipe numai cînd văd un trandafir, din înalte rațiuni de politică economică. Cu nu prea multă vreme în urmă (cam cu vreun secol), copiii din castele Gama, Delta și chiar Epsilon

fuseseră condiționați să iubească florile – florile în special și natura sălbatică în general. Ideea era să-i faci să dorească să meargă la țară ori de câte ori aveau prilejul, și astfel să-i oblige să folosească serviciile transportului public.

— Și nu le-au folosit? întrebă studentul.

— Ba da, din plin. Dar n-au mai consumat nimic altceva, răspunse Directorul.

Și el sublinie că primulele și peisajele au un defect foarte grav: sînt gratuite. Dragostea de natură nu dă de lucru fabricilor. S-a luat atunci hotărîrea de a se interzice dragostea de natură, cel puțin în rîndurile castelor de jos; să se interzică dragostea de natură, dar *nu* și tendința de a folosi serviciile mijloacelor de transport. Pentru că, firește, era esențial ca ei să se ducă totuși la țară, chiar dacă urau natura. Problema era să se găsească o rațiune economică mai sănătoasă pentru consumarea transportului decît o simplă afecțiune pentru primule și peisaje. Și s-a găsit ceea ce trebuia.

— Astăzi, încheie directorul, condiționăm masele să urască natura. Dar în același timp, le condiționăm să iubească orice sport practicat în mijlocul naturii. Totodată, luăm măsurile de precauție necesare pentru ca sporturile practicate în sînul naturii să implice folosirea unei aparaturi cît mai complicate. Așa folosesc nu numai transportul, ci și produsele industriale. Tocmai pentru asta sînt și șocurile acelea electrice.

— Aha, înțeleg, spuse cu glas scăzut studentul și tăcu, pierit de admirație.

Urmă un răstimp de liniște. Apoi, dregîndu-și glasul, Directorul reluă:

— A fost odată ca niciodată, pe cînd Domnul Nostru Henry Ford mai sălășluia încă pe pămînt, un băiețel numit Reuben Rabinovici. Reuben era

născut din părinți de limbă polonă. Directorul se întrerupse o clipă: — Presupun că știți ce e polona, nu?

— O limbă moartă.

— Ca și franceza și germana, adăugă un alt student, grăbindu-se să-și etaleze cunoștințele și să se pună bine cu profesorul.

— Dar „părinți“? Știți ce erau? îi interogă Directorul Centrului de Incubație și Condiționare.

Se lăsă o tăcere grea, stînjenitoare. Cîțiva dintre băieți roșiseră. Încă nu învățaseră să facă distincția semnificativă, dar adeseori foarte delicată dintre pornografie și știința pură. Într-un tîrziu, unul dintre ei avu curajul să ridice mîna:

— Pe vremuri, ființele omenești... erau... (șovăi, și tot sîngele năvăli în obraji) mă rog, au fost... vivipare (vocea îi scăzu).

— Exact, îi zîmbi aprobator Directorul, încuviințînd din cap.

— Și copiii se decantau...

— „Se nășteau“, îl corectă Directorul.

— Ei, atunci se cheamă că erau părinți... adică vreau să spun, nu copiii, bineînțeles... ceilalți...

Și bietul băiat se fistici de tot.

— Pe scurt, rezumă Directorul, părinții erau tatăl și mama. (Acum obscenitățile ce alcătuiau istoria științei răsunară ca pocnete și trosnete în tăcerea păstrată de studenți, care nici nu îndrăzneau să se uite unul la altul.) *Mamă*, repetă Directorul, cu glas tare, insistînd asupra termenului științific. Apoi se lăsă pe speteaza scaunului și adăugă cu gravitate: — Mde, acestea sînt realitățile, oricît de neplăcute ar fi. Înțeleg ce simțiți, dar majoritatea realităților istorice sînt neplăcute.

Reveni apoi la Micuțul Reuben – Micuțul Reuben, în camera căruia într-o seară maică-sa și taică-su (*Poc! Trosc!*) uitară radioul deschis.

(– Căci să nu uitați că în vremurile acelea de obscenă reproducere vivipară, copiii erau întotdeauna crescuți de părinți și nu în Centrele de Condiționare ale Statelor Unite ale Lumii.)

În timp ce copilul dormea, s-a auzit deodată o emisiune de la Londra; și a doua zi dimineață micuțul Reuben și-a uimit *Poc-ul* și *Trosc-a* (cei mai îndrăzneți dintre studenți începură să se rînjească unul la altul), repetînd cuvînt cu cuvînt o conferință lungă a aceluia ciudat scriitor de demult („unul dintre foarte puținii ale căror opere au fost lăsate de autorități să ajungă pînă la noi“), George Bernard Shaw, care, potrivit unei tradiții binecunoscute și confirmate de istorie, vorbea despre propriul său geniu. Pentru *Poc-ul* și *Trosc-a* lui Reuben (chicote și priviri cu subînțeles între studenți), această conferință era firește absolut de neînțeles și, închipuindu-și că băiatul lor a înnebunit brusc, au trimis după doctor. Din fericire, acesta, știind englezește, a recunoscut textul rostit de Shaw la radio cu o seară înainte, a prins sensul celor întîmplate și a trimis un articol pe această temă la o revistă medicală.

— Se descoperise deci principiul hipnopediei, al educației în timpul somnului.

DCIC făcu o pauză impresionantă, pentru efect.

— Principiul fusese descoperit, explică el, dar a mai trebuit să treacă mulți, foarte mulți ani pînă să poată fi valorificat practic. Cazul micuțului Reuben s-a petrecut la numai 23 de ani după lansarea pe piață a primului automobil Model T al Domnului Nostru Henry Ford. (Și aici Directorul își făcu semnul T-ului pe burtă, urmat de evlavie de toți studenții.) Și totuși...

Studenții notară energic, cu un zel vecin cu furia: *Hipnopedia, folosită oficial pentru prima dată în anul 214 după Ford. De ce nu a fost folosită anterior? Două motive: (a)...*

— Acești primi experimenteratori, spunea DCIC, se aflau pe o pistă falsă. Ei au crezut că hipnopedia ar putea fi transformată într-un instrument de educație intelectuală.

(Un băiețel adormit pe partea dreaptă, cu brațul drept întins înainte și palma atîrnîndu-i moale peste marginea patului. Printr-un grătar rotund din peretele lateral al unei cutii mari de lemn un glas rostește blînd:

„Nilul este cel mai lung fluviu din Africa și al doilea ca lungime dintre rîurile de pe întreg globul. Deși este depășit cu puțin ca lungime de Mississippi-Missouri, Nilul se află în fruntea fluviilor din punctul de vedere al lungimii bazinului său, care străbate 35 de grade latitudine...”

A doua zi dimineață, la micul dejun, cineva îl întreabă:

— Tommy, știi care este cel mai lung fluviu din Africa?

Băiețelul clatină din cap.

— Dar nu-ți amintești ceva care începe așa: „Nilul este cel mai lung fluviu...”

— „Nilul-este-cel-mai-lung-fluviu-din-Africa-și-al-doilea-ca-lungime-dintre-rîurile-de-pe-întreg-globul...” Cuvintele țîșneau pur și simplu din gura lui: „Deși-este-depășit-cu-puțin...”

— Ei, spune acum, care este cel mai lung fluviu din Africa?

Copilașul se holbează în gol.

— Nu știu.

— Bine, Tommy, dar Nilul...

— „Nilul-este-cel-mai-lung-fluviu-din-Africa-și-al-doilea...”

— Ei, Tommy, atunci care e cel mai lung fluviu?

Tommy izbucnește în plîns și urlă:

— Nu știu, nu știu!)

Directorul explică limpede că tocmai acest urlat i-a descurajat pe cei dintîi cercetători care și-au

abandonat experiențele. Nimeni n-a mai încercat să-i învețe pe copii lungimea Nilului prin somn. Și pe bună dreptate. Nu poți învăța o știință dacă nu știi despre ce e vorba.

— Pe când, dacă ar fi început doar cu educația *morală*... spuse Directorul pornind spre ușă. Studenții îl urmară, notînd cu disperare în timp ce mergeau și apoi în timp ce urcau cu liftul. „Educația *morală* care niciodată, în nici o împrejurare, nu trebuie să fie rațională.“

„Liniște, liniște“, șopti un megafon tocmai când coborau din lift la etajul 14 și „Liniște, liniște“, repetară neobosit, la intervale regulate, megafioanele plasate de-a lungul fiecărui coridor pe care-l străbătură. Automat studenții, și chiar și Directorul, începură să meargă în vîrfurile picioarelor. Bineînțeles, ei aparțineau castei Alfa; dar chiar și membrii acestei caste au fost foarte bine condiționați. „Liniște, liniște“. Pînă și aerul etajului 14 vibra de acest imperativ categoric.

După cincizeci de metri de mers în vîrfurile picioarelor, ajunseră la o ușă pe care Directorul o deschise cu multă grijă. Pășiră peste prag și intrară în semiobscuritatea unui dormitor uriaș cu obloanele trase. De-a lungul pereților erau înșirate optzeci de pătuțuri. Se auzeau sunetul ușor al respirației regulate și un murmur neîncetat, ca al unor glasuri foarte slabe care șoptesc ceva în depărtare.

La intrarea lor, o infirmieră se ridică în picioare și luă poziția de drepti în fața Directorului.

— Ce lecție se predă azi după-amiază? întrebă acesta.

— Primele patruzeci de minute am avut „Bazele educației sexuale“, răspunse infirmiera. Acum am trecut la „Conștiința elementară de clasă“.

Directorul colindă încet întregul șir de pătuțuri. Cu trupurile relaxate în puterea somnului, cu obrăjorii trandafirii, optzeci de băieți și fetițe

stăteau în așternutul lor curat și respirau ușurel. De sub fiecare pernă se înălța o șoaptă. DCIC se opri și, aplecându-se asupra unuia dintre pătuțuri, ascultă cu atenție, apoi zise:

— Spuneai că e „Conștiința elementară de clasă“? Hai să auzim textul, repetat ceva mai tare la megafon.

Din peretele situat la capătul dormitorului ieșea în afară un megafon. Directorul se îndreptă spre el și apăsă un buton.

„...toți sînt îmbrăcați în verde“, spunea un glas blînd, dar foarte răspicat, aflat în mijlocul rostirii unei propoziții, „iar copiii Delta sînt îmbrăcați în kaki. Ah, nu, mie *nu-mi* place să mă joc cu copiii Delta! Și Epsilonii sînt încă și mai răi! Sînt așa de proști, că nici nu știu să scrie ori să citească. Și, pe urmă, sînt îmbrăcați în negru, care e o culoare nesuferită. Vai, ce tare mă bucur că eu sînt Beta!“

Urmă o pauză; apoi glasul reluă:

„Copiii Alfa sînt îmbrăcați în gri. Ei muncesc mult mai mult decît noi pentru că sînt extraordinar de deștepți. De fapt, mie îmi pare grozav de bine că sînt Beta, pentru că nu trebuie să fac o muncă atît de grea. Și, pe urmă, noi o ducem mult mai bine decît copiii Gama și copiii Delta. Copiii Gama sînt proști. Toți sînt îmbrăcați în verde, iar copiii Delta sînt îmbrăcați în kaki. Ah, nu, mie *nu-mi* place să mă joc cu copiii Delta. Și Epsilonii sînt încă și mai răi. Sînt așa de proști, că nici nu știu să scrie ori să citească...“

Directorul apăsă din nou pe buton. Vocea tăcu. Doar duhul ei nevăzut și subțire ca aburul continuă să zumzăie de sub cele optzeci de pernuțe.

— Pînă se trezesc vor auzi repetate vorbele acestea încă de vreo patruzeci sau cincizeci de ori; la fel și joi, la fel și sîmbătă. O sută douăzeci de repetiții de trei ori pe săptămîină timp de treizeci de luni. După care trec la o lecție mai avansată.

Trandafirii și șocurile electrice, uniformele kaki ale copiilor Delta și o duhoare ușoară de rășină *Assa fetida* – îmbinate indisolubil înaintea chiar de a învăța copilul să vorbească. Dar condiționarea fără cuvinte este elementară și generală; ea nu poate imprima distincțiile mai fine, nu poate inculca tiparele mai complexe de comportament. Pentru asta trebuie să recurgi la cuvinte, dar la cuvinte fără sens. Pe scurt, la *hipnopodie*.

— Cea mai mare forță moralizatoare și socializantă a tuturor timpurilor.

Studentii își notau în carnetele. Direct de la sursă.

Directorul apăsă încă o dată pe buton.

„...extraordinar de deștepti“, tocmai spunea vocea aceea insinuantă și neobosită. „De fapt, mie îmi pare grozav de bine că sînt Beta, pentru că...“

Nu chiar ca picăturile de apă, deși e adevărat că apa poate găuri pînă și cel mai tare granit; mai degrabă ca picăturile de ceară pentru sigilii, picături lichide care se lipesc, se încrustează, se încorporează în materia pe care cad, pînă cînd toată stîncă devine o pată stacojie.

— Pînă cînd, în cele din urmă, mintea copilului *se contopește* cu aceste sugestii și suma sugestiilor *formează* mintea copilului. Și nu numai mintea copilului. Și mintea adultului – pentru toată viața. Mintea care judecă, și dorește, și decide – alcătuită din aceste sugestii. Dar toate aceste sugestii sînt sugestiile *noastre!* – rosti răspicat Directorul, aproape clamîndu-și triumful. Sugestii din partea Statelor Unite ale Lumii. Și bătut cu pumnul în masa cea mai apropiată. De unde rezultă ideea că...

Un zgomot îl făcu să întoarcă privirile spre pătuțuri.

— O, sfinte Ford! coborî el glasul. Na, c-am trezit copilașii.

Capitolul III

Afară, în grădină, era ora de joacă. Goi-goluți sub soarele cald de iunie, vreo șapte sute de copilași de ambele sexe alergau pe pajiști țipînd strident, ori se jucau cu mingea, ori stăteau ghemuiți pe vine cîte doi sau trei printre tufișurile înflorite. Tocmai înfloriseră trandafirii, două privighetori își cîntau monoloagele pe cîte o crenguță, iar un cuc își repeta strigătul discordant dintre frunzele unui tei. Aerul vibra de zumzetul albinelor și elicopterelor.

Directorul și studenții zăboviră o vreme să privească jocul cu Aruncătorul Centrifug de mingi. Douăzeci de copii erau grupați în cerc în jurul unui turn de oțel cromat. O minge aruncată în sus în așa fel încît să ajungă pe platforma din vârful turnului se rostogoli în interior, căzu pe un disc care se învîrtea rapid și fu proiectată prin una dintre numeroasele deschizături ale învelișului cilindric, urmînd a fi prinsă de cine putea.

— Ciudat, murmură visător Directorul în timp ce se îndepărtau. Ciudat, dacă stai să te gîndești că pînă și în zilele Domnului Nostru Ford majoritatea jocurilor se jucau fără altă aparatură decît o minge sau două, cîteva bețe și eventual o plasă. Gîndiți-vă la nebunia de a permite oamenilor să practice jocuri complicate care însă nu aveau cîtuși de puțin darul de a spori consumul. O adevărată demență. Astăzi Controlorii nu ar îngădui nici un

fel de joc sau sport nou dacă nu se poate dovedi că solicită cel puțin tot atît de multă aparatură ca și cel mai complicat dintre jocurile existente.

Se întrerupse o clipă, apoi, arătînd cu degetul, spuse:

— Uite un mic grup încîntător.

Pe o peluză cuprinsă între tufe de arbuști mediteraneeni, doi copii – un băiețel de vreo șapte ani și o fetiță cam cu vreun an mai mare – jucau, cu toată gravitatea și atenția foarte concentrată a savanților adînciți într-un studiu consacrat unei mari descoperiri, un joc sexual rudimentar.

— Încîntător, încîntător! repetă pe un ton înduioșat DCIC.

— Încîntător, încuviințară politicoși studenții. Dar zîmbetul lor era mai mult de circumstanță. De prea puțină vreme abandonaseră asemenea distracții copilărești ca să le mai poată urmări acum fără o undă de dispreț. Încîntător? Păi era vorba doar de niște ținci care-și pierdeau vremea prostește; niște puști, asta erau.

— Întotdeauna am fost de părere... reluase Directorul pe același ton sentimental, cînd fu întrerupt de un bocet puternic.

Dintr-un grup de arbuști din apropiere ieși o educatoare conducînd de mîna un băiețel care urla în timp ce era tras înainte. Pe urmele lor venea trap-trap o fetiță cu mutra îngrijorată.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Directorul.

Educatoarea dădu din umeri:

— Nu cine știe ce. Numai că băiețelul ăsta se lasă cam greu implicat în jocurile erotice obișnuite. Am mai observat de vreo două ori chestia asta la el. Și azi din nou. Adineauri a început să urle...

— Zău că n-am vrut să-l supăr ori să-i fac rău! zise fetița îngrijorată. Zău că n-am vrut.

— Bineînțeles că n-ai vrut, drăguțo, o consolă educatoarea. Așa că – reluă ea întorcându-se din nou către Director – îl duc la Psihologul Adjunct. Ca să verific dacă nu cumva are ceva anormal.

— Foarte bine faci! spuse Directorul. Du-l înăuntru. Tu stai aici, fetițo, adăugă el în timp ce educatoarea se îndepărta cu băiețelul care încă mai țipa cât îl ținea gura. Cum te numești?

— Polly Troțki.

— Foarte frumos nume, o lăudă Directorul. Ei, acum du-te fuguța și vezi dacă nu-ți găsești vreun alt băiețel cu care să te joci.

Fetița dispăru în tufișuri și n-o mai văzură.

— Ce micuță fermecătoare! zise Directorul privind lung în urma ei. Apoi se întoarse către studenți: — Ceea ce vreau să vă spun acum s-ar putea să vi se pară de necrezut. Dar, pe de altă parte, dacă nu ai o pregătire specială în domeniul istoriei, majoritatea realităților din trecut par într-adevăr incredibile.

Și le dezvălui adevărul uluitor: — Foarte multă vreme înaintea Erei Domnului Nostru Ford și chiar și vreo câteva generații după aceea, jocurile erotice între copii fuseseră considerate drept ceva anormal (studenții începură să rîdă în hohote) și nu numai anormal, ci de-a dreptul *imoral* (vai, nu se poate!), fiind, prin urmare, interzise cu desăvîrșire.

Pe fețele ascultătorilor se iviră zîmbete neîncrezătoare, chiar uluite. Cum adică, bieților copilași nu li se dădea voie să se distreze? Era cu neputință să accepti o asemenea idee.

— Pînă și adolescenții, spuse DCIC, pînă și adolescenții ca voi...

— Dar e cu neputință!

— Cu excepția unei doze oarecare de autoerotism practicat pe furis și a unui pic de homosexualitate – absolut nimic.

— Chiar *nimic*?

— În majoritatea cazurilor, pînă cînd nu împlineau douăzeci de ani.

— Douăzeci de ani? răsună ca un ecou corul neîncrezător al studenților.

— Da, douăzeci, repetă Directorul. V-am spus că n-o să vă vină să credeți.

— Dar cum se petreceau lucrurile? Care erau rezultatele? întrebară ei.

— Rezultatele erau îngrozitoare – răsună o voce puternică și profundă amestecîndu-se pe neașteptate în discuție.

Toți întoarseră capetele. La marginea grupului de studenți se afla un necunoscut – un bărbat de statură mijlocie, cu părul negru, nasul vulturesc, buze roșii, cărnoase, ochii foarte pătrunzători și întunecați.

— Îngrozitoare, repetă el.

Tocmai atunci Directorul, care stătuse pe una din băncile de oțel și cauciuc aflate la îndemînă ici-colo prin parc, dînd cu ochii de noul venit, sări în picioare și se repezi înainte cu mâinile întinse, zîmbind entuziast, cu toți dinții.

— Domnule Controlor! Vai, dar ce surpriză plăcută! Ei, băieți, ce ziceți? Dumnealui este domnul Controlor; însuși Forditatea Sa Mustafa Mond.

În cele patru mii de încăperi ale Centrului de Incubație și Condiționare pentru Londra Centrală, cele patru mii de ceasuri electrice bătură simultan ora patru. Glasuri descărnate răsunară din pîlniile megafoanelor.

— Primul schimb de zi a încheiat serviciul. Îl preia al doilea schimb de zi. Schimbul întii este liber...

În liftul care-i ducea spre vestiare ca să se schimbe, Henry Foster și cu Directorul Adjunct al Predestinării îi întoarseră destul de ostentativ

spatele lui Bernard Marx de la Biroul de Psihologie. Îl evitau din pricina reputației lui dubioase.

Ușorul zumzet și uruit al mașinărilor încă mai făceau să vibreze aerul stacojiu din Depozitul de Embrioni. Schimbul întâi putea să plece, schimbul doi putea să vină, o fată ce părea bolnavă de lupus lăsa locul alteia; în chip misterios și neîntrerupt, benzile rulante mergeau înainte cu încărcăturile lor de viitori bărbați și femei.

Lenina Crowne se îndreptă cu pași vioi către ușă.

Forditatea sa Mustafa Mond! Studenților care-l salutau era cât pe-aci să le sară ochii din cap. Mustafa Mond! Controlorul Principal pentru întreaga Europă Occidentală! Unul dintre cei zece Controlori Mondiali. Unul dintre Cei Zece... și se așezase pe bancă alături de DCIC, deci avea de gând să rămână, da, da, să rămână și chiar să le vorbească... Aveau să audă explicații direct de la sursă. Chiar din gura Marelui Ford.

Dintr-un tufiș alăturat ieșiră doi copii cam măslinii la față, îi priviră o clipă cu ochi mari și uluiți, iar apoi se întoarseră printre frunze la distracțiile lor.

— Vă amintiți cu toții – zise Controlorul cu glasul lui puternic și profund –, presupun că vă amintiți cu toții de acea zicală frumoasă și inspirată care vorbește despre Marele Nostru Ford: „Istoria e doar gargară“. „Istoria“, repetă el mai domol, „e doar gargară“.

Le făcu semn cu mâna; avea aerul că mînuind un pămătuf de pene măturase din cale puțin praf și praful era Harappa, era cetatea Ur a caldeenilor; câteva plase de păianjen – și acestea erau Teba și Babilonul și Cnossos și Micene. Fîș-fîș – și ce mai rămînea din Ulise, din Iov, din Jupiter și

Guatama și Iisus? Fîș – și gata, dispăreau acele pete de murdărie străveche denumite Atena și Roma, Ierusalimul și Regatul de Mijloc – toate dispărură. Fîș – și se goli și locul unde fusese Italia. Fîș – și dispărură catedralele; fiș-fiș – și pieriră Regele Lear și *Panseurile* lui Pascal. Fîș – *Patimile*; fiș – *Recviemul*; fiș – *Simfonia*; fiș...

— Mergi astă-seară la tactile, Henry? întrebă Predestinatorul Adjunct. Aud că cel nou de la cinema Alhambra e grozav, are și o scenă de amor pe o blană de urs; cică e minunată. Se reproduce perfect senzația dată de fiecare fir din blana ursului. Efectele senzoriale sînt de-a dreptul uluitoare.

— De aceea nu vi se predă istoria, le spunea Controlorul. Dar acum a sosit timpul...

Directorul îl privi ușor speriat. Circulau zvonurile acelea ciudate despre vechi cărți interzise, aflate sub cheie într-un seif din biroul Controlorului. Biblii, volume de versuri – numai Ford mai știa ce.

Mustafa Mond interceptă privirea speriată a Directorului și colțurile buzelor sale roșii se strînseseră ironic.

— Nu te teme, domnule Director, îl potoli el pe un ton puțin batjocoritor. N-am să-i corup.

Pe DCIC îl năpădi un val de rușine.

Cei care se simt disprețuiți fac mai bine să pară disprețuitori. Așa era și zîmbetul de pe fața lui Bernard Marx. Auzi, cică filmul te face să simți fiecare fir din blana ursului!

— Eu unul am să mă duc neapărat, zise Henry Foster.

Mustafa Mond se aplecă puțin înainte și amenință ușurel cu degetul:

— Încercați măcar să vă dați seama despre ce e vorba, le zise el, și glasul lui le trimise fiori stranii în trup. Încercați să vă dați seama ce înseamnă să ai o mamă vivipară.

Ah, iarăși cuvîntul acela obscen! Dar nici unuia dintre ei nu-i veni cîtuși de puțin să zîmbească.

— Încercați să vă imaginați ce însemna „să trăiești cu familia ta“.

Încercară, dar, în mod evident, fără pic de succes.

— Și știți ce însemna „un cămin“?

Clătinară din cap.

Din subsolul ei întunecat învăluit în lumina aceea roșie, Lenina Crowne țîșni în sus șapte-sprezece etaje, ieși din lift spre dreapta, străbătu un coridor lung și, deschizînd ușa pe care scria VESTIAR FEMEII, se afundă într-un vălmășag asurzitor de brațe și sîni și desuuri. Torente de apă fierbinte șiroiau și clipoceau în o sută de căzi sau stropeau în jurul dușurilor. Uruind și șuierînd, opt sute de vibromasoare vacuumatice frămîntau și sugeau simultan pielea bronzată și carnea tare a optzeci de femei superbe. Toate vorbeau cît le ținea gura. Iar la megafon se auzea un sintetizator care emitea un solo de super-corn.

— Bună, Fanny, îi spuse Lenina tinerei care avea cuierul și dulăpiorul de lîngă ea.

Fanny lucra la Sala de Îmbuteliere, iar numele ei de familie era tot Crowne. Dar, întrucît cele două miliarde de locuitori ai planetei nu aveau în total decît zece mii de nume, coincidența nu era deloc surprinzătoare.

Lenina își trase fermoarele – în jos pe cel de la jachetă, în jos, cu amîndouă mîinile pe cele care îi țineau pantalonii, și iarăși în jos ca să-și scoată lenjeria intimă. Cu pantofii și ciorapii în picioare se îndreptă spre băi.

— Un cămin, o casă: cîteva cămăruțe, sufocant de aglomerate de către un bărbat, o femeie care tot năștea periodic, și o droaie de băieți și fete de toate vîrstele. Nici un pic de aer, nici un pic de spațiu; o închisoare prost sterilizată; beznă, boală și miasme.

(Evocarea Controlorului era atît de sugestivă, încît unul dintre băieți, mai simțitor decît ceilalți, păli pur și simplu, gata să vomite.)

Lenina ieși din baie, se șterse bine cu prosopul, apucă un tub lung și flexibil prins în perete, îi apropie capul de pieptul ei – parcă ar fi vrut să se sinucidă – și apăsă pe trăgaci. Un jet de aer cald pulveriză pe ea talc foarte fin. Opt tipuri diferite de parfumuri și apă de colonie erau așezate în mici recipiente prevăzute cu robinete, deasupra lavoarului. Îl întoarse pe cel de-al treilea din stînga, se tamponă cu parfum „Chypre“ și, ducîndu-și pantofii și ciorapii în mîină, ieși să vadă dacă s-a eliberat vreunul dintre aparatelele de vibromasaj.

— Iar căminul era la fel de sordid din punct de vedere psihic ca și din punct de vedere fizic. Psihologic vorbind, era o vizuină de iepuri, o gaură încălzită de frecușul vieții aglomerate, duhnind a emoție. Ce intimități sufocante, ce relații primejdioase, obscene și demente între membrii grupului familial! Cu o manie tipică, mama se purta ca o cloșcă față de copii (copiii ei)... și-i strîngea la piept cum își ține mîța strîns de tot pisoii; numai că era o pisică în stare să vorbească, o pisică înzestrată cu capacitatea de a spune „Puiul meu, puiul meu“ de nu știu cîte ori. „Puiul meu, copilul meu, of, of, la pieptul meu, mînuțele lui, foamea, acea plăcere intensă, chinuitoare, de nedescris! Pînă cînd pruncul meu adoarme, puiul meu doarme cu

o bășicuță de lapte alb în colțul gurii. Puișorul meu doarme...”

— Da, da, zise Mustafa Mond, încuviințînd din cap. Aveți dreptate să vă înfiorați.

— Cu cine ieși astă-seară? întrebă Lenina pe cînd se întorcea de la vibromasaj ca o perlă luminată dinăuntru, strălucind trandafiriu.

— Cu nimeni.

Lenina ridică uimită din sprîncene.

— În ultima vreme n-am prea fost în apele mele, îi explică Fanny. Doctorul Wells mi-a recomandat să iau un Înlocuitor de Sarcină.

— Vai de mine, draga mea, dar n-ai decît nouăsprezece ani. Abia la douăzeci și unu e obligatoriu primul Înlocuitor...

— Da, știu, draga mea. Numai că unora le face mai bine să înceapă mai devreme. Doctorul Wells mi-a spus că brunetele cu bazinul lat, ca mine, ar trebui să înceapă Substituirea Gravidații la șaptesprezece ani. Așa că de fapt sînt cu doi ani în urmă, nu cu doi ani înainte.

Deschise dulăpiorul și arată șirul de sticlucțe de pe raftul superior:

— „Sirop de *corpus lutem*“. Lenina citi tare și celelalte nume: „Ovarin, proaspăt: A nu se folosi după data de 1 august – 632 era Ford.“ „Extract de glandă mamară: a se administra de trei ori pe zi înaintea meselor, cu puțină apă.“ „Placentin: cinci centimetri cubi. A se injecta intravenos, la intervale de trei zile...” Pfui! exclamă Lenina scuturată de un fior. Nu pot să sufăr injecțiile intravenoase, dar tu?

— Nici eu, dar de vreme ce-ți fac bine...

Fanny era o fată deosebit de înțeleaptă.

— Ford al Nostru – sau Freud al Nostru, așa cum, din cine știe ce motiv rămas necunoscut

prefera să se intituleze ori de câte ori discuta chestiuni psihologice – Freudul Nostru fusese primul care dezvăluise primejdiile înfiorătoare ale vieții de familie. Lumea era plină de tați – deci sufocată de mizerie; plină de mame – deci chinuită de tot soiul de perversiuni de la sadism pînă la castitate; plină de frați, surori, unchi, mătuși – deci deformată de nebunie și sinucideri.

— Și totuși, printre sălbaticii din Samoa, pe insule din largul Noii Guinee...

Razele soarelui tropical așterneau un fel de miere caldă pe trupurile goale ale copiilor care făceau de-a valma tumbe printre florile de hibiscus. Căminul era pentru ei oricare dintre cele douăzeci de colibe din frunze de palmier. În mentalitatea trobrianzilor din Arhipelagul Solomon, concepția era opera strigoilor ancestrali; nimeni nu auzise vreodată de vreun tată.

— Extremele se atrag, spuse Controlorul. Pentru simplul motiv că au fost făcute să se întâlnească.

— Doctorul Wells spune că dacă acum iau trei luni Înlocuitorul de Sarcină, asta o să-mi îmbunătățească mult sănătatea pentru următorii trei-patru ani.

— Mda, să sperăm că are dreptate, îi răspunse Lenina. Dar cum, Fanny, vrei să spui că în următoarele trei luni n-ar mai trebui să...?

— A, nu, draga mea. Doar o săptămînă-două, atîta tot. Am să-mi petrec serile la Club, jucînd Bridge Muzical. Presupun că tu ieși astă-seară, nu?

Lenina încuviință din cap.

— Cu cine?

— Cu Henry Foster.

— Iarăși? Fața blîndă, rotundă ca o lună plină a lui Fanny căpătă o expresie ciudată, de uimire

jignită și dezaprobatoare. Nu cumva vrei să spui că tot mai ești cu Henry Foster?

— Mame și tați, frați și surori. Dar mai erau și soți, soții, amanți. Mai era și monogamie, mai erau și idile romantice. Deși probabil nu știți ce înseamnă aceste cuvinte, adăugă Mustafa Mond.

Studentii clătinară din cap.

— Familie, monogamie, idile romantice. Pretutindeni exclusivism, pretutindeni o concentrare a interesului, o canalizare îngustă a impulsurilor și energiei.

— Dar „toți sîntem ai tuturor celorlalți“, încheie Mustafa Mond citînd proverbul hipnopedic.

Studentii încuviințară din cap, fiind întru totul de acord cu o afirmație pe care – auzind-o repetată prin întunerice de peste șaiszeci și două de mii de ori – ajunseseră s-o accepte nu numai ca adevărată, ci și ca axiomatică, evidentă de la sine, absolut indiscutabilă.

— Dar la urma urmei, protestă Lenina, sînt doar patru luni de cînd îl am pe Henry.

— *Doar* patru luni! Ei, știi că-mi placi! Și mai mult decît atît, continuă Fanny țintuind-o cu un deget acuzator, în tot timpul ăsta n-ai mai avut pe nimeni afară de Henry. Așa e?

Lenina roși pînă în vîrfurile urechilor, dar ochii și glasul îi rămăseră sfidătoare:

— Nu, n-am mai avut pe nimeni, răspunse ea aproape agresiv. Și nici nu văd de ce ar fi trebuit să am pe altcineva.

— Ha-ha, nici nu vede de ce ar fi trebuit să aibă! o îngîină Fanny de parcă s-ar fi adresat unui ascultător invizibil din spatele Leninei. Iar apoi schimbă brusc tonul: — Acum, vorbind serios, eu zic că ar trebui să fii atentă la ce faci. E de rău să te ții așa, doar cu un singur bărbat. Mă rog, la patruzeci

sau patruzeci și cinci de ani ar mai merge, dar la vârsta ta, Lenina? Nu, zău că face impresie proastă. Și pe urmă știi bine cât de sever se împotrivesc Directorul oricărei povești intense ori prelungite. Patru luni cu Henry Foster, fără să mai ai și alt bărbat – păi ar fi furios dacă ar afla...

— Gîndiți-vă la apa pompată sub presiune într-o țeavă. Studenții se gîndiră. Și deodată găuresc țeava, adăugă Controlorul. Ce mai țîșnește!

O găuri de douăzeci de ori. Țîșniră douăzeci de jeturi ca niște mici fîntîni arteziene.

— Copilașul meu, puiul meu...!

— Mamă!

Nebunia e molipsitoare.

— Dragostea mea, puișorul meu scump, comoara mea...

Mamă, monogamie, idile romantice. Ce sus țîșnește apa din fîntînă; ce sălbatic și înspumat e jetul. Presiunea are doar o singură ieșire. Dragostea mea, copilul meu. Nici nu e de mirare că aceste biete ființe premoderne erau demente, și ticăloase, și mizerabile. Lumea lor nici nu le îngăduia măcar să ia lucrurile în ușor, nu le lăsa să fie sănătoase, virtuozitate, fericite. Mai cu mamele și amanții, mai cu interdicțiile la care nu erau deprinși să se supună, ba cu ispitele și cu remușcările resimțite în singurătate, cu toate bolile și durerea nesfîrșită a izolării, cu nesiguranța și sărăcia – erau ca atare obligați la sentimente puternice. Fiind supuși unor asemenea simțăminte vehemente (și, pe deasupra încă și trăind în singurătate, într-o izolare deznădăjduită, individuală) cum ar fi putut acești oameni să manifeste stabilitate?

— Bineînțeles că nu e nevoie să renunți la el. Doar să mai ai și un altul din cînd în cînd, atîta tot. Ce, el nu mai are și alte fete?

Lenina recunoscă că așa e.

— Bineînțeles că mai are și altele. În Henry Foster poți să ai încredere că e un gentleman desăvârșit – întotdeauna corect. Și, pe urmă, mai gîndește-te și la Director. Doar știi ce tare ține la...

— Azi după-amiază mi-a mîngîiat puțin fundul, zise Lenina încuviințînd.

— Ei, vezi? exclamă triumfătoare Fanny. Asta arată ce principii susține *el*. Cel mai strict convenționalism.

— Stabilitate, zise Controlorul. Stabilitate. Nici un fel de civilizație fără stabilitate socială. Nici o stabilitate socială fără stabilitate individuală.

Glasul îi răsuna ca o trîmbiță. Ascultîndu-l, studenții se încălzeau, căpătau parcă dimensiuni mai mari.

Mașina se învîrtește, se învîrtește și trebuie să continue să se rotească – de-a pururi. Dacă se oprește, asta înseamnă moarte. Un miliard de oameni măturați de pe scoarța pămîntului. Roțile au început să se învîrtească. În o sută cincizeci de ani au fost două miliarde. Opriti toate roțile. În două sute cincizeci de săptămîni vor fi din nou doar un miliard; o mie de mii de mii de bărbați și femei vor fi murit de foame.

Roțile trebuie să se învîrtească neîncetat, dar n-o pot face dacă nu sînt supravegheate. Trebuie să existe oameni care să le supravegheze, oameni la fel de stabili cum sînt roțile pe axele lor, oameni zdraveni, oameni ascultători, oameni în permanentă mulțumiți.

Strigînd și plîngînd: copilașul meu, mama mea, comoara mea, singura mea dragoste; gemînd: păcatul meu, Dumnezeuul meu înspăimîntător; țipînd de durere, vătîndu-se de friguri, jelindu-și bătrîneța și sărăcia – cum ar mai putea supraveghea

roțile? Și dacă nu pot să se ocupe de ele... Cadavrele a o mie de mii de mii de mii de bărbați și femei ar fi greu de îngropat ori ars.

— Ei, dar la urma urmei, o luă Fanny mai cu binișorul, nici nu e cîtuși de puțin supărător ori dezagreabil să mai ai vreo doi bărbați pe lângă Henry. În aceste condiții, zău că *ar trebui* să fii și tu ceva mai libertină...

— Stabilitate, insista Controlorul. Stabilitate. Necesitatea primordială și ultimă. Stabilitatea. De aici toate acestea.

Și, cu un gest larg, arată grădinile, clădirea uriașă a Centrului de Condiționare, copilașii în pielea goală care se ascundeau prin tufișuri sau alergau pe peluzele de iarbă.

Lenina clătină din cap.

— Nu știu de ce, mărturisi ea dusă pe gînduri, dar în ultima vreme nu m-a mai încîntat cine știe ce libertinajul. Se întîmplă să ai momente cînd nu-ți mai place. N-ai constatat și tu lucrul ăsta, Fanny?

Fanny dădu înțelegătoare din cap, apoi reluă sentențios:

— Dar trebuie să faci acest efort. Trebuie să joci jocul pînă la capăt. La urma urmei, „toți sîntem ai tuturor celorlalți“.

— Așa este, „oricare dintre noi aparține tuturor celorlalți“, repetă rar Lenina, oftă și apoi tăcu o clipă; după aceea îi luă mîna lui Fanny și i-o strînse ușor. Ai perfectă dreptate, Fanny. Ca de obicei. Am să mă străduiesc.

Impulsul ținut în frîu debordează și revărsarea o constituie sentimentul, patima nestăpînită, dacă

nu chiar nebunia: depinde de forța curentului, de înălțimea și tăria barierei. Șuvoiul nestăvilat curge ușurel pe canalele prestabilite, prefăcîndu-se într-o bunăstare calmă. (Embrionul e flămînd; zi și noapte, pompa de surogat sanguin face cele opt sute de rotații pe minut ale ei. Bebelușul decantat urlă; deodată infirmiera apare cu un flacon de secreție internă. În tot acest răstimp sentimentul lîncezește tainic între dorință și consumarea ei. Scurtați acest răstimp, sfărîmați toate aceste bariere vechi și inutile.)

— Ce tineri norocoși! le zise Controlorul. N-au fost cruțate nici un fel de eforturi pentru a vă ușura viața afectivă – pentru a vă ocroti și, pe cît posibil, a vă scuti de pericolul oricărui fel de emoții.

— Mașină-regină! Marele Ford! murmură Directorul. „Totul e perfect în lume.“

— Lenina Crowne? întrebă Henry Foster, îngîmîndu-l pe Predestinatorul Adjunct în timp ce-și trăgea fermoarul de la pantaloni. A, e o fată splendidă, cum nu se poate mai pneumatică. Mă mir că n-ai avut-o pînă acum.

— Nici eu nu știu cum se face că n-am avut-o, îi răspunse Predestinatorul Adjunct. Dar am să-mi îndrept greșeala. Cu prima ocazie.

Din locul în care se afla, de partea cealaltă a coridorului dintre dulăpioarele de la vestiar, Bernard Marx le auzi conversația și păli.

— Să-ți spun drept, zise Lenina, chiar că am început să mă cam plictisesc văzîndu-l zi de zi doar pe Henry. Își trase ciorapul pe piciorul stîng. Îl cunoști pe Bernard Marx? întrebă ea pe un ton prea ostentativ indiferent.

Fanny păru surprinsă:

— Nu cumva vrei să spui că...?

— De ce nu? Bernard e Alfa-Plus. Și pe urmă m-a invitat să-l însoțesc într-o vizită în una dintre Rezervațiile pentru Sălbatici. Întotdeauna mi-am dorit să văd o asemenea Rezervație.

— Bine, dar reputația lui?

— Ce-mi pasă mie de reputația lui?

— Se zice că nu-i place Golful cu Obstacole.

— Se zice, se zice! o îngînă disprețuitoare Lenina.

— Și, pe urmă, cică își petrece mai tot timpul *singur-singurel*, adăugă Fanny cu oroare în glas.

— Ei, mă rog, cînd o să fie cu mine, n-o să mai fie „singur-singurel“. Și, la urma urmei, de ce se poartă oamenii așa de înfiorător cu el? Mie mi se pare un băiat destul de drăgălaș.

Lenina zîmbi ca pentru sine, aducîndu-și aminte de timiditatea absurdă de care dăduse dovadă Bernard! Fusese de-a dreptul speriat – ca și cum ea ar fi fost unul dintre Controlorii Mondiali, iar el un biet operator mașinist Gama-Minus.

— Gîndiți-vă la propriile voastre vieți, le spuse Mustafa Mond. A întîmpinat vreunul dintre voi o piedică de netrecut?

Răspunsul negativ veni sub forma unei tăceri prelungite.

— A fost vreunul dintre voi silit să aștepte prea mult între momentul cînd a devenit conștient de o dorință și cel al împlinirii ei?

— Mde..., începu unul dintre băieți, dar șovăi să vorbească mai departe.

— Hai spune-ne, i se adresă Directorul. Nu lăsa pe Forditatea Sa să aștepte.

— O dată a trebuit să aștept aproape patru săptămîni pînă am putut s-o posed pe o fată pe care o voiam.

— Și, ca atare, ai fost pradă unei emoții puternice?

— Oribilă!

— Exact, oribilă, spuse Controlorul. Strămoșii noștri erau atît de proști și de miopi încît atunci cînd au apărut primii reformatori și s-au oferit să-i izbăvească de aceste emoții oribile, n-au vrut să aibă de-a face cu ei.

„Ăștia vorbesc despre ea de parc-ar fi doar o bucată de carne“, scrișni din dinți Bernard. „Cică s-o aibă, s-o posede. Parc-ar fi vorba să guste niște carne de oaie. O înjosesc socotind-o doar o halcă de carne. Ea mi-a zis că o să se mai gîndească și că o să-mi dea un răspuns săptămîna asta. O, Ford, Ford, Ford!“

Îi venea să se ducă la cei doi ticăloși și să-i pocnească drept în față – da, da, să le tragă un pumn după altul în mutrele lor de mitocani.

— Da, chiar te sfătuiesc s-o încerci și pe ea, tocmai spunea Henry Foster.

— Să luăm, de exemplu, Ectogeneza. Pfitzner și Kawaguchi elaboraseră întreaga tehnică. Dar au vrut guvernele lumii s-o ia în considerație? Aș, de unde! Era altceva, pe atunci, ceva care se chema creștinism. Femeile erau silite să continue nașterea copiilor prin viviparitate.

— Dar e urîtel rău! zise Fanny.

— Mie-mi place.

— Și așa *măruntel*, se strîmbă Fanny. (Statura mică era privită cu ochi răi, mai ales ca un semn al apartenenței la o castă inferioară.)

— Eu îl găsesc destul de drăguț, zise Lenina. Parcă-ți tot face poftă să-l mîngîi ca pe un copil ori ca pe un animăluț de salon. Un motan, să zicem.

Fanny fu de-a dreptul șocată:

— Lumea zice că cineva a făcut o greșeală cînd Bernard era încă în flacon – a crezut că e vorba de un Gama și i-a turnat alcool în surogatul sanguin. Cică de-aia ar fi așa pirpiriu.

— Ce tîmpenie! se indignă Lenina.

— Hipnopedia – educația în timpul somnului – era pur și simplu interzisă în Anglia. Acolo domnea ceva care se numea liberalism. Parlamentul – dacă știți ce era acesta – a adoptat o lege împotriva hipnopediei. Mai avem încă documentele în arhivă. Niște discursuri despre libertatea individului. Libertatea de a fi ineficient și prăpădit. „Libertatea de a fi omul nepotrivit la locul nepotrivit.“

— Vai, dragul meu, dar ești binevenit, te asigur. Servește-te cînd vrei! adăugă Henry Foster bătîndu-l pe umăr pe Predestinatorul Adjunct. La urma urmei, nu avem noi vorba asta, că „toți sîntem ai tuturor celorlalți“?

„O sută de repetiții trei noți pe săptămîină vreme de patru ani“, socoti mintal Bernard Marx, expert în hipnopedie. „Șaizeci și două de mii patru sute de repetiții zămislesc un adevăr. Cretinilor!“

— Sau luați, de exemplu, Sistemul Castelor. Propus neîncetat, respins în mod constant. Există o chestie numită democrație. Ca și cum oamenii ar fi egali și din alt punct de vedere decît cel fizico-chimic.

— Ei bine, tot ce pot să spun este că-i voi accepta invitația.

Bernard îi ura, îi ura pur și simplu. Dar erau doi, erau înalți și erau voinici.

— Războiul de Nouă Ani a început în anul 114 după Ford.

— Chiar dacă ar fi *adevărat*, iodoacetat de metil, difenil-cianasină, triclometil cloroformat, sulfură de dicloretil. Ca să nu mai vorbim de acidul cianhidric.

— ...Ceea ce eu pur și simplu refuz să cred, încheie Lenina.

— Zgomotul a paisprezece mii de avioane înaintînd în formație strînsă. Dar pe Kurfürstendamm la Berlin și în al VIII-lea Arondisment la Paris, explozia bombelor cu antrax se aude doar puțin mai tare decît pocnetul unei pungi de hîrtie.

— Pentru că țin morțiș să văd o rezervație de sălbatici.

$\text{CH}_3\text{C}_6\text{H}_2(\text{NO}_2)_3 + \text{Hg}(\text{CNO})_2$ egal cu – ei, cu ce?
O gaură imensă în pămînt, un morman de zidărie ruinată, cîteva bucăți de carne și pete de mucus, un picior, cu cizma încă pe el, zburînd prin aer și aterizînd, pleosc, drept între mușcate – cele stacojii; ce spectacol splendid în vara aceea!

— Vai, Lenina, mă aduci pur și simplu la disperare! Eu una mă dau bătută!

— Tehnica rusească de infectare a conductelor de apă potabilă era deosebit de ingenioasă.

Stînd acum cu spatele una la cealaltă, Fanny și Lenina continuară să se îmbrace fără a mai rosti vreun cuvînt.

— „Războiul de Nouă Ani“, Marea Prăbușire Economică. Trebuia făcută o alegere între Controlul Mondial și Distrugere. Între Stabilitate și...

— Și Fanny Crowne e fată drăguță, zise Predestinatorul Adjunct.

În grădinițele de copii, tocmai se terminase lecția de „Conștiință Elementară de Clasă“ și glasurile își adaptau revendicările viitoare la viitoarea ofertă industrială. „Îmi place să zbor“, șopteau ele. „Îmi place mult să zbor. Îmi plac la nebunie hainele noi. Îmi place grozav să am...“

— Nu se compară cu Lenina, nu e nici pe departe atît de pneumatică. A, nu, nici vorbă!

— „Hainele vechi sînt o porcărie“, continuau soaptele neobosite. „Vechiturile trebuie aruncate.“ „Aruncatu-i mai bun ca reparatul, aruncatu-i mai bun ca reparatul, aruncatu-i mai bun...“

— Guvernarea e o problemă de rezistență, nu de violență. Conduci cu creierul și cu fundul care stă pe scaun, nu cu pumnii. De exemplu, s-au impus anumite limite consumului.

— Uite, sînt gata, zise Lenina. Dar Fanny rămase tăcută, cu fața întoarsă în partea cealaltă. Hai să facem pace, Fanny dragă.

— Fiecare bărbat, femeie sau copil are obligația de a consuma atîta sau atîta pe an. În interesul industriei. Singurul rezultat...

„Aruncatu-i mai bun ca reparatul. Aruncatu-i mai bun ca reparatul. Cine cîrpește sărăcește; cine folosește acul va rămîne ca săracul...“

— Într-o bună zi – îi spuse Fanny pe un ton ciudat de insistent – o să dai de bucluc.

— Împotrivire pe scară foarte mare a celor ce fac obiecții izvorâte din conștiință. Orice, numai să nu consume. Înapoi la natură.

„Îmi place mult să zbor. Îmi place mult de tot să zbor.“

— Înapoi la cultură. Da, de fapt la cultură. Dacă stai și citești, nu cheltuiești, nu poți să consumi destul.

— Arăt destul de bine? întrebă Lenina

Purta o jachetă din plastic *vert-bouteille*, cu garnituri de blană artificială verde la manșete și guler.

— În suburbia londoneză Golders Green au fost secerăți de mitraliere opt sute de adepți ai Vieții Simple.

„Aruncatu-i mai bun ca reparatul. Aruncatu-i mai bun ca reparatul.“

Și mai purta un șorț de catifea reiată verde și ciorapi lungi din amestec de lână și vîscoză, răsuciți sub genunchi.

— Și-apoi se produce celebrul masacru de la Muzeul Britanic. Două mii de adepți ai culturii au fost gazați cu iperită.

O șepcuță ca de jocheu, albă cu verde, îi umbrea ochii Leninei. Pantofii, bine lustruiți, erau de un verde intens.

— În cele din urmă, continuă Mustafa Mond, Controlorii își dădură seama că forța nu servește la mare lucru. Metodele mai lente, dar infinit mai sigure ale ectogenezei, ale condiționării neopavloviene și ale hipnopediei...

Iar mijlocul îi era încins cu un fel de cartușieră – o bandulieră din imitație de marochin verde cu ornamente argintii și plină cu dozele prescrise de anticoncepționale (căci Lenina nu era stearpă).

— În cele din urmă, s-a recurs la descoperirile lui Pfitzner și Kawaguchi. O propagandă intensă îndreptată împotriva reproducerii prin viviparitate...

— Splendid! strigă entuziasmată Fanny. Nicio dată nu putea să se împotrivescă multă vreme farmecului Leninei. Vai, și ce cordon malthusian¹ adorabil!

— ...însoțită de o campanie lansată împotriva Trecutului; prin închiderea muzeelor, dinamitarea monumentelor istorice (din fericire, cele mai multe dintre ele fuseseră deja distruse în cursul Războiului de Nouă Ani) și prin suprimarea tuturor cărților publicate înaintea anului 150 după Ford.

— Trebuie neapărat să-mi iau și eu unul la fel, zise Fanny.

— De exemplu, erau și niște chestii numite piramide.

1. Teologul și economistul englez Thomas Robert Malthus (1766-1834) a emis teoria restrîngerii populației (*malthusianism*).

— Banduliera mea veche de piele neagră de lac...

— Și era și un tip numit Shakespeare. Bineînțeles că n-ați auzit niciodată de asemenea nume, nu?

— A ajuns absolut o rușine banduliera aia a mea.

— Iată avantajele unei educații cu adevărat științifice.

„Cine se cîrpește nu se-mbogățește. Cine folosește acul va rămîne ca săracul. Cine folosește acul va rămîne ca...”

— Apariția primului automobil Model T al Domnului Nostru Ford...

— O port de aproape trei luni.

— ...se consideră a fi data întemeierii noii noastre ere.

„Aruncatu-i mai bun ca reparatul. Aruncatu-i mai bun...”

— Și, după cum vă spuneam mai înainte, fusese și o treabă care se chema Creștinism.

„Aruncatu-i mai bun ca reparatul.”

— Etica și filosofia subconsumului...

„Îmi plac hainele noi, îmi plac foarte mult hainele noi, îmi plac la nebunie...”

— ...erau de-a dreptul esențiale pe vremea subproducției; în schimb, într-o epocă a mașinilor

și a fixării azotului – aceasta devine o adevărată crimă împotriva societății.

— Mi-a dat-o Henry Foster.

— Tuturor crucilor li s-au retezat capetele. Au fost transformate în T-uri¹. Mai era și un lucru care se numea Dumnezeu.

— De fapt, e o imitație bună de marochin.

— Acum avem Statul Mondial. Și avem festivități de Ziua lui Ford, și Cîntări comunitare, și Ritualurile solidarității.

„Ah, Ford, cît de tare-i urăsc!“ se gîndea Bernard Marx.

— Se mai vorbea și de o chestie căreia îi spuneau „Rai“, dar cu toate astea oamenii beau mari cantități de alcool.

„Parcă ar fi o bucată de carne, o halcă de carne, pur și simplu.“

— O altă treabă se numea suflet și mai era o altă chestie căreia îi ziceau nemurire.

— Întreabă-l pe Henry de unde a cumpărat-o.

— Dar se drogau cu morfină și cocaină.

„Și ceea ce-i mai grav e că și ea se consideră doar o bucată de carne.“

1. De la automobilul ieftin „Model T“ lansat de industriașul Henry Ford (1863-1947) în anii 1908-1909 și din care s-au vîndut cincisprezece milioane de bucăți pînă în 1927.

— În anul 178 după Ford se bucurau de subvenții două mii de farmacologi și biochimiști.

— Ce mutră posacă are! zise Predestinatorul Adjunct arătîndu-l pe Marx.

— Peste șase ani se producea pe scară comercială. Era drogul perfect.

— Hai să-l hărțuim nițel.

— Euforic, narcotic, halucinogen la modul cel mai agreabil.

— Posac, Marx, tare posac! Bătaia pe umăr îl făcu pe Bernard să tresară. Întorcînd capul, dădu cu ochii de bruta de Henry Foster. Acesta adăugă: — Ce-ți trebuie ție e un gram de *soma*.

— Toate avantajele creștinismului și ale alcoolului, fără vreunul din dezavantajele lor.

„Ah, Ford, îmi vine să-l omor!“ Dar cu glas tare nu spuse decît: — Nu, mulțumesc. Și respinse cu mîna tubul de pastile pe care i-l oferea Foster.

— Oricînd vrei, te poți detașa de realitate, pleci într-un fel de vacanță, și cînd te întorci, nu te mai supără nici migrena, nici mitologia.

— Haide, ia puțină *soma*, insistă Henry Foster. Ia măcar o pastilă.

— Practic vorbind, se asigurase stabilitatea.

— „Un centimetru cub alungă orice sentiment sumbru“, zise Predestinatorul Adjunct, citînd din înțelepciunea hipnopedică de uz curent.

— Mai rămînea doar să fie învinsă bătrînețea.

— Du-te naibii, du-te naibii! strigă Bernard Marx.

— Iaca, na!

— Hormoni gonadotropi, transfuzii de sînge tînăr, săruri de magneziu...

— Nu uita că „mai bine-ți stă pilula-n gură decît murdara-njurătură“, îi spusera colegii lui Bernard și plecară rîzînd de el.

— Toate stigmatetele fiziologice ale bătrîneții au fost înlăturate. Și împreună cu ele, firește...

— Nu uita să-l întrebi de cordonul acela malthusian, îi aminti Fanny.

— ...împreună cu ele și toate ciudățeniile mintale caracteristice bătrînilor. Acum caracterele rămîn nealterate pe tot parcursul vieții.

— ...mai am de jucat două runde de Golf cu Obstacole pînă se întunecă. Trebuie să mă grăbesc.

— Muncă și joacă – la șaizeci de ani puterile și gusturile noastre sînt exact aceleași pe care le aveam și la șaptesprezece ani. În vremurile nefericite de altădată, bătrînii renunțau, se retrăgeau, dădeau în doaga religiei, își iroseau timpul citind și chiar gîndind – închipuiți-vă, *gîndind!*

„Idioți! Porci!“ îi numea Bernard Marx în mintea lui, străbătînd coridorul în drum spre lift.

— Acum – iată progresele înregistrate – bătrînii muncesc, bătrînii se împreunează, bătrînii nu mai au timp liber, nu mai au răgaz de atîtea plăceri, nu au nici măcar o clipă în care să stea și să mediteze – sau dacă vreodată ghinionul face să se caște o asemenea crăpătură în acest continuum al distracțiilor lor, iată astăzi ai întotdeauna la dispoziție *soma*, delicioasa *soma*, o jumătate de gram pentru o jumătate de vacanță, un gram pentru un weekend, două grame pentru o excursie în luxuriantul Orient, trei grame pentru o eternitate întunecată pe satelitul Pămîntului; iar cînd se întorc de acolo, de pe Lună, se trezesc de partea cealaltă a abisului, feriți de orice primejdie, pe terenul solid al trudei și distracțiilor zilnice, alergînd de la un film tactil la altul de la o fetișcană pneumatică la alta și mai pneumatică, de la terenul de golf electromagnetic la...

— Pleacă, fetițo! strigă furios Directorul Incuba-toarelor. Pleacă, băiețelule! Nu vezi că Forditatea Sa are treabă? Ia, ia, duceți-vă și faceți-vă jocurile erotice în altă parte.

— Bieții copilași, zise Controlorul.

Încet, maiestuos, cu un slab zumzet de mașinarie, benzile rulante de asamblare se mișcau înainte, cu viteza de treizeci și trei centimetri pe oră. În întunericul roșiatic licăreau nenumărate rubine.

Capitolul IV

1

Liftul era plin de bărbați care ieșeau din Vestiarele Grupului Alfa și care salutară intrarea Leninei cu multe zîmbete și înclinări prietenoase din cap. Fata se bucura de mare popularitate și mai de mult sau mai de curînd petrecuse o noapte sau două cu cei mai mulți dintre ei.

„Ce băieți simpatici!“ gîndi ea, răspunzîndu-le la salut. Erau încîntători! Și totuși parcă o deranjau urechile prea mari ale lui George Edzel (cine știe, poate i se administrase prea multă paratiroidă la metrul 328 de pe linia de asamblare?) Iar uitîndu-se la Benito Hoover, nu putea să nu-și aducă aminte că, dezbrăcat, era cam *prea* păros.

Întorcînd ochii întristați de amintirea „blăniței“ care acoperea trupul lui Benito, văzu într-un colț fața melancolică a lui Bernard Marx și statura lui puțintică și firavă. Se apropie imediat de el:

— Bernard! Tocmai te căutam! Glasul ei răsună limpede, acoperind zumzetul celorlalți și zgomotul liftului care urca. Colegii se întoarseră plini de curiozitate. Voiam să discutăm despre planul nostru de a merge în New Mexico. Cu coada ochiului îl văzu pe Benito Hoover căscînd gura de uimire. Gestul lui o enervă. („Probabil se miră că nu mă rog să merg iarăși cu el!“ își spuse în sinea ei).

Apoi reluă, cu mai multă căldură ca oricînd: — *Mor* de poftă să vin cu tine în iulie, să petrecem o săptămîină împreună, continuă ea. (În orice caz, măcar își dovedea în public infidelitatea față de Henry. Fanny ar fi trebuit să fie încîntată, chiar dacă-l înșela pe Henry tocmai cu Bernard.) Adică, vreau să spun, dacă mai ții să mă ai! încheie Lenina învăluindu-l pe Bernard într-un zîmbet cum nu se poate mai încîntător și mai plin de înțelesuri.

Fața palidă a lui Bernard se îmbujoră. („Ce naiba l-a apucat?” se miră Lenina, profund nedumerită, dar pe de altă parte și înduioșată de acest omagiu straniu adus puterii ei de seducție.)

— N-ar fi mai bine să discutăm în altă parte chestiunea asta? bîigui Bernard, cu un aer teribil de stîmjenit.

(„Are aerul că aș fi spus ceva șocant, se gîndi Lenina. N-ar fi fost mai tulburat nici dacă aș fi făcut vreo glumă porcoasă – dacă l-aș fi întrebat cine-i maică-sa ori cine știe ce altă chestie decoltată.”)

— Adică, vreau să spun, cu toată lumea asta în jur... adăugă Bernard încîndu-se de emoție.

Lenina rîse sincer, fără pic de maliție:

— Vai, ce nostim ești! Și de fapt chiar îl socotea nostim. Sper, în orice caz, să mă anunți cel puțin cu o săptămîină înainte, dacă nu te superi, continuă ea pe alt ton. Presupun că mergem cu Racheta Pacificul Albastru, nu? De unde pornește, de la Turnul Charing-T¹ sau de la Hampstead?

Pînă să apuce Bernard să răspundă, liftul se opri.

— Acoperișul! scîrțîi o voce.

1. Iarăși înlocuirea prin T (de la Modelul T) a *Crucii* (din numele gării londoneze Charing Cross).

Liftierul era un omuleț aducînd absolut cu o maimuță și era îmbrăcat în tunica neagră a unui semicretin Epsilon-Minus.

— Acoperișul!

Deschise larg ușile. Soarele strălucitor și fierbinte al după-amiezii îl făcu să tresară și să clipească des.

— Ah, acoperișul! repetă el încîntat. Parcă l-ar fi trezit brusc o veste fericită dintr-o apatie tristă și întunecată. Acoperișul!

Zimbi cu un aer de cîine bătut care așteaptă să citească bunăvoința pe fețele stăpînilor – în cazul respectiv pasagerii din lift. Vorbind și rîzînd voioși, aceștia pășiră în lumina de afară. Liftierul privi în urma lor.

— Acoperișul? repetă el, de data asta pe un ton interogativ.

Se auzi un clopoțel și din tavanul liftului un megafon începu să emită comenzile pe un ton nu prea puternic, dar imperios:

— Coboară! sună glasul din megafon. Coboară! Etajul optsprezece. Du-te jos. Jos. Etajul optsprezece. Du-te jos, du-te...

Liftierul trînti ușile, apăsă pe un buton și imediat coborî în crepusculul plin de zumzete al puțului liftului – și totodată în crepusculul ce alcătuaia apatia lui obișnuită.

Terasa acoperișului era învăluită în lumina caldă a după-amiezii de vară, în care se auzea doar bîzîitul elicopterelor ce se încruciau pe cer; din cînd în cînd, zumzetul mai profund al rachetelor care goneau imprevizibile pe cerul senin la opt sau zece kilometri înălțime părea o mîngîiere a aerului blînd. Bernard Marx răsufală din toți rărunchii. Ridică ochii spre țăriile cerului, apoi se uită de jur-împrejur la orizontul albastru și în cele din urmă îi coborî spre chipul Leninei.

— Ce frumos e, nu-i așa? rosti el cu un ușor tremur în glas.

Fata îi zîmbi cu o expresie de înțelgere cît se poate de afectuoasă:

— O după-amiază desăvîrșită pentru Golful cu Obstacole, răspuse ea încîntată. Trebuie să fug, Bernard. Henry se supără dacă-l fac să mă aștepte. Te rog, anunță-mă din timp cînd vrei să plecăm.

Și făcîndu-i cu mîna, alergă de-a lungul terasei, către hangare. Bernard rămase să privească sclipirea ciorapilor ei albi, genunchii bronzăți care se îndoiau și se dezdoiau la fiecare pas și mișcarea unduitoare a șortului de catifea reiată, strîns bine pe șolduri, sub jacheta *vert-bouteille*. Pe fața lui stăruia o expresie îndurerată.

— Phii, strașnic de drăguță e! zise o voce puternică și veselă chiar în spatele lui.

Bernard tresări și se întoarse. Fața roșie și bucălată a lui Benito Hoover îi zîmbea de la înălțimea lui – pogora de fapt asupra lui Bernard razele unei cordialități evidente. Benito era vestit pentru firea lui bună și amabilă. Se zicea despre el că ar putea trăi toată viața fără să se atingă măcar de *soma*. Nu-l afectau niciodată răutățile și crizele de nervi, din pricina cărora alții trebuiau să-și ia vacanțe *soma*. Pentru Benito realitatea era întotdeauna însoțită.

— Pneumatică fetișcană! Oho, și încă cum! Apoi continuă, schimbînd brusc tonul: — Ia ascultă, băiete, dar tare posomorît arăți! Cred că ți-ar prinde bine un gram de *soma*. Scotocindu-se în buzunarul de la pantaloni, Benito scoase o sticlură cu pastile. Vorba aceea: „Un centimetru cub alungă orice sentiment sumbru“. Hei, dar ce-i cu tine?

Bernard se răsuci brusc pe călcîie și o rupse la fugă.

Benito rămase cu ochii holbați, uitîndu-se după el. „Ce naiba o fi cu băiatul ăsta?“ se minună el,

și clătinînd din cap decise că probabil e ceva adevăr în povestea că i s-ar fi turnat alcool în surogatul de sînge. „Se vede că totuși i-a afectat creierul.“

Puse la loc în buzunar sticluta cu *soma* și scoase în schimb un pachetel cu gumă de mestecat cu hormoni sexuali. Băgă în gură o lamelă și se îndreptă gînditor spre hangare.

Cînd sosi Lenina, Henry Foster își scosese deja elicopterul din hangar și se instalase în carlingă, așteptînd-o.

— Patru minute întîrziere – acesta fu singurul comentariu pe care-l făcu în momentul în care fata se urcă lîngă el.

Henry porni motoarele și ambreie elicele. Aparatul se ridică vertical în aer. Henry accelerează; zbirniitul elicei principale deveni mai ascuțit, trecînd de la bîzîitul unui tăun la cel al viespii, iar apoi de la viespe la țînțar; indicatorul de turații arăta că se înalță cu aproape doi kilometri pe minut. Sub el Londra se micșora din ce în ce. În cîteva secunde clădirile mari cu acoperișurile plate dispărură, apoi rămaseră doar un fel de ciuperce geometrice care răsăreau în parcuri și grădini. În mijlocul lor, mai înalt și cu tulpina mai subțire, Turnul Charing-T își ridica spre cer discul de beton strălucitor.

Ca piepturile musculoase ale unor atleți fabuloși, deasupra capetelor lor se agitau alene nori imenși, cu o înfățișare carnoasă. Dintr-unul se ivi brusc o insectă mică, roșie, bîzîitoare.

— E Racheta Roșie care tocmai se întoarce de la New York, spuse Henry și, după ce se uită la ea, adăugă clătinînd dojenitor din cap: — O întîrziere de șapte minute. Zău, serviciile astea transatlantice sînt groaznic de nepunctuale. Un adevărat scandal.

Luă piciorul de pe accelerație. Sunetul elicei de deasupra capului coborî cu o octavă și jumătate, trecînd din nou prin bîzîitul viespii către cel al bondarului, apoi al cărăbușului și în cele din urmă al tăunului. Avîntul ascendent al aparatului se domoli; o clipă mai tîrziu atîrnau imobili în mijlocul văzduhului. Henry trase de o manetă; se auzi un declic. La început încet, apoi din ce în ce mai repede, începu să se învîrtească elicea frontală și, cînd intră în turația normală, în fața ochilor lor rămase doar o ceață circulară. Vîntul provocat de viteza orizontală șuieră din ce în ce mai ascuțit pe lîngă aparatul calat. Henry nu-și dezlipea ochii de pe indicatorul de turații; cînd ajunse la cifra 1200, debraie. Acum aparatul avea suficientă inerție de deplasare pentru a se bizui doar pe aripile sale.

Lenina privi prin geamul din podea. Zburau peste zona de șase kilometri de parcuri ce separa Londra Centrală de primul cerc de orașe-satelit. Vedea în racursi viermuiala vieții prin vegetația verde, abundentă. Printre copaci licăreau turnurile aruncătoarelor centrifuge de mingi din parcurile de distracții. Lîngă Shepherd's Bush vreo două mii de cupluri mixte de Beta-Minus jucau tenis pe suprafețe Riemann. Un șir dublu de Terenuri Escalador-Cinci însoțea șoseaua de la Notting Hill la Willesden. Pe stadionul de la Ealing se desfășura un spectacol al gimnaștilor Delta însoțit de cîntări comunitare.

— Doamne, ce oribilă culoare e kakiul, observă Lenina, dînd glas prejudecăților inoculate castei ei prin hipnopedie.

Clădirile studiourilor de filme senzoriale aco-pereau aproape opt hectare din zona Hounslow. În apropierea lor o întregă armată de lucrători îmbrăcați în uniforme negre și kaki refăceau suprafața vitroasă a Marii Autostrăzi de Vest. Tocmai

cînd zburau ei pe deasupra, se descărca un uriaș container mobil. Prin deschizăturile acestuia se vărsa pe șosea un șuvoi orbitor de incandescent de piatră topită; compresoarele cu azbest erau într-un du-te-vino continuu; în urma lor stropitorile izolate ridicau nori albi de aburi.

La Brentford, Întreprinderea Companiei de Televiziune părea un adevărat orașel.

— Cred că acum se schimbă turele, zise Lenina.

Arătînd ca niște furnici și afide, fetele Gama, verzi ca frunzele și Epsilonii negri semicretini viermuiau în jurul intrărilor sau făceau coadă ca să-și ocupe locurile pe tramcarele monorai. Beta-Minușii de culoarea dudelor intrau și ieșeau din mulțime. Acoperișul clădirii principale roia de elicoptere care aterizau și decolau.

— Pe cuvîntul meu, zise Lenina, mă bucur din suflet că nu sînt o simplă Gama.

Peste zece minute aterizaseră deja la Stoke Poges¹ și începuseră să joace prima repriză de Golf cu Obstacole.

2

Ținînd ochii mai mult plecați sau întorcîndu-i hoștește dacă întîmplător se opreau o clipă asupra vreunei alte persoane, Bernard traversă în grabă acoperișul. Avea aerul unui om urmărit – dar urmărit de dușmani pe care nu dorește să-i vadă, de teamă să nu fie cumva mai ostili chiar decît îi bănuise el. Și parcă-i era frică să nu se simtă și mai vinovat, și mai disperat de singur.

1. Mică localitate din Sud-Estul Angliei, probabil scena *Elegiei scrise într-un țintirim de țară* a poetului preromantic Thomas Gray (1716-1771).

„Oribil e și Benito Hoover ăsta!“ gîndi el. Și totuși, omul nu fusese deloc rău intenționat. Ceea ce într-un fel strica și mai mult lucrurile. Cei bine intenționați se purtau la fel ca și cei răuvoitori. Pînă și Lenina îl făcea să sufere. Își aminti de acele săptămîni de șovăială timidă de-a lungul cărora o tot căutase din ochi, dorind-o, însă neputîndu-și aduna curajul s-o ceară. Ar fi îndrăznit oare să înfrunte riscul de a fi umilit printr-un refuz disprețuitor? În schimb, de-ar fi fost să zică ea da, ce încîntare pentru el! Ei bine, acum ea își dăduse asentimentul și totuși el era încă nefericit – nefericit că ei i se păruse după-amiaza desăvîrșită pentru a juca Golf cu Obstacole, necăjit că a văzut-o alergînd pentru a-l regăsi pe Henry Foster, disperat că l-a socotit caraghios pentru că a refuzat să discute în public lucrurile cele mai intime. Într-un cuvînt, nenorocit pentru că ea se purtase așa cum ar trebui să se comporte orice tînără englezoaică sănătoasă și virtuoaasă și nu în cine știe ce alt mod anormal, extraordinar.

Deschise ușa compartimentului său din hangar și strigă la doi slujitori Delta-Minus care-și pierdeau vremea pe acolo, să vină să-i scoată aparatul de zbor sus pe acoperiș. Personalul hangarelor era alcătuit dintr-un singur grup bokanovskificat și bărbații erau gemeni, la fel de mici, negri și hidoși. Bernard le dădu ordine pe tonul acela aspru, adeseori arogant și chiar insultător al omului care nu se simte prea sigur de superioritatea lui. Pentru Bernard era întotdeauna neplăcut să aibă de a face cu membri ai castelor inferioare. Căci indiferent din ce cauză (și se prea poate să fi fost adevărată bîrfa curentă privitoare la alcoolul turnat în surogatul lui sanguin – căci, deh, se mai întîmplă și accidente), fizicul lui Bernard nu era cu nimic mai arătos decît al unui Gama de rînd.

Avea cu opt centimetri mai puțin decît înălțimea standard a unui Alfa și prin urmare era și pirpiriu. Contactul cu reprezentanții castelor inferioare îi amintea mereu nespuse de dureros de faptul că fizicul său nu corespundea etaloanelor obișnuite: „Eu sînt eu, dar tare n-aș fi vrut să fiu“. Era sfios și rușinat, într-un mod acut, de-a dreptul supărător. Ori de cîte ori se trezea că-l privește în ochi pe un Delta – la același nivel, și nu de sus, condescendent – se simțea umilit. Oare creatura aceea avea să-l trateze cu respectul convenit castei sale? Întrebarea asta nu-i dădea niciodată pace. Și nu fără motiv: ființele din castele Gama, Delta și Epsilon fuseseră condiționate în oarecare măsură să lege statura și masa corporală de superioritatea socială. Realitatea este că o ușoară prejudecată în favoarea staturii mari – inculcată prin hipnopedie – era aproape universală. De aici rîsul femeilor cărora le făcea propuneri, și fetele jucate de bărbații care făceau parte din aceeași castă ca și el. Batjocura îl făcea să se simtă străin, un *outsider*; dar se și purta ca atare, ceea ce sporea prejudecățile împotriva lui și întetea disprețul și ostilitatea stîrnite de defectele lui fizice. Acestea, la rîndul lor, îi agravau sentimentul de înstrăinare și însingurare. O teamă cronică de a nu fi luat peste picior îl făcea să-și evite egalii, iar cînd era vorba de inferiorii lui, să-și apere demnitatea cu un fel de jenă nefirească. Vai, cît de tare îi invidia pe oamenii ca Henry Foster și Benito Hoover! Bărbați care n-aveau niciodată nevoie să țipe la un Epsilon pentru a se face ascultați; care-și luau poziția ocupată în societate ca pe un drept cîștigat; oameni care se simțeau în sistemul de caste ca pește în apă – în atît de mare măsură încît nici nu se mai gîndeau la ei sau la elementul benefic și confortabil în care se mișcau.

Lui Bernard i se păru că servitorii gemeni îi scot avionul pe acoperiș cu mișcări prea lente și cu multă rea-voință.

— Hai, mai repede! le strigă ținfnos Bernard. Unul dintre gemeni îi aruncă o privire. Oare nu cumva în ochii aceia cenușii, inexpresivi licărea un fel de batjocură bestială? Mai repede! strigă el încă și mai tare, și vocea îi hîrîi antipatic.

Se urcă în avion și peste un minut se afla în zbor spre sud, către Tamisa.

Diferitele Birouri de Propagandă, precum și Colegiul de Inginerie Afectivă erau adăpostite în același zgîrie-nori cu șaizeci de etaje de pe Fleet Street¹. La subsol și la etajele inferioare se aflau tipografiile și redacțiile celor trei principale ziare londoneze: *The Hourly Radio*, o fițuică pentru snobi, *Gamma Gazette*, tipărită pe hîrtie verde-pal, și *The Delta Mirror*, pe hîrtie kaki și scris exclusiv în cuvinte de o singură silabă (dat fiind nivelul intelectual scăzut al cititorilor cărora li se adresa). Apoi veneau Birourile Propagandei prin Televiziune, prin Filme Tactile și respectiv prin Voci și Muzică realizate de sintetizator. Toate astea ocupau douăzeci și două de etaje. Deasupra erau laboratoarele de cercetări și camerele capitonate, izolate fonic, în care-și desfășurau munca delicată Autorii de Coloane Sonore și Compozitorii de Muzică Sintetică. Ultimele optsprezece etaje erau ocupate de Colegiul de Inginerie Afectivă.

Bernard ateriză pe acoperișul Casei Propagandei și coborî din avion.

— Telefonează-i domnului Helmholtz Watson – îi porunci el unui hamal Gama-Plus – și spune-i că-l așteaptă pe acoperiș domnul Bernard Marx.

Se așeză și-și aprinse o țigară.

1. Cartierul tradițional al presei londoneze.

Cînd îi parveni mesajul, Helmholtz Watson tocmai scria ceva în biroul lui.

— Spune-i că vin imediat, confirmă el și puse telefonul în furcă. Apoi, întorcîndu-se spre secretară, continuă pe același ton oficial și impersonal: — Te las pe dumneata să-mi strîngi lucrurile. Ignorînd zîmbetul ei radios, se ridică de la birou și se îndreptă grăbit spre ușă.

Era un bărbat voinic și bine clădit, cu pieptul bombat, cu umerii lați și – în ciuda masivității sale – destul de agil, cu pași elastici și cu mișcări iuți. Gîtul său rotund și puternic ca un stîlp susținea un cap frumos modelat. Avea părul negru și cîrlionțat, trăsăturile bine marcate. Era chipeș într-un mod mai mult decît evident și – așa cum repeta fără să se plictisească vreodată secretara lui – arăta din cap pînă-n picioare ca un adevărat Alfa-Plus. De profesie era Conferențiar la Colegiul de Inginerie Afectivă (Facultatea de Literatură) și, în pauzele dintre activitățile sale didactice, un foarte activ Inginer al Emoțiilor omenеști. Avea o rubrică permanentă la revista de elită *The Hourly Radio*, compunea scenarii de filme tactile și avea un har inegalabil în alcătuirea lozincilor și versiunilor hipnopedice.

— Foarte capabil – acesta era verdictul unanim al superiorilor lui. Ba chiar un pic *prea* capabil (mai adăugau ei clătînd din cap și coborînd semnificativ vocea).

Da, un pic *prea* capabil; aveau dreptate. La Helmholtz Watson un exces mintal produsese efecte foarte asemănătoare cu cele care la Bernard Marx erau rezultatul unui defect fizic. Pe Bernard îl izolaseră de semenii săi slaba dezvoltare a oaselor și mușchilor, fragilitatea și debilitatea trupului, iar simțămîntul acestei deosebiri fiind – după etaloanele curente – un exces de inteligență, devenea

la rîndul lui o cauză a adîncirii prăpastiei ce-l separa de oameni. În schimb, pe Helmholtz ceea ce-l făcea să se simtă în chip supărător altfel decît ceilalți și să se izoleze de ei era excesul de capacitate și abilitate. Pe Bernard și Helmholtz îi apropia, îi unea chiar conștiința că sînt indivizi altfel decît semenii lor. Dar în timp ce, deficient din punct de vedere fizic, Bernard suferise toată viața de complexul însingurării sale, abia de curînd Helmholtz Watson, dîndu-și seama de surplusul său mental, începuse și el să fie conștient că se deosebește de cei din jurul lui. Acest campion la Jocul cu mingea pe Escalator, acest amant neistovit (se spunea că în mai puțin de patru ani avusese șase sute patruzeci de iubite diferite), acest admirabil „băiat de comitet“ și om foarte sociabil își dăduse brusc seama că, în ceea ce-l privește, sportul, femeile și activitățile obștești nu erau lucrurile cele mai importante. Adevărul este că în fond îl interesa altceva. Dar ce? Care lucru anume? Asta era problema pe care venise Bernard s-o discute cu el sau, mai bine zis, să-și audă prietenul discutînd-o, singur, cu glas tare, întrucît de obicei Helmholtz era cel care vorbea mai tot timpul.

Cînd coborî din lift, trei fetișcane fișnețe de la Biroul de Propagandă prin Voci Sintetizate îi ațînură calea:

— O, Helmholtz, drăguțule, *te rugăm frumos* să vii la un picnic cu noi pe pajiștea de la Exmoor.

Se strînseră ciorchine în jurul lui, parcă l-ar fi implorat.

Dar el clătină din cap și spunînd „Nu, nu“, le dădu la o parte și-și văzu de drum.

— Să știi că nu mai invităm alt bărbat.

Dar Helmholtz rămase neclintit chiar și în fața acestei făgăduieli încîntătoare:

— Nu, repetă el. Sînt prea ocupat.

Și-și văzu hotărît de drum. Fetele se ținură după el și nu renunțară la urmărire pînă cînd nu apucă să se urce în avionul lui Bernard și să trîntească portiera carlingii. Ceea ce-i aduse reproșuri din partea fetelor.

— Ah, femeile astea! strigă el cînd decola avionul. Zi-le femei și pace! Clătinînd din cap, se mai încruntă o dată: — Ceva de groază!

Bernard îi dădu dreptate în modul cel mai fățarnic cu putință, deoarece chiar în timp ce rostea cuvintele de încuviințare murea de poftă să aibă și el tot atîtea fete ca Helmholtz, fără să-și dea mai multă osteneală să le cucerească. Drept care, îl apucă brusc o nevoie imperioasă de a face pe grozavul:

— O iau cu mine în New Mexico pe Lenina Crowe, zise el pe un ton cît mai nepăsător cu putință.

— A, da? reacționă Helmholtz, fără pic de interes. După o mică pauză continuă: — De vreo două săptămîni am renunțat complet la petreceri și la fete. Nici nu-ți poți închipui ce scandal s-a stîrnit din pricina asta la Colegiu. Și totuși, cred că merită. Efectele... Avu o clipă de șovăială, apoi reluă: — Mde, sînt ciudate, foarte ciudate.

O deficiență fizică putea produce un fel de exces mintal. Se părea că procesul este reversibil. Excesul mintal putea produce, pentru propriile sale scopuri, acea orbire și surzenie voită a însingurării autoimpuse, impotența artificială a ascetismului.

Restul zborului lor de scurtă durată se desfășură în tăcere. Cînd ajunseră la destinație și se întinseră comod pe canapelele pneumatice din camera lui Bernard, Helmholtz reîncepu. Mai întîi vorbi rar de tot:

— Ai simțit vreodată că ai în tine ceva, așa, ca un fel de imbold ascuns, care parcă te roagă să-i

acorzi o șansă de a ieși la suprafață? Un fel de putere suplimentară pe care n-ai folosit-o nici-odată, înțelegi, cum ar fi, de pildă, apa unei cascade irosită în loc să fie folosită pentru punerea în mișcare a turbinelor?

Și-și aținti privirea întrebătoare asupra lui Bernard.

— Adică, vrei să spui, toate emoțiile pe care le-ai simți dacă lucrurile ar sta altfel?

Dar Helmholtz clătină din cap:

— Nu chiar. Mă gîndesc mai degrabă la un fel de senzație ciudată pe care o am uneori, sentimentul că aș avea de spus ceva cu adevărat important și chiar și capacitatea de a o spune – numai că nu știu despre ce e vorba, nici cum aș putea face uz de această capacitate. Dacă ar exista vreun alt fel de a scrie... sau poate alte subiecte despre care să scrii... Tăcu o vreme, apoi, într-un tîrziu, continuă: — Vezi tu, mă pricep destul de bine să inventez formulări expresive – știi, genul ăla de cuvinte care te fac deodată să sari în sus, ca și cum te-ai fi așezat pe un ac, care par atît de noi și de tulburătoare, deși știi bine că e vorba de un lucru absolut evident din punct de vedere al hipnopediei. Dar asta nu pare să fie suficient. Nu destul ca formulările să fie bune; trebuie să fie bun și scopul pe care-l urmărești prin ele.

— Dar tu faci lucruri bune, Helmholtz.

— Mde, sînt bune în sine, atîta tot, dădu din umeri Helmholtz. Dar efectul lor este foarte redus. Într-un fel, nici nu prea sînt importante. Am senzația că aș putea face lucruri mult mai însemnate. Da, da, și mai intense, mai violente. Dar ce anume? Ce e mai important de spus? Și cum poți să fii violent în privința genurilor de lucruri despre care ți se cere să scrii? Cuvintele pot fi ca razele X, dacă le folosești așa cum trebuie, pot pătrunde în

orice alt mediu. Citești și te pătrund. Țasta e unul dintre lucrurile pe care încerc să le explic studenților mei – cum să scrie de o manieră percutantă. Dar la ce naiba slujește să fii pătruns de un articol despre o Cîntare Comunitară rituală sau despre cele mai recente progrese în materie de organe olfactive? Și, pe urmă, oare poți face cuvintele să fie cu adevărat penetrante – înțelegi, ca razele X cele mai puternice – cînd scrii despre chestii dintr-astea? Poți spune ceva despre nimic? Că pînă la urmă la asta se reduce totul. Eu tot încerc și încerc...

— Sst! spuse deodată Bernard și ridică un deget de avertizare. Traseră cu urechea. Cred că e cineva la ușă, șopti Bernard.

Helmholtz se ridică, străbătu camera în vîrfurile picioarelor și cu o mișcare bruscă deschise larg ușă. Firește, nu era nimeni.

— Iartă-mă, te rog, zise Bernard rușinîndu-se de prostia lui și avînd, pe deasupra, și o înfățișare ridicolă. Am impresia că în ultima vreme m-au cam lăsat nervii. Cînd oamenii te tratează cu suspiciune, începi și tu să fii bănuitor cu ei.

Își șterse ochii cu dosul mîinii, oftă și glasul îi deveni plîngăreț. Își căuta singur justificări.

— Dacă ai ști prin cîte am trecut în ultima vreme! zise el cu vocea aproape înecată în lacrimi – și izbucnirea de autocompătîmire păru un fel de fîntînă arteziană descătușată brusc. Ah, de-ai ști și tu!

Helmholtz Watson îl ascultă cu oarecare jenă și neplăcere. În sinea lui își spuse: „Micuțul Bernard, săracul de el!“ Și totuși, în același timp se simți puțin jenat din pricina prietenului său. Ar fi dat nu știu ce ca Bernard să manifeste un pic mai multă mîndrie.

Capitolul V

1

Pe la opt lumina începu să scadă. Megafoanele din turnul Clubului sportiv de la Stoke Poges începură să anunțe – cu un glas mai cald decît al tenorilor – că terenurile se închid. Lenina și Henry abandonară partida și porniră spre clădirea principală. De pe islazurile Trustului de Secreție Internă și Externă se auzeau mugetele miilor de vite care, cu hormonii și laptele lor, furnizau materiile prime pentru marea fabrică de la Farnham Royal.

Zumzetul necurmat al elicopterelor umplea văzduhul la asfințit. La fiecare două minute și jumătate un clopot și țipătul unor sirene anunțau plecarea unuia dintre trenurile ușoare monorai care-i transportau pe jucătorii de golf aparținînd castelor inferioare de la terenurile lor marginalizate înapoi în metropolă.

Lenina și Henry se urcară în aparatul lor de zbor și decolară. La înălțimea de aproape trei sute de metri Henry încetini rotațiile elicei și vreo două minute rămaseră suspendați deasupra peisajului ce se pierdea în amurg. Pădurea de fagi de la Burnham se întindea ca o baltă întunecată către țărmul mai luminos al cerului dinspre apus. Lumina stacojie de la orizont, ultimele raze ale soarelui scăzură, trecînd prin oranj la galben și

apoi către un verde-pal, apos. Spre nord, dincolo de copaci și deasupra lor, Fabrica de Secreții Interne și Externe strălucea prin luminile electrice extrem de puternice de la toate ferestrele celor douăzeci de etaje ale ei. Dedesubtul lor se întindeau clădirile Clubului de Golf – uriașa cazarmă a castei inferioare, iar de cealaltă parte a zidului despărțitor, căsuțele mai mici, rezervate membrilor castelor Alfa și Beta. Văile de acces spre gara trenurilor monorai erau înnegrite de furnicarul ca de mușuroi al mulțimii aparținând castelor inferioare. De sub bolta de sticlă țîșni un tren luminat. Urmîndu-i traseul spre sud-est de-a curmezișul cîmpiei întunecate, ochii le fură atrași de clădirile maiestuoase ale Crematoriului Mlaștinii. Pentru siguranța avioanelor aflate în zboruri de noapte, cele patru coșuri înalte erau puternic luminate și purtau în vîrf semnale de alarmă de culoare stacojie. Era ca un far.

— De ce au coșurile astea de fum un fel de balcoane în jurul lor? întrebă Lenina.

— Recuperarea fosforului, îi explică telegrafic Henry. În cursul lor ascendent, prin coș, gazele sînt supuse la patru tratamente separate. Pe vremuri, de cîte ori se ardea un cadavru, pentaoxidul de fosfor era scos din circulație. Acum se recuperează peste 98 la sută din el. Mai mult de un kilogram și jumătate pentru fiecare adult mort. Ceea ce face aproape patru sute de tone de fosfor pe an numai din Anglia. Henry vorbea cu mîndrie și încîntare, savurînd din inimă această realizare, ca și cum inițiativa i-ar fi aparținut chiar lui. E splendid să te gîndești că putem să continuăm să fim utili chiar și după ce am murit! Asta ajută creșterea plantelor.

Între timp, Lenina își întoarse privirile în altă parte și se uita drept în jos, la gara monoraiului.

— Da, e splendid, încuviință și ea. Dar e ciudat că morții aparținînd castelor Alfa și Beta nu fac să crească mai multe plante decît prăpădiții ăia mărunți de Gama și Delta și Epsilon care mișună acolo.

— „Din punct de vedere fizic și chimic, toți oamenii sînt egali“, declară sentențios Henry. Și, pe urmă, pînă și Epsilonii îndeplinesc servicii indispensabile.

— „Pînă și un Epsilon...“ Lenina își aminti deodată de o împrejurare în care, pe cînd era fetiță de școală, se trezise în toiul nopții și-și dăduse seama pentru prima dată de șoapta care o obseda întotdeauna în timpul somnului. Revăzu razele lunii, șiragul de pătuțuri albe; auzi din nou glasul blînd, foarte blînd care spunea (cuvintele îi stăruiseră în minte, de neuitat după atîtea și atîtea repetiții noapte de noapte): „Toți muncesc pentru toți ceilalți. Nu ne putem lipsi de nimeni. Pînă și Epsilonii sînt utili. Nu ne putem lipsi de Epsiloni. Toți muncesc pentru toți ceilalți. Nu ne putem lipsi de nimeni...“. Lenina își aminti acel prim șoc al ei – teama și surprinderea; îi reveni în minte și ceasul acela cît rămăsese trează, bîntuită de tot felul de gînduri; și apoi, sub înrîurirea acelor repetiții nesfîrșite, alinarea treptată a tulburării, balsamul somnului care se strecura încetul cu încetul în ea, liniștind-o...

— Eu cred că de fapt Epsilonii nu regretă că sînt Epsiloni, zise ea cu glas tare.

— Bineînțeles că nu. Cum ar putea să regrete? Ei nici nu știu ce înseamnă să fii altceva decît un Epsilon. Pe noi firește că ne-ar deranja. Dar noi am fost condiționați altfel. Și, pe urmă, noi pornim din capul locului cu o ereditate diferită.

— Ce bine-mi pare că nu sînt și eu Epsilon! zise cu convingere Lenina.

— Dac-ai fi fost, îi răspunse Henry, condiționarea specială te-ar fi determinat să fii la fel de recunoscătoare că nu ești Beta sau Alfa.

Ambreie elicea anterioară îndreptându-și aparatul către Londra. Îndărătul lor, înspre apus, stacojiul și portocaliul asfințitului se estompară aproape cu totul; la zenit se ivise o masă de nori întunecați. Trecînd pe deasupra Crematoriului, aparatul de zbor fu săltat în sus de coloana de aer cald care se înălța din coșurile acelea, iar apoi aproape că se prăbuși la fel de brusc cînd întîlni aerul rece din preajmă.

— Vai, ce salt minunat! rîse încîntată Lenina.

Dar Henry vorbi pe un ton în care o clipă străbătu o undă de melancolie:

— Știi ce a fost saltul acela? O ființă umană care a dispărut definitiv, pentru totdeauna. A țîșnit în sus într-un jet de gaze fierbinți. Ar fi interesant de știut cine era – un bărbat sau o femeie, Alfa ori Epsilon... Oftă. Apoi, hotărît să adopte un ton optimist, încheie: — Oricum, de un lucru putem fi siguri: oricine o fi fost, cît a trăit a fost fericit. Acum toată lumea e fericită.

— Da, „acum toată lumea e fericită“, îl îngîna Lenina.

Amîndoi auziseră aceste vorbe repetate de o sută cincizeci de ori în fiecare noapte, vreme de doisprezece ani.

Aterizînd în cartierul Westminster pe acoperișul blocului cu patruzeci de etaje unde locuia Henry, coborîră direct în sala de mese. Acolo mîncară o cină excelentă într-o companie veselă și zgomotoasă. La cafea li se servi și *soma*. Lenina luă două tablete de jumătate de gram, iar Henry trei. La nouă și douăzeci traversară strada, ducîndu-se peste drum la cabaretul recent inaugurat în Catedrala Westminster. Era o noapte înstelată;

aproape fără nori, dar și fără lună; din fericire, însă, nici Lenina, nici Henry nu erau conștienți de acest lucru în general deprimant. Reclamele luminoase de pe cer izbuteau să țină departe întunericul exterior: CALVIN STOPES ȘI CEI ȘAISPREZECE SEXOFONIȘTI. De pe fațada noii Catedrale străluceau atrăgătoare alte litere uriașe: CEA MAI FRUMOASĂ ORGĂ DE CULORI ȘI PARFUMURI DIN LONDRA. TOATE ȘLAGĂRELE RECENTE DE MUZICĂ SINTETICĂ.

Intrară în local. Atmosfera li se păru caldă, înăbușitoare mai ales din cauza parfumului de ambră și de lemn de santal. Pe cupola sălii orga de culori pictase în clipa aceea un asfințit tropical. Cei șaisprezece sexofoniști cântau un vechi șlagăr: „Flaconaș-drăgălaș, nu-i sticlă mai dulce ca tine pe lume“. Patru sute de perechi dansau *five-step*-ul în jurul ringului lustruit. Lenina și Henry deveniră curînd cea de-a patru sute una pereche. Sexofoanele se jeluiau ca mîțele ce miorlăie sub razele lunii, gemeau în registrele alto și tenor de parcă ar fi simțit apropierea morții. Într-o gamă bogată de armonice, *tremolo*-ul creștea spre un punct culminant, din ce în ce mai tare – pînă cînd în cele din urmă, cu un gest maiestuos, dirijorul dezlănțui ultima notă zguduitoare a muzicii eterice și – dintr-o suflare – îi desființă pur și simplu pe cei șaisprezece suflători umani. Tunet în la bemol major. Și apoi, aproape în tăcere, aproape în beznă, urmă o decongestionare treptată, un fel de *diminuendo* care aluneca din ce în ce mai jos, prin sferturi de ton, pînă la un acord dominant abia șoptit, care stărui multă vreme (în timp ce dedesubt pulsau ritmurile de *five-step*) încărcînd secundele întunecate cu un simțămînt de așteptare încordată. Și, în cele din urmă, așteptarea fu satisfăcută. Se produse un răsărit de soare exploziv și,

simultan, toți cei șaisprezece saxofoniști izbucniră în cântec:

Flaconaș drăgălaș, mereu pe tine te-am visat!
Flaconaș drăgălaș, de ce-am fost oare decantat?
Și vremea e senină
Iar Ceru-i azuriu în suflet totdeauna
Răsare-n fiecare seară luna
Din sticlele din lumea-ntreagă
Doar eprubeta mea mi-e dragă
Flaconaș drăgălaș,
Sticluța mea iubită-i numai una.

Dansînd în ritm de *five-step* împreună cu celelalte patru sute de perechi de jur-împrejurul Catedralei Westminster, Lenina și Henry de fapt dăntuiau într-o altă lume – paradisul cald, multicolor și neînchipuit de prietenos al Sărbătorii *Soma*. Vai, ce drăguți, ce chipeși, ce amuzanți, ce încîntători erau toți ceilalți! „Flaconaș, sticla mea, mereu pe tine te-am visat!...” Dar Lenina și Henry aveau tot ce-și doreau, nu mai aveau nevoie să viseze ori să aspire la nimic... Erau acum înăuntru, aici și acum – în mijlocul sticlei cu vreme frumoasă, înconjuțați de cerul veșnic azuriu. Și cînd, istoviți, cei Șaisprezece lăsară din mîna saxofoanele și mașina de Muzică Sintetică începu să emită cea mai recentă creație în materie de *blues*-uri malthusiene, parcă și ei ar fi fost doi embrioni gemeni care se legănau împreună pe valurile unui ocean de surogat de sînge dintr-un flacon al incubatorului.

„Noapte bună, dragi prieteni. Noapte bună, dragi prieteni.” Difuzoarele își învăluiau poruncile într-o politețe binevoitoare și muzicală. „Noapte bună, dragi prieteni...”

Ascultători, la fel de supuși ca și toți ceilalți, Lenina și Henry părăsiră clădirea. Stelele deprimante trecură destul de departe, dincolo de jumătatea

cerului. Dar cu toate că ecranul de firme celeste dispăruse în mare măsură, cei doi tineri se legănau încă în acea fericire căreia nu-i păsa de noapte.

Înghițită cu o jumătate de oră înainte de închiderea localului de dans, cea de-a doua doză de *soma* ridicase un zid de-a dreptul impenetrabil între universul real și mințile lor. Trecură strada ca și cum ar fi fost înlăuntrul acelei sticle a fericirii; și tot așa luară și liftul pînă în camera lui Henry de la etajul 28. Și totuși, chiar prizonieră a acelei sticle a fericirii, și în pofida aceluia al doilea gram de *soma*, Lenina nu uită să ia toate precauțiile anticoncepționale prescrise de regulament. Ani întregi de hipnopedie intensivă și instrucția malthusiană de trei ori pe săptămînă de la doisprezece pînă la șaptesprezece ani o determinaseră să ia aceste precauții la fel de automat și de inevitabil cum clipea din ochi.

— A, apropo, zise ea revenind din baie, Fanny Crowne vrea să știe unde ai găsit cartușiera aceea frumoasă, imitație de marochin verde, pe care mi-ai făcut-o cadou.

2

Joi seara, o dată la două săptămîni, Bernard participa la Ritualuri ale Solidarității și Înfrățirii. Îndată după cina luată devreme la Clubul Aphroditaeum (în care Helmholtz fusese primit de curînd pe baza Articolului Doi) se despărți de prietenul său și, făcînd semn unui aerotaxi de pe acoperiș, îi spuse pilotului să zboare către Cantatoriul Comunitar Fordson. Aparatul se înalță cîteva sute de metri, apoi se îndreptă spre răsărit și cînd luă virajul, drept în fața ochilor lui Bernard se înalța Cantatoriul – o frumusețe gigantică. Iluminați de

sus pînă jos cu neon, toți cei trei sute douăzeci de metri de imitație de marmură albă de Carrara ai clădirii străluceau ca o zăpadă incandescentă pe dealul Ludgate. În fiecare colț al platformei sale pentru elicoptere se deslușea perfect prin beznă un Timens de culoare stacojie, iar gurile a douăzeci și patru de uriașe trompete de aur răspîndeau în văzduh o muzică sintetică solemnă.

„Fir-ar să fie, am întîrziat“, își zise Bernard cînd dădu cu ochii de Big Henry¹, orologiul Cantatorului. Și chiar așa era, căci, în momentul cînd îi plătea taximetristului cursa, Big Henry bătu ora: „Ford“ cîntă o voce copleșitoare de bas țîșnind din toate trompetele de aur. „Ford, Ford, Ford...“ de nouă ori. Bernard alergă spre lift.

Sala de festivități pentru sărbătorirea Zilei lui Ford și pentru alte concerte comunitare se afla tocmai în subsolul clădirii. Deasupra ei, cîte o sută pe fiecare etaj, se aflau cele șapte mii de camere folosite de Grupurile Solidarității pentru ritualurile lor bilunare. Bernard coborî pînă la etajul 33, aproape fugi de-a lungul coridorului, șovăi o clipă în fața Camerei 3 210 și, după ce-și luă inima în dinți, deschise ușa și intră.

Slavă lui Ford! Nu era chiar ultimul. Mai erau încă libere trei scaune din cele douăsprezece aranjate în jurul mesei circulare. Se strecură tiptil pe cel mai apropiat și se și pregăti să se uite urît la cei care aveau să vină și mai tîrziu decît el.

Întorcîndu-se către el, fata din stînga îl întrebă:

— Ce-ai jucat azi după-amiază? Golf cu Obstacole sau Electromagnetic?

1. Pastișă după Big Ben (Marele Benjamin) – orologiul Palatului Westminster –, Big Henry sugerează numele industriașului Henry Ford.

Bernard se întoarse către ea („Ford! E Morgana Rotschild!“) și se văzu silit să recunoască, îmbujorându-se la față, că n-a jucat nici una, nici alta. Morgana îl privi uimită. Se așternu o tăcere jenantă între ei.

Apoi fata întoarse ostentativ capul în partea cealaltă și se adresă bărbatului din stînga ei, care avea un aer mult mai sportiv.

„Am călcat cu stîngul la Ritualul ăsta“, se gîndi chinuit Bernard, și prevăzu cu groază că iar n-o să poată dobîndi iertarea păcatelor. Ce greșeală că nu zăbovise o clipă ca să se uite în jur, în loc să se repeadă la primul scaun! Ar fi putut foarte bine să se așeze între Fifi Bradlaugh și Joanna Diesel. Și, cînd-colo, el se dusese ca prostul și se așezase lîngă Morgana. *Morgana!* Pentru numele lui Ford! Sprîncenele acelea negre ale ei – mai bine zis sprînceana, pentru că de fapt erau îmbinate. O, Ford! Și în dreapta lui era Clara Deterding. E adevărat că n-avea sprîncenele îmbinate, dar era mult prea pneumatică. În schimb, Fifi și Joanna erau exact cum ți le-ai fi dorit. Rotunjoare, blonde, nu prea solide... Și, poftim! Tocmai huiduma aia de Tom Kawaguchi se așeză acum pe scaunul dintre ele!

Ultimul sosi Sarojini Engels.

— Ai întîrziat! îi spus pe un ton sever Președintele Grupului Comunitar. Să nu se mai repete!

Sarojini își ceru iertare și se strecură la locul lui, între Jim Bokanovski și Herbert Bakunin. Acum grupul se completase, cercul solidarității era perfect, impecabil. Bărbat, femeie, bărbat – într-un inel de alternări nesfîrșite în jurul mesei. Doisprezece dintre ei gata să se contopească în unul singur, așteptînd să se unească, să se îmbine, să-și piardă cele douăsprezece identități separate într-o singură ființă mai mare.

Președintele se ridică, făcu semnul T și, por-
nind emițătorul de muzică sintetică, descătușă
răpăitul neobosit, dar blînd al tobelor și un cor de
instrumente – cvasisufletători și supercoarde – care
repetau plîngăreț, la nesfîrșit, melodia scurtă, dar
obsedantă, imposibil de alungat din urechi, a pri-
mului Imn al Solidarității. Și iarăși, și iarăși – și
nu timpanul auzea ritmul ca pe o pulsație, ci
însăși diafragma din capul pieptului. Bocetul și
lamentările acelor melodii recurente îți bîntuiau
nu atît mintea, cît măruntaiele, făcîndu-le să tîn-
jească și să compătimizească.

Președintele făcu din nou semnul T și se așeză.
Slujba rituală începuse. În mijlocul mesei fură
așezate tabletele de *soma* sanctificate. Potirul cu
înghețată de căpșuni cu *soma* urma să treacă din
mîină în mîină ca o cuminecătură și fiecare dintre
ei urma să soarbă din el rostind formula magică :
„Beau pentru nimicirea mea“. Apoi, acompaniate
de orchestra sintetică, glasurile lor înălțară *Primul
Imn al Solidarității*.

Duzină sîntem, Ford! Hai și ne-mpreună
Ca picături din Marele Fluviu Social!
O, fă-ne acum pe toți să curgem împreună,
Să mergem iute ca luciosul Ford Royal.

Douăsprezece strofe pline de aspirații, cîntate
de inimi care tînjeau. Și apoi trecură a doua oară
din mîină-n mîină potirul iubirii.

— Beau pentru Ființa Supremă.

Aceasta era acum formula rostită de toți. Sor-
biră cu toții din potir. Muzica răsuna neobosită.
Tobele băteau. Strigătele și scrișnetele armoniilor
deveneau o obsesie în măruntaiele topite laolaltă.
Apoi se intonă *Cel de-al Doilea Imn al Solidarității*:

Hai, Ființă Mare – prieten scump și intim –
Topește-ne pe toți cei doisprezece-ntr-unul!
De moarte ne e dor! De-ndată ce pierim
Abia că-ncepe Traiul Nostru Mare în comun!

Și alte douăsprezece strofe. Între timp, *soma* începuse să-și facă efectul. Ochii străluceau, obra-
jii se îmbujorau, lumina interioară a bunăvoinței
universale izbucnea pe toate fețele în zîmbete
fericite, prietenoase. Pînă și Bernard simți cum i se
topește puțin inima de înduioșare. Cînd Morgana
Rotschild se întoarse către el cu fața radioasă, se
strădui și el să-i răspundă în același fel. Dar, vai,
din păcate, sprînceană aceea neagră, două-n una,
era mereu prezentă; n-o putea ignora, n-o putea
uita, oricît de tare s-ar fi străduit. Înseamnă că
nu mersese destul de departe contopirea. Poate
dacă ar fi stat între Fifi și Joanna...

Și iată, potirul iubirii trecu din mîină-n mîină
pentru a treia oară.

— Beau pentru iminența Venirii Lui, strigă so-
lemn Morgana Rotschild. Întîmplător, ei îi venise
rîndul să inițieze ritul circular. Vorbea tare, cu
entuziasm. Sorbi din potir și i-l trecu lui Bernard.

— Beau pentru iminența Venirii Lui, repetă și
el, încercînd sincer să simtă că această venire
este iminentă; dar ceea ce continua să-l obsedeze
era sprînceană, pe cînd, din punctul lui de vedere,
Venirea era groaznic de îndepărtată. Sorbi din
potir și i-l trecu Clarei Deterding. „Iar o să fie un
eșec, își spuse în sinea lui. Știu precis că așa o să
fie.“ Dar tot se strădui din răspuțeri să zîmbească
radios.

Potirul amorului își încheie circuitul. Ridicînd
mîina, Președintele dădu semnalul; corul începu
Cel de-al treilea Imn al Solidarității:

Simțiți și voi cum se apropie Ființa Mare!
Fiți bucuroși și, bucurându-vă, pieriți mereu!
Topiți-vă cu toții-n muzica ce moare!
Căci El ne-ajută: eu sînt tu, iar tu ești eu!

În timp ce strofele se succedau, glasurile vibrau de o emoție din ce în ce mai intensă. Simțămîntul iminenței Venirii plutea în aer ca o tensiune electrică. Președintele închise aparatul muzical și, o dată cu nota finală a ultimei strofe, se așternu o tăcere deplină – tăcerea așteptării încordate, tremurînd, vibrînd tot mai puternic de o viață galvanică. Președintele întinse mîna; și brusc, o Voce, o Voce profundă și puternică, mai muzicală decît orice glas pur omenesc, mai amplă, mai caldă, mai vibrantă de dragoste și dor și compătimire, o Voce minunată, misterioasă, supranaturală răsună deasupra capetelor lor.

— O, Ford, Ford, Ford! rosti ea rar, într-un *diminuendo* și pe o gamă descendentă. O senzație de căldură iradie ca un fior palpitant de la plexul solar către toate extremitățile trupurilor ascultătorilor; ochii li se umplură de lacrimi; inimile, măruntaiele părură să se agite înlăuntrul lor, de parcă ar fi trăit o viață independentă.

— Ford!

Se topeau cu toții.

— Ford!

Se destrămau, se destrămau pur și simplu.

Apoi, deodată, pe un alt ton, tulburător, răsună din nou Vocea, ca o trîmbiță:

— Ascultați! Ascultați!

Ascultară. După o pauză coborî spre o șoaptă, dar o șoaptă care într-un fel era mai pătrunzătoare decît strigătul cel mai puternic.

— Pașii Marii Ființe, continuă Vocea și apoi repetă: — Pașii Ființei Supreme. Șoapta aproape

că-și dădea duhul: — Se aud pe scări Pașii Ființei Supreme.

Din nou se așternu tăcerea; iar așteptarea tensionată, destinsă doar o clipă, se accentuă, cu o încordare tot mai strînsă, tot mai strînsă, aproape de punctul de rupere. Pașii Marii Ființe! Ah, îi auzeau, îi auzeau coborînd încetișor scările, venind tot mai aproape, tot mai aproape, coborînd scara invizibilă. Pașii Ființei Supreme. Și deodată atinseseră punctul de rupere. Cu ochii ficși, ieșiți din orbite, cu buzele deschise, înțepenite, Morgana Rotschild sări în picioare.

— Îl aud! strigă ea. Îl aud!

— Vine! strigă Sarojini Engels.

— Da, vine, îl aud! strigară laolaltă Fifi Bradlaugh și Tom Kawaguchi și se ridicară simultan în picioare.

— O, o, o! răsună mărturia dezarticulată a Joanei.

— Vine! urlă Jim Bokanovski.

Președintele se aplecă înainte și, dintr-o singură atingere, dezlănțui un delir de cymbale și alămuri, o adevărată febră a tam-tam-urilor.

— Ah, a venit! țipă Clara Deterding. Au! izbucni strigătul din gîtul ei, ca și cum i l-ar fi tăiat cineva.

Simțind că a sosit momentul să facă și el ceva, Bernard sări și el în sus și strigă:

— Îl aud, vine!

Dar nu era adevărat. Nu auzea nimic și pentru el nu venea nimeni. Nimeni – în ciuda muzicii, în ciuda emoției crescînde. Însă el gesticula cu brațele întinse, striga mai abitir decît cei mai zgomotoși dintre ei și, cînd ceilalți începură să țopăie și să tropăie, țopăi și tropăi și el.

Și se învîrtiră de jur-împrejur, un alai circular de dansatori, fiecare cu mîinile pe șoldurile dansatorului din față, de jur-împrejur, strigînd la unison, tropăind cît puteau în cadența muzicii,

bătînd ritmul cu tălpile, bătîndu-l cu mîinile pe fesele celui din fața sa; douăsprezece perechi de fese răsunînd ușor sub pocnetele palmelor. Doisprezece într-unul, doisprezece ca unul.

— Îl aud!

— Îl aud venind!

Ritmul muzicii se înteți. Tot mai repede tropăiau picioarele, tot mai iute cădeau ritmic mîinile. Și dintr-o dată un sintetizator iscă o voce de bas ultraprofund, care bubui cuvintele de vestire a izbăvirii apropiate și a împlinirii finale a solidarității, Venirea aceluia Doisprezece în Unul, încarnarea Ființei Supreme.

— Orgie-beție! cîntă Vocea susținută de bubuitul neîncetat, înfrigurat, al tam-tam-urilor:

Orgie și magie! Ford și voie bună!

Sarută fetele și adu-le-mpăcare.

Băieți trăiesc cu fete-n pace împreună;

Orgie și beție, dă-le desfătare!

— Orgie-beție! reluare dansatorii refrenul liturgic.

— Orgie și magie!

— Orgie și beție!

— Ford și voie bună!

— Sărută fetele!...

Și, în timp ce cîntau, luminile începură să pălească ușor – să scadă și în același timp să se încălzească, să se îmbogățească, să se înroșească pînă cînd, în cele din urmă, se treziră dansînd în asfințitul stacojiu al unui Depozit de Embrioni.

— Orgie-beție!... Orgie și magie!

În întunericul acela de culoarea sîngelui și a lichidului amniotic, fiecare dansator se învîrtea în cerc, fără a înceta o clipă să tropăie și să bocăne și să bată ritmul acela neostoit.

— Orgie-magie!

Apoi cercul se destrămă încetul cu încetul și se dezintegrează treptat-treptat prin căderea dansatorilor pe culcușurile ce căptușeau pereții – un cerc în jurul celui alt cerc format din masa și scaunele planetare.

— Orgie-beție! Orgie-magie!

Vocea profundă gîngurea acum și ciripea ca păsărelele îndrăgostite; iar în flăcările asfințitului acela se părea că un imens porumbel negru se întindea binevoitor asupra dansatorilor aflați acum unul cu fața în jos, celălalt cu fața în sus.

Se aflau în picioare pe acoperiș; Big Henry tocmai bătuse ora unsprezece. Era o noapte caldă și liniștită.

— N-a fost delicios? întrebă Fifi Bradlaugh. N-a fost pur și simplu delicios?

Și-l privi pe Bernard cu o expresie de extaz, dar un fel de extaz care nu cuprindea nici o urmă de tulburare – ori emoție – căci a fi emoționat înseamnă a fi încă nesatisfăcut. Ea avea însă calmul extatic al împlinirii totale, pacea și tihna, nu numai a sațietății goale și a nimicniciei, ci a vieții echilibrate, a energiilor aflate în odihnă și echilibru. O pace bogată și vie. Căci Ritualul solidarității le luase, dar mai ales le *dăduse* ceva, storsese ceva din ei doar pentru a-i umple la loc. Fifi era totală, atinsese perfecțiunea, se depășise pe ea însăși.

— Nu ți s-a părut c-a fost minunat? insistă ea, învâluindu-l în strălucirea supranaturală a ochilor ei.

— Da, mi s-a părut c-a fost minunat, minți el și întoarse capul.

Vederea chipului ei transfigurat era deopotrivă o acuzație și o rememorare ironică a însingurării lui. Acum se simțea cumplit de izolat de ceilalți, așa cum fusese și la începutul aceluia ritual – încă și mai izolat prin goliciunea sa neumplută, prin

sațietatea sa moartă. Separat, izolat, nemîntuit, pe cînd ceilalți erau topiți cu toții în Ființa Supremă; singur chiar și în îmbrățișarea Morganei – de fapt, mult mai singur, mai deznădăjduit de „el însuși“ decît fusese vreodată în viață. Ieșise din crepusculul acela stacojiu în strălucirea luminii electrice cu un fel de stînjeneală timidă, intensificată pînă la un chinuitor punct culminant. Era îngrozitor de chinuit și (așa i se părea sub acuzația ochilor ei strălucitori) poate că vina era tocmai a lui.

— De-a dreptul minunat! repetă el, dar de fapt nu se putea gîndi la altceva decît la sprînceana Morganei.

Capitolul VI

1

„Ciudat, ciudat! Un ins *tare ciudat!*“ – acesta era verdictul Leninei Crowne în privința lui Bernard Marx. Da, da, chiar atît de ciudat încît în cursul săptămînilor următoare se tot întrebese dacă n-ar fi cazul să se răzgîndească în privința vacanței din New Mexico și să plece în schimb la Polul Nord cu Benito Hoover. Necazul era că, de fapt, cunoștea Polul Nord, fusese acolo cu George Edzel, chiar vara trecută și, mai mult decît atît, i se păruse foarte sumbru. N-aveai nimic de făcut, hotelul era cumplit de demodat – n-aveau televizor în dormitoare, nici orgă olfactivă, doar muzica sintetică cea mai fisîită și nici măcar douăzeci și cinci de Terenuri de Escalator-Squash¹ pentru peste două sute de turiști. Nu, e limpede că n-ar fi putut să se ducă iar la Polul Nord. În schimb, America n-o vizitase decît o dată. Și încă și atunci fusese un sejur prea scurt și nesatisfăcător! Un weekend ieftin la New York – oare îl petrecuse cu Jean-Jacques Habibullah sau cu Bokanovski Jones? În ruptul capului nu-și mai putea aduce aminte. Oricum, n-avea nici o importanță. Perspectiva de

1. Un fel de tenis cu minge moale jucat între scări rulante.

a zbura din nou spre apus, și încă pentru o săptămână întreagă, era foarte atrăgătoare. Mai mult decît atît, cel puțin trei zile din săptămîna aceea aveau să le petreacă în Rezervația pentru Sălbatici. Doar maximum cinci sau șase dintre funcționarii întregului centru fuseseră vreodată într-o asemenea Rezervație. Ca psiholog Alfa-Plus, Bernard era – dintre cunoștințele ei – unul dintre puținii oameni îndreptățiți să obțină un asemenea permis de intrare.

Așadar, pentru Lenina era un prilej unic. Și totuși, la fel de unică era și ciudățenia lui Bernard, așa că Lenina șovăia dacă să profite de prilej, ba chiar o bătuse gîndul să riște să meargă iar la Polul Nord cu caraghiosul de Benito. Cel puțin Benito era normal. Pe cînd Bernard...

I-au turnat alcool în surogatul sanguin – aceasta era explicația oferită de Fanny pentru toate excentricitățile lui Bernard.

În schimb, Henry (cu care, într-o seară cînd se aflau în pat, Lenina discutase despre noul ei iubit și-și manifestase îngrijorarea) îl comparase pe bietul Bernard cu un rinocer.

— Pe un rinocer nu-l poți învăța să facă giumbușlucuri, nu-l poți dresa, explicase el în stilul său concis și viguros. Unii bărbați sînt aproape rinoceri: nu reacționează în mod corespunzător la condiționare. Bieții de ei! Și Bernard se numără printre aceștia. Din fericire pentru el, e bunișor la serviciu. Se pricepe la treaba pe care o face, pentru că altfel Directorul nu l-ar fi păstrat acolo. Și totuși – adăugă Henry în chip de consolare – îl socot destul de inofensiv.

Inofensiv, poate; dar și deconcertant. În primul rînd, mania aia de a face lucrurile în taină. Ceea ce practic însemna a nu le face deloc. Căci parcă ce se putea face în taină? (În afară, bineînțeles,

de amor; dar asta nu puteai face tot timpul.) Ce altceva? Mai nimic. Prima după-amiază în care au ieșit împreună a fost deosebit de frumoasă. Lenina propusese să înoate la Torquay Country Club și pe urmă să ia masa la Oxford Union. Dar Bernard considera acest joc o pierdere de timp.

— Păi la ce servește timpul dacă nu ca să-l pierzi? întrebă puțin uluită Lenina.

După cît se părea, pentru plimbări pe jos prin Districtul Lacurilor¹ – căci asta îi propusese el acum. Să aterizeze pe vîrfurile muntelui Skiddaw și să se plimbe cîteva ceasuri prin pajiștile cu ierburi și bălării.

— Singur, cu tine, Lenina.

— Bine, Bernard, dar singuri o să fim toată noaptea.

Bernard roși. Se uită într-o parte:

— Voiam să spun singuri ca să vorbim, se bîlbîi el.

— Să vorbim? Despre ce?

Plimbatul și vorbitul – iată un mod tare ciudat de a petrece o după-amiază.

Pînă la urmă îl convinsese, împotriva voinței lui, să zboare pînă la Amsterdam ca să urmărească sferturile de finală ale Campionatelor Feminine de Lupte, la categoria grea.

— În mulțime! mormăi el nemulțumit. Ca de obicei, deci!

Toată după-amiaza se încăpățîină să rămînă posac. Refuză să converseze cu prietenii Leninei (întîlniră cîteva zeci la barul unde se servea înghețată de *soma*, în pauzele dintre meciuri). Și în ciuda chinului său interior, refuză cu încăpățîinare

1. Zonă foarte pitorească din nord-vestul Angliei, unde au scris poezii romantici Wordsworth, Coleridge, Southey („Poezii lacurilor“) și au pictat mai mult peisagiștii romantici.

să ia sucul de zmeură cu jumătate de gram de *soma* pe care încerca ea să i-l bage pe gât.

— Prefer să fiu eu însumi, spunea el. Eu însumi, cel afurisit. Nu vreau să fiu altul, oricît de vesel ar fi.

— „La timp un gram de-ai luat, o sută ai cruțat!“ zise Lenina scoțînd la iveală o parte din comoara de înțelepciune învățată prin hipnopedie.

Bernard împinse nervos la o parte paharul pe care i-l oferea Lenina.

— Stai puțin, nu te enerva, îi spuse aceasta. Nu uita că „Un centimetru cub învinge orice sentiment sumbru“.

— Ah, taci o dată, pentru numele lui Ford! strigă el.

Lenina dădu din umeri:

— „Mai bine-ți stă pilula-n gură, decît murdara-njurătură“, conchise cu multă demnitate Lenina, sorbind chiar ea băutura răcoritoare.

În cursul zborului de întoarcere, peste Canalul Mînecii, Bernard insistă să oprească elicea tractoare și să-și lase elicopterul să plutească susținut doar de rotor la vreo treizeci de metri deasupra valurilor. Între timp vremea se stricase; se iscase un vînt puternic dinspre sud-vest și cerul se acoperise de nori.

— Privește! îi porunci el.

— Bine, dar e oribil! zise Lenina, trăgîndu-se cu groază înapoi de la fereastră.

O înspăimînta pustiul invadator al nopții, apa neagră cu coama de spumă ici-colo, înălțîndu-se în talazuri chiar sub ei, o speria și fața palidă a lunii, atît de obosită și chinuită printre norii care alergau.

— Să deschidem radioul! Repede!

Și Lenina întinse mîna după butonul de pe bordul de comandă și-l răsuci la întîmplare.

„...Cerurile sînt albastre în inimile noastre“, cîntau șaisprezece voci în falset cu tremolo, „Vre-mea e mereu frumoasă...“

Apoi un sughiț și tăcere. Bernard decuplase radioul.

— Vreau să admir în tăcere marea, explică el. Cu zgomotul ăla infernal nu poți nici măcar să te uiți la ceva.

— De ce? Cîntă foarte frumos. Eu nu vreau să privesc.

— Vreau eu! apăsă el cuvintele. Așa ajung să mă simt parcă... și șovăi, căutîndu-și cuvintele care să-i exprime cel mai bine gîndul. Să mă simt de parcă așa fi mai mult *eu*, dacă înțelegi ce vreau să spun. Mult mai independent, nu atît o parte componentă a altei entități. Nu doar o celulă din organismul social. Tu n-ai aceeași senzație, Lenina? Dar Lenina plîngea:

— E oribil! Oribil! repeta ea mereu. Și cum poți vorbi așa, să spui că nu vrei să faci parte din organismul social? La urma urmei, „toți muncesc pentru toți ceilalți“. „Noi muncim cu tot avîntul pentru tot pămîntul.“ „Nu ne putem lipsi de ceilalți.“ „Pînă și Epsilonii...“

— Da, știu, reluă Bernard în batjocură: „Pînă și Epsilonii sînt utili!“ Și eu la fel. Și să mă ia naiba dacă mi-ar părea rău să nu mai fiu util celorlalți!

Lenina fu de-a dreptul șocată de această blasfemie rostită de el:

— Bernard! protestă ea uimită și îndurerată. Cum poți să vorbești așa?

Iar el repetă dus pe gînduri, dar pe un alt ton:

— Da, cum poți? Nu, problema este: oare de ce nu pot sau mai degrabă – pentru că, la urma urmei, știu perfect de ce nu pot – ce-ar fi dacă aș putea, dacă aș fi liber – și nu rob de felul cum am fost condiționat.

— Bine, Bernard, dar spui niște lucruri de-a dreptul înspăimîntătoare!

— Dar ce, Lenina, tu n-ai vrea să fii liberă?

— Nu înțeleg ce vrei să spui. Sigur că sînt liberă. Sînt liberă să mă distrez cît se poate de bine. „În era noastră înnoită toată lumea-i fericită.“

Bernard rîse:

— Da, „în era noastră înnoită, toată lumea-i fericită“, asta începem să-i învățăm pe copii încă de cînd au cinci ani. Dar, spune, Lenina, n-ai vrea să ai libertatea de a fi fericită în alt fel? De pildă, în felul tău propriu, nu la fel cu toți ceilalți.

— Nu-nțeleg ce vrei să spui, repetă ea. Iar apoi se întoarse către el și-l imploră: — Vai, Bernard, te rog mult, hai să ne întoarcem. Nu-mi place deloc aici.

— Nu-ți place să stai cu mine?

— Ba da, Bernard, cum să nu! Numai că locul ăsta e oribil.

— Am crezut că aici o să fim mai... mai *împreună* – neavînd decît marea și luna în preajma noastră. Mai împreună decît în aglomerația aceea și chiar decît în apartamentul meu. Nu înțelegi asta?

— Nu înțeleg nimic, zise ea pe un ton decis, hotărîndu-se să-și păstreze intactă lipsa de înțelegere. Absolut nimic. Și cel mai puțin din toate – continuă ea pe alt ton – nu înțeleg de ce nu iei puțină *soma* cînd îți vin idei dintr-astea de groază. Cu puțină *soma* le-ai da complet uitării. Și în loc să te simți așa jalnic, ai fi vesel. Atît de vesel, repetă ea și zîmbi, în ciuda nedumeririi și neliniștii care i se citea în ochi, zîmbi cu intenția de a fi cît mai ademenitoare, de a folosi o tachineerie voluptuoasă menită să-l cucerească.

Bernard o privea în tăcere, fără nici o expresie așternută pe fața lui gravă – o privea foarte intens.

După cîteva secunde, Lenina plecă ochii; scoase un mic rîs nervos, încercă să găsească ceva de spus și nu izbuti. Tăcerea se prelungea.

Cînd Bernard se hotărî într-un tîrziu să vorbească, rosti cuvintele cu jumătate de gură și cu un aer plictisit:

— Bine, atunci hai să ne-ntoarcem.

Apăsînd tare pe accelerator, înălță elicopterul pe verticală. La o mie două sute de metri înălțime porni elicea tractoare. Zburară cîteva minute în tăcere, apoi Bernard izbucni dintr-o dată într-un hohot de rîs.

„Cam ciudat“, socoti Lenina, dar oricum era fericită că rîde. Se încumetă să-l întrebe:

— Te simți mai bine?

Drept răspuns, el ridică o mîină de pe manșă și, strecurîndu-și-o pe după spatele ei și cuprinzîndu-i trupul, începu să-i mîngîie sîni.

„Slavă Fordului, și-a revenit!“ își zise Lenina în sinea ei.

Peste o jumătate de oră se aflau din nou în apartamentul lui. Bernard înghiți pe nerăsuflăte patru tablete de *soma*, dădu drumul la radio și la televizor și începu să se dezbrace.

— Ei, întrebă Lenina cu mult subînțeles cînd se reîntîlniră pe acoperiș a doua zi, te-ai distrat bine ieri?

Bernard încuviință din cap. Se urcară în elicopter. O mică zguduitură și decolară.

— Toată lumea zice că sînt strașnic de pneumatică, zise gînditoare Lenina, pipăindu-și pulpele.

— Strașnic! confirmă Bernard, dar ochii lui păstrau o expresie dureroasă. „Ca o halcă de carne“, gîndea el.

Lenina ridică ochii puțin îngrijorată:

— Sper că nu ți se pare că sînt prea grasă, nu?

Bernard clătină din cap. „Exact ca o bucată de carne“.

— Deci, mă găsești pe gustul tău? Bernard încuviință din nou. Din toate punctele de vedere?

— Perfectă! zise el cu glas tare, dar în sinea lui gîndea: „Așa se vede ea. N-o supără că e o simplă bucată de carne“.

Lenina zîmbi triumfător. Dar satisfacția ei se dovedi prematură.

— Și totuși, reluă el după o mică pauză, îmi pare rău că nu s-a terminat altfel.

— Altfel? Dar ce, mai sînt și alte feluri de a termina?

— N-am vrut să terminăm așa... în pat, specifică el.

Lenina rămase uluită.

— Sau cel puțin nu de la început, nu din prima zi.

— Păi atunci cînd...?

Bernard dădu drumul la un șuvoi de vorbe greu de înțeles și periculoase. Lenina se strădui din răspuțeri să-și astupe urechile minții. Dar din cînd în cînd cite un crîmpei de frază se făcea auzit prea puternic: „...să încerc efectul stăpînirii impulsurilor“, îl auzi ea spunînd. Aceste vorbe parcă-i declanșară în minte un resort:

— „Nici cînd pe mîine nu lăsa prilejul de a te distra“, zise ea cu un aer grav.

— Două sute de repetiții de două ori pe săptămînă de la vîrsta de paisprezece ani pînă la șaisprezece ani și jumătate, comentă el sec. Și șuvoiul acela nebunesc și periculos merse înainte:

— Vreau să știu ce e pasiunea, îl auzi ea spunînd. Vreau să am un simțămînt puternic.

— „Atunci cînd individul simte, toată obștea se resimte“, decretă Lenina.

— Ei, și ce dacă s-ar resimți puțin?

— Bernard!

Dar Bernard nu se rușină cîtuși de puțin.

— Adulți din punct de vedere intelectual și-n timpul programului de lucru, dar copii în privința sentimentelor și dorințelor, continuă el.

— Domnul nostru Ford iubea copiii.

Bernard nu luă în seamă întreruperea:

— Deunăzi mi-a trecut prin minte că ar fi posibil să rămii adult tot timpul.

— Nu înțeleg! replică Lenina cu fermitate.

— Știu că nu înțelegeți. Tocmai de aceea te-ai culcat cu mine ieri – ne-am culcat ca niște copii – în loc să fim adulți și să așteptăm.

— Dar ne-am distrat bine, nu? insistă Lenina.

— O, strașnic de bine! răspunse Bernard, dar cu atîta jale în glas, cu o expresie de mîhnire așa de profundă, încît Lenina simți cum tot triumful ei i se evaporă brusc. Te pomenești că totuși o găsisse prea grăsuță pentru gustul lui.

— Mde, eu ce ți-am spus? fură singurele vorbe ale lui Fanny cînd Lenina veni la ea pentru a-i face confidențe. Tot alcoolul ăla pe care i l-au turnat în surogatul sanguin!

— Și totuși îmi place, insistă Lenina. Are niște mîini așa de drăguțe. Și felul cum își mișcă umerii – vai, e așa de atrăgător! Oftă. Păcat că-i așa ciudat!

2

Oprindu-se o clipă în fața ușii Directorului, Bernard trase adînc aer în piept și-și îndreptă umerii, pregătindu-se să întîmpine antipatia și dezaprobarea pe care era convins că i-o va arăta șeful. Bătu la ușă și intră.

— O viză pe un permis, domnule Director, zise el cu un aer cît mai degajat, punînd hîrtia pe birou.

Directorul îl privi cu acreală. Dar hîrtia purta antetul Biroului Controlorului Mondial și semnătura

lui Mustafa Mond, mare și neagră, întinzându-se pe toată partea de jos a foi. Totul era în perfectă ordine. Directorul n-avu încotro. Își desenă inițialele – două litere palide și umile la picioarele lui Mustafa Mond – și era gata să-i returneze hîrtia fără nici un comentariu și fără urarea amabilă „Ford să te aibă în pază“, cînd privirea îi fu atrasă de niște cuvinte din textul permisului.

— Pentru Rezervația din New Mexico? întrebă el și, în tonul său, ca și pe fața pe care o înălța spre Bernard, se simțea un fel de uimire agitată.

Uimit de uimirea șefului, Bernard încuviință din cap. Urmă un răstimp de tăcere.

Directorul se lăsă pe speteaza scaunului, se încruntă și făcu ochii mici:

— Cîtă vreme să fie de atunci? întrebă el, mai mult pentru sine decît adresîndu-se lui Bernard. Douăzeci de ani, presupun. Sau poate chiar douăzeci și cinci. Cred că eram cam de vîrsta dumitale...

Oftă și clătină din cap.

Bernard se simți de-a dreptul stînjenit. Un om atît de convențional, atît de scrupulos în corectitudinea lui, cum era Directorul, și să comită o eroare atît de grosolană! Aproape că-i veni să-și ascundă fața în mîini și să fugă din încăperea aceea. Nu că el personal ar fi găsit vreo eroare intrinsecă în faptul că oamenii vorbeau despre trecutul îndepărtat; aceasta era doar una dintre acele prejudecăți hipnopedice de care se dezbărase cu totul (sau cel puțin așa credea el). Ceea ce-l rușina era conștiința faptului că Directorul dezaproba – dezaprobase acest lucru și totuși se lăsase ademenit și călcase pe un teren interzis. Ce forță interioară, ce impuls îl determinase? Deși nu se simțea deloc în largul lui, Bernard îi ascultă cu mult interes predica:

— Aveam și eu aceeași idee ca și dumneata, spunea Directorul. Voiam să-i văd și eu pe sălbatici. Mi-am scos un permis pentru statul New Mexico și m-am dus acolo în vacanța de vară. Cu fata cu care eram în momentul acela. Era o Beta-Minus și cred (Directorul închise ochii purtat de amintiri) că avea părul galben ca grâul. În orice caz, era pneumatică, strașnic de pneumatică; asta-mi amintesc perfect. Ei bine, ne-am dus acolo și ne-am uitat la sălbatici și am călărit pe cai și așa mai departe. Și pe urmă – să fi fost ultima mea zi de concediu – pe urmă... nu știu cum să-ți spun, dar s-a pierdut. Într-o zi plecasem călare printre munții ăia îngrozitori, am urcat pe o căldură apăsătoare și după masa de prânz ne-am culcat. Sau cel puțin eu. Probabil că ea a plecat de una singură într-o plimbare. În orice caz, când m-am trezit nu mai era acolo. Și tocmai dăduse peste noi cea mai cumplită furtună cu trăsnete pe care am văzut-o vreodată. Turna cu găleata, tuna și fulgera; caii s-au smuls din pripoane și au fugit; încercînd să-i prind, am căzut și m-am rănit la genunchi, așa că de-abia mai mergeam. Și totuși, am căutat-o, și am strigat-o, și am căutat-o, dar nu era nici urmă de ea. Apoi m-am gîndit că poate s-a întors singură la locul de popas. Așa că m-am tîrît cum am putut pînă-n vale, pe drumul pe care venisem. Mă durea chinuitor genunchiul și-mi pierdusem tabletele de *soma*. Mi-au trebuit ceasuri întregi pînă să ajung la locul de popas, mult după miezul nopții. Și fata nu era acolo. Nu era acolo, repetă Directorul. După o scurtă pauză, reluă: — Ei bine, a doua zi s-a format o echipă de cercetași, care tot n-a putut-o găsi. Trebuie să fi căzut în vreo viroagă pe undeva, dacă nu cumva o mîncase vreo pumă. Numai bunul Ford poate ști. În orice caz a fost groaznic. M-a întors pur și

simplu pe dos. Aș zice, chiar mai mult decît s-ar fi cuvenit. Pentru că la urma urmei e genul de accident care i s-ar fi putut întîmpla oricui; și bineînțeles că organismul social supraviețuiește chiar dacă celulele care-l compun se pot schimba.

Dar această consolare indusă hipnopedic nu păru să aibă prea mare efect asupra Directorului. Clătînd din cap, continuă:

— De fapt, și acum îmi mai revine în vis aventura aceea, mărturisi el cu glas scăzut. Visez că mă trezește tunetul și constat că ea a dispărut; visez că umblu după ea și o caut pe sub copaci și tufișuri.

Apoi amintirile îl reduseră la tăcere.

— Trebuie să fi fost un șoc cumplit pentru dumneavoastră, îi spuse Bernard aproape cu invidie.

Auzindu-i glasul, Directorul tresări și, cum un aer vinovat, își dădu seama unde se află. Îi aruncă o privire lui Bernard, dar evitîndu-i ochii, se împurpură la față; se uită din nou la el, cuprins brusc de suspiciune și furios în demnitatea lui periclitată, îi strigă:

— Să nu-ți închipui că am avut vreo relație necuviincioasă cu fata. Nimic afectiv, nimic prelungit. Doar o relație perfect sănătoasă și normală. Îi înmînă permisul, adăugînd: — Zău dacă știu de ce te-am plictisit cu povestea asta fără importanță.

Furios pe el însuși pentru că a mărturisit un secret rușinos, își vărsă mînia pe Bernard. Ochii îi străluciră acum cu o expresie de-a dreptul haină:

— Și aș vrea să profit de acest prilej, domnule Marx, ca să-ți spun că sînt total nemulțumit de comportarea dumitale în afara orelor de serviciu, după cum reiese din rapoartele pe care le-am primit. N-ai decît să spui că nu e treaba mea, fiindcă de fapt este. Eu trebuie să mă gîndesc în primul rînd la bunul renume al Centrului nostru. Angajații

mei trebuie să fie mai presus de orice suspiciune, în special cei aparținînd castelor superioare. Indivizii Alfa sînt condiționați în așa fel încît pur și simplu *nu trebuie* să fie infailibili în comportamentul lor afectiv. Dar aceasta constituie o rațiune în plus pentru ca ei să facă un efort deosebit să se conformeze. E de datoria lor să fie infantili chiar și împotriva înclinațiilor proprii. Așa că, domnule Marx, îți dau un avertisment.

Glasul Directorului vibra de o indignare care între timp devenise pe de-a întregul oficială și impersonală – exprimînd, de fapt, dezaprobarea întregii societăți:

— Dacă mai aud vreodată de o scădere de la nivelul corespunzător de decență infantilă, am să cer transferul dumitale la un subcentru – preferabil în Islanda. Bună ziua!

Și răsucindu-se pe scaunul turnant, puse mîna pe toc și începu să scrie. „Sper să fie o lecție pentru Marx“, își spuse în sinea lui.

Dar se înșela, căci Bernard părăsi biroul șefului legănîndu-se încîntat și plin de el, după ce trînti ușa în urma lui. Socotea că are o poziție independentă, în luptă cu ordinea stabilită a lucrurilor; era entuziasmat de conștiința îmbătătoare a semnificației și importanței sale individuale. Pînă și gîndul că s-ar putea să fie supus unor persecuții îl lăsa indiferent, ba chiar se dovedea mai degrabă tonic decît deprimant. Se simțea destul de puternic pentru a înfrunța și a învinge necazurile, destul de puternic pentru a înfrunța pînă și Islanda. Siguranța lui era cu atît mai mare cu cît nici o clipă nu credea cu adevărat că o să-i fie dat să lupte cu asemenea dificultăți. Oamenii nu erau mutați din posturi pentru astfel de lucruri. Islanda era doar o amenințare. O amenințare cum nu se poate mai stimulatorie și mai înviorătoare. Mergînd pe coridor cu pași sălțați, se trezi efectiv fluierînd.

În seara aceea dădu o tentă eroică întrevederii cu Directorul, în relatarea lui, pe care o încheie astfel:

— Așa că, pînă la urmă, i-am spus pur și simplu să se ducă în Trecutul Imemorial și am ieșit demn din birou. Și așa a rămas.

Se uită intens la Helmholtz Watson, așteptînd de la acesta răsplata cuvenită: înțelegere, încurajare, admirație. Dar nu auzi nici o vorbă. Helmholtz rămase tăcut, cu ochii în podea.

Îl simpatiza pe Bernard; îi era chiar recunoscător pentru a fi singura lui cunoștință cu care putea discuta subiectele ce i se păreau lui importante. Și totuși, unele laturi ale caracterului lui Bernard îi erau nesuferite. De exemplu, lăudăroșenia asta. Și izbucnirile de autocompătimire cu care alternau în mod jalnic. Și obiceiul lui deplorabil de a se arăta curajos după furtună și înzestrat cu prezența de spirit cea mai extraordinară, în absența ei. Nu putea suferi aceste lucruri – tocmai pentru că-l simpatiza pe Bernard. Secundele treceau una după alta. Helmholtz continuă să se uite la covor. Și deodată Bernard se îmbujoră și întoarse capul.

3

Călătoria decurse fără evenimente deosebite. Racheta Pacificul Albastru ajunsese cu două minute xși jumătate mai devreme la New Orleans, pierdu patru minute din pricina unei tornade deasupra statului Texas, dar prinse un curent favorabil de aer la 95 de grade longitudine vestică și izbuti să aterizeze la Santa Fé cu o întârziere de numai patruzeci de secunde.

— Patruzeci de secunde la un zbor de șase ore și jumătate. Nu-i rău deloc! acceptă Lenina ideea.

În seara aceea dormiră la Santa Fé. Hotelul era excelent – incomparabil mai bun, de exemplu, decît acel Aurora Bora Palace în care Lenina suferise atît de cumplit în vara dinainte. În fiecare dormitor aveai la dispoziție aer lichefiat, televizor, vibromasaj vacuumatic, radio, soluție fierbinte de cofeină, anticoncepționale calde și opt soiuri diferite de parfum. Instalația de muzică sintetică funcționa din plin cînd intrară ei în hol și nu lăsa cu nimic de dorit. În lift era un afiș care anunța existența în hotel a șaizeci de Terenuri de squash pe escalator și posibilitatea de a juca în parc Golf Electro-magnetic și cu Obstacole.

— Vai, dar e splendid! strigă Lenina. Aproape că aș dori să rămînem aici. Șaizeci de Terenuri de squash!...

— În Rezervație n-o să fie nici unul, o avertiză Bernard. Și nici parfum, nici televiziune, nici măcar apă caldă. Dacă ai impresia că n-o să poți rezista, rămîi aici pînă mă-ntorc.

Lenina se simți de-a dreptul ofensată:

— Bineînțeles că pot să rezist. N-am zis decît că aici e splendid pentru că..., pentru că „progresul e splendid“, nu?

— Cinci sute de repetiții o dată pe săptămînă, de la vîrsta de treisprezece pînă la șaptesprezece ani, zise plictisit Bernard mai mult pentru sine.

— Ce-ai zis?

— Ziceam că „progresul e splendid“. De aceea nu trebuie să vii în Rezervație decît dacă ții cu adevărat la treaba asta.

— Păi, chiar țin.

— Prea bine atunci, zise Bernard, aproape ca o amenințare.

Permisul lor de vizitare a Rezervației avea nevoie să fie contrasemnat de Guvernatorul acesteia, la

biroul căruia se prezentară deci a doua zi dimineața. Un portar negru Epsilon Plus luă legitimația lui Bernard, o duse înăuntru și aproape imediat fură primiți de înaltul funcționar.

Guvernatorul era un Alfa Minus blond, brahi-cefal, cu fața rotundă și roșie ca o lună plină, era scund și lat în spate. Avea o voce puternică, bubuitoare, foarte potrivită pentru rostirea înțelepciunii hipnopedice. Era o adevărată mină de informații irelevante și de sfaturi bune, de nimeni cerute. De îndată ce se pornea, îi dădea drumul înainte bubuind la nesfârșit:

— ... cinci sute șazeci de mii de kilometri pătrați, împărțiți în patru subrezervații distincte, fiecare dintre ele înconjurată de un gard de sîrmă prin care trece curent de înaltă tensiune.

În momentul acela, și fără nici un motiv aparent, Bernard își aminti brusc că a uitat deschis la maximum robinetul de apă de colonie de la el din baie.

— ... curentul fiind furnizat de Hidrocentrala de pe Grand Canyon.

„O să mă coste o avere pînă mă întorc.“ Cu ochii minții Bernard parcă și vedea acul parfumatului care se tot rotea neobosit ca o furnică. „Trebuie să-i telefonez lui Helmholtz Watson.“

— ... peste cinci mii de kilometri de garduri de sîrmă conectate la rețeaua de șazeci de mii de volți.

— Nu mai spuneți! zise din politete Lenina, fără să aibă habar ce a vorbit Guvernatorul, dar simțind din pauza teatrală a acestuia că e de datoria ei să spună ceva. Cînd începuse Guvernatorul să bubuie, ea înghițise pe furiș o jumătate de gram de *soma* și rezultatul era că acum putea să șadă liniștită și senină, fără să asculte, fără să se gîndească la nimic, cu ochii ei mari și albaștri

țintă la fața Guvernatorului, și arborînd o expresie de atenție înmărmurită.

— A atinge gardul înseamnă moartea instanțanee, declară solemn Guvernatorul. Nu există nici o scăpare dintr-o Rezervație de Sălbatici.

Cuvîntul „scăpare“ fu un fel de imbold pentru Bernard care, dînd să se ridice, spuse:

— Poate că ar trebui să plecăm și noi.

Acușorul ăla negru se tot grăbea ca o insectă rozînd timpul și mîncîndu-i banii.

— Nici o scăpare, repetă Guvernatorul, făcîndu-i semn să se așeze din nou pe scaun. Și, cum încă nu-i contrasemnase permisul, Bernard n-avu încotro și se supuse. Cei care s-au născut în Rezervație – și vă rog să nu uitați, scumpă domnișoară (adăugă el rînjindu-se lasciv și grețos la Lenina și vorbind într-o șoaptă care sugera că e vorba de ceva decoltat), nu uitați că în Rezevație copiii încă se mai *nasc*, da, da, oricît de revoltător ar părea, se *nasc*... (Spera că această referire la un subiect rușinos o va face pe Lenina să roșească; dar ea zîmbi doar prefăcîndu-se inteligentă și repetînd „Nu mai spuneți!“). Dezamăgit, Guvernatorul o luă de la capăt.) Repet, deci, cei născuți în Rezervație sînt sortiți să moară aici.

„Sortiți să moară... Un decilitru de apă de colonie pe minut. Șase litri pe oră.“

— Poate – mai făcu Bernard o încercare – ar trebui să...

Aplecîndu-se înainte, Guvernatorul bătu cu arătătorul în birou:

— Mă întrebați cîți oameni trăiesc în Rezervație. Și eu vă răspund (tonul lui deveni triumfător), vă răspund că nu știm. Cel mult estimativ.

— Nu mai spuneți!

— Ba chiar spun, scumpă domnișoară.

„De șase ori douăzeci și patru – nu, mai degrabă de șase ori treizeci și șase.“ Bernard păli și începu

să tremure de nerăbdare, dar bubuitul continua inexorabil:

— ... circa șaizeci de mii de indieni și metiși... complet sălbatici... Inspectorii noștri fac din cînd în cînd vizite... Altfel, nu există nici o comunicare cu lumea civilizată... Își păstrează încă obiceiurile și datinile respingătoare. Căsătoria, dacă știți ce înseamnă asta, domnișoară; familii... Nici un fel de condiționare... Superstiții monstruoase... Creștinism și totemism și cultul strămoșilor... Limbi moarte ca zuni și spaniola și athapascana... Porci spinoși, pume și alte animale feroce... Boli molipsitoare... Preoți... Șopîrle veninoase.

— Nu mai spuneți!

În cele din urmă scăpară. Bernard se repezi la telefon. Repede, repede, repede. Și totuși, îi trebuiră aproape trei minute pînă să poată vorbi cu Helmholtz Watson.

— Parcă am fi deja printre sălbatici, se plînsese el. Incompetența asta împruțită!

— Ia un gram de *soma*, îi propuse Lenina.

Dar el refuză, preferînd să rămînă furios. Și în cele din urmă, slavă lui Ford, obținuse legătura și, da, îl găsi pe Helmholtz; Helmholtz, căruia îi explică ce s-a întîmplat, și care promise să se ducă imediat la Bernard acasă, imediat, și să închidă robinetul, da, da, imediat, însă profită de prilej ca să-i comunice ce a spus în public aseară Directorul General...

— Cum? Îmi caută un înlocuitor? strigă Bernard cu vocea chinuită. Deci chiar s-a hotărît? Și a pomenit efectiv de Islanda? Zici că a rostit cuvîntul ăsta? Pentru numele lui Ford! Islanda!...

Puse receptorul în furcă și se întoarse iar către Lenina. Era palid și părea absolut distrus.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea.

— Ce să se întîmple? se trînti greoi pe un scaun. O să fiu trimis în Islanda.

În trecut se întrebasese de multe ori cum ar fi să fie supus (fără *soma* și putîndu-se bizui doar pe resursele sale interioare) unor procese teribile, necazurilor și persecuțiilor. Nu mai departe decît acum o săptămînă, în biroul Directorului, se visase împotrindu-i-se curajos și acceptînd stoic suferința, fără să scoată o vorbă. Amenințările Directorului chiar îl făcuseră să jubileze, să se simtă o personalitate de proporții ireale. Dar abia acum își dădea seama că toate acestea se întîmplaseră pentru că nu luase în serios amenințările. Nu crezuse că, la o adică, Directorul General o să ia vreo măsură împotriva lui. Dar acum se părea că amenințările chiar urmau să fie traduse în fapt, și Bernard era îngrozit. Nu mai rămăsese nici urmă din tot acel stoicism imaginar și curaj teoretic.

Turba de mînie împotriva lui însuși (ce tîmpit fusese!), împotriva Directorului – ce nedrept era să nu-i acorde și cealaltă șansă, cealaltă șansă pe care, fără doar și poate, avusese întotdeauna intenția s-o încerce. Dar Islanda, Islanda...

Lenina clătină din cap.

— „Ce-a fost și ce va fi, zău, mă pot îmbolnăvi“, cită ea sloganul continuînd: „Cu trei doze stau pe roze“.

În cele din urmă îl convinse pe Bernard să înghită patru tablete de *soma*. Peste cinci minute dispărură și rădăcinile, și roadele. Rămase deschisă și trandafirie doar floarea prezentului. Un mesaj de la portar îl anunță că la ordinul Guvernatorului a venit un paznic al Rezervației și-i aștepta cu avionul pe acoperișul hotelului. Urcară imediat. O corcitură inferioară îmbrăcată în uniformă verde de Gama îi salută și începu să le recite programul din dimineața aceea:

— O vedere de ansamblu a circa zece-douăsprezece dintre principalele așezări – *pueblos* –,

apoi aterizare pentru prînz în Valea Malpais. Acolo e o casă de odihnă foarte confortabilă și în cel mai apropiat *pueblo* probabil că sălbaticii vor celebra sărbătoarea verii. E locul cel mai bun unde puteți petrece noaptea.

Își ocupară locurile în avion și porniră. Peste zece minute traversară frontiera care separa lumea civilizată de cea sălbatică. Sus pe deal și jos în vale, de-a curmezișul deșerturilor nisipoase sau sărăturoase, prin păduri, prin adîncimile vineții ale canioanelor, peste stînci, piscuri ascuțite sau cîte o *mesa* – o masă muntoasă de forma unui platou –, gardul de sîrmă electricată mergea tot mai departe, păstrînd irezistibil linia dreaptă, simbolul geometric al triumfului țelurilor umane. Iar la picioarele lui, ici-colo, cîte un mozaic de ciolane, albe, vreun stîrv încă neputrezit pe terenul pămîntiu însemna locul unde căprioarele sau cerbii, vreo pumă, ori un porc spinos, ori un coiot, sau chiar lacomii vulturi ai deșertului, atrași de mirosul de stîrv și fulgerați la rîndul lor ca de o justiție aidoma celei din epopeile poetice, se apropiaseră prea mult de sîrmele nimicitoare.

— Aștia nu se învață minte niciodată, zise pilotul în uniformă verde, arătîndu-le scheletele de pe pămînt, dedesubtul lor. Și nici n-o să se învețe vreodată, adăugă el și rîse de parcă într-un fel sau altul ar fi înregistrat o victorie personală asupra animalelor electrocutate.

Bernard rîse și el. După două grame de *soma*, din cine știe ce motiv, gluma i se păru bună. Rîse, dar apoi, aproape imediat, adormi și în starea aceasta fu transportat peste Taos și Tesuque. Survolară Nambe și Picuris și Pojoaque, Sia și Cochiti, Laguna și Acoma și Mesa Vrăjită, Zuni și Cibola și Ojo Caliente. Cînd se trezi în cele din urmă, văzu că aparatul a aterizat și s-a oprit,

Lenina căra valizele într-o căsuță pătrată, iar corcitură inferioară Gama Verde vorbea într-o limbă neînțeleasă cu un tânăr indian.

— Sîntem la Malpais, îi explică pilotul cînd coborî și Bernard. Aceasta este casa de odihnă. Iar azi după-amiază e un mare dans în *pueblo* – satul indienilor. O să vă ducă el acolo, și arată către tînărul sălbatic și posac. Trebuie să fie foarte amuzant. Rînji. Tot ce fac ăștia e distractiv. Zicînd acestea, se urcă în avion și porni motoarele. Mă întorc miine. Și nu uitați (i se adresă el Leninei ca s-o liniștească), sînt foarte blînzi; sălbaticii n-or să vă facă nici un rău. Au destulă experiență în privința bombelor cu gaze ca să știe că nu trebuie să facă nici un fel de năzbîtii.

Continuă să rîdă, ambreie elicele avionului, accelerează și dispăru.

Capitolul VII

Platoul muntos, denumit de localnici *mesa*, arăta ca o corabie imobilizată într-o strîmtoare de praf de culoarea unei coame de leu. Canalul șerpuia printre maluri abrupte și, coborînd în pantă de la un perete la celălalt de-a curmezișul văii, desena o dungă verde – rîul și luncile sale. La prova acestei corăbii de piatră din mijlocul strîmtorii și părăind că face parte integrantă din ea, ca o excrescență a stîncilor goale modelată geometric, se afla acest *pueblo* denumit Malpais (Ținutul Rău). Stană de piatră peste alte stane de piatră, fiecare etaj mai mic decît cel de dedesubt, casele înalte se ridicau ca niște piramide în trepte, cu vîrfurile amputate, către cerul albastru. La picioarele lor se desfășurau o hălăciugă de clădiri scunde, răsfirate, un zig-zag de ziduri; iar din trei părți prăpastiile abrupte cădeau direct în cîmpie. Cîteva vălătuci de fum se înălțau perpendicular și se pierdeau în văzduhul fără o adiere de vînt.

— Ciudat, zise Lenina. Foarte ciudat. Era cuvîntul peiorativ pe care-l folosea cel mai frecvent. Nu-mi place. Și nu-mi place nici individul ăsta, adăugă ea, arătînd spre călăuza indiană care primise sarcina de a-i duce pînă la *pueblo*.

În mod evident, i se răspundea cu același simțămînt. Pînă și spinarea indianului care mergea înaintea lor pe drum era ostilă și posacă, chiar disprețuitoare.

— Și pe urmă – își coborî Lenina glasul –, miroase rău.

Bernard nu încercă să nege acest lucru. Merseră mai departe.

Deodată tot văzduhul păru să învie și parcă începu să zvicnească, să pulseze cu acea mișcare neobosită a sîngelui în vine. Acolo sus, la Malpais, răsunau tobele. Picioarele lor începură să se miște în ritmul bătăilor acestei inimi misterioase; grăbiră pasul. Poteca îi duse pînă la picioarele peretelui de stîncă. Laturile mării corăbii pe care-o reprezenta *mesa* îi dominau: erau cel puțin o sută de metri pînă la copastia corăbiei.

— Ce bine era dacă aduceam înapoi avionul! zise Lenina privind cu oroare în sus, spre fațada monotonă a stîncii. Nu pot să sufăr mersul pe jos. Și ori de cîte ori te afli la poalele unui deal, te simți atît de mic!

Parcurseră o parte din drum în umbra platoului înalt, înconjurată un colț de stîncă ieșit în afară și ajunseră într-o viroagă unde se afla o scară dublă de frînghie. Urcară pe ea. Apoi ajunseră la o potecă foarte abruptă care trecea în zig-zag dintr-o parte în alta a abisului. Uneori abia se mai auzea răpăitul tobelor, alteori se părea că bat la doi pași de tine, după colț.

Cînd erau pe la jumătatea drumului, un vultur zbură atît de aproape de ei încît filfiitul aripilor le răcori fețele. Într-o crăpătură din stîncă zăcea un morman de oseminte. Totul era apăsător de straniu și indianul mirosea din ce în ce mai tare. În cele din urmă ieșiră din viroagă în plin soare. Partea de sus a *mesei* era un acoperiș plat de stîncă.

— Parc-ar fi Turnul Charing-T! comentă Lenina.

Dar nu-i fu îngăduit să savureze multă vreme descoperirea acestei asemănări liniștitoare. Un ușor tropăit îi făcu să întoarcă repede capetele.

Pe potecă veneau în fugă doi indieni, goi pînă la brîu, cu trupurile aproape negre vopsite cu dungi albe („Ca niște terenuri de tenis pe asfalt“, urma să explice mai tîrziu Lenina), cu fețele aproape inumane din pricina petelor stacojii, negre și pămîntii cu care erau mînjite. În părul negru aveau împletite blăni de vulpi și fire de lînă roșie. Pe umeri le fluturau mantii din pene de curcan, iar în jurul capetelor, într-o explozie strălucitoare, purtau adevărate diademe de pene imense. Cu fiecare pas pe care-l făceau se stîrnea clinchetul și zornăitul brățărilor lor de argint, al colierelor grele de oscioare și de mărgelile din turcoaze. Se apropiară fără o vorbă, alergînd cu pași abia auziți, dată fiind încălțămîntea lor: mocasini din piele de căprioară. Unul dintre ei ținea în mînă o perie din pene; celălalt avea în fiecare mînă ceva care de la distanță părea să fie un mănunchi de trei sau patru funii groase. Una dintre funii se zvîrcolea cumplit și dintr-o dată Lenina își dădu seama că sînt niște șerpi.

Pieile Roșii se apropiară tot mai mult; ochii lor negri se opriră asupra ei, dar fără vreun semn de recunoaștere, fără nici cel mai mic semn că ar fi văzut-o sau ar fi conștienți de prezența ei. Șarpele care se zvîrcolea rămase deodată la fel de țeapăn ca și ceilalți. Indienii trecură mai departe.

— Nu-mi place, zise Lenina. Nu-mi place!

Îi plăcu încă și mai puțin ceea ce o aștepta la intrarea în *pueblo*, unde-i lăsase călăuza, ducîndu-se înăuntru să primească instrucțiunile. În primul rînd murdăria, apoi grămezile de gunoaie, praful, cîinii, muștele. Fața i se strîmbă de scîrbă. Își duse batista la nas.

— Bine, dar cum pot ei trăi așa? izbucni ea revoltată și, deopotrivă, neîncrezătoare (sugerînd că era cu neputință).

Bernard dădu din umeri cu un aer de filosof.

— În orice caz, zise el, trăiesc așa de cinci sau șase mii de ani, deci cred că între timp s-or fi deprins.

— Bine, dar „Salubritatea-i aproape ca Forditatea“, insistă ea.

— Da, și „Civilizat înseamnă sterilizat“, continuă Bernard, încheind pe un ton ironic cea de-a doua lecție hipnopedică de igienă elementară. Numai că oamenii ăștia n-au auzit niciodată de Marele Ford și nu sînt civilizați. Așa că n-are rost să...

— O! strigă Lenina apucîndu-l de braț. Uite!

Un indian aproape despuiat cobora încetișor scărița de la terasa catului întii al unei căsuțe din apropiere, treaptă cu treaptă, tremurător și preocupat ca orice om foarte bătrîn. Avea fața foarte brăzdată și neagră, ca o mască de rocă vulcanică sticloasă – obsidian. Cu gingiile rămase fără dinți, gura îi intrase de tot înăuntru. La colțurile ei și de ambele părți ale bărbiei cîteva fire lungi țepoase străluceau aproape albe pe pielea întunecată. Părul lung și nețesălat îi atîrna în suvițe cărunte peste față. Trupul încovoiat era supt, numai piele și os. Cobora foarte, foarte încet, făcînd cîte o pauză la fiecare treaptă înainte de a se aventura către cea următoare.

— Dar ce e cu el? întrebă în șoaptă Lenina, cu ochii mari de uimire și groază.

— E bătrîn, atîta tot, răspunse Bernard cît mai nepăsător cu putință.

De fapt, era și el speriat, dar făcu un efort să pară indiferent.

— Bătrîn? repetă ea. Bine, dar și Directorul nostru e bătrîn; mulți oameni sînt bătrîni, dar nu sînt ca ăsta.

— Pentru că nu-i lăsăm să ajungă ca el. Îi apărăm de boli. Le echilibrăm în mod artificial

secrețiile interne la un nivel juvenil. Nu permitem ca raportul magneziu-calcium din corpul lor să scadă sub cel de la treizeci de ani. Le facem transfuzii de sînge tînăr. Le stimulăm în permanență metabolismul, așa că firește că nu arată ca ăsta. Parțial – adăugă el –, și pentru că cei mai mulți dintre ei mor cu mult înainte de a ajunge la vîrsta acestei ființe vetuste. Tinerețe aproape nealterată pînă la șaiszeci de ani și apoi – pac! – sfîrșitul.

Dar Lenina nu-l asculta, era atentă doar la bătrîn. După mai multe mișcări lente, acesta coborî întreaga scară. Picioarele îi atinseră pămîntul. Se întoarse. Ochii cufundați în orbite erau încă extraordinar de luminoși. Cîteva clipe o priviră prelung, inexpresivi, fără surprindere, de parcă nici n-ar fi existat. Apoi, încet de tot, cu spinarea încovoiată, bătrînul se tîri pe lîngă ei și dispăru.

— Bine, dar e groaznic! șopti Lenina. E ceva cumplit! N-ar fi trebuit să venim înapoi!

Se căută prin buzunare după *soma* și constată că, dintr-o neglijență nemaipomenită, își uitase flaconul la han. Și buzunarele lui Bernard erau goale.

Lenina rămase să înfrunte fără nici un ajutor din afară ororile de la Malpais. Și acestea o copleșeau cu duiumul, și încă repede. Spectacolul oferit de două tinere care-și alăptau pruncii o făcu să roșească și să se uite în altă parte. În viața ei nu văzuse un lucru atît de indecent. Și cel mai rău era faptul că, în loc să aibă destul tact încît să ignore această scenă revoltător de vivipară, Bernard se apucă s-o comenteze pe față. Rușinat – acum că efectele tabletelor de *soma* se atenuaseră – de slăbiciunea pe care o manifestase la hotel în dimineața aceea, se dădu peste cap să se arate cît mai dur și mai neortodox.

— Vai, ce relație de o minunată intimitate, zise el, pornit s-o supere. Și ce intensitate a sentimentelor trebuie să genereze! De multe ori mi se

pare că am pierdut mult în viață neavînd o mamă. Și poate că și tu ai pierdut ceva pentru că n-ai *devenit* mamă, Lenina. Închipuie-ți cum ți-ar fi stat cu propriul tău bebeluș în brațe...

— Bernard! Cum poți vorbi așa?!

Numai trecerea unei bătrîne cu ochii urduroși și suferind de o boală de piele o făcu să uite pentru o clipă indignarea care o cuprinsese.

— Hai să plecăm! se rugă ea. Nu-mi place!

Dar în momentul acela se întoarse călăuza lor și, făcîndu-le semn să-l urmeze, îi conduse pe ulița îngustă dintre case. După o cotitură întîlniră o priveliște jalnică: pe un morman de gunoi zăcea un cîine mort, iar alături o gușată își despăduchea fetița. Călăuza se opri la piciorul unei scări de frînghie, ridică mîna perpendicular și apoi o întinse înainte. Făcură ceea ce le poruncea el pe muțeste – urcară scărița și apoi intrară printr-o boltă de unde ajunseră într-o cămăruță îngustă, destul de întunecată și mirosind a fum, a mîncare gătită cu untură și a haine purtate multă vreme și niciodată spălate. În partea cealaltă a încăperii era o altă boltă prin care pătrundeau un fascicul de lumină și zgomotul, foarte puternic și apropiat, al tobelor.

Trecură pragul și se treziră pe o terasă largă. Sub ei, încadrată de case înalte, se întindea piața satului, plină de indieni. Pături viu colorate, pene înfipite în părul negru, licăriri de turcoaze și trupuri negre strălucind de sudoare. Lenina își duse iarăși batista la nas. În spațiul liber din centrul pieței erau două estrade circulare din cărămizi și lut frămîntat cu picioarele – în mod evident acoperișuri ale unor încăperi subterane, căci în centrul fiecărei estrade era cite o răsufătoare deschisă, cu o scăriță ce ducea spre întunericul din adînc. De acolo, din adîncuri, se înălțau cîntări de fluier

și apoi aproape că se pierdeau în răpăitul neîndurător, persistent, neconținut al tobelor.

Leninei îi plăcură tobele. Închizînd ochii, se lăsă în voia tunetelor lor înfundate, care se succedau la intervale regulate, îngăduindu-le să-i invadeze complet conștiința, pînă cînd, în cele din urmă, nu mai rămase nimic pe lume decît acea pulsație profundă a sunetelor. Îi reamintea liniștitor Leninei de zgomotele sintetice produse la Ritualurile Solidarității de sărbătorirea Zilei lui Ford. „Orgie și beție, orgie și magie!“, repetă în sinea ei. Tobele acelea băteau exact aceleași ritmuri.

Deodată se produse o izbucnire de cîntece – sute de voci bărbătești strigînd din răsputeri, feroce, la unison, metalice și aspre. Cîteva note prelungi, apoi tăcere, pe urmă bubuitul mocnit al tobelor; apoi notele acute, ca un fel de nechezat ascuțit, răspunsul unei femei. Și din nou tobele; apoi iarăși afirmarea sălbatică a bărbăției, rostită de vocile profunde, de bas.

Ciudat – da. Locul era ciudat, la fel și muzica, la fel și hainele, și gușele, și bolile de piele, și bătrîni. Dar spectacolul în sine – acesta nu părea să aibă nimic ciudat în el.

— Îmi amintește de Ritualul Comunitar al unei caste inferioare, îi zise Lenina lui Bernard.

Dar ceea ce se întîmplă puțin mai tîrziu mai semăna doar vag cu acea solemnitate nevinovată. Căci, dintr-o dată, de prin încăperile acelea rotunde de sub pămînt începu să roiască o trupă de monștri înspăimîntători. Purtînd măști hidoase sau avînd fețele vopsite în așa fel încît nici să nu mai aducă a oameni, aceștia năvăliseră de jur-împrejurul pieței și țopăiau într-un picior – cu mers șchiopătat ca de infirmi, cîntînd în timp ce se învîrteau tot mai repede și mai repede în cerc. Și tobele își

schimbaseră și își întetiseră ritmul, încît ajunseră ca bătăile inimii pe care le auzi în timpane cînd ai febră; iar mulțimea începuse să cînte tot mai tare împreună cu dansatorii; mai întîi o femeie scosese un țipăt, apoi alta și iar alta, înfiorător, de parcă cineva ar fi vrut să le omoare. Brusc, conducătorul dansatorilor se desprinse din rîndurile lor, alergă la un cufăr mare de lemn așezat în picioare la un capăt al pieței și, ridicîndu-i capacul, scoase afară o pereche de șerpi negri. Din mulțime izbucni un urlet și toți ceilalți dansatori se repeziră către conducător, cu mîinile întinse. El aruncă șerpii primilor veniți, apoi își afundă mîinile în cufăr căutînd și alții. Scotea mereu și arunca în mulțime șerpi negri, și maronii, și bălțați. Apoi dansul reîncepu într-un ritm diferit. Se învîrteau mereu cu șerpii în mîini și cu mișcări șerpuitoare, cu o legănare unduioasă a genunchilor și a șoldurilor. Iar și iar. Apoi conducătorul dădu un semnal și, unul după altul, toți șerpii fură aruncați pe jos în mijlocul pieței; de sub pămînt ieși un bătrîn care-i stropi cu mălai, iar apoi, din altă deschizătură, ieși o femeie și-i stropi cu apă dintr-un chiup negru. Apoi bătrînul ridică mîna și, în mod surprinzător, se așternu o tăcere deplină, amenințătoare. Tobele încetară să mai bată, viața însăși părea ca se sfîrșește. Bătrînul arată cele două răsufători prin care se pătrundea în lumea subterană. Și încet, ridicate de mîini nevăzute, din una din ele ieși poza unui vultur, iar din cealaltă imaginea pictată a unui bărbat despuiat și răstignit pe o cruce. Cele două tablouri rămaseră astfel suspendate în aer, aparent ținîndu-se singure pe picioare, cu aerul că veghează. Bătrînul bătu din palme. Gol pușcă, afară doar de o fișie de bumbac care-i înfășura șoldurile, un băiat de vreo optsprezece ani ieși din mulțime și rămase drept în fața bătrînului,

cu mâinile încrucișate pe piept, cu capul aplecat. Bătrînul făcu asupra lui semnul crucii și se îndepărtă. Băiatul începu să pășească încet de jur-împrejurul grămezii de șerpi care se zvîrcoleau. Tocmai încheiase primul cerc și-l începuse pe al doilea, cînd înaintă spre el, răsărind dintre dansatori, un bărbat înalt, cu mască de lup de preerie și ținînd în mîna un bici împletit din șuvițe de piele. Băiatul merse mai departe ca și cum nu i-ar fi observat prezența. Omul-coiot ridică biciul; urmă un moment lung de așteptare, apoi o mișcare iute, șuieratul biciului prin aer și sunetul puternic produs cînd plesni pielea băiatului. Trupul acestuia se înfioră, dar el nu spuse nimic, continuă să înainteze cu aceiași pași lenți și constanți. Omul-coiot îl lovi încă o dată și încă o dată; la fiecare plesnit din mulțime se stîrni mai întîi un icnet, apoi un geamăt adînc. Băiatul merse mai departe. Înconjură piața de două ori, de trei ori, de patru ori. Șiroia sîngele din trupul lui. Făcu al cincilea și al șaselea înconjur. Deodată Lenina își acoperi fața cu mâinile și începu să suspine.

— Ah, opriți-i, opriți-i! imploră ea. Dar biciul continua să cadă neiertător. De șapte ori la rînd. Apoi, deodată, băiatul se împletici și, tot fără să scoată vreun sunet, căzu înainte, cu fața în jos. Aplecîndu-se asupra lui, bătrînul îi atinse spina-reă cu o pană lungă, albă, o ridică în sus, așa, împurpurată de sînge, ca s-o vadă oamenii, apoi o scutură de trei ori deasupra șerpilor. Căzură de pe ea cîteva picături și deodată tobele izbucniră din nou într-un tumult de note speriate; mulțimea scoase un țipăt. Dansatorii se repeziră înainte, apucară șerpii și fugiră din piață. Bărbați, femei, copii, întreaga mulțime îi urmă. Peste un minut, piața era goală ; rămăsese doar băiatul, cu fața în

jos, acolo unde căzuse, nemișcat. Dintr-o casă ieșiră trei babe și se opintiră din greu pentru a-l ridica de jos și a-l duce înăuntru. Pozele vulturilor și răstignitului mai rămaseră o vreme să vegheze asupra satului pustiu; apoi, ca și cum ar fi văzut mai mult decât doreau, se lăsară încet în jos prin deschizăturile acelea și dispărură în lumea subpământeană.

Lenina încă mai suspina:

— Vai, ce îngrozitor! repeta ea mereu, și nu se lăsa deloc alinată de vorbele lui Bernard. Vai, ce îngrozitor! Sîngele ăla! Trupul i se zgudui de un fior. Ah, e groaznic, și n-am la mine *soma*.

În încăperea interioară se auziră pași.

Lenina nu se clinti, rămase cu fața în mîini, absentă, fără să vadă nimic. Doar Bernard se întoarse.

Îmbrăcămintea tînarului care ieși acum pe terasă era de indian; dar șuvițele sale de păr erau blonde ca paiul, ochii albaștri-spălăciți și pielea albă, deși bronzată.

— Bună ziua! Mai bine zis bună dimineața. Sînteți civilizați, nu? Veniți din Lumea de Afară, de dincolo de Rezervație, nu?

— Dar cine naiba...? începu uimit Bernard.

Tînarul oftă și clătină din cap:

— Un domn cum nu se poate mai nefericit. Și arătînd spre petele de sînge din mijlocul pieței întrebă:

— Vedeți pata aceea blestemată¹?

Glasul îi tremura de emoție.

— „Mai bine-ți stă pilula-n gură, decât murdara-njurătură“, repetă mecanic Lenina fără a-și lua mîinile de pe ochi. Ce păcat că n-am la mine *soma*!

1. Shakespeare, *Macbeth* (actul V, scena 1, versul 35).

— Eu trebuia să fiu acolo, reluă tînărul. De ce nu m-au jertfit pe mine? Aș fi înconjurat piața de zece ori – și chiar de douăsprezece și de cincisprezece ori. Palowhtiwa n-a izbutit să facă decît șapte ocoluri. De la mine puteau scoate de două ori mai mult sînge. Să-mpurpureze talazurile nesfîrșite ale mării¹.

Își desfăcu brațele într-un gest larg, iar apoi le lăsă cu disperare să cadă în jos.

— Dar n-au vrut să mă lase! Nu le plac din cauza feței mele prea albe. Întotdeauna a fost așa. Întotdeauna.

Pe tînăr îl podidiră lacrimile, dar se rușină și întoarse capul.

Uimirea o făcu pe Lenina să uite că n-are *soma*. Își descoperi fața și pentru prima dată se uită în sfîrșit la necunoscut.

— Adică vreți să spuneți că ați *dorit* să fiți biciuit?

Fără să se întoarcă spre ea, tînărul încuviință din cap:

— De dragul acestui *pueblo* al nostru – ca să vină ploaia și să crească grînele. Și ca să le fac pe plac lui Pookong și Iisus. Și, pe urmă, ca să arăt că pot suporta durerea fără să plîng sau să țip. Da! (Și deodată glasul lui căpătă o rezonanță nouă și el se întoarse spre ei îndreptîndu-și trufaș umerii și chiar ridicîndu-și sfidător bărbia.) Ca să le dovedesc că sînt bărbat... Ah!

I se tăie respirația și rămase mai multă vreme cu gura căscată, fără o vorbă. Pentru prima dată în viață văzuse chipul unei fete cu obraji care nu mai erau de culoarea ciocolatei sau ca ai unui cîine, al cărei păr era castaniu-roșcat și ondulat permanent, iar expresia ei (o noutate uluitoare!)

1. *Ibidem* (II, 2, 62).

trăda un interes binevoitor. Lenina îi zîmbea. „Ce băiat draguț“, gîndea ea, „și ce trup cu adevărat frumos.“ Tînărului îi năvăli sîngele în obraji; coborî ochii, apoi îi înălță o clipă și, constatînd că ea încă îi zîmbește, fu atît de copleșit încît se văzu silit să se întoarcă și să se prefacă interesat de ceva aflat pe partea opusă a pieței.

Întrebările lui Bernard izbutiră să creeze o diversiune. Cine? Cum? Cînd? De unde? Cu ochii țintă la fața lui Bernard (căci atît de tare dorea s-o vadă pe Lenina zîmbind, încît nici n-avea curajul s-o privească), tînărul încercă să dea explicațiile cerute. Linda și cu el – Linda era *mama* lui (cuvîntul acesta o făcu pe Lenina să se simtă vizibil stînjinită) – erau străini în Rezervație. Linda venise de mult din Lumea de Afară, de mult, înainte de nașterea lui, cu un bărbat care era tatăl lui. (Bernard ciuli urechile.) Linda umblase de una singură prin munții aceia dinspre nord, căzuse într-o prăpastie și se rănise la cap. („Spune, spune mai departe!“ îl îndemnă Bernard din ce în ce mai interesat.) Niște vînători din Malpais o găsiseră și o aduseseră în *pueblo*. Cît despre bărbatul care era tatăl copilului, Linda nu-l mai revăzuse. Se numea Tomakin. („Da, da, *Thomas* era numele mic al Directorului CIC.“) Probabil că fugise înapoi în Lumea de Afară, fără ea – un om rău și hain, fără suflet.

— Așa că m-am născut în Malpais, își încheie băiatul relatarea. La Malpais.

Și clătină din cap.

Ford, ce sordidă era căsuța aceea de la marginea satului!

Un spațiu plin de praf și gunoaie o despărțea de *pueblo*. Doi cîini înfometați scormoneau scîrnav prin resturile menajere de la ușă. Înăuntru, cînd intrară, semiîntunericul puse și zumzăia de muște.

— Linda! strigă tînărul.

Din încăperea interioară o voce cam răgușită de femeie zise:

— Imediat.

Așteptară. În niște castroane așezate pe jos erau resturile unei mese, poate chiar și ale celei din ziua anterioară.

Se deschise ușa. Trecu pragul o blondă foarte corpulentă și rămase uitîndu-se la nou-veniți, cu gura căscată de uimire, pentru că nu-i venea să-și creadă ochilor. Lenina observă cu dezgust că e îngrozitor de știrbă. Iar culoarea dinților pe care-i mai avea... o trecu un fior. Avea o gură mai urîță chiar decît a bărbatului aceluia de adineauri. Și era atît de grasă! Și toate trăsăturile feței, obrajii căzuți ca niște pungi, după cum erau și ochii vineți și bolboșați. Și vinișoarele roșii de pe nas și ochii congestionați! Și gîtul – gîtul acela! Și-și mai pusese și o pătură pe cap, o zdreanță murdară. Iar de sub tunica maronie, mai mult un sac, sînii aceia enormi, burta proeminentă, șoldurile. Ah, mult mai rău decît bărbatul acela, mult, mult mai rău! Și deodată ființa aceasta oribilă dădu drumul la un potop de vorbe și se repezi la ea cu brațele întinse și (Ford! Vai, Ford! era mai mult decît dezgustător, îi venea pur și simplu să vomite) ființa aceea își apăsă pe ea burta imensă, pieptul masiv și începu s-o sărute. Ah, Ford! S-o sărute, cu balele curgîndu-i și mirosind atît de grețos, se vedea bine că nu făcuse baie în viața ei și pur și simplu duhnea a porcăria aceea infectă pe care o puneau în eprubetele din incubatoarele pentru Delta și Epsilon (nu, nu, nu putea fi adevărat zvonul acela despre Bernard), pur și simplu puțea a alcool. Se îndepărtă de ea cît de iute putu.

Avea dinaintea ei o față deformată și contorsionată: ființa aceasta chiar plîngea!

— O, Doamne, Doamne! Șuvoiul de cuvinte curgea amestecat cu suspine. Dacă ați ști ce mult mă bucur... după toți anii ăștia! O față civilizată. Da, și ce haine civilizate! Pentru că eu una am crezut că n-o să mai văd în viața mea o bluză de mătase artificială!

Și începu să pipăie mîneca Leninei. Avea unghiile negre.

— Vai, și ce sort adorabil din diftină de viscoză! Știi, draga mea, mai am încă hainele mele vechi, acelea cu care am venit, le-am păstrat într-o cutie. Am să vi le arăt mai tîrziu. Deși, bineînțeles că mătasea sintetică s-a mîncat, e toată numai găuri. Dar ce cartușieră albă, frumoasă! Deși trebuie să recunosc că a dumneavoastră de marochin verde e mult mai drăguță. Însă pe *mine* nu m-a ajutat prea mult cordonul acela malthusian. Și iarăși izbucni în plîns. Presupun că v-a spus John. Vai, prin cîte suferințe am trecut – și n-am avut măcar un gram de *soma*, era de negăsit. Doar un pic de *mescal* din cînd în cînd, dacă îmi mai aducea Popé. Popé e un băiat pe care-l cunoșteam. Dar îți face rău după aceea, *mescalul* ăsta, ți-e greață de la *peyotl*¹; și pe urmă mai avea defectul ăsta că a doua zi te făcea să te rușinezi și mai tare! Vai, ce *rușine* îmi era! Păi, ia gîndiți-vă și dumneavoastră: eu, o Beta, să nasc un copil! Puneți-vă în locul meu. (Numai gîndul la această faptă o făcu pe Lenina să se cutremure.) Deși n-a fost vina mea, vă jur; pentru că nici acum nu știu cum s-a întîmplat, dat fiind că făceam toate exercițiile prescrise de educația malthusiană – știți, după numere, unu, doi, trei, patru, cu regularitate, vă jur; și, totuși, s-a întîmplat. Și bineînțeles că aici

1. *Peyotl* sau *peyote* – băutură ametoitoare din suc de *mescal*, folosită în ritualurile amerindienilor.

nu era un Centru de Avorturi. Apropo, la Londra tot în cartierul Chelsea e?

Lenina încuviință din cap.

— Și tot așa scăldat în lumină e marța și vinerea?

Lenina confirmă din nou.

— Vai, ce frumos era turnul acela roz de sticlă!

Biata Linda își înălța fața și cu ochii închiși contemplă în extaz imaginea luminoasă din memorie.

— Vai, și Tamisa noaptea, șopti ea, și printre pleoapele închise îi răzbiră lacrimi mari ca mărgelele. Iar seara întoarcerea cu avionul de la Stoke Poges. Și, pe urmă, o baie fierbinte și vibromasajul vacuumatic... ei, deh! Inspiră adânc, își scutură capul, redeschise ochii, își trase puțin nasul, apoi și-l suflă cu degetele pe care le șterse de poalele tunicii. O, scuzați! zise ea ca răspuns la grimasa dezgustată pe care o făcu Lenina fără voia ei. Nu trebuia să fac asta. Îmi pare rău. Dar parcă dumneavoastră *ce-ați face* dacă n-ați avea batistă? Mi-aduc aminte cât de tare mă tulburau lucrurile astea, toată murdăria și faptul că nimic nu era aseptice. Când m-au adus prima dată aici, aveam o tăietură mare la frunte. Nici nu vă închipuiți cu ce mi-au tratat-o. Cu bălegar, da, cu bălegar! Și eu le spuneam: „Civilizat înseamnă sterilizat“. Și le mai spuneam și „Streptococ-D, pîn' la Banbury-T, să vezi baie și WC“, de parcă ar fi fost copii. Dar bineînțeles că ei nu înțelegeau. Cum era să înțeleagă? Pînă la urmă, cred că m-am deprins. Mă rog, *cum* ai putea să-ți păstrezi lucrurile curate dacă n-au instalat apă caldă? Și uitați-vă la hainele astea. Lîna este mizerabilă, nu e ca fibrele sintetice. Ține multă vreme, rezistă la infinit. Și dacă se rup hainele, trebuie să le cîrpești. Dar eu sînt o Beta, am lucrat în Salonul de Fertilizare. Nimeni nu m-a învățat să fac un asemenea lucru.

Nu era treaba mea. Și, pe urmă, nici nu mi se părea corect să trebuiască să-ți cîrpești hainele. Noi știam că dacă se rup sau se găuresc, le arunci și cumperi altele noi. „Cu cît cîrpești, cu atît sărăcești“, nu-i așa? Cîrpăceala, peticitul, e un act antisocial. Dar aici totul e altfel. Parcă trăiești între nebuni. Totul e nebunie curată!

Linda se uită în jurul ei; constată că John și cu Bernard le-au lăsat singure și acum se plimbă în sus și-n jos prin praful și gunoiul din fața casei; dar cu toate acestea, ea își coborî glasul, parc-ar fi vrut să-i vorbească în taină: se aplecă înainte spre Lenina, care se cabra și se dădea înapoi, izbutind totuși să se apropie atît de mult de ea încît răsufarea ei care mirosea a otravă embrionică îi răvășea Leninei puful de pe obraz.

— De exemplu, șopti Linda, cu glasul ei răgușit, felul cum se posedă între ei aici. Nebunie, ascultă-mă pe mine. Pur și simplu demență. Păi, „Toți sîntem ai tuturor“, nu? Nu-i așa? insistă ea, trăgînd-o de mîneacă pe Lenina. Lenina încuviință trăgîndu-și capul într-o parte, dădu drumul la respirația pe care și-o ținea și izbuti să mai tragă în piept o gură de aer relativ neîmputit. Ei bine, aici, continua Linda, regula e că fiecare aparține unei singure persoane. Și dacă ai mai mulți parteneri, așa cum e normal, ceilalți te socotesc ticăloasă și antisocială. Te urăsc și te disprețuiesc. O dată au năvălit o mulțime de femei pe capul meu și mi-au făcut o scenă cumplită, pur și simplu, pentru că bărbații lor veneau din cînd în cînd la mine. Ei, și ce dacă? Dar să vezi cum s-au năpus-tit asupra mea! Nu, nu, a fost prea îngrozitor. Nici nu-ți pot povesti! Și Linda își acopri fața cu mîinile, iar trupul îi fu scuturat de un fior. Sînt oribile, femeile astea de pe aici! Nebune de legat și sălbătice. Și bineînțeles că habar n-au de educația

malthusiană, flacoanele din incubator sau despre decantare, de chestii dintr-astea. Așa că tot timpul fac copii – ca niște cățele. E prea revoltător! Și când te gîndești că și eu... Vai, Ford, Ford, Ford! Și totuși, John *al meu* mi-a adus multă alinare. Nu știu ce m-aș fi făcut fără el. Numai că el se tulbura atît de rău de cîte ori vreun bărbat... Încă de cînd era băiețel mic de tot. Într-un rînd – dar asta cînd era mai mare – a încercat să-l omoare pe bietul Waihusiwa – sau o fi fost Popé? – nu mai țin bine minte – pur și simplu pentru că din cînd în cînd mă culcam cu ei. Pentru că nici în ruptul capului nu *voia* să înțeleagă că asta e ceea ce trebuie să facă oamenii civilizați. Bănuiesc că nebunia e molipsitoare. În orice caz, John pare să se fi molipsit de la indieni. Pentru că, bineînțeles, a stat mult în mijlocul lor. Chiar dacă ei se purtau totdeauna sălbatic cu el și nu-l lăsau să facă tot ce făceau alți băieți. Ceea ce într-un fel era un lucru simplu, întrucît îmi venea mai ușor mie să-l condiționez puțin. Dar nici n-aveți idee ce greu era! Sînt atîtea și atîtea lucruri pe care nu le știi. Și nici nu era treaba mea să le știu. Adică, vreau să zic, cînd te întrebă un copil cum funcționează elicopterul sau cine a făcut lumea – ei, ce răspunzi dacă ești o Beta și ai muncit toată viața în Salonul de Fertilizare? Ce *poți* să-i răspunzi?

Capitolul VIII

Afară, în praf și printre gunoaie (acum numărul cîinilor crescuse la patru) Bernard și cu John se plimbau în sus și-n jos.

— Îmi vine atît de greu să înțeleg, spunea Bernard, și să reconstitui lucrurile. Parcă am trăi pe planete diferite ori în secole diferite. O mamă și toată murdăria asta, și zei, și bătrînețe, și boală... Clătină din cap. E aproape de neconceput. N-am să înțeleg niciodată dacă nu-mi explici.

— Ce să vă explic?

— Asta, zise Bernard, arătînd spre *pueblo*, și aia, reluă el arătînd căsuța din afara satului. Totul. Toată viața voastră.

— Păi, ce e de spus?

— Ia-o de la început. De cînd ții cît de cît minte ceva.

— De cînd am prima amintire? John se încruntă. Urmă un lung răstimp de tăcere.

Era îngrozitor de cald. Mîncaseră multe *tortilla*¹ și porumb dulce. Linda spuse:

— Vino, puișor și culcă-te. Se culcară alături în patul cel mare.

— Cîntă-mi ceva!

Și Linda cîntă „Streptococ-D, pîn' la Banbury-T” și „Pa-pa, bebeluș adorat, curînd vei fi decantat”. Și glasul ei se auzea tot mai slab...

1. *Tortilla* – turtă de mălai (*span*).

Apoi răsună un zgomot puternic care-l făcu să tresară din somn. Lîngă pat stătea în picioare un bărbat – enorm, înspăimîntător. Îi zicea ceva Lindei și Linda rîdea. Ea se învelise pînă sub bărbie, dar bărbatul îi trase pătura de pe ea. Avea părul ca două funii negre, iar în jurul brațului purta o brățară de argint cu pietre albastre. Lui John îi plăcu brățara; dar asta nu-i alungă frica; își ascunse fața la subțioara Lindei. Linda îl acoperi cu mîna și el se simți mai în siguranță. Cu vorbele acelea pe care el nu le înțelegea prea bine, Linda îi spuse bărbatului:

— Nu cînd e John aici!

Bărbatul se uită la el, pe urmă la Linda, și-i zise într-o șoaptă dulce cîteva cuvinte.

Linda spuse :

— Nu.

Dar bărbatul se aplecă asupra lui John – căruia fața aceasta i se păru uriașă, îngrozitoare; funiile acelea de păr negru atingeau pătura.

— Nu, zise Linda, și John îi simți mîna strîngîndu-l mai tare. Nu, nu!

Dar bărbatul îl apucă pe John de un braț. Îl duru. Țipă. Bărbatul întinse și cealaltă mîna și-l ridică în sus. Dar Linda încă se mai agăța de el repetînd:

— Nu, nu! Bărbatul zise ceva scurt și amenințător și deodată Linda lăsă brațele în jos.

— Linda, Linda! strigă John dînd din picioare și zvîrcolindu-se.

Dar bărbatul îl duse pînă la ușă, o deschise, îl lăsă pe podea în mijlocul încăperii vecine și plecă, închizînd bine ușa în urma lui. John se ridică și alergă la ușă. Înălțîndu-se în vîrfurile picioarelor ajunse cu chiu cu vai pînă la zăvorul mare de lemn. Îl ridică și împinse, dar ușa nu se deschise.

— Linda! strigă John, dar ea nu răspunse.

Își amintea o cameră imensă, destul de întunecoasă. Erau acolo paturi mari de lemn legate cu sfori și o mulțime de femei stînd în picioare în jurul acestor obiecte – făceau păaturi, spunea Linda. Linda îi spuse să stea într-un colț împreună cu ceilalți copii, în timp ce ea se duse să le ajute pe femei. Multă vreme el se jucă frumos cu băieții. Deodată oamenii începură să vorbească foarte tare și femeile o tot împingeau într-o parte pe Linda, care plîngea. Cînd o împinseră la ușă, John alergă după ea. O întrebă de ce erau furioase femeile.

— Pentru că am stricat ceva, spuse ea, dar apoi se înfurie și ea: — De unde era eu să mă pricep la țesutul ăla împutit al lor? Niște nesuferite sălbatic!

O întrebă ce înseamnă „sălbatic“.

Cînd ajunseră la casa lor, Popé îi aștepta în fața ușii și apoi intră cu ei. Avea o tîgvă mare plină cu ceva care părea să fie apă, dar nu era, ceva care mirosea rău și-ți ardea gura, te făcea să tușești. Linda bău, și bău și Popé, și apoi Linda rîse veselă și începu să vorbească foarte tare; pe urmă se duse cu Popé în camera cealaltă. După plecarea lui Popé, intră și el în odaie. Linda era în pat și dormea atît de adînc, încît n-o putu trezi.

Popé venea destul de des. Spunea că lichidul acela din tîgvă se numește *mescal*; dar Linda zicea că ar trebui să-i spună *soma*; numai că te făcea să te simți rău după aceea.

John nu-l putea suferi pe Popé. Îi ura pe toți – pe toți bărbații care veneau la Linda. Într-o după-amiază, cînd se juca pe afară cu alți copii – își amintea că era frig și munții erau înzăpeziți – intră în casă și auzi în dormitor niște glasuri furioase. Erau glasuri de femei și rosteau cuvinte pe care el nu le înțelegea; dar simțea că trebuie să

fie niște vorbe cumplite. Apoi, deodată, bang! se răsturnă ceva; auzi niște pași tropăind, apoi se auzi o nouă bufnitură și pe urmă un zgomot ca acela pe care-l faci cînd lovești un catîr, dar nu, era un trup mai puțin ciolănos; apoi Linda țipă:

— Nu, nu, nu, vă rog, nu! striga ea.

John alergă înăuntru. Erau trei femei înfășurate în pături întunecate. Linda era în pat. Una dintre femei o ținea de încheieturile mîinilor. Alta se așezase între picioarele ei, ca să nu poată lovi cu ele. A treia o biciuia. O dată, de două ori, de trei ori; și Linda țipa de fiecare dată. Plîngînd în hohote, o trăgea pe femeie de poalele păturii.

— Te rog, te rog, nu!

Cu o mîină îl îndepărtă pe băiat. Biciul se abătu iarăși și iarăși asupra ei și Linda țipă. John apucă mîna imensă și neagră a femeii care o bătea pe Linda și o mușcă foarte tare. Femeia scoase un țipăt, își smulse mîna din gura lui și-l îmbrînci la pămînt. În timp ce zăcea acolo jos, îl lovi de trei ori cu biciul. Niciodată nu-l duruse ceva atît de tare. Parcă-l ardea focul. Biciul șuieră din nou prin aer, dar de data asta țipă Linda.

— Linda, de ce au vrut să-ți faci rău? întrebă el în seara aceea.

Plîngea încă și acum, pentru că-l dureau îngrozitor vîrgile roșii lăsate de bici pe spinare. Dar plîngea și pentru că oamenii se dovediseră atît de sălbatici, ca fiarele, și nedreți, și pentru că era doar un băiețel plătînd și nu se putea lupta cu ei. Și Linda plîngea. Era ea femeie în toată firea, dar nu destul de voinică pentru a se pune cu trei matahale odată. Și față de ea era nedrept.

— Linda, de ce au vrut să-ți faci rău?

— Nu știu. De unde să știu? N-o auzea prea bine, pentru că era culcată pe burtă, cu fața îngropată în pernă. Zic că bărbații ăia sînt *ai lor*, adăugă ea, dar parcă nici nu vorbea cu el, ci cu ea însăși.

Băiatul nu prea înțelegea, și pînă la urmă Linda izbucni iarăși într-un bocet cumplit.

— Vai, Linda, nu mai plînge, te rog nu mai plînge!

Se lipi strîns de ea și o cuprinse cu brațul de după gît. Linda scoase un țipăt:

— Ah, ai grijă! Ah, umărul! Și-l împinse într-o parte. Se lovi cu capul de perete. Prostovan micuț ce ești! strigă ea și apoi deodată începu să-i tragă palme.

Poc, poc, poc!

— Linda! strigă el. Au, mamă, te rog, te rog, nu mă bate!

— Nu sînt mama ta! Nu mai vreau să fiu mama ta!

— Dar, Linda... Au!

Îl pocni peste obraz și strigă:

— Ne-am prefăcut în sălbatici, strigă ea. Facem pui ca animalele... Dacă n-ai fi fost tu, m-aș fi putut duce la Inspector și-aș fi putut scăpa de aici. Dar nu cu un copil de gît. Ar fi fost o rușine mult prea mare.

Văzu că se pregătește să-l pocnească din nou și ridică mîna ca să-și apere fața:

— Vai, Linda, te rog nu mă bate!

— Bestie mică! strigă ea și-i trase în jos brațul, descoperindu-i fața.

— Nu mă bate, Linda!

Închise ochii așteptînd lovitura.

Dar maică-sa nu-l bătuse. După o vreme deschise ochii și o văzu cum se uită la el. Încercă să-i zîmbească. Și deodată ea îl cuprinse cu brațele și-l sărută de mii de ori.

Uneori Linda nu se scula din pat zile de-a rîndul. Zăcea în așternut și era tristă. Sau bea din lichidul acela adus de Popé și rîdea mult și

adormea. Uneori îi era rău, vărsa. De multe ori uita să-l mai spele și nu făcea nimic de mâncare. În casă nu era altceva decât vreo *tortilla* rece. Mai ține minte cum găsisese ea prima dată animalele acelea mici în părul lui și începuse să țipe ca o nebună.

Momentele cele mai fericite erau acelea în care-i vorbea ea despre Lumea de Afară:

— Și cum, chiar poți zbura așa, când vrei?

— Oricând.

Și-i povestea despre muzica minunată care izvora dintr-o cutie și despre jocurile frumoase pe care le puteai juca și de lucrurile delicioase pe care le puteai mânca și bea și de lumina care inunda camerele când apăsa un buton din perete și de filmele pe care le puteai auzi și simți și mirosi – pe lângă faptul că le priveai –, și de altă cutie, care fabrica miresme plăcute, și de casele roz, și verzi, și albastre, și argintii, înalte cât munții, și de oameni care erau toți fericiți – nici unul nefiind trist sau furios și „toți fiind ai tuturor celorlalți“, și de cutiile în care puteai vedea și auzi ce se întâmplă la celălalt capăt al lumii și de copilașii în flacoanele acelea frumoase și curate – totul atît de curat, fără nici un fel de miros rău, fără pic de murdărie – și oamenii care nu rămîneau niciodată singuri, ci trăiau împreună și erau atît de veseli și fericiți, ca la dansurile de vară de aici, de la Malpais, dar mult mai fericiți, fericirea era acolo zi de zi, zi de zi...

Și el o asculta cu ceasurile. Iar uneori, cînd și el și ceilalți copii oboseau de prea multă joacă, vreun bătrîn din *pueblo* începea să le spună cu totul alte vorbe despre Marele Om care prefăcuse lumea și despre lupta îndelungată dintre Mîna Dreaptă și Mîna Stîngă, dintre Umed și Uscat. Despre Awonawilona, care stîrnea ceața deasă

gîndind peste noapte; și apoi a făcut lumea întreagă din ceața aceea; despre Mama Terra și Tatăl Cerul; despre Ahaiyuta și Marsailema, gemenii numiți Război și Noroc; despre Iisus și Pookong; despre Maria și Etsanatilehi, femeia care întinerește mereu; despre Piatra Neagră de la Laguna și Vulturul cel Mare și Maica Noastră de la Acoma. Povești ciudate, cu atît mai minunate pentru el cu cît îi erau spuse în limba cealaltă, pe care n-o înțelegea atît de bine. Zăcînd în pat, el se gîndea la Ceruri și la Londra și la Maica Noastră de la Acoma, la șirurile nesfîrșite de copilași crescuți în sticle curate, și la Iisus care se înălța prin aer, și la Linda care se înălța prin aer, și la Marele Director al Incubatoarelor Mondiale și la Awonawilona.

O mulțime de bărbați veneau la Linda. Băieții începuseră să-l arate cu degetul. În limba cealaltă, ciudată, spuneau că Linda e stricată; o insultau cu vorbe pe care el nu le înțelegea, dar știa că sînt urîte. Într-o bună zi cîntară un cîntec despre ea, de mai multe ori, parcă nu mai sfîrșeau o dată. El zvîrli cu pietre în ei și ei aruncară în el; o piatră ascuțită îi răni obrazul. Sîngeră fără oprire. Se umplu tot de sînge.

Linda îl învătă să citească. Luînd o bucată de cărbune începu să deseneze pe pereți – un animal sezînd, un copilaș într-o sticlă; apoi scrise niște litere. UN PISOIAȘ PE UN COVORAȘ. UN COCON ÎN FLACON. El învătă repede și ușor. Cînd ajunse să citească toate cuvintele scrise de ea pe pereți, Linda deschise cutia ei mare de lemn și scoase de sub pantalonașii ăia roșii și caraghioși – pe care nu-i purta niciodată – o cărticică subțire. O mai văzuse el de multe ori și înainte.

— Cînd te faci mare, poți s-o citești, îi spusese ea.

Ei bine, acum era destul de mare. Era mîndru.

— Mă tem că n-o să te amuze cine știe ce, îi zise ea. Dar e singura pe care o am. Oftă. De-ai putea vedea măcar minunatele mașini de citit pe care le avem la Londra!

John începu să citească: *Condiționarea chimică și bacteriologică a embrionului. Instrucțiuni practice pentru lucrătorii din depozitul de embrioni Beta*. Numai citirea titlului și-i luă un sfert de oră. Aruncă pe jos cartea, strigînd:

— Nesuferită! Nesuferită carte!

Și începu să plîngă.

Băieții tot mai cîntau cîntecul acela oribil despre Linda. Uneori îl mai luau în rîs și pentru că era atît de zdrențăros. Cînd își rupea vreo haină, Linda nu știa să i-o coasă. Îi spuse că în Lumea de Afară oamenii își aruncau hainele găurite sau rupte și luau altele noi.

— Zdrențărosule! Zdrențărosule! îi strigau băieții.

„Dar eu știu să citesc, pe cînd ei nu“, își zicea în sinea lui. „Habar nu au ce înseamnă să citești.“

Nu era deloc greu – dacă se gîndea destul de mult la lectură – să se prefacă nepăsător cînd rîdeau de el. O rugă pe Linda să-i mai dea o dată cartea.

Cu cît îl arătau băieții mai mult cu degetul și-l batjocoreau cu cîntecele lor, cu atît citea el mai mult. Curînd ajunsese să poată desluși destul de bine toate cuvintele. Chiar și pe cele mai lungi. Dar oare ce însemnau? O întrebă pe Linda; însă chiar cînd izbutea să-i răspundă, nu-l lămurea prea bine, iar de cele mai multe ori nu știa să răspundă nimic.

— Ce sînt chimicalele? o întrebă el.

— A, chestii ca de pildă sărurile de magneziu și alcoolul folosit pentru a-i menține pe Delta și

Epsilon mici și înapoiți, și carbonat de calciu pentru oase și d-alde astea.

— Dar cum se fac chimicalele, Linda? De unde vin ele?

— Mde, asta nu prea știu. Le scoți din sticlute. Și când se golesc, trimiți la Depozitul Chimic să-ți dea altele. Bănuiesc că le fac ăia de la Depozitul Chimic. Sau poate că trimit după ele la fabrică, habar n-am. Nu m-am ocupat niciodată de chimie. Întotdeauna am avut treabă doar cu embrionii.

Și așa se întâmpla cu toate celelalte lucruri de care întreba el. Linda nu părea să știe niciodată nimic. Bătrînii din *pueblo* îi dădeau răspunsuri mult mai precise:

— Sămînța oamenilor și a tuturor ființelor, sămînța soarelui, și sămînța pămîntului, și sămînța cerului – pe toate acestea le-a făcut Awonawilona din Ceața Creației. Acuma lumea are patru pîn-tece; și el și-a lăsat sămînța în cel mai de jos. Și treptat sămînța a început să crească...

Într-o bună zi (John calculă mai tîrziu că trebuie să fi fost curînd după ce împlinise el doisprezece ani) veni acasă și găsi pe podeaua din dormitor o carte pe care n-o mai văzuse pînă atunci. Era groasă și părea foarte veche. Avea coperțile roase de șoareci, iar unele pagini erau desprinse și motolite. O ridică de jos și se uită la pagina de titlu. Cartea se numea *Operele complete ale lui William Shakespeare*.

Linda stătea culcată și sorbea dintr-o ceașcă *mescalul* acela care mirosea îngrozitor.

— Mi-a adus-o Popé, îi zise ea, cu glasul răgușit și înecat, aproape de nerecunoscut. Cică era printr-un cufăr de la Antilopa Kiva. Probabil zace acolo de sute și sute de ani. Eu cred că așa este, pentru că m-am uitat la ea și e plină de prostii.

Necivilizată. Dar, oricum, o să fie bună pentru tine ca să-ți faci exercițiile de lectură.

Mai sorbi o dată din ceașcă, apoi o lăasă pe podea lîngă pat, se întoarse pe partea cealaltă, sughiță de vreo două ori și adormi.

John deschise cartea la întîmplare:

Să mai trăiești în acra
Sudoare-a unui pat incestuos,
Iubind și giugiulindu-te-n dezmaț
Pe-o cocină scîrnăvă...¹

Cuvintele acelea ciudate începură să alerge unele după altele prin mintea lui, să bubuie ca un tunet vorbitor; ca tobele la dansurile acelea de vară dacă tobele ar fi putut rosti cuvinte; ca bărbații care cîntau Cîntecul Recoltei atît de frumos că te făceau să plîngi; ca bătrînul Mitsima care rostea vorbe vrăjite peste penele lui și bețele crestate și oscioarele și pietricelele lui – *kiatla tsilu silokwe silokwe. Kiai silu silu, tsithl* – dar mai frumos decît vrăjile lui Mitsima, pentru că însemnau mult mai mult, pentru că îi vorbeau lui; spuneau minunat, deși nu se înțelegeau decît pe jumătate, o vrajă teribil de frumoasă despre Linda; despre Linda zăcînd acolo și sforăind, cu cana goală pe podea lîngă pat. Despre Linda și Popé, Linda și Popé.

Îl ura tot mai tare pe Popé. Omul poate să zîmbească mereu și totuși să fie un ticălos. „Fiară desfrînată, nemernic sîngeros! Făr’ de căință, putred vînzător.”² Dar ce însemnau exact vorbele

1. *Hamlet*, III, 4, 92-95, trad. Leon D. Levițchi și Dan Duțescu, în Shakespeare, *Opere complete*, vol. 5, Ed. Univers, 1986, p. 390.

2. *Ibid.*, II, 2, 609-619, p. 369.

acelea? Nu știa decît în parte. Însă vraja lor era puternică, îi răsuna bubuitor în cap și, într-un fel, parcă pînă atunci nu l-ar fi urît cu adevărat pe Popé! – pentru că nu era în stare să spună cît de mult îl ura. Dar acum avea aceste cuvinte, aceste cuvinte ca niște bătăi de tobe și cîntece de magie. Aceste cuvinte, și povestea stranie – foarte stranie – din care fuseseră scoase (n-o înțelegea deloc, dar era minunată, chiar așa i se părea, da, minunată) – îi dădeau un motiv de a-l urî pe Popé; și ele făceau ca ura lui să fie și mai concretă; chiar și pe Popé îl făceau mai concret.

Într-o zi cînd se întoarse de la joacă, găsi ușa de la încăperea dinăuntru deschisă, și-i văzu culcați împreună în pat, adormiți – Linda albă și Popé negru alături de ea, cu un braț petrecut pe sub umerii ei și cu mîna cealaltă, întunecată, pe sînul ei și una din cozile lui lungi îi cobora pe gît ca un fel de șarpe negru care încerca s-o gîtuie. Pe podea, lîngă pat, erau tigva lui Popé și o cană. Linda sforăia.

Inima băiatului aproape că dispăru, lăsînd în locul ei o gaură. Se simți gol pe dinăuntru. Gol, și rece, și destul de bolnav, și buimac. Se sprijini de perete ca să se liniștească. „Făr’ de căință, nerner- nic, vînzător, desfrînat...” Ca niște tobe, ca oamenii care cîntă cînd culeg grînele, ca o vrajă, cuvintele se învîrtejeau, se repetau la nesfîrșit în capul lui. De unde mai înainte îi fusese frig, acum deodată îl cuprinsese o fierbințeală. Obrajii îi ardeau din pricina sîngelui care năvălise în ei, camera se învolbura și se întuneca dinaintea ochilor lui.

„Îl omor, îl omor, îl omor!” își tot spunea în sinea lui. Și deodată îi veniră în minte și alte vorbe:

Cînd doarme beat, cînd turbă, cînd e-n patul
Plăcerilor incestului, cînd joacă...¹

1. *Hamlet*, III, 3, 39-40, ed.cit., vol. 5, 1986, p. 387.

Vraja era de partea lui, vraja explica lucrurile și dădea ordine. Se trase îndărăt în odaia de la intrare. „Cînd doarme beat...” Cuțitul de tăiat carne zăcea pe jos lingă vatră. Îl ridică și se îndreptă în vîrfurile picioarelor către ușa aceea. „Cînd doarme beat, cînd doarme beat...” Străbătu camera și lovi cu cuțitul – ah, sîngele! – lovi iar cu cuțitul, iar Popé se trezi din somn. Ridică din nou cuțitul să mai lovească o dată, dar se trezi cu încheietura mîinii prinsă ca într-un clește și... au! au!... răsu-cită. Nu se putea mișca, era imobilizat, iar ochii mici și negri ai lui Popé erau la un lat de palmă de ai lui, privindu-i fix foarte de aproape. Se uită în altă parte. Pe umărul stîng al lui Popé erau două tăieturi.

— Ah, sînge! striga și plîngea Linda. Uite, sînge!

Niciodată nu putuse suferi să vadă sînge. Popé își ridică cealaltă mîină – ca să-l lovească, crezu băiatul și se încordă pentru a primi lovitura. Dar mîina lui Popé nu făcu decît să-l apuce de sub bărbie și să-i răsucescă fața pentru a-l sili să-l privească din nou. Mult timp, ceasuri, ceasuri de-a rîndul. Și deodată nu se mai putu stăpîni și începu să plîngă.

Popé izbucni în rîs:

— Hai, du-te! spuse el în cealaltă limbă, a indienilor. Du-te, viteazul meu Ahaiyuta!

Băiatul fugi dincolo ca să-și ascundă lacrimile.

— Ai împlinit cincisprezece ani, îi spuse bătrî-nul Mitsima în limba lui indiană. Acum te pot învăța să modelezi lutul.

Așezîndu-se pe vine la malul rîului, începură să lucreze împreună.

— Mai întîi, zise Mitsima luînd în mîină o bucată de lut bine udat, facem o mică lună.

Bătrînul turti și stoarse boțul de lut pînă făcu din el un disc, apoi îi răsuci capetele în sus; luna luă forma unei cești nu prea adînci.

Încet și fără prea multă îndemînare, imită și el gesturile delicate ale bătrînului.

— Luna, o ceașcă, iar acum un șarpe.

Mitsima răsuci alt boț de lut, prefăcîndu-l într-un cilindru lung și flexibil din care făcu un cerc pe care-l apăsă pe buza ceștii.

— Și pe urmă alt șarpe! Și încă unul și pe urmă al treilea.

Cerc cu cerc, Mitsima făuri marginile oalei; strîmtă, apoi bombată și îngustîndu-se iarăși către gît. Mitsima storcea și bătea ușurel lutul, îl mîngîia și pe urmă îl zgîria; și în cele din urmă luă forma chiupului obișnuit din Malpais, dar alb ca smîntîna și nu negru, și încă destul de moale. Alături era și oala făcută de el, o parodie strîmtă a celei lucrate de Mitsima. Privindu-le pe amîndouă, nu putu decît să rîdă.

— Dar următoarea va fi mai bună, zise el și începu să umezească alt boț de lut.

Să modeleze, să dea o formă lucrurilor, să simtă degetele cîștigînd îndemînare și putere – toate acestea îi provocau o plăcere extraordinară.

— „A, B, C, vitamina D te crește“, cînta el încețîșor, pentru sine, în timp ce lucra. „Untura-i în ficat, ficatul e în pește.“

Și Mitsima cînta – un cîntec despre vînarea unui urs. Și lucrară pînă seara și ziua aceea îl umplu de o fericire intensă, copleșitoare.

— Iarna viitoare am să te învăț să faci un arc, îi spuse bătrînul Mitsima.

Rămase multă vreme afară, în fața casei. În cele din urmă ceremoniile dinăuntru se încheiară. Ușa se deschise. Ieșiră. Primul pași afară Kothlu,

cu mîna dreaptă întinsă și cu pumnul bine strîns, de parcă ar fi ținut în el vreun giuvaier prețios. Îl urmă Kiakimé, tot așa, cu mîna întinsă și pumnul strîns. Pășeau fără o vorbă, și tot muți, îndărătul lor, veneau frații, și surorile, și verii, și toată trupa bătrînilor.

Ieșiră din *pueblo* și traversară *mesa*. La marginea falezei se opriră cu fața spre soarele care abia se înălța. Kothlu deschise mîna. În palmă avea o grămăjoară albă de făină; suflă asupra ei, șopti cîteva cuvinte, apoi aruncă făina, ca o mînă de pulbere albă, către soare. Kiakimé făcu la fel. Pe urmă tatăl ei păși înainte și ridicînd un băț, cu pene la capăt, pregătit anume pentru ruga rituală, rosti o lungă rugăciune și apoi aruncă bățul după făină.

— S-a sfîrșit, zise tare bătrînul Mitsima. Acum sînt căsătoriți.

— Ei bine, zise Linda, cînd plecau de acolo, tot ce pot să spun este că mi se pare prea multă zarvă pentru atît de puțin. În țările civilizate, cînd un băiat o vrea pe o fată, pur și simplu... Dar unde te duci, John?

El nu luă în seamă chemarea ei, ci alergă, alergă înainte, departe, departe de tot, oriunde, numai să rămînă singur.

„S-a sfîrșit.“ Cuvintele bătrînului Mitsima îi reveneau neîncetat în minte. „Sfîrșit, sfîrșit...“ În tăcere și de la mare distanță, dar puternic, cu disperare, cu violență, fără speranță, o iubise pe Kiakimé. Și acum totul se sfîrșise. John avea șaisprezece ani.

Cînd fi-va lună plină la Antilopa Kiva se vor spune niște taine, se vor săvîrși și se vor împărtăși niște taine. Ei, băieții, aveau să coboare în Kiva și să iasă de acolo bărbați. Băieții erau cu toții

speriați și totodată nerăbdători. Într-un tîrziu veni și ziua aceea. Soarele cobora, luna se înălța pe cer. Merse și el împreună cu ceilalți. La intrarea în Kiva stăteau în picioare niște siluete întunecate, bărbații; scărița cobora spre adîncurile în care bezna era risipită de lumini roșii. Fruntașii băieților începuseră deja să coboare. Deodată unul dintre bărbați păși înainte, îl apucă pe John de braț și-l scoase afară din rînd. Se eliberă din strînsoarea aceea și-și reluă locul printre ceilalți. De data asta bărbatul îl pocni și-l trase de păr.

— Nu e pentru tine, albule!

— Nu e pentru fiul cățelei, zise un alt bărbat.

Băieții rîseră.

— Pleacă!

Cum el mai zăbovea încă la marginea grupului, bărbații îi strigară iarăși:

— Pleacă!

Unul dintre ei se aplecă, ridică de jos o piatră și aruncă după el:

— Pleacă, pleacă, pleacă!

Urmă o adevărată ploaie de pietre. Însîngerat, alergă prin întuneric. Din adîncul Kivei cu lumini roșii veni zvon de glasuri care cîntau. Și ultimul dintre băieți coborîse scara. Numai el rămăsese singur-singurel.

Singur de tot, afară din *pueblo*, pe cîmpia goală de pe *mesa*. Stîncă arăta ca oasele albite în lumina lunii. Jos în vale, coioții, lupii preeriei, urlau la lună. Vîntățile îl dureau, rănile îi sîngerău încă. Dar nu de durere gema el; suspina pentru că era atît de singur, fiindcă fusese alungat numai el, în această lume stearpă, alcătuită doar din stînci luminate de lună. La marginea prăpastiei se așeză. Luna rămase îndărătul lui; privi în jos, în umbra neagră aruncată de *mesa*, în umbra neagră a morții. Ar fi fost de ajuns un pas, un mic salt. Își

întinse mîna dreaptă înspre lună. Din rana de la încheietură îi mai curgea încă sînge. La cîteva secunde o dată cădea cîte o picătură, întunecată, aproape fără culoare în lumina aceea moartă. Pic, pic, pic. „Dar mîine și iar mîine...”¹

Descoperise Timpul, și Moartea, și pe Dumnezeu.

— Singur, mereu singur, spunea tînărul John.

Vorbele lui stîrniră un ecou jalnic în mintea lui Bernard. Singur, singur...

— La fel sînt și eu, zise el într-un acces de sinceritate nestăpînită. Groaznic de singur.

— Dumneavoastră? întrebă surprins John. Credeam că în Lumea de Afară... Adică, vreau să zic, Linda spunea întotdeauna că acolo nimeni nu e singur.

Bernard roși stînjelit:

— Vezi tu, mormăi el fără să-l privească în ochi pe băiat, se vede treaba că eu sînt altfel decît majoritatea oamenilor. Dacă întîmplarea face să fii decantat în alte condiții...

— Da, da, asta trebuie să fie, încuviință din cap tînărul. Dacă ești altfel decît ceilalți, ești sortit să rămîi singur. Oamenii se poartă sălbatic cu tine. Știți că m-au îndepărtat de la absolut toate? Cînd ceilalți băieți au fost trimiși să petreacă noaptea în munți – știți, cînd trebuie să visezi care-ți va fi animalul sacru, n-am fost lăsat să merg cu ei; n-au vrut să-mi spună nici una din tainele lor. Și nici acum nu-mi spun. Dar le-am aflat singur, adăugă el. Cinci zile n-am pus bucațică de mîncare în gură și apoi, într-o noapte, m-am dus singur în munții de colo.

1. *Macbeth*, V, 5, 19, trad. Ion Vinea, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 323.

Și arată spre ei.

Bernard îi zîmbi cu un aer superior, dar plin de bunăvoință:

— Și ai visat ceva?

Băiatul dădu din cap:

— Da, însă n-am voie să vă spun ce. Tăcu o vreme, apoi adăugă în șoaptă: — O dată am făcut ceea ce nu făcea nici unul dintre ceilalți: am rămas cu spatele sprijinit de o stîncă în toiul unei zile de vară, cu brațele desfăcute, ca Iisus pe cruce.

— Dar pentru ce?

— Am vrut să știu și eu ce înseamnă să fii răstignit. Să atîrni acolo în arșița soarelui...

— Bine, dar de ce?

— De ce? Păi... Șovăi. Pentru că simțeam că trebuie s-o fac. Dacă Iisus a putut să sufere astfel... Și pe urmă, dacă ai fi făcut ceva rău... În fine, eram nefericit; și ăsta era un alt motiv.

— Mi se pare o cale tare ciudată de a-ți vindeca nefericirea! îi zise Bernard.

Totuși, gîndindu-se mai bine, își spuse că la urma urmei vorbele băiatului aveau ceva miez. Era mai bine decît să iei *soma*...

— După o vreme am leșinat, continuă tînărul. Am căzut cu fața în jos. Vedeți semnul ăsta unde m-am rănit?

Își ridică hălăciuga de păr galben de pe frunte. Pe tîmpla dreaptă se vedea cicatricea, palidă și încrețită.

Bernard se uită, iar apoi repede, cu un mic fior, întoarse ochii. Felul în care fusese condiționat îl făcuse nu atît milos, cît îngrozitor de sensibil la orice-i putea stîrni greața. Pe el simpla sugerare a bolii ori a rănilor nu numai că-l îngrozea, ci îl și umplea de dezgust și repulsie. Ca și murdăria sau infirmitatea, ori bătrînețea. Schimbă imediat subiectul:

— Mă întreb dacă ai vrea să vii cu noi la Londra? întrebă Bernard făcînd prima mutare într-o campanie a cărei strategie o elaborase în taină încă de cînd – acolo în căsuță – își dăduse seama cine ar trebui să fie „tatăl“ acestui tînăr sălbatic. Crezi că ți-ar plăcea?

Fața tînărului se luminează:

— Chiar vorbești serios?

— Bineînțeles. Adică, dacă obțin permisiunea.

— Cu tot cu Linda?

— Mde... (Șovăi, cuprins de îndoială: „Ah, ființa aceea revoltătoare! Nu, era imposibil. Afară doar dacă... dacă...“ Deodată îi veni în minte lui Bernard că tocmai înfățișarea ei scandalosă s-ar putea dovedi un avantaj imens.) A, sigur că da! strigă el, compensîndu-și primele șovăieli printr-un exces de cordialitate zgomotoasă.

Tînărul trase adînc aer în piept:

— Vai, cînd mă gîndesc că s-ar putea să se împlinească... ceea ce am visat toată viața! Vă mai amintiți ce spune Miranda?

— Cine-i Miranda?

Dar tînărul nici nu auzi întrebarea, lucru evident, pentru că începu să recite:

— „O, ce minune!“ Ochii îi străluciră și fața i se aprinse, scînteind de roșeață: „O, ce minune! Ce de fapte alese! Ce frumoasă-i omenirea!“¹

Roșeața îi spori deodată; se gîndea la Lenina, la un înger îmbrăcat în mătase artificială *vert-bouteille* lucind de tinerețe și de creme faciale, durdulie și plină de zîmbete binevoitoare. Glasul începu să-i tremure:

— „O, minunată lume nouă“², începu el, și apoi se întrerupse brusc; îi fugise tot sîngele din

1. *Furtuna*, V, 1, 180-183.

2. *Furtuna*, V, 1, 180-183.

obraji; era palid ca hîrtia. Sînteți însurat cu ea? întrebă John.

— Dacă sînt... ce?

— Căsătorit. Știți – de-a pururi. În limba indienilor se zice „de-a pururi“. Ceva care nu se mai poate rupe.

— Vai, Ford, nu! răspunse Bernard fără a-și putea stăpîni rîsul.

Rîse și John, dar din cu totul alt motiv – pur și simplu de bucurie:

— „O, minunată lume nouă!“ repetă el. „O, minunată lume nouă care-i cuprinzi.“ Să pornim îndată.

— Uneori vorbești într-un chip foarte ciudat, îi zise Bernard, privindu-l lung, uluit, pe tînăr. Și oricum, n-ar fi mai bine să aștepți pînă cînd vei vedea cu ochii tăi lumea nouă?

Capitolul IX

După această zi plină de ciudătenii și orori, Lenina simți că și-a câștigat dreptul la o vacanță totală și absolută. De îndată ce se întoarseră la casa de odihnă, înghiți șase tablete de jumătate de gram de *soma*, se întinse pe pat și în zece minute plutea deja în călătoria eternității lunare. Aveau să treacă cel puțin optsprezece ore pînă să reia contactul cu timpul.

În timpul ăsta Bernard stătea gînditor, cu ochii larg deschiși în întuneric. Trecuse bine de miezul nopții pînă să adoarmă. Era spre dimineață, dar insomnia lui nu fusese stearpă; făurise un plan.

A doua zi dimineață la zece fix, punctual la întîlnire, metisul în uniformă verde coborî din elicopter. Bernard îl aștepta între frunzele de agave.

— Domnișoara Crowne a pornit într-o vacanță-*soma*, îi explică Bernard. Nu se poate întoarce în nici un caz mai devreme de ora cinci. Înseamnă că avem la dispoziție șapte ore.

Putea deci să zboare pînă la Santa Fé, să facă acolo toate treburile plănuite și apoi să se întoarcă la Malpais cu mult înainte de a se trezi ea.

— Crezi că e în deplină siguranță dacă rămîne aici? întrebă el.

— La fel ca și în elicoptere, îl asigură metisul.

Se urcară în vehicul și porniră imediat. La zece și treizeci și patru aterizară pe acoprișul poștei centrale din Santa Fé; la zece și treizeci și șapte

Bernard obținuse deja legătura cu Biroul Contro-
lorului Mondial de la Whitehall; la zece și treizeci
și nouă vorbea cu cel de-al patrulea secretar
personal al Fordității Sale; la zece și patruzeci și
patru îi repeta povestea primului secretar, iar la
zece patruzeci și șapte și jumătate îi răsună în
urechi însăși vocea joasă și sonoră a lui Mustafa
Mond personal.

— Am îndrăznit să consider, se bîlbîi Bernard,
că Forditatea Voastră ar putea socoti chestiunea
ca prezentînd suficient interes științific...

— Da, mi se pare că prezintă suficient interes
științific, răspunse vocea profundă și sonoră. Adu-
i cu dumneata la Londra pe cei doi indivizi.

— Dar Forditatea Voastră știe că voi avea nevoie
de un permis special...

— Trimitem chiar în clipa aceasta ordinele nece-
sare Guvernatorului Rezervației, zise Mustafa Mond.
Te duci imediat la Biroul Guvernatorului. La reve-
dere, domnule Marx.

Se făcu tăcere. Bernard puse receptorul în
furcă și se grăbi către acoperiș.

— Biroul Guvernatorului, îi zise el metisului
Gama Verde.

La zece și cincizeci și patru, Guvernatorul îi
strîngea mîna lui Bernard:

— Încîntat, domnule Marx, încîntat. Vocea tună-
toare era plină de politețe. Tocmai am primit ordi-
nele speciale...

— Da, știu, îi spuse Bernard, întrerupîndu-l.
Acum un minut am vorbit la telefon cu Forditatea
Sa. Tonul lui plictisit sugera că vorbește cu Fordi-
tatea Sa în mod obișnuit, chiar zilnic. Se lăsă
moale pe un scaun: — Dacă sînteți amabil, v-aș
ruga să luați toate măsurile necesare cît de curînd
posibil. Cît mai devreme, reluă el apăsător, savurînd
din plin situația.

La unsprezece și trei minute avea în buzunar toate documentele necesare.

— Pe curînd, îi zise el cu un aer protector Guvernatorului, care ieșise să-l însoțească pînă la ușa liftului. Pe curînd!

Traversă clădirea pînă la hotel, făcu o baie, un masaj vibro-vacuumatic, se bărbieri cu un aparat electrolitică, ascultă radiojurnalul de dimineață, se uită vreo jumătate de oră la televizor, își luă pe îndelete prînzul și la două și jumătate zbură înapoi la Malpais, în elicopterul condus de metis.

Tînărul se opri în fața hanului:

— Bernard, strigă el. Domnul Marx!

Nici un răspuns.

Cu mocasini din piele de căprioară alergă fără zgomot în sus pe scări și apăsă clanța. Ușa era încuiată.

Plecaseră! Plecaseră! Era lucrul cel mai îngrozitor care i se întîmplase vreodată. Lenina îl pof-tise să-i viziteze și iată că acum plecaseră! Se așeză pe scări și plînsese.

Peste jumătate de oră îi dădu prin gînd să privească pe fereastră. Primul lucru de care dădu cu ochii era o valiză verde, purtînd inițialele L.C. înscrise pe capac. Bucuria se aprinse ca un foc în vinele lui. Ridică de jos o piatră. Cioburile ferestrei căzură cu zgomot pe podea. O clipă mai tîrziu se afla în cameră. Deschise valiza verde; deodată fu învăluit de parfumul Leninei, care-i umplea plămîinii cu esența ființei ei. Inima începu să-i bată foarte tare; o clipă fu cît pe-aci să leșine. Apoi, aplecîndu-se asupra cutiei prețioase, o atinse, o ridică la lumină, o cercetă. Fermoarele de la sortul de schimb al Leninei, din mătase artificială, i se părură întii o enigmă. Cînd o rezolvă, fu o adevărată încîntare. Deschise un fermoar, apoi îl

închise la loc; iar îl deschise și iar îl închise. Era fermecat. Iar botoșeii ei verzi erau lucrurile cele mai frumoase pe care le văzuse vreodată. Despături o pereche de chiloți-combinezon, roșii, cu fermoar, și-i puse repede la loc; dar sărută o batistă parfumată de viscoză și-și înfășură gâtul într-o eșarfă. Deschizînd o cutie, răspîndi un nor de pudră parfumată. I se umplură mîinile ca de o făină. Și le șterse pe piept, pe umeri și pe brațele goale. Ce parfum încîntător! Închise ochii; își frecă obrazul de brațul său pudrat. Pielea aceea netedă care-i atingea fața, parfumul de mosc din nări – prezența ei concretă.

— Lenina! șopti el. Lenina!

Un zgomot îl făcu să tresară, să se întoarcă pe călcîie, cu un aer vinovat. Înghesui repede lucrurile furate înapoi în valiză și o închise; apoi trase cu urechea și privi în jur. Nici un semn de viață, nici un sunet. Și totuși, cu siguranță că auzise ceva – ceva ce aducea cu un oftat, sau cu scîrțîitul unei scînduri. Se duse în vîrfurile picioarelor pînă la ușă și, deschizînd-o cu multă prudență, se trezi pe un palier. De partea cealaltă era altă ușă întredeschisă. Păși pînă acolo, o împinse și privi înăuntru iscoditor.

Acolo, pe un pat foarte jos, cu cearșaful tras la o parte, îmbrăcată într-o pijama roz dintr-o bucată, tot cu un fermoar, era întinsă Lenina, dormind profund și atît de frumoasă în mijlocul cîrlionților ei, atît de înduioșător de copilăroasă cu degețelele ei trandafirii de la picioare și cu fața adormită, atît de gravă, atît de încrezătoare în nevinovăția neputincioasă a mîinilor ei moi, și a picioarelor, și brațelor topite în somn, încît lui John îi dădură lacrimile.

Cu infinit de multe precauții inutile (căci nimic afară doar de un pocnet de pistol n-ar fi putut-o

aduce pe Lenina înapoi din vacanța-soma înainte de ora stabilită) intră în cameră și îngenunche pe podea lângă pat. O privi cu ochi mari, își împreună mâinile ca într-o rugăciune și buzele porniră să i se miște automat: „Obrazul, ochii“, murmură el,

Obrazu-i, ochii, părul, mersul, glasul;
Îmi spui: O, mîna ei! Pe lîngă dînsa,
Tot ce e alb e negru ca cerneala,
Și-și scrie osînda! Mîngîierea-i face
Ca puful lebedei să pară aspru,
Iar gingășia, palmă de plugar!¹

O muscă bîzîia în jurul ei; John o alungă.
— „Muștele“, își aminti el:

Sînt mai de vază,
Mai în cîștig și în mai mare cinste
Decît Romeo, muștele de stîrv,
Căci ele pot, oricînd, să se așeze
Pe alba mînă-a Julietei mele,
Și de pe buzele-i neprihănite,
Ca de vestală, dar arzînd la gîndul
C-au sărutat, păcătuind, să-i soarbă
Cereasca fericire.²

Încet de tot, cu gestul șovăielnic al celui care întinde mîna pentru a mîngîia o pasăre sperioasă și poate chiar primejdioasă, își împinse mîna înainte. Rămase acolo tremurătoare, doar la cîțiva centimetri de degetele moleșite de somn, gata-gata să le atingă. Dar să îndrăznească oare? Să îndrăznească oare să profaneze cu mîna lui atît de nevrednică... nu, nu îndrăznea. Pasărea era prea

1. *Troilus și Cresida*, I, 1, 53-57, trad. Leon D. Levițchi, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 10.

2. *Romeo și Julieta*, III, 3, 35-38, trad. Virgil Teodorescu, ed. cit., vol. 3, 1984, p. 63.

primejdioasă. Mîna i se retrase înapoi. Cît de frumoasă era Lenina! Vai, ce frumoasă era!

Apoi, deodată, constată că reflectează asupra ideii că ar fi fost suficient să apuce capătul fermoarului de la gîtul ei și să-l tragă o dată pînă jos de tot... Închise ochii și clătină din cap ca un cîine care-și scutură urechile cînd iese din apă. Vai, ce idee oribilă! Se rușină singur de acest gînd. „Buzele-i neprihănite, ca de vestală...”

Auzi un bîzîit prin aer. Să mai fi fost o altă muscă ce încerca să fure binecuvîntările nemuritoare? Sau o viespe, poate? Se uită, dar nu văzu nimic. Bîzîitul crescuse în intensitate și îl putu localiza, dincolo de ferestrele cu jaluzele. Avionul! Cuprins de panică, se ridică în picioare și fugi în camera de alături, sări prin fereastra deschisă și, alergînd de-a lungul potecii dintre plantele înalte de agave, ajunse la timp ca să-l întîmpine pe Bernard Marx cînd cobora din elicopter.

Capitolul X

Limbile tuturor celor patru mii de ceasuri electrice din toate cele patru mii de camere ale Centrului din cartierul Bloomsbury arătau ora două și douăzeci și șapte de minute. „Acest stup al hârnicii“, cum îi spunea cu multă dragoste Directorul, zumzăia în plină activitate. Toată lumea era ocupată, totul se mișca într-o ordine perfectă. Sub microscop, cu cozile lungi zvîcnind furios, spermatozoizii se afundau cu capul înainte în ovule; fecundate, ovulele expandau, se divizau sau – dacă erau bakanovskificate – înmugureau în întregi populații de embrioni separați. Din Sala de Predestinare Socială, scările rulante coborau huruind spre subsol, iar acolo, în întunericul stacojiu, încălziți pînă aproape de punctul de fierbere în mediul acela de peritoneu și hrăniți pînă la saturație cu surogat de sînge și cu hormoni, feteșii creșteau, creșteau sau, otrăviți, lîncezeau într-o stare de epsilonitate, oprindu-se din creștere. Cu un ușor zumzet și hîrîit, rastelele mobile se tîrau imperceptibil de-a lungul săptămînilor și veacurilor recapitulate pînă la locul din Sala de Decantare, unde pruncii proaspăt decantați din flacoane scoteau primul lor țipăt de groază și uimire.

Dinamurile torceau cuminte în subsolul al doilea, lifturile alergau în sus și-n jos. La etajul al unsprezecelea al Creșelor era ora suptului. Din

o mie opt sute de biberone, o mie opt sute de copii mici etichetați cu grijă își sugeau simultan porția de jumătate de litru de secreție externă pasteurizată.

Deasupra lor, în zece straturi succesive ale dormitorului, băieții și fetițele încă destul de mici ca să aibă nevoie de un somn de după-masă erau la fel de ocupați ca tot restul lumii, deși nu erau conștienți de ceea ce făceau: ascultau fără să știe lecțiile hipnopedice de igienă și de sociabilitate, de conștiință de clasă și de erotism infantil. Iar deasupra lor erau camerele de joacă unde, întrucît vremea era ploioasă, nouă sute de copii mai mari se distrau cu construcții din cuburi și plastilină, cu „Caută-mi șlițul“ și alte jocuri erotice.

Bîz, bîz, zum! stupul zumzăia în plină activitate și veselie. Veselă era încîntarea fetelor aplecate asupra eprubetelor, Predestinatorii fluierau veseli în timp ce lucrau și, vai, ce de glume scînteietoare se mai făceau deasupra flacoanelor goale din Sala de Decantare!

Și totuși, cînd intră în Sala de Fertilizare împreună cu Henry Foster, Directorul avea fața gravă și severă, ca o sculptură în lemn:

— Trebuie să-l dau de exemplu în public, spunea el. În sala aceasta, tocmai pentru că ea cuprinde mai mulți lucrători de rang superior decît oricare alta din Centrul nostru. I-am spus să ne întîlnim aici la două și jumătate.

— Își îndeplinește foarte bine sarcinile, spuse Henry cu aerul că pune o vorbă bună, însă cu generozitate fățarnică.

— Știu. Dar tocmai de aceea trebuie să fim severi. Intelectul său atrage după sine răspunderi morale de aceeași amploare. Cu cît sînt mai mari talentele unui om, cu atît e mai mare capacitatea lui de a-i induce în eroare pe alții. Te rog, domnule

Foster, să chibzuiești la rece, fără patimă, toată chestiunea și vei vedea că nu există crimă mai odioasă decît comportamentul neortodox. Omorul nu ucide decît un individ – și, la urma urmei, ce e un individ? Cu un gest amplu, măturînd întreaga sală, Directorul arată șirurile de microscopie, de eprubete, de incubatoare. Putem face foarte ușor un individ nou – putem face cîți vrem. Comportamentul neortodox nu amenință doar viața unui simplu individ; ea lovește în înseși temeliile Societății. Da, da. El surpă însăși Societatea, repetă Directorul. A, uite-l că vine!

Bernard intrase în sală și înainta către ei printre șirurile de fertilizatoare. O mască superficială de încredere și degajare abia izbutea să-i ascundă îngrijorarea și spaima. Glasul cu care spuse „Bună dimineața, Doamnă Director“ era absurd de răsunător. În schimb, vocea cu care încercă să-și corecteze greșeala, spunînd: „Mi-ați cerut să vin aici să vă vorbesc“, sună ridicol de moale, ca un chițait de șoricel.

— Da, domnule Marx, îi spuse Directorul pe un ton care nu prevestea nimic bun. Ți-am cerut să vii la mine aici. După cîte înțeleg, te-ai întors aseară din vacanță.

— Da, răspunse Bernard.

— Așșșa. Așșșa, repetă Directorul zăbovind ca un șarpe asupra sunetului șuierător. Iar apoi, ridicîndu-și brusc glasul, care căpătă sonoritatea unei trîmbițe, rosti metalic:

— Doamnelor și domnilor, doamnelor și domnilor!

Încetară brusc și cîntecele fredonate de fetele aplecate asupra eprubetelor, și fluierăturile preocupate ale Predestinatorilor. Se așternu o tăcere adîncă; toată lumea întoarse capul către el.

— Doamnelor și domnilor! repetă Directorul. Iertați-mă că vă întrerup de la treabă, dar mă

silește o îndatorire neplăcută, chiar dureroasă. Sînt în primejdie securitatea și stabilitatea Societății. Da, da, sînt în pericol, doamnelor și domnilor. Omul acesta (și îndreptă un deget acuzator asupra lui Bernard), omul acesta aflat dinaintea voastră, acest Alfa-Plus, care a primit atît de mult de la noi și de la care, în mod firesc, trebuie să așteptăm atît de multe, acest coleg al vostru – sau să anticipiez oare și să spun *fostul* vostru coleg? – ne-a trădat în mod grosolan încrederea acordată. Prin vederile sale eretice în ceea ce privește sportul și *soma*, prin viața sexuală scandaloasă, neortodoxă, prin refuzul său de a se supune învățăturilor Domnului nostru Ford și de a se comporta după orele de serviciu „ca un prunc în eprubetă“ (și aici Directorul făcu semnul sacru T), el s-a dovedit un dușman al Societății, un sabotor, da, doamnelor și domnilor, un sabotor al Ordinii și Stabilității, un complotist împotriva Civilizației înseși. Din acest motiv intenționez să-l concediez, să-l dau afară în mod rușinos din postul pe care l-a deținut în Centrul acesta al nostru; intenționez să cer imediat transferul lui la un subcentru de rangul cel mai de jos – pentru ca pedepsirea lui să slujească cel mai bine intereselor societății – cît mai departe de orice centru demografic important. În Islanda nu va mai avea prilejul să-i ducă și pe alții pe căi greșite prin exemplul său antifordist. Directorul făcu o pauză, apoi, încrucișîndu-și brațele, se întoarse spre Bernard, cu un aer copleșitor: — Marx, reluă el, îmi poți enunța vreun motiv pentru care să nu dau curs chiar în acest moment sentinței împotriva dumatiale?

— Da, pot, răspunse Bernard cu glasul foarte puternic.

Luat prin surprindere, Directorul încercă să-și păstreze același ton maiestuos:

— Atunci, arată-ni-l.

— Cu plăcere. Dar e pe coridor. O clipă. Bernard se repezi la ușă și o deschise de perete. Poftim înăuntru, porunci el și „motivul“ intră și se înfățișă.

Toată asistența rămase fără suflare, apoi se înalță un murmur de uimire și oroare; o tină ră țipă; ridicîndu-se în picioare pe un scaun ca să vadă mai bine spectacolul, un asistent răsturnă niște eprubete cu spermatozoizi. Cu obrazii umflați și lăsați, cu trupul diform – printre toate aceste corpuri tinere cu carnea tare, printre toate chipurile acestea nealterate de vîrstă – arătînd ca un adevărat monstru ciudat și înspăimîntător care se apropie de bătrînețe, Linda înaintă în încăpere, zîmbind cochet cu dinții ei stricați și îngălbeniți și legănîndu-se în mers cu ceea ce ar fi vrut ea să fie o unduire voluptuoasă a șoldurilor ei imense. O însoțea Bernard.

— Iată-l! îi zise el, arătîndu-l cu degetul pe Director.

— Dar ce credeai, că nu l-am recunoscut? întrebă indignată Linda. Apoi se întoarse către Director: — Bineînțeles că te cunosc, Tomakin, te-aș fi recunoscut oriunde, și dintr-o mie de oameni! Dar poate că tu m-ai uitat. Nu-ți mai amintești? Nu mai ții minte, Tomakin? Sînt Linda ta! Și rămase să-l privească lung, cu capul aplecat într-o parte, surîzînd încă, dar cu un zîmbet care treptat-treptat, dată fiind expresia de dezgust și împietrire de pe fața Directorului, își pierdu încrederea în sine, tremură și în cele din urmă se stinse. M-ai uitat, Tomakin? repetă ea cu glasul tremurător. Avea privirea chinuită de spaimă. Fața umflată și căzută i se strîmbă grotesc într-o grimasă de durere cumplită:

— Tomakin! Întinse brațele spre el. Cineva scoase un chicot de rîs.

— Ce înseamnă toată această monstruoasă...? începu Directorul.

— Tomakin!

Și se repezi înainte, tîrîndu-și după ea pătura, îl cuprinse cu brațele de după gît și-și ascunse capul la pieptul lui.

Se înălțară hohote de rîs homeric, care nu mai puteau fi stăpînite.

— ...monstruoasă farsă? strigă în sfîrșit Directorul.

Roșu ca focul la față, încercă să scape din îmbrățișarea ei, dar ea se agăță de el cu disperare:

— Da' eu sînt Linda, Linda ta! Hohotele îi acoperiră glasul. Mi-ai făcut un copil, țipă ea peste rumoarea din sală.

Se lăsă un vâl greu de tăcere înspăimîntată. Cei din sală se uitau dintr-o parte într-alta, toți își evitau reciproc privirile. Directorul păli de tot, încetă să se mai lupte cu Linda și, ținînd-o de încheieturile mîinilor, o privea de sus, îngrozit.

— Da, da, un copil – eu sînt mama lui!

Și avu neobrăzarea să arunce această obscenitate ca o provocare în mijlocul tăcerii ofensate a celor de față. Apoi, îndepărtîndu-se brusc de el, cuprinsă de rușine, își acoperi fața cu mîinile și se lăsă pradă suspinelor:

— N-a fost vina mea, Tomakin, pentru că eu mă țineam întotdeauna de instructajul anticoncepțional, nu? Îl respectam cu regularitate, nu? Cu strictete... Nu știu cum s-a întîmplat... Tomakin, dacă ai ști ce îngrozitor a fost, Tomakin! Dar în orice caz, băiatul a fost o mare consolare pentru mine. Și, întorcîndu-se către ușă, strigă: John! John!

Băiatul intră imediat, se opri o clipă chiar în prag, întoarse capul și apoi, cu pași ușori, atenuați de mocasinii moi, străbătu încăperea, căzu în genunchi în fața Directorului și rosti limpede:

— Tată! Tatăl meu!

Cuvîntul (căci „tată“ nu era chiar atît de obscen – cu conotațiile sale ceva mai șterse decît scîrboșenia și imoralitatea nașterii copiilor – doar ordinar, mai degrabă scatologic decît propriu-zis pornografic), cuvîntul comic-porcós făcu să se descarce ceea ce devenise între timp o încordare insuportabilă. Izbucniră rîsete, hohote imense, aproape isterice, chicoteli și țipete care păreau că nu se vor mai opri niciodată. Auzi, *tată!* Și cine? Tocmai Directorul! *Tatăl meu!* Ah, Atotputernice Ford! Slăvite Ford! Ei nu, că era prea de tot! Strigătele și hohotele zgomotoase reîncepură, chipurile celor de față păreau gata să se dezintegreze, lacrimile le șiroiau pe obraji. Se mai răsturnară cîteva eprubete cu spermatozoizi. Auzi vorbă: *tatăl meu!* Alb ca varul, cu ochii ieșiți din orbite, Directorul se uită de jur-împrejur, chinuit de umilință și uluire.

Tatăl meu! Rîsetele, care păreau să fie pe punctul de a înceta, izbucniră încă o dată, mai răsunătoare ca oricînd. Își astupă urechile și o zbughi afară din încăpere.

Capitolul XI

După scena din Sala de Fertilizare, toată înalta societate londoneză a fost cuprinsă de o adevărată nebunie în dorința de a vedea această ființă delicioasă care căzuse în genunchi dinaintea Directorului Centrului de Incubație și Condiționare – mai bine zis a fostului DCIC, căci bietul om demisionase imediat și nu mai pusese piciorul pe la Centru –, deci, această ființă care-i căzuse în genunchi și-l numise „tată“ (gluma era aproape prea bună ca să fie adevărată!). În schimb, Linda, dimpotrivă, n-avu nici un succes; nimeni nu dori cîtuși de puțin s-o vadă. Ca să spună cineva că e mamă – asta nici nu mai era măcar o glumă: era pur și simplu o obscenitate. Mai mult decît atît, ea nici nu era cu adevărat sălbatică, căci fusese născută într-o eprubetă și condiționată ca și toți ceilalți: deci, propriu-zis, nu putea să aibă idei ieșite din comun. În ultimă instanță (și aceasta era de departe motivul cel mai puternic pentru care oamenii nu voiau s-o vadă pe biata Linda) ceea ce conta cel mai mult era înfățișarea ei: grasă, își pierduse tinerețea, avea dinții oribili, obrajii umflați și silueta (Slăvite Ford!) – nici nu puteai să te uiți la ea fără să ți se facă greață, da, da, de-a dreptul greață. Așadar, oamenii cei mai bine erau absolut hotărîți să n-o vadă pe Linda. Iar Linda, la rîndul ei, n-avea nici cea mai mică dorință de a-i vedea. Pentru ea întoarcerea la

civilizație însemna întoarcerea la *soma*, posibilitatea de a sta tolănită în pat și de a-și lua vacanțe *soma*, una după alta, fără să mai trebuiască să suporte din nou o migrenă sau accesele de greață, fără să mai aibă starea în care te afli după *peyotl*, de parcă ai fi săvârșit o faptă antisocială atât de rușinoasă că nici nu mai puteai ține capul sus. *Soma* nu-ți juca nici o festă nefericită dintr-astea. Vacanța pe care ți-o acorda era perfectă și, dacă dimineața următoare era dezagreabilă, de fapt acest efect nu era intrinsec, ci rezulta doar din comparația cu plăcerile și bucuriile vacanței. Remediul consta în a da continuitate vacanței. Cerea cu lăcomie doze tot mai mari și tot mai frecvente. La început doctorul Shaw se cam împotrivi cererii ei; dar după aceea îi dădu atât cât dorea. Ajunse să ia pînă la douăzeci de grame pe zi.

— Ceea ce într-o lună sau două o s-o termine, îi spuse doctorul între patru ochi lui Bernard. Într-o bună zi o să-i paralizeze centrii respiratori. N-o să mai respire. Va fi terminată. Și nu e mare pagubă. Cu totul altfel ar sta lucrurile dacă am izbuti să-i întinerim pe oameni. Dar nu putem.

În mod surprinzător, după cum li se păru tuturor (căci ori de cîte ori se afla în vacanță *soma*, Linda nici nu se vedea), John ridică obiecții:

— Bine, dar, dîndu-i doze atât de mari, nu-i scurtați viața?

— Într-un sens da, recunosc doctorul Shaw. Dar în alt sens, de fapt, i-o prelungim. Tînărul ridică ochii mirați la el fără să înțeleagă. Doctorul continuă: — *Soma* te poate face să pierzi cîteva ani ca timp. Dar gîndește-te la duratele imense, nemăsurate pe care ți le poate da în afara timpului. Fiecare vacanță *soma* este o frîntură din ceea ce numeau strămoșii noștri eternitate, vecie.

John începu să înțeleagă.

— „Pe buze-n ochi era vecia“¹, murmură el.

— Poftim?

— A, nimic.

— Bineînțeles, continuă doctorul Shaw, nu poți să-i lași pe oameni să dispară în vecie dacă au de făcut vreo treabă serioasă. Dar întrucît ea nu are nimic important de făcut...

— Și totuși, insistă John, eu cred că nu e drept.

Doctorul dădu din umeri:

— Mă rog, bineînțeles, dacă preferi s-o auzi tipînd ca o nebună tot timpul...

Pînă la urmă John se văzu silit să cedeze. Linda își căpăta porțiile de *soma*. De atunci înainte rămase în cămăruța ei de la etajul 37 al blocului unde stătea Bernard, în pat, cu radioul și televizorul mereu deschise și cu rezervorul de paciuli picurînd continuu, cu tabletele de *soma* la îndemînă. Rămase acolo – și totuși nu era deloc acolo, tot timpul era departe, la o depărtare greu de măsurat, în vacanță, în călătorie, într-o altă lume, unde muzica de la radio era un labirint de culori sonore, un labirint alunecos și palpitant, care conduce (vai, prin ce ocolișuri frumoase și inevitabile) către un centru luminos de convingeri absolute; unde imaginile dăntuiau ieșind din televizor și participînd la un film senzorial cu cîntece delicioase, indescrîptibil de amuzante; unde picăturile robinetului de paciuli erau mai mult decît un simplu parfum – erau soarele, erau un milion de sexofoane, erau Popé care făcea dragoste cu ea, și încă și mai mult, incomparabil mai mult decît atît, la nesfîrșit.

— Nu, nu știm să întinerim oamenii, reluse doctorul Shaw, dar mă bucur foarte tare că am

1. *Antoniou și Cleopatra*, I, 3, 35-36, trad. Leon D. Levițchi, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 377.

avut acest prilej de a vedea un exemplu de senilitate la o ființă omenească. Îți mulțumesc foarte mult că m-ai chemat la consultație, încheiase el, strângându-i călduros mîna lui Bernard.

Așadar, John era cel după care se dădeau în vînt londonezii. Și John nu putea fi văzut decît prin mijlocirea lui Bernard, paznicul său autorizat. Drept care, acum Bernard se văzu pentru prima dată în viață tratat nu pur și simplu normal, ci ca o persoană de importanță deosebită. Nimeni nu mai spunea că a avut alcool în surogatul sanguin, nimeni nu mai glumea pe seama înfățișării lui. Henry Foster se dădea peste cap să-i arate cît mai multă prietenie; Benito Hoover îi făcu cadou șase pachete de *chewing-gum* cu hormoni sexuali; Predestinatorul Adjunct veni la el și-i cerși aproape cu umilință o invitație la una dintre seratele lui. Cît despre femei, era suficient ca Bernard să facă o aluzie la posibilitatea unei invitații și imediat putea s-o aleagă pe oricare-i plăcea.

— Bernard m-a invitat să-l cunosc pe Sălbatic miercurea viitoare, anunță triumfătoare Fanny.

— Îmi pare foarte bine, zise Lenina. Și trebuie să recunoști că te-ai înșelat în privința lui Bernard. Nu ți se pare că e foarte dulce, de fapt?

Fanny încuviință din cap și-i spuse:

— Da, și trebuie să recunosc că a fost pentru mine o surpriză foarte agreabilă.

Șeful Îmbutelierii, Directorul Predestinării, trei asistenți adjuncți ai Fertilizatorului General, profesorul de Cinematografie Senzorială de la Colegiul de Inginerie Afectivă, Decanul Cantatoriului comunitar Westminster, Șeful Bokanovskificării – lista notabilităților care-l frecventau pe Bernard era nesfîrșită.

— Săptămîna trecută am avut șase fete, îi mărturisii el lui Helmholtz Watson. Și dacă aș fi avut

timp și poftă, ar mai fi fost cel puțin o duzină care abia așteptau.

Helmholtz îi asculta fanfaronada într-o tăcere dezaprobatoare, atît de sumbră încît Bernard se simți ofensat.

— Ești invidios! spuse el în cele din urmă.

Helmholtz clătină din cap și răspunse:

— Nu, mai degrabă trist, atîta tot.

Bernard plecă ținînd, jurîndu-se că nici n-o să mai vorbească vreodată cu Helmholtz. Zilele treceau. Succesul i se urcă lui Bernard la cap ca șampania și treptat-treptat îl împacă pe deplin (așa cum trebuie să facă orice narcotic bun) cu o lume care pînă atunci nu-i oferise deloc satisfacții. Atîta vreme cît îi recunoștea lui importanța, ordinea lucrurilor era bună. Dar, deși împăcat datorită succesului, tot mai refuza să renunțe la privilegiul de a critica această ordine. Căci însuși actul critic îi sporea sentimentul propriei importanțe, îl supra-dimensiona. Mai mult decît atît, era convins că sînt destule lucruri de criticat. (Pe de altă parte, îi plăcea sincer să aibă succes și să le posede pe toate fetele de care avea chef.) În fața celor care acum, de dragul Sălbaticului, îi făceau curte, Bernard afișa un nonconformism cîrcotaș. Era ascultat cu politețe. Dar pe la spate oamenii îl bîrfeau clătînd din cap: „Tînărul ăsta o să ajungă rău“, spuneau unii, prorocînd cu atît mai încrezător acest sfîrșit, cu cît ei înșiși aveau să-și dea personal osteneala ca sfîrșitul să fie rău. „A doua oară n-o să mai găsească un alt Sălbatic care să-l scoată la liman“, spuneau ei. Dar între timp exista primul Sălbatic; drept care oamenii erau politicoși cu el. Și pentru că erau politicoși, Bernard se simțea efectiv gigantic – gigantic și totodată încîntat și entuziasmat, mai ușor ca aerul.

— Mai ușor ca aerul, zise Bernard, arătînd în sus.

Ca un mărgăritar pe oceanul cerului, sus deasupra capetelor lor, balonul captiv al Serviciului Meteorologic strălucea trandafiriu în soare.

„...Acestui Sălbatic (așa sunau instrucțiunile lui Bernard) trebuie să i se arate viața civilizată cu toate aspectele ei...”

În prezent i se arăta o vedere generală de pe platforma Turnului Charing-T. Îi slujeau de ghizi Șeful Gării Charing și Meteorologul rezident de acolo. Dar cel mai mult vorbea Bernard. Îmbătat de succes, se comporta de parcă ar fi fost cel puțin un Controlor Mondial aflat în vizită. Mai ușor ca aerul.

Din cer se pogorî ca o bombă Racheta Verde de la Bombay. Coborîră pasagerii. Opt gemeni dravidieni identici în uniforme kaki priveau pe cele opt ferăstruici ale cabinei – erau însoțitorii de zbor.

— O mie două sute cincizeci de kilometri pe oră, spuse impresionat șeful gării. Ce zici de asta, Domnule Sălbatic?

Lui John i se păru o chestie foarte drăguță. Spuse:

— Ei, Ariel înconjură pămîntul în doar patruzeci de minute.¹

„Sălbaticul – scrise Bernard în raportul său către Mustafa Mond – manifestă surprinzător de puțină uimire sau spaimă față de invențiile lumii civilizate. Fără îndoială că aceasta se datorează în mare măsură faptului că a auzit de ele din conversația femeii Linda, care-i este m...”

1. Sălbaticul comite aici o greșeală, atribuindu-i spiridușului Ariel din *Furtuna* performanța lui Puck din *Visul unei nopți de vară*.

(Mustafa Mond se încruntă și-și zise: „Adică ce, timpitul ăsta își închipuie că sînt atît de năzuos încît să nu pot citi cuvîntul «mamă» scris întreg?“)

„Și parțial datorită faptului că-și concentrează interesul asupra a ceea ce numește el «sufletul», pe care se încapăținează să-l privească drept o entitate independentă de mediul fizic; pe cînd, de fapt, după cum am încercat să-i explic...”

Controlorul sări peste cîteva fraze și tocmai dădea să întoarcă pagina în căutarea unor lucruri mai interesante, mai concrete cînd îi atraseră atenția o serie de propoziții de-a dreptul ieșite din comun:

„...Deși trebuie să recunosc – citi el – că sînt de acord cu Sălbaticul, care găsește copilăria civilizată prea ușoară sau, după cum se exprima el, nu îndeajuns de costisitoare; și aș dori să profit de acest prilej pentru a atrage atenția Fordității Voastre asupra...”

Furia lui Mustafa Mond se transformă aproape imediat în veselie. Ideea că această ființă îi ține lecții atît de solemne lui – tocmai lui – în privința ordinii sociale era mult prea grotescă. Se vede că individul a înnebunit de tot.

„Ar trebui să-i dau o lecție“, își spuse în sinea lui Controlorul; dar apoi dădu capul pe spate și rîse tare. Pentru moment, cel puțin, lecția n-avea să fie administrată.

Era o fabricuță de dispozitive de iluminat pentru elicoptere, o filială a Companiei pentru Echipamente Electrice. Îi întîmpinară chiar pe acoperiș (căci acea circulară de recomandație din partea Controlorului avea efecte magice) Tehnicianul-șef și Directorul Elementului Uman. Coborîră scările pînă la fabrica propriu-zisă.

— Fiecare proces de producție – explică Directorul Elementului Uman – este efectuat pe cât posibil de un singur grup Bokanovski.

Și, într-adevăr, optzeci și trei de Delta negri brahicefali și cu nasurile turtite îndeplineau operația de presare la rece. Cele cincizeci și șase de mașini de strunjit și de rectificat, cu patru fusuri, erau manipulate de cincizeci și șase de Gama cu nas acvilin și pielea de culoarea cafelei cu lapte. În topitorie lucrau o sută șapte senegalezi Epsilon condiționați prin căldură. Treizeci și trei de femele Delta, cu capetele lungi, cu fața și părul de culoarea nisipului, cu șoldurile înguste și toate avînd aceeași înălțime de exact un metru șazeci și nouă de centimetri (cu o aproximație de maximum douăzeci de milimetri) fabricau șuruburile. În sala de asamblare dinamurile erau montate de două grupe de pitici Gama-Plus. Cele două bancuri de lucru, foarte joase, erau așezate unul în fața celuilalt; între ele se țira banda rulantă încărcată cu piese separate; patruzeci și șapte de nasuri coroiate; patruzeci și șapte de bărbii cu prognatism înfruntau patruzeci și șapte de bărbii intrate în gură. Mecanismele gata asamblate erau verificate de optsprezece fete identice (cu bucle roșcate, îmbrăcate în uniforme verzi Gama), pe urmă ambalate în cutii de către treizeci și patru de Delta-Minus stîngaci și cu picioare scurte și apoi încărcate de către șazeci și trei de semicretini Epsilon cu ochi albaștri, fețe pistruiate și păr cînepiu, pe cărucioarele și camioanele care așteptau.

„O, minunată lume nouă...” Prin cine știe ce capriciu răutăcios al memoriei sale, Sălbaticul se trezi că repetă vorbele rostite de Miranda în *Furtuna*: „O, minunată lume nouă; care cuprinde atîtea făpturi alese!”

— Și vă asigur – spuse în concluzie Directorul Elementului Uman cînd tocmai părăseau fabrica –

că n-avem niciodată necazuri cu muncitorii noștri. Întotdeauna constatăm...

Dar Sălbaticul se detașase brusc de însoțitorii lui, cuprins de un acces cumplit de vomă. Vărsa în spatele unei tufe de lauri, de parcă pământul tare ar fi fost un elicopter ce cădea brusc într-un gol de aer.

„Sălbaticul – scria Bernard – refuză să ia *soma* și pare foarte tuburat de faptul că femeia aceea, Linda, care-i este..., își ia mereu vacanțe-*soma*. Merită subliniat faptul că în ciuda senilității m... sale și înfățișării ei extrem de respingătoare, Sălbaticul o vizitează adesea și pare foarte atașat de ea – un exemplu interesant pentru demonstrarea felului în care condiționarea timpurie poate fi făcută să modifice și chiar să contracareze impulsurile naturale. (În acest caz impulsul de a te da înapoi din fața unui obiect cu aspect neplăcut.)“

La Eton aterizarea pe acoperișul Școlii Superioare. De partea cealaltă a curții Școlii, cele cincizeci și două de etaje ale Turnului Lupton străluceau albe în soare. În stînga lor, Colegiul, iar în dreapta Cantatoriul Școlar își înălțau siluetele venerabile din beton și sticlă refractară la ultraviolete. În mijlocul dreptunghiului se afla vechea statuie ciudată, din oțel cromat, a Slăvitului Ford.

Rectorul Colegiului, Doctorul Gaffney, și Directoarea Școlii, domnișoara Keate, îi întâmpinară de cum coborîră din avion.

— Aveți pe aici mulți gemeni? întrebă cu oarecare spaimă Sălbaticul, încă de cînd porniră să facă turul programat pentru vizită.

— A, nu, răspunse Rectorul. Instituția noastră de învățămînt este rezervată exclusiv pentru băieții și fetele din straturile superioare ale societății.

Un ovul – un adult. Bineînțeles că asta îngreunează învățămîntul. Dar întrucît vor fi chemați să-și asume răspunderi mari și să facă față unor situații neașteptate, chiar grave, n-avem încotro! adăugă el oftînd.

Între timp, Bernard făcuse o pasiune pentru Keate:

— Dacă sînteți liberă, miercurea sau vinerea seara... tocmai îi spunea el, și arătînd cu degetul mare către Sălbatic îi explică: — E o ființă foarte curioasă, știți, chiar ciudată.

Domnișoara Keate zîmbi (și lui Bernard zîmbetul i se păru de-a dreptul încîntător), îi mulțumi și-i spuse că ar fi încîntată să vină la o petrecere de-a lui. Rectorul deschise o ușa.

Cele cinci minute petrecute în clasa aceea de Alfa-Dublu-Plus îl cam nedumeriră pe John.

— Ce-i *aia* relativitate elementară? îl întrebă el în șoaptă pe Bernard.

Acesta încercă să-i explice, apoi se răzgîndi și-i propuse să intre în altă clasă. Din spatele unei uși de pe coridorul care ducea în sala de geografie pentru Beta-Minus se auzea strigînd o voce răsunătoare de soprană:

— Unu, doi, trei, patru. Pe urmă, pierzîndu-și răbdarea, adăugă plictisită: — Pe loc repaus.

— Educația malthusiană, le explică Directoarea. Bineînțeles că majoritatea fetelor noastre sînt sterpe. Și eu sînt la fel, îi zîmbi ea lui Bernard. Dar avem vreo opt sute nesterilizate, care au nevoie mereu de instrucție malthusiană, pentru a fi educate corespunzător.

În sala de geografie pentru Beta-Minus, John află că „rezervația pentru sălbatici este locul care, din pricina condițiilor climaterice sau geologice nefavorabile ori din cauza caducității resurselor naturale, nu a meritat cheltuiala necesară civilizării“. Un declin și încăperea se cufundă în întuneric;

și deodată, pe ecranul de deasupra capului profesorului apărură membrii sectei *Penitenților* din Acoma, prosternîndu-se în fața Sfintei Fecioare și jeluindu-se așa cum îi auzise John, mărturisindu-și păcatele dinaintea lui Iisus cel răstignit pe cruce, în fața imaginii de vultur a lui Pookong. Tinerii elevi de la Eton chicotiră, ba chiar și țipară de veselie. Plîngînd fără încetare, Penitenții se ridicară în picioare, își dezgoliră partea de sus a trupului și începură să se flageleze în ritm regulat cu niște bice cu noduri. Rîsetele sporiră și mai tare în intensitate, înăbușind pînă și înregistrarea gemetelor acestora din amplificatoare.

— Dar de ce rîd? întrebă Sălbaticul chinuit de uimire și compătimire.

— De ce? Rectorul se întoarse către el zîmbind cu gura pînă la urechi. Cum *de ce?* Păi, pentru că e cum nu se poate mai amuzant!

În semiîntunericul din timpul proiectării filmului, Bernard riscă un gest pe care în trecut n-ar fi avut curajul să-l facă nici măcar la adăpostul beznei. Căpătînd puteri noi de pe urma importanței lui crescute, o cuprinse de după talie pe Directoare. Trupul ei se lăsă mlădios în voia lui. Bernard tocmai se pregătea să-i fure o sărutare și eventual chiar s-o ciupească delicat de fund, cînd obloanele de la ferestre fură din nou ridicate.

— Poate ar fi bine să mergem mai departe, spuse domnișoara Keate, și se îndreptară cu toții spre ușă.

— Iar aceasta, spuse o clipă mai tîrziu Rectorul, este Sala de Control Hipnopedic.

Sute de tonomate pentru muzică sintetică, cîte unul pentru fiecare dormitor, se aflau așezate pe rafturi de-a lungul a trei pereți ai încăperii; pe cel de-al patrulea erau benzile sonore cu imprimarea diferitelor lecții care se predau în somn.

— Aici bagi banda, explică Bernard, întreru-
pîndu-l pe Doctorul Gaffney, apoi apeși butonul
ăsta...

— Nu, nu, pe celălalt, îl corectă iritat Rectorul.

— Mă rog, pe acesta. Și banda începu să se
desfășoare. Celulele de seleniu transformă impul-
surile luminoase în unde sonore și...

— Și asta e! încheie Doctorul Gaffney.

— Elevii îl citesc și pe Shakespeare? întrebă
Sălbaticul, în timp ce treceau pe lângă Biblioteca
Școlii, în drum spre Laboratoarele de Biochimie.

— Firește că nu! zise Directoarea și se împur-
pură la față.

— Biblioteca noastră, explică Doctorul Gaffney,
cuprinde doar cărți documentare. Dacă tinerii
noștri elevi au nevoie de distracție, o capătă la
filmele senzoriale. Noi nu încurajăm distracțiile
solitare.

Cinci autobuze pline cu băieți și fete, cîntînd
în gura mare sau stînd îmbrățișați în tăcere, trecură
pe lângă ei pe autostrada lucioasă.

— Tocmai s-au întors (explică Dr. Gaffney, în
timp ce Bernard își fixă în șoaptă o întîlnire cu
Directoarea, chiar pentru seara aceea) de la Crema-
toriuul Mlaștinii. Condiționarea în domeniul morții
începe la vîrsta de optsprezece luni. Fiecare copilăș
petrece două dimineți pe săptămîină în Spitalul
pentru Muribunzi. Acolo li se păstrează cele mai
agreabile jucării și în zilele morții li se dă cremă
de ciocolată. Așa învață să ia moartea drept un
lucru absolut firesc.

— Ca și oricare alt proces fiziologic, interveni
Directoarea cu explicații profesionale.

La ora opt, la Savoy. Totul era aranjat.

Pe drumul de întoarcere către Londra făcură o
haltă la fabrica de la Brentford a Companiei de
Televiziune.

— Te superi dacă mă aștepti o clipă să dau și eu un telefon?

Sălbaticul așteaptă și se uită în jur. Tocmai ieșea din tură schimbul de zi. Gloate întregi de muncitori din straturile inferioare ale societății făceau coadă la stația trenului monorai – vreo șapte sau opt sute de bărbați și femei Gama, Delta și Epsilon, dar cu numai vreo zece-douăsprezece tipuri de fețe și staturi. O dată cu biletul, casierul îi dădea fiecăruia dintre ei o cutiuță cu pilule. Omida aceea nesfârșită de bărbați și femei înainta încet.

— Ce e în lăcrițele acelea? îl întrebă Sălbaticul pe Bernard (amintindu-și de *Neguțătorul din Veneția*) când acesta reveni lângă el.

— E rația lor zilnică de *soma*, îi răspunse Bernard cam nedeslușit, căci tocmai mesteca o gumă oferită de Benito Hoover. Li se dă când termină lucrul patru tablete de jumătate de gram. Simbăta li se dau șase.

Îl luă afectuos de braț pe John și se întoarseră la elicopter.

Lenina intră cîntînd în vestiar.

— Pari încîntată de tine însăși, îi spuse Fanny.

— Chiar *sînt!* răspunse ea veselă, în timp ce-și trăgea fermoarul. M-a sunat Bernard acum o jumătate de oră.

Hîrr, se auzi iarăși un fermoar! Își scoase șortul.

— A intervenit ceva neprevăzut și e ocupat astă-seară! (Hîrr!) M-a întrebat dacă n-aș vrea să-l iau astă-seară pe Sălbatic la cinematograful senzorial. Trebuie să mă grăbesc.

Și intră repede în baie.

„Ce noroc pe fata asta!“ își zise Fanny, privind în urma Leninei.

Făcuse comentariul fără nici un fel de invidie în glas; fată bună din fire, Fanny nu făcea decît

să spună lucrurilor pe nume. Lenina era într-adevăr norocoasă; norocoasă că împărțise cu Bernard o mare parte din formidabila celebritate a Sălbaticului, norocoasă că oglindea cu persoana ei neînsemnată gloria extrem de mondenă a momentului suprem. Oare n-o rugase Secretara Asociației Fordiste a Tinerelor Femei să-i țină o lecție despre experiențele prin care trecuse? Nu fusese ea invitată la Dineul anual al Clubului Aphroditaeum? Nu fusese deja prezentă în jurnalul cinematografic senzorial – înfățișându-se vizibil, auditiv și tactil milioanei de locuitori ai întregii planete?

La fel de măgulitoare fuseseră atențiile cu care o înconjuraseră pe Lenina tot felul de personalități marcante. Cel de-al doilea secretar rezident al Controlorului Mondial o invitase la cină și la micul dejun. Petrecuse un weekend cu Forditatea Sa Judecătorul-Șef și un alt weekend cu Dirijorul Cantatorului Suprem de la Canterbury. Mereu îi telefona Președintele Companiei Pentru Secreții Interne și Externe și-l însoțise pe plaja de la Deauville pe Guvernatorul Adjunct al Băncii Europenei.

— Da, firește că e minunat. Și totuși, într-un fel, îi mărturisise Lenina lui Fanny – am mereu impresia că obțin ceva prin fraudă. Pentru că, bineînțeles, ceea ce-i interesează în primul rînd pe toți este cum e să faci amor cu un Sălbatic. Iar eu mă văd silită să spun că nu știu. Clătină din cap: — Bineînțeles că cei mai mulți dintre bărbați nu mă cred. Dar e adevărul adevărat. Și ce n-aș da să nu fie adevărat! adăugă ea cu tristețe și oftă. E strașnic de chipeș, nu ți se pare?

— Dar ce, nu te place? o întrebă Fanny.

— Uneori mi se pare că da și uneori, parcă, totuși, nu. Întotdeauna se străduiește să mă evite; iese din cameră cînd intru eu; nu vrea să se atingă de mine; nu vrea nici măcar să se uite la mine. Pe

de altă parte, uneori, dacă mă întorc brusc, îl surprind stînd cu ochii țintă la mine; și pe urmă... mă rog, știi și tu cum te privesc bărbații cînd te plac.

Da, Fanny știa.

— Zău dacă înțeleg, spuse Lenina.

Într-adevăr, nu înțelegea; și nu era doar nedumerită, era chiar întoarsă pe dos.

— Pentru că, vezi tu, Fanny, *mie* îmi place de el.

Ba chiar îi plăcea din ce în ce mai mult. Ei bine, acum, se gîndea ea, ar fi o șansă adevărată. Se parfumă după baie. Puf, puf, puf – o șansă adevărată. Buna ei dispoziție se revărsă într-un cîntec la modă:

Da, strînge-mă pîn' mă droghezi, iubire!

Sărută-mă cu foc, să mă apuce coma!

Mai tare strînge-mă, și adu-mi fericire;

Amoru-i tot așa de bun ca *soma*!

Orga olfactivă cu parfum cînta un *Capriccio* Vegetal admirabil de înviorător – adevărate energii de cimbru și lavandă, rozmarin, busuioc, mirt și tarhon; o serie de modulații îndrăznețe evoluau ca niște valuri din tonurile arome pînă la mosc; urma o *ritornella* lentă prin parfumul de lemn de santal, camfor, cedru și fin proaspăt cosit (cu subtile dezacorduri ocazionale – un damf de budincă cu rinichi și, ca un contrast mai puternic, un vag iz de bălegar) și apoi se revenea la aromatica simplă din introducerea piesei muzicale. Ultimul val de cimbru se stinse; urmă un ropot de aplauze; în sală se aprinseră luminile. În tonomatul-sintetizator începu să se desfășoare banda cu coloana sonoră. Era un trio pentru hipervioară, supervioloncel și surogat de oboi care acum umplea aerul cu sunete melodioase, de o langoare agreabilă.

Treizeci sau patruzeci de măsuri – și apoi, pe acest fundal de muzică instrumentală, începu să ciripească un glas supraomenesc; când din gît, când din cap, când cu un sunet gol de flaut, când încărcat cu o armonică pasionată, trecu fără efort de la registrul inferior al lui Gaspard Forster pînă la limita tonalităților muzicale către un tril înalt dincolo de do de sus pe care Lucrezia Ajugari, singura cîntăreață din întreaga istorie a muzicii, îl emisese o dată cu glas pătrunzător (în 1770, la Opera Ducatului de Parma, spre uimirea lui Mozart).

Cufundați în fotoliile pneumatice din staluri, Lenina și Sălbaticul adulmecau și ascultau. Iar acum veni rîndul ochilor și pielii să fie satisfăcute.

Se stinseră luminile în sală; niște litere de foc apărură ca niște obiecte în relief plutind singure în beznă: TREI SĂPTĂMÎNI ÎN ELICOPTER. UN FILM SENZORIAL SUPERÎNCÎNTĂTOR, COLORAT, STEREOSCOPIC, CU DIALOG SINTETIZAT ȘI CU ACOMPANIAMENT SINCRONIZAT LA ORGĂ OLFACTIVĂ.

— Apucă-te bine de butoanele acelea de metal din brațele fotoliului, îi șopti Lenina, pentru că altfel n-o să poți profita de efectele tactile.

Sălbaticul se conformă.

Între timp literele acelea de foc dispăruseră; urmară zece secunde de întuneric total; și apoi, deodată, orbitoare și incomparabil mai reale decît realitatea, apărură imaginile stereoscopice, îmbrățișate strîns, ale unui negru uriaș și ale unei femei Beta-Plus, tînără, brahicefală, cu plete aurii.

Sălbaticul tresări. Vai, ce senzație avea pe buze! Își duse mîna la gură; furnicătura încetă; își lăsă mîna la loc pe butonul de metal; senzația îi reveni. Între timp, orga olfactivă emana miros de mosc pur. O superporumbiță de pe banda sonoră gîngurea drăgăstos „Uuuu“, de parcă și-ar fi dat

duhul și, cu numai treizeci și două de vibrații pe secundă, o voce profundă de bas african răspundea: „Aaah!“ „Uuu-ah!“ „Uuu-ah!“ Și buzele stereoscopice se lipeau din nou și încă o dată zonele erogene faciale ale celor șase mii de spectatori din sala Alhambra vibrau galvanizate de o voluptate împinsă aproape dincolo de limita suportabilului. „Uuuh...“

Subiectul filmului era extrem de simplu. La câteva minute după primele uh-uri și ah-uri (după un duet muzical și după câteva frugale scene de amor pe acea celebră blană de urs căreia îi puteai simți distinct, separat, fiecare fir de păr – cîta dreptate avusese Predestinatorul Adjunct!), negrul suferi un accident de elicopter și căzu în cap. Buf! Și ce durere pătrunzătoare în frunte! Din rîndurile spectatorilor se înalță un adevărat cor de au, vai și ah!

În accidentul suferit, toată condiționarea se duse pe apa sîmbetei și negrul făcu o pasiune dementă și exclusivistă pentru blonda Beta. Aceasta i se împotrivi. El stăruie. Se dezlănțuiră lupte, urmăriri, o bătaie cu un rival și în cele din urmă o răpire senzațională. Blonda Beta fu răpită în cer și ținută acolo, plutind în aer, trei săptămîni într-un *tête-à-tête* teribil de antisocial cu negrul cel dement. În sfîrșit, după o serie întregă de aventuri și multe acrobații aeriene, trei Alfa tineri și chipeși izbutiră s-o salveze. Negrul fu internat într-un Centru de Reeducare pentru adulți, iar filmul se încheie cu un *happy-end* decent și spectaculos, întrucît blonda Beta deveni amanta celor trei salvatori ai ei. Se întrerupseră cu toții o clipă pentru a cînta un cvartet sintetic, cu acompaniament superorchestral deplin, însoțit de valuri de miresme de gardenii emanate de orga olfactivă. Apoi blana de urs își mai făcu o dată apariția și,

în toiul unei izbucniri a sexofoanelor, ultimul sărut stereoscopic se topi în întuneric, ultima furnicătură electrică se stinse pe buzele spectatorilor aidoma unui fluture de o zi care se zbate, tremură din ce în ce mai firav, tot mai vlăguit și pînă la urmă rămîne absolut nemișcat.

Dar pentru Lenina nu muri cu totul. Chiar și după ce se aprinseră luminile, în timp ce se îndreptau încet către lifturi, împreună cu mulțimea de spectatori, duhul fluturelui încă-i mai pîlpîia pe buze, încă-i mai trimitea fiori fini de freamăt și plăcere pe toată pielea trupului. Avea obrazii îmbujorați, ochii strălucitori ca niște picături de rouă și respirația întretăiată. Se apucă strîns de brațul Sălbaticului și i-l lipi de trupul ei. El își coborî o clipă privirile asupra ei, palid, chinuit, plin de dorință și rușinat de această dorință. Nu merita el, nu... O clipă privirile li se întîlniră. Vai, cîte comori făgăduiau ochii Leninei! Revărsarea fabuloasă a unui temperament de regină. Dar el își îndepărtă repede privirea și-și smulse brațul din strînsoarea ei. Era vag înspăimîntat ca nu cumva ea să înceteze să mai fie un lucru de care se simțea nedemn.

— Nu cred că ar trebui să vezi lucruri dintr-astea, îi spuse el, grăbindu-se să dea vina pe lumea în care trăia pentru orice abatere a Leninei de la perfecțiune, pentru orice cusur trecut sau, eventual, viitor.

— Ce fel de lucruri, John?

— Lucruri ca filmul ăsta oribil.

— Oribil? Lenina era sincer surprinsă. Mie mi s-a părut delicios.

— A fost ceva josnic, spuse el indignat. O rușine! Lenina clătină din cap:

— Nu înțeleg ce vrei să spui!

De ce o fi fost oare atît de ciudat? Și oare de ce se străduia să strice mereu lucrurile?

În taxicopter nici nu se uită la ea. Ținut în frâu de jurăminte strașnice pe care nici nu le rostise vreodată, ascultînd de legi care de mult încetaseră să mai funcționeze, ședea tăcut, cu capul întors într-o parte. Uneori, de parcă un deget ar fi ciupit o coardă întinsă, gata să se rupă, tot trupul i se zguduia de o tresărire nervoasă.

Taxicopterul ateriză pe acoperișul blocului în care locuia Lenina. „În sfîrșit!“ se gîndea ea jubilînd cînd se dădură jos. În sfîrșit – cu toate că pînă și adineauri fusese tare ciudat. Oprindu-se sub un felinar, se uită în oglinjoara din poșetă. „În sfîrșit.“ Da, chiar că-i strălucea puțin nasul. Și-l pudră cu puful. În timp ce el plătea taxiul – numai bine avea timp să se aranjeze. Ascunzîndu-și strălucirea aceea vulgară, își zise: „E strașnic de chipeș. N-ar fi trebuit să fie sfios ca Bernard. Și totuși... Oricare alt bărbat ar fi făcut-o de mult. Dar, mă rog, în sfîrșit!“ Bucățica aceea de față pe care o vedea în oglinjoară îi zîmbi brusc.

— Noapte bună! șopti o voce sugrumată în spatele ei.

Lenina se răsuci pe călcîie. John stătea în ușa taxicopterului, cu ochii ficși, privind în gol; era evident că o privise tot timpul cît își pudrase ea nasul, așteptînd – dar ce anume? Sau șovăind, încercînd să se hotărască și în tot răstimpul acesta gîndindu-se, gîndindu-se – Lenina nu-și putea închipui ce gînduri extraordinare i-ar fi putut trece prin cap.

— Noapte bună, Lenina, repetă el și, încercînd să zîmbească, făcu o grimasă ciudată.

— John, dar... credeam că... adică tu nu...?

Sălbaticul închise portiera și se aplecă să-i spună ceva șoferului. Taxicopterul se înalță vertical în aer.

Privind în jos pe fereastra din pardoseală, Sălbaticul apucă să mai vadă fața Leninei întoarsă

în sus, palidă în lumina albăstruie a felinarelor. Avea gura deschisă, îl striga. Văzută în racursi, silueta ei se îndrepta spre el; pătratul din ce în ce mai mic al acoperișului păru să se prăbușească în întuneric.

Peste cinci minute era înapoi în camera lui. Scoase din ascunzătoare volumul mâncat de șoa-reci, întoarse cu evlavie paginile decolorate și boțite și începu să citească *Othello*. Își aminti că *Othello* era ca și eroul din *Trei săptămâni în elicopter* – un negru.

Ștergându-și ochii de lacrimi, Lenina traversă acoperișul pînă la lift. Coborînd spre etajul douăzeci și șapte își scoase sticluta cu pastile de *soma*. Un gram, stabili ea, n-o să fie de ajuns; necazul ei nu putea fi lecuit cu un singur gram. Dar dacă lua două grame, risca să nu se mai scoale la timp a doua zi dimineată. Făcu un compromis și scutură trei tablete de jumătate de gram în palma stîngă.

Capitolul XII

Bernard se văzu silit să strige prin ușa încuiată. Dar Sălbaticul refuză să deschidă.

— Bine, dar toată lumea e adunată și te așteaptă!

— Să aștepte! se auzi prin ușa vocea înfundată.

— Ascultă, John, dar știi și tu foarte bine (ce greu era să adopți un ton convingător cînd răcneai cît te țineau plămîinii!), i-am invitat anume să te cunoască!

— Trebuia să mă întrebîi întîi pe mine dacă eu vreau să-i cunosc pe ei!

— Bine, John, dar pînă acum ai venit de fiecare dată!

— Tocmai de aceea nu mai vreau să vin acum!

— Măcar așa, ca să-mi faci mie pe plac, încercă să-l înduplece Bernard cu glas tunător. Nu vrei să vii pentru că te rog eu?

— Nu.

— Vorbești serios?

— Da.

Cuprins de disperare, Bernard scînci:

— Și atunci, eu ce mă fac?

— Să te duci la dracu'! urlă dinăuntru vocea exasperată a lui John.

— Bine, dar astă-seară a venit și Cantorul-șef al Cantatoriului din Canterbury! insistă din nou Bernard aproape plîngînd.

— *Ai yaa tákwa!*

Doar în limba zuni putea Sălbaticul să-și exprime coerent sentimentele în privința Cantorului-șef de la Cantatoriu. Și apoi adăugă și „*Hání*“; și venindu-i încă un gând mai spuse (și cu ce ferocitate batjocoritoare!): — „*Sons éso tse-ná*“. Și scuipe pe jos, așa cum ar fi făcut Popé.

Pînă la urmă Bernard n-avu încotro și se văzu silit să se retragă umilit, parcă împuținat trupește, și să informeze adunarea nerăbdătoare a musafirilor că în seara aceea Sălbaticul n-o să-și facă apariția. Vestea fu primită cu indignare. Bărbații se arătară de-a dreptul furioși că au fost siliți prin amăgeli să se poarte politicos cu individul acela insignifiant, care, pe deasupra, mai avea și o reputație dezgustătoare și, colac peste pupăză, opinii eretice. Cu cît era mai înaltă poziția pe care o ocupau în ierarhie, cu atît mai profunde le erau resentimentele.

— Auzi, domnule, să-mi joace tocmai mie o asemenea festă! repeta Cantorul-șef. Tocmai *mie!*

Cît despre femei, acestea erau indignate că s-au lăsat posedate prin șiretlic – posedate de un omuleț prăpădit, căruia din greșeală i se turnase alcool în eprubetă – de o creatură cu un fizic de Gama-Minus. Era un adevărat scandal și asta spuseră, cu glas din ce în ce mai tare. Directoarea de la Liceul din Eton folosi vorbe de-a dreptul usturătoare.

Numai Lenina nu spunea nimic. Palidă, cu ochii ei albaștri încetșoși de o melancolie neobișnuită, ședea într-un colț, ruptă de cei din jur printr-o emoție pe care ei nu i-o împărtășeau. Venise la petrecere mînată de un fel de entuziasm ciudat, amestecat cu nerăbdare. „Peste cîteva minute“, își spusese în sinea ei, intrînd în cameră, „am să-l văd, am să-i vorbesc, am să-i spun“ (căci luase deja această hotărîre) „că-l plac – mai mult

decît pe oricare alt om pe care l-am cunoscut“. Şi atunci, poate că o să-i spună...

Ce-o să-i spună? I se îmbujorară obrazii.

„De ce s-a purtat atît de ciudat deunăzi seara, după filmul senzorial? Da, da, foarte ciudat. Şi totuşi, sînt sigură că mă place. Sînt absolut sigură...”

Tocmai în momentul acela făcuse Bernard anunţul că Sălbaticul nu va participa la petrecere.

Lenina fu deodată cuprinsă de senzaţiile pe care le ai în mod normal la începutul unui Surogat pentru Pasiuni Violente: o senzaţie groaznică, de golire a întregii fiinţe, o spaimă care-ţi taie respiraţia, o greaţă cumplită. Parcă i se oprise şi inima în loc.

„Poate pentru că nu mă place“, îşi spuse în sinea ei. Şi imediat această ipoteză se şi transformă în certitudine: John refuzase să vină pentru că n-o plăcea. N-o plăcea...

— Asta e *prea* de tot! tocmai îi spunea Directoarea de la Eton Directorului Serviciului de Crematorii şi Recuperare a Fosforului. Şi cînd mă gîndesc că, de fapt...

— Da, se auzi glasul lui Fanny Crowne, în privinţa alcoolului e absolut sigur. O persoană pe care o ştiu eu cunoştea pe cineva care lucra pe atunci la Depozitul de Embrioni. I-a spus prietenei mele şi prietena mea mi-a spus...

— Grav, grav de tot! spuse Henry Foster, dîndu-i dreptate Cantorului-şef. Poate v-ar interesa să aflaţi că fostul nostru Director tocmai voia să-l transfere în Islanda.

Sfirtecat de fiecare vorbă rostită, balonul fericii încrederi în sine al lui Bernard se dezumfla, golindu-se printr-o mie de răni. Palid, deznădăjduit, umilit şi agitat, se mişca printre musafiri bîlbîind scuze incoerente, asigurîndu-i că data viitoare Sălbaticul va fi cu siguranţă acolo, implo-rîndu-i să stea jos şi să mănînce un sandviş cu

carotină, o felie de *paté* cu vitamina A și să bea un pahar de surogat de șampanie. Oaspeții mîncau, dar nu-l băgau în seamă; beau din băutura lui, dar fie că-i dădeau peste nas direct, fie că-l bîrfeau cu glas tare, în modul cel mai jignitor, ca și cum nici n-ar fi fost de față.

— Și acum, dragi prieteni, spuse Cantorul-șef de la Canterbury, cu acel glas răsunător cu care conducea solemnitățile de Ziua lui Ford, acum, dragi prieteni, cred că a sosit timpul să...

Se ridică, își lăasă jos paharul, scutură de pe vesta stacojie de viscoză firimiturile rămase de la gustarea copioasă și se îndreptă spre ușă.

Bernard se repezi să-i taie calea:

— Vai de mine, Domnule Cantor-șef, dar chiar trebuie?... E încă devreme. Speram că o să...

Da, da, cîte speranțe nu-și făcuse cînd Lenina îi spusese în taină despre Cantorul-șef că acesta ar accepta o invitație în cazul în care i-ar permite una.

— Să știi că-i tare simpatic!

Și-i arătase lui Bernard cheița de aur în formă de T de la fermoar, cadou făcut de Cantorul-șef în amintirea weekendului petrecut împreună la Cantatoriul Eparhiei. Pe invitațiile pe care le trimisese, Bernard își proclamase triumful: *Sînteți invitat(ă)... pentru a-l cunoaște pe Cantorul-șef al Cantatoriului din Canterbury și pe Dl Sălbatic*. Și tocmai seara asta și-o alesese Sălbaticul pentru a se încuia în camera lui pentru a striga „*Háni!*“ și chiar (ce noroc pe Bernard că nu înțelegea limba zuni) „*Sona éso tse-ná!*“ Clipa care ar fi trebuit să devină o încununare a întregii cariere a lui Bernard se dovedise a fi momentul celei mai cumplite umilințe îndurate vreodată.

— Speram atît de mult... repetă el, bîlbîindu-se și înălțînd ochii rugători, înnebunit de spaimă, către marele demnitar.

— Dragă tinere, îi spuse Cantorul-șef cu o severitate solemnă și sonoră, făcînd să se aștearnă tăcerea în întreaga încăpere. Am să-ți dau un sfat. Și-l amenință pe Bernard cu degetul. Pînă nu e prea tîrziu. Un sfat bun (și-i vorbi pe un ton cavernos). Revizuieste-ți comportamentul, tinere, revizuieste-ți comportamentul! Și, făcînd semnul T asupra lui, se răsuci pe călcîie: Lenina, draga mea, strigă el pe cu totul alt ton, hai cu mine.

Supusă, dar fără vreun zîmbet pe buze și fără entuziasm (total insensibilă la marea onoare care i se făcea), Lenina îl urmă spre ieșire. Ceilalți oaspeți făcură la fel după un interval respectuos. Ultimul trînti ușa. Bernard rămase singur-singurel.

Ca un balon dezumflat, se lăsă moale pe un scaun și, acoperindu-și fața cu mîinile, începu să plîngă. Dar peste cîteva minute se răzgîndi și luă patru tablete de *soma*.

Sus în camera lui, Sălbaticul citea *Romeo și Julieta*.

Lenina și Cantorul-șef coborîră pe acoperișul Cantatoriului.

— Grăbește-te, tînăra mea prietenă – vreau să spun Lenina! strigă nerăbdător Cantorul de la ușa liftului.

Lenina, care zăbovise o clipă ca să privească luna, coborî privirea și traversă repede acoperișul, ca să-l ajungă din urmă.

O nouă terapie a biologiei era titlul lucrării pe care tocmai o terminase de citit Mustafa Mond. Rămase o vreme pe gînduri, încrunțat, apoi își luă stiloul și scrise de-a curmezișul paginii de titlu: „Abordarea matematică de către autor a conceptului de scop este nouă și foarte ingenioasă, dar eretică și, în limitele actualei ordini

sociale, este primejdioasă și eventual subversivă. *Nu e autorizată publicarea*“. Și sublinie aceste cuvinte, după care adăugă: „Autorul trebuie ținut sub strictă supraveghere. S-ar putea dovedi necesar transferul său la Stațiunea Biologică Marină de pe Insula Sfânta Elena“.

„Mare păcat“, gîndi Mustafa Mond în timp ce iscălea. „Era o capodoperă.“ Dar de îndată ce începi să accepți explicații prin prisma finalității – păi, nici nu mai știi unde poți să ajungi. Era genul de idei care puteau foarte ușor să decondiționeze mințile mai labile din rîndurile castelor superioare – făcîndu-le să-și piardă încrederea în fericire ca Bun Suprem și să înceapă să creadă în schimb că țelul lor se află undeva mai departe, dincolo, în afara actualei sfere umane; că țelul vieții nu este menținerea bunăstării, ci o intensificare și rafinare a conștiinței, o lărgire a cunoașterii. „Ceea ce“, reflectă Controlorul, „se prea poate să fie adevărat. Dar nu și admisibil, în împrejurările actuale.“ Luă stiloul și sub cuvintele *Nu e autorizată publicarea* mai trase o linie, mai groasă și mai neagră decît cea dintîi; apoi oftă. „Ce nostim ar fi, se gîndi el, dacă n-ar mai trebui să te gîndești la fericire!“

Cu ochii închiși, cu fața radiind de extaz, John declamă cu glas domol, în vidul singurătății sale:

Ah, ochii! Cum învață
Făcliile să răspîndească viață!
Atîrnă ea, de-al nopții chip, la fel
Ca de-o ureche neagră un cercel
De piatră scumpă, nestemat prea rar
Ca cineva să-l poată lua în dar.¹

1. *Romeo și Julieta*, I, 5, 48-52, ed. cit., vol. 3, 1984, pp. 26-27.

T-ul de aur strălucea pe pieptul Leninei. Mai mult în glumă, Cantorul-șef puse mîna pe el și, tot în glumă, trase și fermoarul pînă jos.

— Cred, spuse deodată Lenina întrerupînd o tăcere îndelungată, că n-ar fi rău să iau vreo două grame de *soma*.

Între timp, Bernard adormise buștean și zîmbea fericit în paradisul intim al viselor lui. Zîmbea, zîmbea mereu. Dar, inexorabil, la fiecare treizeci de secunde minutarul ceasului electric atîrnat deasupra patului său sărea înainte cu un declic aproape imperceptibil. Clic, clic, clic, clic... Și se făcea dimineată. Bernard reveni printre mizeriile și chinurile spațiului și timpului său. Mai prost dispus ca oricînd, merse cu taxiul la lucru, la Centrul de Condiționare. Amețeala succesului se evaporase; se trezise la realitate și revenise cel dintotdeauna; în contrast cu balonul temporar umflat din aceste ultime săptămîni, eul său de altădată părea uluitor de greu, mult mai greu decît atmosfera înconjurătoare.

Sălbaticul se dovedi surprinzător de înțelegător și dovedi chiar simpatie față de Bernard cel dezumflat:

— Acum aduci cu cel care erai la Malpais, îi spuse John cînd Bernard își vărsă năduful. Mai ții minte prima noastră discuție? Acolo în fața căsuței? Acum ești din nou ca atunci.

— Pentru că sînt iarăși nefericit, de-aia.

— Ei bine, aș prefera să fiu nefericit, decît să am parte de genul ăsta de fericire falsă, minci-noasă pe care o arătai aici.

— Ei, știi că-mi plăci? spuse cu reproș Bernard. Cînd tocmai din cauza ta s-a dus de rîpă totul! Auzi, să refuzi tu să vii la petrecere și să-i stîrnești pe toți împotriva mea!

De fapt, Bernard știa că ceea ce spune e absurd și nedrept. Recunoscu în sinea lui și, în cele din urmă, chiar și cu glas tare că Sălbaticul rostise adevărul gol-goluț despre nevrednicia prietenilor care – la o provocare atât de mărunță – pot deveni dușmani înverșunați. Dar, în pofida cunoașterii acestui fapt și în pofida acestor mărturisiri, cu toate că acum sprijinul și înțelegerea prietenului său constituiau singura consolare de care se putea bucura, Bernard continua cu perversitate să nutrească pentru Sălbatic, pe de o parte, o afecțiune foarte sinceră, iar, pe de altă parte, o nemulțumire tainică. Tocmai de aceea plănuia o campanie de mici răzbunări împotriva lui. Să-i porți pică Cantorului-șef era inutil; n-aveai cum să te răzbuni pe Șeful Îmbutelierii sau pe Predestinatorul-Adjunct. Ca victimă, Sălbaticul prezenta în ochii lui Bernard acest imens avantaj față de toți ceilalți: faptul că era accesibil. Una dintre funcțiile principale ale unui prieten este să sufere (într-o formă mai blândă, simbolică) pedepsele pe care am dori să le aplicăm dușmanilor noștri, dar nu izbutim.

Helmholtz întruchipa cealaltă victimă-prieten a lui Bernard. Când, dezamăgit și dezumflat, se duse și îi cerși din nou prietenia pe care în momentele de prosperitate nu mai socotise că ar merita s-o păstreze, Helmholtz i-o oferă; și i-o oferă din nou fără nici un reproș, fără nici un comentariu, de parcă ar fi uitat că s-au certat cândva. Înduioșat, Bernard se simți deopotrivă umilit de această mărinimie – cu atât mai extraordinară și, deci, mai umilitoare, cu cât nu se datora nici consumului de *soma*, nici vreunui alt factor, ci numai caracterului bun al lui Helmholtz. Cel care uită și iertă era același Helmholtz dintotdeauna, nu o ființă aflată într-o sărbătoare *soma* de o jumătate de gram. Bernard se arată ca atare recunoscător (era o imensă consolare să-și recapete

prietenul) și, ca atare, plin de pică (ar fi fost o mare plăcere pentru el să se răzbune pe Helmholtz pentru generozitatea lui).

La prima întâlnire de după răcirea relațiilor dintre ei, Bernard dădu drumul unui șuvoi de amănunte referitoare la necazurile lui și acceptă consolările lui Helmholtz. Abia cîteva zile mai tîrziu află, spre surprinderea lui și cu un sentiment de jenă, că nu era singurul care avusese necazuri. Și Helmholtz intrase în conflict cu autoritatea.

— Totul a pornit de la niște versuri, explică el. Îmi țineam cursul obișnuit de Inginerie Afectivă Avansată în fața studenților din anul trei. Constă în douăsprezece prelegeri, din care cea de a șaptea se referă la poezie: „Despre folosirea versurilor în propaganda și reclama morală“, ca să fiu mai precis. Întotdeauna îmi ilustrez prelegerea cu o mulțime de exemple tehnice. De data asta m-am gîndit să le ofer o poezie pe care o scrisesem chiar eu. Nebunie curată, bineînțeles; dar nu m-am putut împotrivi ispitei. Rîse. Eram curios să le urmăresc reacțiile. Și pe urmă – adăugă el cu mai multă gravitate – voiam și să fac un pic de propagandă; încercam să le induc prin această inginerie sentimentele pe care le avusesem eu cînd am scris versurile. O, Ford! Și iarăși rîse. Ce zarvă s-a stîrnit! M-a chemat Decanul și m-a amenințat că mă dă afară pe loc. Oricum, m-a pus pe lista neagră.

— Dar ce fel de poezie era? întrebă Bernard.

— Niște versuri despre singurătate.

Bernard ridică involuntar din sprîncene.

— Dacă vrei, ți le recit și ție.

Și Helmholtz începu:

La-ntrunire numai șoapte,
Bețișoare, doar tobă spartă,
Capitala-n miez de noapte,
Flaute sunînd a ceartă,

Buze strînse, fețe adormite,
Și mașinile oprite,
Străzi murdare, mute toate;
Ieri roiau pe ele gloate.
Doar tăceri se veselesc,
Plîng (duios cu glas ceresc),
Ori grăiesc – dar tot ce zic
Nu-mi spune mie mai nimic.
Dorul de Sue, de Joan, de alte fițe,
Pofta – vie, din străfunduri,
De-a lor brațe și frumoase țite,
Buze și rotunde funduri,
Conturează o prezență –
Dar a cui? mă-ntreb. A ce?
Absurdă e ca o esență –
Miez de lucru ce nu e,
Totuși, hai să populăm
Noaptea goală, mai solid,
Atunci cînd iarăși copulăm,
Să nu mai pară totu-așa sordid.

Iar apoi se explică:

— Ei bine, le-am dat aceste versuri ca exemplu și ei m-au turnat Decanului.

— Nici nu mă miră, zise Bernard. Sînt total contrare întregului sistem hipnopedic. Nu uita că au primit cel puțin un milion de avertismente împotriva solitudinii.

— Știu. Dar, oricum, m-am gîndit că mi-ar plăcea să văd ce efect vor avea versurile asupra studenților.

— Ei, acum te-ai convins.

Helmholtz pufni în rîs.

— Oricum – răspunse el după o scurtă pauză – am senzația că abia acum am dat peste un subiect pe care să-l abordez într-o lucrare. Parcă aș începe să fiu în stare să-mi folosesc puterea pe care o simt înlăuntrul meu – acea forță suplimentară, latentă. Parcă simt venind ceva spre mine, un fel de îndemn.

Bernard își zise în sinea lui că, în pofida tuturor necazurilor, omul ăsta este profund fericit.

Helmholtz și Sălbaticul se simpatizară reciproc din prima clipă. De fapt, manifestară atîta cordialitate, încît Bernard se simți cuprins de gelozie. În toate aceste săptămîni nu izbutise niciodată să stabilească o legătură atît de strînsă, de intimă, cu Sălbaticul, cum făcuse într-o clipă Helmholtz. Uitîndu-se la ei, ascultîndu-le conversația, avea momente cînd îi părea foarte rău că le-a făcut cunoștință. Îi era rușine de această pizmă și făcea uneori mari eforturi pentru a și-o înfrîna, iar alteori lua chiar *soma* ca să-și elimine simțămîntul neplăcut. Dar aceste strădanii nu duseră la mare lucru; și bineînțeles că între vacanțele produse de *soma* trebuia neapărat să lase să treacă o vreme. Dar sentimentul odios îl chinuia neîncetat.

La a treia lui întîlnire cu Sălbaticul, Helmholtz îi recită versurile despre singurătate.

— Ei, ce zici? întrebă cînd termină de recitat.
Sălbaticul clătină din cap.

— Ascultă aici, sună răspunsul lui. Și, trăgînd sertarul în care-și ținea cartea roasă de șoareci, o deschise și citi:

Pasărea cu dulce cînt
Din Arabia pustie
Ducă trista ei solie
Să răsune pe pămînt.¹

Helmholtz ascultă vădit tulburat, din ce în ce mai emoționat. Tresări cînd auzi de „Arabia pustie“; cînd auzi „Tu, ce negrele cohorte le îndrumi cu glas dogit“ zîmbi plăcut impresionat; la cuvintele „Al cloanțelor norod“ i se urcă sîngele în obraji;

1. *Phoenix și turtureaua*, strofa I, trad. Dan Grigorescu, ed. cit., vol. 9, 1995, p. 727.

dar la „bocete de moarte“ pãli și începu să tremure de o emoție pe care n-o mai cunoscuse pînã atunci. Sãlbaticul citi mai departe:

Gîndul s-a uimit, vãzînd
Cum unitã-i despãrtirea,
Și în doi cum una-i firea,
Doi și unul sînt, pe rînd.
Cãtã gîndu-atunci sã spuie:
„Dacã doi sînt unu-n lume
Dragostea e-nțelepciune,
Însã-nțelepciune nu e“.¹

— Orgie-beție! zise Bernard, întrerupînd lectura cu un rîs zgomotos și neplãcut. E doar un imn din Ritualul Slujbei Comunitare.

Încerca în felul acesta sã se rãzbune pe cei doi prieteni pentru cã manifestau o simpatie reciprocã mai evidentã decît cea pe care o simțeau pentru el.

În decursul urmãtoarelor douã sau trei întîlniri ale lor, își reluã de mai multe ori aceastã micã rãzbunare. Era foarte simplã și, întrucît și pe Helmholtz, și pe Sãlbatic îi îndurerau cumplit spargerea și plîngerea unui cristal poetic favorit, rãzbunarea se dovedea a fi extrem de eficace. Pînã la urmã Helmholtz îl amenințã cã-l dã afarã dacã mai îndrãznește sã-i întrerupã. Și totuși, în chip destul de ciudat, urmãtoarea întrerupere – și cea mai rușinoasã din toate – veni tocmai din partea lui Helmholtz.

Sãlbaticul citea cu glas tare din *Romeo și Julieta* – cu o patimã intensã și vibrantã (pentru cã tot timpul se vedea pe sine în rolul lui Romeo și pe Lenina în cel al Julietei). Helmholtz ascultase cu interes, dar și cu oarecare nedumerire

1. *Ibid.*, strofele 11-12, p. 728.

scena primei întâlniri a îndrăgostiților. Scena din grădină îl încântase cu poezia ei; dar sentimentele exprimate de eroi îl făcuseră să zîmbească. Auzi, să te emoționezi în așa hal cînd e vorba de a posedea o fată – asta i se părea de-a dreptul ridicol. Dar, pe de altă parte, luată la bani mărunți, detaliu după detaliu verbal, ce superb exemplu de inginerie afectivă!

— Bătrînul ăsta, zise el, îi face pur și simplu de rușine pe cei mai buni specialiști ai noștri în materie de propagandă!

Sălbaticul zîmbi triumfător și-și reluă lectura. Totul merse binișor pînă cînd, în ultima scenă din actul trei, Capulet și Lady Capulet încep s-o terorizeze pe Julieta ca s-o convingă să se mărite cu Paris. Helmholtz se agitase întruna tot timpul cît ținuse lectura acestei scene; dar cînd Julieta – mimată patetic de Sălbatic – strigă:

Nu-i pare milă-n ceruri să privească
Pînă-n adîncul jalei mele? Dulce mamă!
Nu mă lăsa! Amînă cununia!
Cu-o lună sau cu-o săptămînă doar!
De nu, gătiți-mi patul nupțial
În fundul gropii unde zace Tybalt¹

Cînd Julieta spuse aceste vorbe, Helmholtz izbucni într-un hohot de rîs nestăpînit, exploziv.

Mama și tatăl (ce obscenitate grotescă!) silindu-și fiica să se dea unui bărbat pe care nu-l vrea! Și tîmpita aia de fată să nu spună că îl are pe un altul pe care (cel puțin pentru moment) îl preferă! În absurditatea ei porcoasă, situația era de un comic irezistibil. Izbutise el pînă atunci – cu eforturi de-a dreptul eroice – să-și stăpînească

1. *Romeo și Julieta*, III, 5, 202-207, ed. cit., vol. 3, 1984, p. 75.

rîsul care-l îneca din ce în ce mai tare; dar cuvintele „Dulce mamă“ (rostit pe tonul tremurînd de emoții chinuitoare al Sălbaticului) și referirea la Tybalt care zace pe catafalca (în mod evident, fără să fi fost incinerat și, deci, irosindu-și fosforul pe un monument întunecat) – la așa ceva nu mai putu rezista. Rîse și rîse pînă-i șiroiră lacrimile pe obraji – rîse nestăpînit, în timp ce, palid de rușine și indignare, Sălbaticul îl privea peste marginea cărții și apoi, văzînd că încă mai rîde, o închise indignat și, cu gestul omului care își dă seama că strică orzul pe gîște, o încuie la loc în sertar.

— Și totuși, spuse Helmholtz (după ce, recăpătîndu-și respirația, de-ajuns pentru a-și cere scuze și pentru a izbuti să-l înduplece pe Sălbatic să-i accepte explicațiile), știu prea bine că e nevoie și de situații ridicole, demente, ca asta; nu poți să scrii cu adevărat bine despre nimic altceva. De ce era bătrînul ăsta un atît de minunat artizan al propagandei? Pentru că avea atîtea lucruri nebunești, chinuitoare, de care să se emoționeze și să se agite. Trebuie să te simți rănit și tulburat, altfel cum ai putea să inventezi niște exprimări cu adevărat bune și pătrunzătoare, ca o radiografie. Dar „mame“ și „tați“, dă-o-ncolo! Și clătină din cap: — Cum te-ai putea aștepta să nu mor de rîs cînd aud de „tați“ și „mame“? Și cine s-ar mai putea emoționa auzind cum că un băiat posedă sau nu pe cutare fată? (Sălbaticul tresări ca biciuit; dar Helmholtz, care medita cu ochii în pămînt, nu observă nimic.) Nu – încheie el oftînd –, nu merge, pur și simplu nu merge! Avem nevoie de un alt fel de nebunie și violență. Dar care? De ce fel? Și unde s-o găsim? Tăcu, iar apoi, clătinînd din cap, spuse: — Nu știu. Și repetă: — Nu știu.

Capitolul XIII

Henry Foster apăru ca o umbră în semiobscuritatea din Depozitul de Embrioni:

— Vrei să mergi cu mine astă-seară la un film senzorial?

Lenina clătină din cap fără o vorbă.

— Ieși cu altcineva? Era curios întotdeauna să știe care dintre prietenii și prietenele lui se culcă și cu cine. Cu Benito? o întrebă el.

Lenina clătină iar din cap.

Henry observă totuși oboseala ochilor acelor încercănați, paloarea care se ascundea sub roșeața ca de lupus, tristețea din colțurile buzelor roșii, care-și pierduseră zîmbetul.

— Nu cumva ți-e rău? o întrebă el puțin îngrijorat, temîndu-se că Lenina s-ar fi putut infecta de una din puținele boli molipsitoare ce nu fuseseră încă eradicate.

Dar Lenina clătină iarăși din cap.

— În orice caz, ar trebui să te duci la un doctor, îi spuse Henry. „Mergi la doctor zi de zi, el de nervi te va păzi“, adăugă el cu mult entuziasm, căutînd să-i imprime și mai adînc sloganul hipnotic cu ajutorul unei bătăi puternice pe umăr. Poate că ai nevoie de un înlocuitor de sarcină, sugerează el. Sau poate un tratament SSPV *extra-forte*. Știi, uneori, Surogatul Standard de Pasiune Violentă nu este destul de...

— Ah, pentru numele lui Ford, taci o dată! zise Lenina, renunțînd la mușenia ei încăpățînată.

Și se reîntoarce la embrionii pe care-i neglijase.

Auzi vorbă, tratament SSPV! I-ar fi venit să rîdă dacă nu i-ar fi venit mai degrabă să plîngă. Ca și cum pasiunea ei proprie n-ar fi fost destul de violentă! Oftă din rărunchi în timp ce-și umplea iar seringă. „John“, murmură în sinea ei, „John...“, iar apoi începu să se minuneze: „Fordule mare, oare embrionul ăsta l-am inoculat sau nu împotriva bolii somnului?“ Pur și simplu nu mai ținea minte. Pînă la urmă se hotărî să nu riște să-i mai injecteze o doză, așa că se deplasă la flaconul următor de pe banda rulantă.

(Peste exact douăzeci și doi de ani opt luni și patru zile, un tînăr și promițător Alfa-Minus – administrator al zonei Mwanza-Mwanza – avea să moară de tripanosomiază – primul caz după o jumătate de secol.) Oftînd, Lenina își văzu mai departe de treabă.

O oră mai tîrziu, în vestiar, Fanny o dojenea energic:

— Bine, dar e absurd să te lași în voia unei asemenea stări. E pur și simplu absurd! repetă ea. Și pentru ce? Pentru un bărbat – pentru *un singur* bărbat!

— Bine, dar e cel pe care-l vreau!

— Ei, na, parcă n-ar fi milioane de bărbați pe lumea asta!

— Bine, dar pe ăia nu-i vreau.

— De unde poți să știi dacă nu i-ai încercat?

— I-am încercat.

— Cîți ai încercat? întrebă Fanny, dînd disprețuitoare din umeri. Unu, doi, cîți?

— Cîteva zeci. Dar nu mi-a folosit la nimic, adăugă ea clătînd din cap.

— Mă rog, asta înseamnă că trebuie să perseverezi, o sfătui sentențios Fanny – deși se vedea bine că începuse să-și cam piardă și ea încrederea

în propriile recomandări. Fără perseverență nu se poate realiza nimic.

— Dar între timp...

— Nu te mai gîndi la el.

— Nu mă pot stăpîni.

— Atunci, ia niște *soma*.

— Iau mereu.

— Mai ia.

— Bine, dar între timp tot la el mă gîndesc. Îmi place și o să-mi placă întotdeauna.

— Păi, dacă așa stau lucrurile, zise Fanny hotărîtă, de ce nu te duci să-l posezi? Chiar și împotriva voinței lui.

— Ah, dacă ai ști ce îngrozitor de *ciudat* s-a purtat!

— Un motiv în plus ca să adopți o linie mai fermă.

— Ușor de zis, dar greu de făcut.

— Nu te lăsa pradă vorbelor. Acționează! Glasul lui Fanny suna ca o trompetă. Parcă ar fi fost propagandistă a Asociației Mondiale a Tinerelor Fete care le ține o lecție adolescentelor Beta-Minus la învățămîntul seral. Da, acționează. Imediat. Fă-o chiar acum.

— Mi-e frică, zise Lenina.

— N-ai decît să iei întîi o jumătate de gram de *soma* și gata. Acum mă duc să fac baie.

Și plecă în pas de marș, tîrîind după ea un prosop mare.

Se auzi soneria și Sălbaticul, care spera și aștepta cu nerăbdare să vină Helmholtz în după-amiaza aceea (căci, în sfîrșit, se hotărîse să-i vorbească despre Lenina, și abia se mai putea stăpîni să nu-și dezlege băierele inimii), sări și se repezi la ușa.

— Știam eu că tu ești, Helmholtz! strigă el în timp ce deschidea ușa.

În prag, îmbrăcată într-un costum marinăresc de satin artificial alb și cu o beretă albă pusă smechereste pe o ureche, se afla Lenina.

— Ah! exclamă Sălbaticul, de parcă ar fi primit o lovitură cumplită.

O doză de jumătate de gram de *soma* fusese de ajuns pentru ca Lenina să-și uite și temerile și stînjeneala.

— Bună, John, zise ea zîmbind și intră în cameră.

Cu un gest automat, el închise ușa și o însoți înăuntru. Lenina se așeză. Urmă o tăcere prelungă.

— John, s-ar zice că nu prea te bucuri să mă vezi, zise ea într-un tîrziu.

— Nu mă bucur? Sălbaticul o privi cu reproș; apoi căzu deodată în genunchi dinaintea ei și, luîndu-i mîna, i-o sărută cu evlavie. Nu mă bucur? Ah, de-ai ști... șopti el și, luîndu-și inima în dinți, o privi drept în ochi. Lenina, Admirata! continuă el – da, ești culmea admirației, prețuind tot ce-i mai scump pe lume!¹ Ea îi zîmbi cu căldură și tandrețe. Ci tu, desăvîrșită (Lenina se aplecă spre el, cu buzele întredeschise), și fără-asemuire, ai fost creată (Lenina se aplecă și mai aproape) din tot ce au ființele mai bun². (Se apropie și mai mult. Deodată Sălbaticul se ridică în picioare.) Tocmai de aceea – zise el întorcînd capul într-o parte – voiam ca mai întîi să *fac* ceva... adică vreau să spun, ca să-ți arăt că sînt vrednic de tine. Deși asta n-o să se întîmple niciodată cu adevărat. Dar măcar să-ți pot arăta că nu sînt *nevrednic*. Voiam să *fac* *ceva*.

1. Citatul este „Miranda, admirata!” din *Furtuna*, III, 1, 37-38, trad. Leon D. Levițchi, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 382.

2. *Ibid.*, III, 1, 47-48.

— Dar de ce crezi că-i nevoie să... începu Lenina, însă lăsă fraza neterminată.

În glasul ei se strecură o undă de iritare. Când te-ai aplecat înainte, tot mai aproape, cu buzele întredeschise – și te trezești absolut dintr-o dată, într-o poziție atât de ridicolă întinzându-te în gol când cel din fața ta sare ca un năîng în picioare – ei bine, există un motiv de iritare, un motiv real, chiar dacă-ți circulă prin vine o jumătate de gram de *soma*.

— La Malpais, bolborosi incoerent Sălbaticul, trebuia să-i aduci o piele de puma – adică, vreau să spun, când voiai s-o iei de nevastă. Sau cel puțin un lup.

— Bine, dar în Anglia nu avem nici o puma! izbucni Lenina, nemaiputînd să se stăpînească.

— Dar chiar dacă ar fi, adăugă Sălbaticul, devenind bruc disprețuitor în furia lui, oamenii i-ar omorî cu elicoptere, presupun, sau cu gaze otrăvitoare, sau mai știu eu cu ce. Ei bine, eu unul, n-aș face *asta*, Lenina.

Se îndreptă din umeri și-i înfruntă vitejește privirea, care de fapt trăda enervare și nedumerire. Zăpăcit la rîndul lui, repetă:

— Aș face orice. Iar apoi și mai incoerent: — Orice mi-ai cere. Există și distracții care se dovedesc dureroase – o știi și tu. Plăcerea unui joc sporește-ades – atunci când e mai mare osteneala¹. Așa simt eu. Adică vreau să spun că aș mătura și pe jos, dacă mi-ai cere s-o fac.

— Bine, dar aici avem aspiratoare, rămase uimită Lenina. Nu e necesar.

— Nu, firește că nu e *necesar*. Dar sînt și înjosiri ce-s îndurate nobil². Mi-ar plăcea să sufăr cu noblețe o înjosire. Tu nu-ți dai seama?

1. *Furtuna*, III, 1, 1, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 381.

2. *Ibid.*, III, 1, 3.

- Bine, dar dacă avem aspiratoare...
- Nu despre asta e vorba.
- Și avem și Epsilon-Inferiori care să le mînuiască, continuă ea. Și atunci, de ce? Efectiv, *de ce?*
- Cum de ce? Pentru tine, numai și numai de dragul tău. Doar ca să-ți arăt că...
- Și care naiba-i legătura dintre puma și aspiratoare...
- Ca să-ți arăt cît de mult...
- Și ce au de-a face puma cu bucuria de-a mă vedea pe mine?... întrebă ea tot mai exasperată.
- Te iubesc, Lenina! îngăimă el aproape dez-nădăjduit.
- Leninei îi năvăli sîngele în obraji – un simbol al încîntării care o copleșise ca un val interior.
- Chiar crezi ceea ce spui, John?
- N-am vrut s-o spun, strigă Sălbaticul, împreunîndu-și mîinile într-un gest chinuit. Nu pînă cînd... Ascultă-mă, Lenina: la Malpais oamenii se căsătoresc.
- De ce?
- Din nou se strecura acea undă de iritare în glasul ei. „Despre ce naiba o fi vorbind ăsta acum?”
- Se căsătoresc pentru totdeauna. Fac legămint să trăiască de-a pururi împreună.
- Vai ce idee îngrozitoare! exclamă Lenina, sincer șocată.
- „Să țină jarul dragostei nestins, trăind mai mult ca nurii, tinerească, c-un suflet ce renaște mai curînd decît se stinge-a sîngelui văpaie.”¹
- Cum?
- Așa e și în Shakespeare: „De-o să te-atingi însă de ea-nainte de-a se fi săvîrșit tipicul tot și sfînta slujbă, după rînduială...”²

1. *Troilus și Cresida*, III, 2, 169-172, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 55.

2. *Furtuna*, IV, 1, 16-19, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 393.

— Pentru numele lui Ford, John, vorbește și tu ca oamenii! Nu înțeleg un cuvîntel din tot ce-ndrugi acolo. Mai întîi vorbești de aspiratoare, pe urmă de nuri, de slujbe, mă scoți pur și simplu din minți! Sări în sus și, parcă temîndu-se ca el să nu se îndepărteze de ea și fizic, și mental, îl apucă strîns de încheieturile mîinilor. Răspunde-mi, te rog, la întrebarea asta: Îți plac cu-adevărat sau nu?

Urmă o clipă de tăcere. Apoi el răspunse aproape în șoaptă:

— Te iubesc mai mult decît orice pe lumea asta.

— Atunci, de ce naiba nu zici așa? strigă ea, cu o exasperare atît de profundă încît își înfipse unghiile ascuțite în carnea lui. În loc să bați cîmpii cu nuri, și aspiratoare, și puma, și să mă chiniești în halul ăsta săptămîni de-a rîndul!

Îi eliberă mîinile și-l împinse furioasă într-o parte.

— Dacă nu mi-ai plăcea atît de mult, adăugă ea, m-aș supăra foc pe tine!

Și deodată îl cuprinse cu brațele de după gît; surprins, îi simți buzele moi apăsatate pe gura lui. Atît de delicios de moi, atît de calde și de electrizante încît, fără să vrea, se trezi gîndindu-se la îmbrățișările din filmul *Trei săptămîni în elicopter*. O, o, o! Blonda stereoscopică și a, a, a, harapul mai mult decît real. Oroare, oroare, oroare... Încercă să se elibereze, dar Lenina îl strînse și mai tare.

— De ce nu mi-ai spus? îi șopti ea, retrăgîndu-și puțin capul ca să-i privească fața.

Ochii îi erau plini de reproșuri tandre.

— „Oricît ar fi de tainic ascunzișul, îmbietor un loc sau grea ispita (glasul conștiinței lui tuna și fulgera în strai poetic), n-o să-ntineze patima onoarea.”¹ Nici în ruptul capului! se hotărî el.

1. *Furtuna*, IV, 25-28, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 394.

— Ah, prostuțule! îi spuse ea. Te doream atît de mult. Și dacã și tu mă doreai, atunci de ce nu mi-ai...?

— Bine, Lenina, dar... dădu el să i se împotrivească.

Cum ea își desfăcu însă imediat brațele cu care-l încolăcea și se trase puțin înapoi, lui i se păru o clipă că ea a înțeles aluzia căreia nu apucase să-i dea glas. În schimb, cînd ea începu să-și descheie catarama de la banduliera albă și apoi o atîrnă cu grijă pe speteaza unui scaun, Sălbaticul începu să bănuiască, în sfîrșit, că s-a înșelat!

— Lenina! repetă el cu îngrijorare.

Ea își duse mîna la guler și trase fermoarul mult în jos pe verticală; bluza ei albă, de marinar, se desfăcu pînă la tiv; bănuielile lui se condensară într-o certitudine mult prea apăsătoare:

— Lenina, dar ce faci?

Hîrș, hîrșss! veni răspunsul ei mut. Pășind cu grijă, se eliberă de pantalonii bufanți cu fundul larg. Drescombinezonul ei cu fermoar era roz pal. La piept îi atîrna T-ul de aur dăruit de Cantorul-șef.

— „Cei doi sîni ce-mpung, prin panglici, ochii de bărbat...”¹ Cuvintele acelea tumultuoase, ca un cîntec magic, o făceau să-i pară lui John de două ori mai primejdioasă, de două ori mai ispititoare. Moi, moi, dar ce împungători! Împungeau și sfredeleau rațiunea, erodîndu-i hotărîrea. „Nu da frîu pornirii, căci jurămintele pripite-s paie pe focul sîngelui. Fii cumpătat. De nu, sînt vorbe-n vînt.”²

Hîrș! Rozul plin și rotund se desfăcu în două ca un măr bine despicat. O mișcare abilă a brațelor,

1. *Timon din Atena*, IV, 3, 115-116, trad. Dan Duțescu și Leon D. Levițchi, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 57.

2. *Furtuna*, IV, 1, 53-55, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 394.

o ridicare a piciorului drept, apoi a celui stîng, și drescombinezonul cu fermoar zăcea acum pe jos, dezumflat și inert.

Rămînînd pe ea doar cu pantofii, șosetele și bereta marinărească albă pusă șmecherește pe-o parte, înaintă spre el.

— Iubitule! Iubitule! Măcar de mi-ai fi spus mai de mult!

Și întinse brațele spre el. Dar în loc să spună și el „Iubito!“ și să-și întindă și el brațele spre ea, Sălbaticul se retrase înspăimîntat, dînd din mîini aidoma unei păsări care bate din aripi pentru a alunga un animal primejdios ce se năpustește asupra ei. Se trase patru pași înapoi și se văzu lipit de perete, încolțit.

— O, dulceața mea! îi zise Lenina și punîndu-și mîinile pe umerii lui, se lipi tare de el. Ia-mă în brațe! îi porunci ea. „Strînge-mă mai bine, dragă, nu o face doar în șagă.“ Și ea avea poezia veșnic la îndemîină, știa și ea cuvinte cîntătoare care sunau a vrăji și a bătăi de tobe. Sărută-mă! și închise ochii, coborînd glasul pînă nu mai rămase din el decît un murmur adormitor: „Da, strînge-mă pîn’ mă droghezi, iubire! Sărută-mă cu foc, să mă apuce coma!“

Sălbaticul o apucă de încheieturile mîinilor, i le smulse de pe umerii lui și o împinse brutal, ținînd-o la distanță.

— Au, au, mă doare! Nu!... Au!

Apoi tăcu deodată. De spaimă, uită pînă și de durere. Deschizînd ochii îi văzu chipul; nu, nu era chipul *lui*, era fața unui străin feroce – palidă, strîmbă, contorsionată de o furie nebună, inexplicabilă. Cu sufletul la gură, îl întrebă în șoaptă:

— Dar ce s-a întîmplat, John?

El nu-i răspunse, nu făcu altceva decît s-o privească drept în față, cu ochii aceia demenți.

Mîinile cu care-i ținea strîns încheieturile îi tremurau. Răsufla sacadat, neregulat. Istovită, slăbită într-un asemenea hal încît abia-și mai dădea seama ce se întîmplă, conștientă doar de groaza ei, îl auzi deodată scrișnind din dinți. Îl întrebă aproape țipînd:

— Dar ce-ai pățit?

Ca și cum țipătul ei l-ar fi trezit la realitate, o apucă de umeri și începu s-o zgîlție:

— Tîrfă! îi strigă el. „Tîrfă! Sfruntată tîrfă!”¹

— Vai, nuuu! Nu, te rog! îl imploră ea cu glasul tremurînd ridicol din pricina zgîlțielilor lui.

— Tîrfă!

— Nu, te rog!

— Sfruntată tîrfă!

— „Mai bine-ți stă pilula-n gură, decît murdara-njurătură“, începu ea să fredoneze.

Sălbaticul o împinse atît de puternic încît ea se clătină pe picioare și căzu.

— Du-te! strigă el aplecat amenințător asupra ei. Piei din ochii mei, că te omor!

Și își încleștă pumnii.

Lenina ridică mîna, să-și apere fața:

— Nu, John, te rog, nu...

— Grăbește-te. Mai repede!

Cu un braț ridicat și urmărindu-i cu ochi înspăimîntați fiecare mișcare, Lenina se ridică greoi în picioare și, rămînînd ghemuită, ferindu-și capul cu mîna, se repezi în baie.

Plesnetul palmei neașteptate cu care îi fu grăbită plecarea răsună ca un pocnet de pistol.

— Au! strigă Lenina țîșnind înainte.

De îndată ce se putu înclua în baie, avu răgaz să vadă în ce stare fusese adusă. Stînd cu spatele

1. *Othello*, IV, 2, 81, trad. Ion Vinea, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 340.

la oglindă, răsuci capul. Uitîndu-se peste umărul stîng, văzu urma unei mîini cu degetele desfăcute, rămasă imprimată ca o pată roșie, distinctă, pe pielea ei de culoarea mărgăritarului. Își frecă încetișor rana.

Dincolo de cameră, Sălbaticul se învîrtea încă de colo-colo, ca într-un marș, un marș acompaniat de tobe și de muzica vorbelor vrăjite: „Și pasărea și musca-și fac de cap în văzul tuturor“¹, aceste cuvinte îi bubuiau înnebunitor în urechi. „Ei bine, nici dihorița, nici iapa nu sînt mai pofticioase decît ea. Mai sus de brîu sînt fete cumsecade și dincoace de brîu parcă-s centauri: deasupra sînt cu cerul; jos – cu iadul; sînt iad și beznă, flăcări puturoase. Pfui!... Dă-mi un dram de civetă, bunule spițer, să-mi dezinfectez imaginația...“²

— John! îndrăzni timid și mios un glăscior din baie. John!

„Tu, floare de pădure, mult frumoasă, mireasma ta, ce dureros de dulce mă amețea! Pe această dalbă filă, rară carte, de ce-i scris: «tîrfă»? Și-astupă nasul cerul...“³

Dar parfumul ei îi mai stăruia încă în nări, pe jacheta lui se impregnase pudra albă care-i parfumase trupul catifelat. „Sfruntată tîrfă, sfruntată tîrfă, sfruntată tîrfă!“ Ritmul inexorabil bubuia pînă la epuizare. „Sfruntată...“

— John, dacă nu te superi, mi-ai putea da hainele?

Îi ridică de jos pantalonii cu fundul lat, bluza, drescombinezonul.

1. *Regele Lear*, IV, 6, 123-124, trad. Mihnea Gheorghiu, ed. cit., vol. 7, 1988, pp. 187-188.

2. *Ibid.*, IV, 6, 135-142, p. 188.

3. *Othello*, IV, 2, 70-79, ed. cit., vol. 6, 1987, pp. 339-340.

— Deschide! îi porunci el, dînd cu piciorul în uşă.

— Nu deschid! răspunse ea cu glas speriat, dar sfidător.

— Păi, atunci, cum ai vrea să ți le dau?

— Aruncă-le prin aerisirea de deasupra uşii.

Se supuse dorinței ei și reîncepu să mărșăluiească prin cameră. „Sfruntată tîrfă, sfruntată tîrfă.“ „Cum îi gîdilă demonul desfrîului, cu pîntecele lui gras și cu degetele sale cărnose.“¹

— John.

Nu răspunse. „Demonul desfrîului, cu pîntecele lui gras și degetele sale cărnose.“

— John.

— Ce-i? întrebă el aspru.

— Dacă nu te superi, ai putea să-mi dai cordonul malthusian?

Lenina trase cu urechea la pașii din camera de alături, întrebîndu-se cît o să mai tropăie el în sus și-n jos; dacă o să trebuiască să aștepte pînă ce pleacă el din apartament; sau dacă, după ce-i va fi lăsat un răgaz rezonabil ca să-și potolească furia, nu va fi în nici o primejdie să deschidă uşa de la baie și să țîșnească afară.

Fu întreruptă din aceste reflecții neliniștite de sunetul telefonului, care țîrîia în camera de alături. Tropăielile încetară. Auzi glasul Sălbaticului discutînd cu tăcerea.

— Alo!

— ...

— Da.

— ...

— „Dacă nu-mi sînt mie însumi uzurpatorul, da!“²

1. *Troilus și Cresida*, V, 2, 56, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 89.

2. *A douăsprezecea noapte*, I, 5, 198, trad. Mihnea Gheorghiu, ed. cit., vol. 5, 1986, p. 237.

— ...

— Da, n-ați auzit ce-am spus? La telefon e domnul Sălbatic.

— ...

— Cum? Cine e bolnavă? Bineînțeles că mă interesează.

— ...

— Dar e ceva grav? E bolnavă rău? Mă duc imediat...

— ...

— Nu mai e în camera ei? Dar unde a fost dusă?

— ...

— O, Dumnezeu! Dați-mi adresa.

— ...

— Park Lane, numărul 3? Numărul 3? Mulțumesc.

Lenina auzi declicul telefonului pus în furcă, apoi pași grăbiți. O ușă trîntită. Tăcere. Oare chiar plecase?

Cu precauții infinite, crăpă puțin ușa; se uită pe furiș; prinse curaj văzînd că încăperea e pustie; deschise ușa ceva mai mult și scoase capul afară; pînă la urmă se întoarse în vîrfurile degetelor în cameră; rămase locului cîteva secunde, cu inima zvîcnindu-i tare în piept, și ascultă, ascultă mai departe; apoi se repezi la ușa de la intrare, o deschise, se strecură afară, o trînti și o luă la fugă. Abia cînd se văzu în lift și acesta începu să coboare cu adevărat se simți în siguranță.

Capitolul XIV

Clinica pentru Muribunzi, din Park Lane, era un turn de șaizeci de etaje acoperit cu țigle trandafirii. În timp ce Sălbaticul cobora din taxicopter, de pe acoperiș își luă zborul un convoi de dricuri aeriene viu colorate, zumzăiră și huruiră și apoi se îndepărtară, traversînd parcul, în direcția Vest, îndreptîndu-se spre Crematoriul Mlaștina. La poarta liftului, portarul-șef, cu un aer maiestuos, îi dădu informațiile necesare și Sălbaticul coborî pînă la rezerva 81 de la etajul șaptesprezece („Salonul Senilității Galopante“, îi explică portarul).

Era o încăpere mare și luminoasă, cu pereții vopsiți în galben. Toate cele douăzeci de paturi erau ocupate. Linda se stîngea într-o companie numeroasă – și cu tot confortul modern. Aerul vibra neîncetat de melodii vesele cîntate la sintetizator. La piciorul fiecărui pat, în fața fiecărui muribund, era un televizor. Programul era lăsat să meargă tot timpul, ca un robinet deschis, din zori pînă-n noapte. Din sfert în sfert de oră se schimba automat parfumul ce învăluia încăperea.

— Încercăm – îi explică infirmiera care-l preluase de la ușă pe Sălbatic –, încercăm să creăm aici o atmosferă cît mai agreabilă – ceva între un hotel de cinci stele și un cinema senzorial, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Dar unde e? întrebă Sălbaticul, fără să asculte aceste explicații politicoase – ceea ce o ofensă pe infirmieră.

— Văd că sînteți *tare* grăbit, îi spuse ea.

— Mai e vreo speranță? întrebă el.

— Adică vreți să spuneți să nu moară? (El încuviință din cap.) Nu, bineînțeles că nu mai e. Cînd e trimis cineva aici, nu mai e... Uluită de expresia de disperare de pe fața lui palidă, se întrerupse brusc: — Dar ce, ați pățit ceva? întrebă ea, nefiind deprinsă cu genul acesta de vizitatori. (Nu că ar fi trecut prea mulți vizitatori, de fapt; și nici că ar fi existat vreun motiv să fie prea numeroși.) Nu cumva vă e rău?

Clătină din cap, și spuse într-o șoaptă abia auzită:

— E mama mea.

Infirmiera se holbă îngrozită la el; apoi întoarse repede capul într-o parte, ca să-și ascundă roșeața care-i împurpurase tîmplele, fața și gîtul.

— Duceți-mă la ea, îi spuse Sălbaticul, făcînd un efort deznădăjduit de a vorbi cu glasul lui dintotdeauna.

Roșie ca racul, infirmiera îl conduse prin salon. Chipuri încă proaspete și neofilite (căci senilitatea venea atît de galopant încît nu avea timp să le îmbătrînească obrajii – ci doar inima și creierul) se întoarseră cînd îi văzură trecînd. Înaintarea celor doi era urmărită de ochii inexpressivi, lipsiți de curiozitate, ai celei de a doua copilării. Privind aceste fețe, Sălbaticul se cutremură.

Linda zăcea în ultimul pat din șirul acela lung, tocmai la perete. Proptită pe perne, privea semi-finalele campionatului sud-american de tenis pe suprafețe Riemann, care apăreau la o altă scară, în tăcere, pe ecranul televizorului de la picioarele patului. Siluetele acelea mărunte țîșneau înapoi și-ncolo pe pătratul luminos de sticlă, ca peștii într-un acvariu – locuitorii tăcuți, dar agitați ai unei alte lumi.

Linda se uita continuu, zîmbind vag și fără să înțeleagă nimic. Pe chipul ei palid și buhăit era așternută o expresie de fericire imbecilă. Din cînd în cînd pleoapele îi cădeau și cîteva clipe părea că a ațipit. Apoi se trezea cu o tresărire – se trezea la realitatea giumbușlucurilor de peștișori în acvariu ale campionilor de tenis, la versiunea Supervox Sintetică a refrenului „Strînge-mă mai bine, dragă, nu o face doar în șagă“, la curentul cald de verbenă care venea dinspre ventilatorul de deasupra capului – se trezea la toate aceste lucruri sau, mai degrabă, la visul alcătuit ca o vrajă din toate aceste lucruri, transfigurate și înfrumusețate de *soma* care-i curgea prin vine – și pe fața ei se lățea din nou zîmbetul acela învins și șters, de mulțumire infantilă.

— Ei, eu trebuie să vă las, spuse infirmiera. Îmi vine grupa aceea de copii. Și, pe urmă, mai e și patul numărul trei. Făcu un semn către capătul rezervei. S-ar putea să se stingă dintr-un minut în altul. Ei, faceți-vă comod, mai adăugă ea și se îndepărtă cu pas sprintar.

Sălbaticul se așeză lîngă pat.

— Linda, șopti el, luîndu-i mîna.

Auzindu-și numele, Linda întoarse capul. Ochii ei inexpresivi se luminară, recunoscîndu-l. Îi strînse mîna, îi zîmbi, mișcă din buze; dar apoi, deodată, capul îi căzu în piept. Adormise. Sălbaticul rămase s-o privească – căutînd ceva pe carnea ei obosită, căutînd și regăsind fața aceea tînăra și strălucitoare care se aplecase mereu asupra copilăriei lui de la Malpais, și-și aminti (închizînd ochii) glasul ei, gesturile ei, toate întîmplările vieții petrecute cu ea. „Streptococ-D la Banbury-T...“ Vai ce frumos îi mai cînta! Și toate versurile și cîntecele acelea pentru copii, ce stranie și misterioasă era magia lor!

A și B și C, vitamina D te crește,
Untura-i în ficat, ficatul e în pește.

Lacrimi fierbinți îi țîșniră de sub pleoapele coborîte la amintirea vorbelor și a glasului Lindei, care le repetase de atâtea ori. Și apoi, lecțiile de citire:

Un om sub un pom; Noi doi și-un cotoi;
Un cocon în flacon; Bebe vede lebede.

Și instrucțiunile elementare pentru muncitorii Beta din Depozitul de Embrioni. Și serile lungi petrecute în jurul focului sau, vara, pe acoperișul căsuței, în cursul cărora ea îi tot spunea poveștile acelea despre Lumea de dincolo, din afara Rezervației; acea frumoasă, atît de frumoasă Lume de dincolo, a cărei amintire – aidoma cerurilor, aidoma unui rai al bunătății și frumuseții încîntătoare – el o păstra întregă și intactă, neîntinată de contactul cu realitatea acestei Londre adevărate, cu acești bărbați și cu aceste femei ce purtau pecetea civilizației autentice.

Brusc, un vacarm de glasuri pițigăiate îl făcu pe John să deschidă ochii și, după ce-și șterse în grabă lacrimile, să întoarcă într-acolo capul. În salon dădea buzna ceea ce părea a fi un șuvoi de gemeni identici în vîrstă de opt ani. Veneau gemeni după gemeni, gemeni după gemeni – un adevărat coșmar. Fețele lor (mai degrabă chipul lor repetat, căci nu aveau decît o singură față cu toții) se holbau ca niște mopși – toate numai nări și ochi spălăciți ieșiți din orbite. Purtau aceeași uniformă kaki. Toți mergeau cu gura căscată. Toți guițau și sporovăiau în timp ce mergeau. Într-o clipă – i se păru Sălbaticului – tot salonul viermuia de aceste ființe aidoma. Roiau printre paturi, se cățarau pe

ele, umblau pe sub ele în patru labe, se zgîiau la televizoare, se strîmbau la pacienți.

Linda îi uimi și oarecum îi sperie. La picioarele ei se adună un grup întreg, zgîindu-se la ea cu curiozitatea speriată și stupidă a animalelor care se trezesc brusc în fața necunoscutului.

— O, ia uite aici! Uitați-vă! Vorbeau acum cu glas scăzut de spaimă. Dar ce-o fi cu ea? De ce e așa de grasă?

Nu mai văzuseră niciodată o față ca a ei – nu văzuseră niciodată o față care să nu fi fost tînără – cu pielea plină de zbîrcituri, un trup care să fi încetat a mai fi drept și subțire. Toți acești sexagenari muribunzi aveau înfățișarea unor fete abia trecute de vîrsta copilăriei. În contrast cu ei, la numai patruzeci și patru de ani, Linda părea un monstru de bătrînețe flască și diformă.

— E îngrozitoare, nu? comentară copiii în șoaptă. Ia uitați-vă ce dinți are!

De sub pat țîșni deodată, între scaunul lui John și perete, un băiețel cu nasul cîrn, de mops, și se iți plin de curiozitate, iscodind fața adormită a Lindei.

— Păi... începu el, dar propoziția îi fu întreruptă prematur de un guițat de durere.

Sălbaticul îl apucase de guler, îl ridicase peste scaun și, după ce-i trase o palmă usturătoare, îl azvîrli cît colo.

Urletele țîncului o aduseră val-vîrtej în ajutor pe sora-șefă.

— Ce i-ați făcut? întrebă ea cu asprime. N-aveți voie să-i loviți pe copiii!

— Păi, atunci, nu-i lăsați să se apropie de patul ăsta! se răsti Sălbaticul, cu glasul tremurînd de indignare. Ce caută aici broscii ăștia scîrboși? E dezgustător ce se-ntîmplă aici!

— Dezgustător? Ce vreți să spuneți? Li se face condiționarea în materie de moarte. Și uite ce

este – îl avertiză ea pe un ton agresiv –, dacă vă mai amestecați în procesul condiționării lor, chem portarii să vă dea afară.

Sălbaticul se sculă în picioare și făcu doi pași către ea. Mișcările lui și expresia feței îi erau atît de amenințătoare, încît infirmiera se trase speriată înapoi. Străduindu-se din răsputeri să-și înfrîneze pornirea și, fără o vorbă, îi întoarse spatele și se reaseză lîngă pat.

Puțin mai liniștită, dar cu un aer de demnitate ușor strident, nesigur, infirmiera îi mai spuse:

— Să nu ziceți că nu v-am prevenit!

Totuși, îi luă cu ea pe gemenii prea curioși și-i duse la grupul care în capătul celălalt al salonului începuse să se joace de-a „caută-mi șlițul“.

— Ei, dragă, acum du-te și bea și tu o ceașcă de soluție de cofeină, îi spuse ea celeilalte infirmiere.

Faptul că-și exercitase autoritatea o făcu să se simtă mai bine, redîndu-i încrederea în sine.

— Gata, copii! strigă ea.

Linda se agitase în somn, deschisese o clipă ochii, privise în jur fără să vadă de fapt nimic și apoi, toropită, adormise la loc. Șezînd lîngă ea, Sălbaticul se strădui din răsputeri să-și recapete starea de spirit pe care o avusese cu cîteva minute mai devreme. „A și B și C, vitamina D te crește“, repetă în sinea lui, ca și cum vorbele ar fi fost un descîntec capabil să reînvie trecutul mort de mult. Dar descîntecul n-avea nici un efect. Amintirile frumoase refuzau cu încăpăținare să revină la viață; nu înviau decît geloziile și urîtenii și mizeriile de odinioară. Popé, cu sîngele curgîndu-i din rana de la umăr; Linda dormind hidoasă și muștele bîzîind în jurul mescalului vărsat pe dușumea, lîngă pat; băieții ce o împroșcau cu ocări cînd o vedeau trecînd... Ah, nu, nu! Închise ochii și clătină

din cap, sforțându-se să ucidă amintirile acelea nesuferite. „A și B și C, vitamina D, vitamina D, vitamina D...”

Sintetizatorul Supervox își înălța suspinele adormitoare într-un crescendo, iar circuitul de valuri de parfum de verbenă cedă brusc locul unui miros intens de paciuli. Linda se agită în somn, se trezi, se uită amețită câteva clipe la semifinaliști, apoi, ridicînd capul, mai adulmecă de vreo câteva ori noul parfum din aer și deodată zîmbi, fața i se luminează într-un zîmbet de extaz copilăresc.

— Popé! murmură ea, și închise la loc ochii. O, îmi place atît de mult, atît de mult...

Oftă și capul îi căzu iarăși pe perne.

— Ah, Linda! o imploră Sălbaticul. Nu mă recunoști?

Făcuse atîtea eforturi, făcuse tot ce-i stătea în puteri; oare de ce nu-l lăsa ea să dea totul uitării? Îi strînse mîna inertă într-un gest aproape violent, de parcă ar fi vrut s-o silească să-și revină din visul acesta de voluptăți rușinoase, din aceste amintiri josnice și scîrboase – înapoi în prezent, înapoi la realitate: prezentul înfricoșător, realitatea îngrozitoare – dar sublimă, avînd un sens, dar îngrozitor de importantă tocmai din pricina iminenței lucrului aceluia care le făcea pe toate celelalte înspăimîntătoare.

— Linda, nu mă recunoști?

Simți răspunsul ei slab luînd forma unei strîngerii de mînă. Lui i se umplură iarăși ochii de lacrimi. Se aplecă asupra ei și o sărută.

Buzele ei se mișcară. „Popé!” șopti ea din nou și el se simți de parcă Linda i-ar fi zvîrlit în obraz o găleată de zoaie.

Începu să-i clocotească mînia în vine. Frustrate din nou, pătimirea și obida lui își găsiseră o altă

formă de exteriorizare, transformându-se într-un acces de furie chinuită.

— Dar eu sînt John! strigă el. Sînt John!

Și disparerea îi împinse atît de departe mînia, încît ajunse chiar s-o apuce de umăr și s-o zgîlție.

Linda deschise ochii clipind mărunț; îl văzu și-l recunoscă — „John!“ — dar plasă fața lui adevărată, mîinile lui adevărate și violente într-o lume a închipuirii — printre echivalentele interioare, intime, ale mirosului de paciuli și ale sunetelor sintetizatorului, printre senzațiile straniu transfigurate, care-i alcătuiău universul visurilor. Îl recunoscă pe John, ca pe fiul ei, dar și-l imagină drept un nechemat în Malpaisul acela paradisiac unde-și petrecuse vacanța *soma* cu Popé. Era supărat pe ea pentru că ea îl plăcea pe Popé, o zgîlția pentru că Popé era acolo în patul ei — de parcă în asta ar fi fost ceva rău sau urît — dar nu făceau toți oamenii civilizați același lucru? „Oricine poate-avea pe oricine...“, „Toți sîntem ai tuturor celorlalți“; glasul ei se stinse brusc într-un fel de horcăit abia auzit cînd i se tăie respirația și deschise gura; făcu un efort deznădăjduit să-și umple plămîinii cu aer. Dar Linda parcă și uitase cum trebuie să respire. Încercă să strige — dar din gură nu-i ieși nici un sunet; doar groaza din ochii ei larg deschiși îi dezvăluia lui John suferința ei. Duse mîinile la gît, apoi ele bătură aerul — aerul pe care nu-l putea inspira, aerul care, pentru ea, încetase să mai existe.

Sălbaticul sări în picioare, se aplecă asupra ei:

— Ce-i cu tine, Linda? Ce-i cu tine?

Glasul lui era implorator, parcă ar fi rugat-o fierbinte să nu-l lase singur.

Privirea pe care i-o aruncă Linda era încărcată de o spaimă negrăită — de spaimă și reproș — cel puțin așa i se păru lui. Se mai strădui o dată să

se ridice în capul oaselor, dar recăzu pe pernă. Avea fața contorsionată oribil și buzele vinete.

Sălbaticul se răsuci pe călcîie și alergă pînă la capătul salonului.

— Repede, repede! strigă el. Repede!

Aflată în picioare în mijlocul cercului de gemeni care se jucau de-a „caută-mi șlițul“, sora-șefă întoarse capul. Uimirea de o clipă cedă aproape imediat locul dezaprobării:

— Nu țipați! Gîndiți-vă la micuții aceștia, strigă ea încruntîndu-se. S-ar putea să le stricați condiționarea... Dar ce faceți? Sălbaticul pătrunsese în mijlocul cercului de copii. Aveți grijă! Un copil începuse să urle.

— Repede, veniți! O apucă de mîneacă, o trase după el. Repede! S-a întîmplat ceva. Am omorît-o.

Pînă să ajungă el la capătul salonului, Linda murise.

Sălbaticul încremeni o clipă tăcut, apoi căzu în genunchi lîngă pat și, acoperindu-și fața cu mîinile, începu să plîngă cu sughițuri.

Infirmiera rămase nehotărîtă, uitîndu-se cînd la trupul îngenunchiat lîngă pat (vai, ce spectacol scandalos!), cînd la gemeni (bieții copilași!) care încetaseră să-și mai caute unii altora șlițul și priveau înmărmuriți din capătul celălalt al încăperii, se uitau cu ochii măriți, cu nările fremătînd la scena șocantă jucată în jurul patului cu numărul douăzeci. Infirmiera se întrebă în sine a ei: „Oare să-i vorbească? Să încerce să-l readucă la puțină decență? Să-i amintească unde se află? Să-l facă să fie conștient de răul fatal pe care-l poate face acestor bieți copilași nevinovați? Să distrugă el toată sănătoasa lor instrucție și condiționare în privința morții, prin această explozie dezgustătoare – ca și cum moartea ar fi fost ceva îngrozitor, ca și cum vreo persoană sau alta ar fi

contat atît de mult! Scena le putea aduce în minte copiilor cele mai dezastruoase idei în privința acestui subiect, i-ar putea tulbura atît de mult, încît să le producă o reacție într-o direcție complet greșită, total antisocială“.

Făcu un pas înainte și-l atinse pe umăr pe Sălbatic.

— Nu vă puteți purta civilizată? îl întrebă ea cu glas aspru, dar fără să ridice tonul.

Și totuși, întorcînd capul, văzu că vreo cinci-sase gemeni deja înaintau într-acolo. Copiii își abandonaseră joaca. O clipă doar și... Nu, riscul era prea mare; s-ar fi putut ca întreaga grupă să fie dată înapoi cu șase sau poate chiar șapte luni în cadrul procesului de condiționare. Se întoarse în grabă către bieteles ființe pe care le avea în grijă și pe care le vedea acum amenințate.

— Ei, cine vrea un eclair cu ciocolată? întrebă ea cu glas tare, pe un ton vesel.

— Eu! urlă în cor întregul grup Bokanovski.

Patul cu numărul douăzeci fu dat cu totul uitării.

„O, Doamne, Doamne, Doamne...“ își tot repeta în sinea lui Sălbaticul. În haosul acela de mîhnire și remușcări care-i umpleau mintea era singurul cuvînt articulat ce-i mai venea în minte.

— Doamne! șopti el. Dumnezeu!

— Ce tot zice ăla? răsună deslușit și pițigăiat un glas din apropiere, printre zumzetele sintetizatorului.

Sălbaticul tresări puternic și, luîndu-și mîinile de pe față, se uită în jur. Cinci gemeni kaki, fiecare cu un rest de eclair în mîna dreaptă, toți cu fețele identice, mînjite mai mult sau mai puțin identic cu ciocolată lipicioasă, stăteau înșirați cu mutrele lor de mops și se holbau la el.

Îl priviră în ochi și rînjiră toți deodată. Unul dintre ei arătă spre Linda cu bucata de ecler în mînă.

— E moartă?

Sălbaticul îi privi o vreme în tăcere. Apoi, tot în tăcere, se ridică în picioare și, fără să scoată o vorbă, se îndreptă încet spre ușă.

— E moartă? repetă băiețelul curios, tropăind pe lîngă el.

Sălbaticul își coborî privirea asupra lui și, tot fără o vorbă, îl împinse într-o parte. Băiețelul căzu și începu imediat să urle. Sălbaticul nici măcar nu mai întoarse capul.

Capitolul XV

Personalul inferior de la Clinica Park Lane pentru Muribunzi era alcătuit dintr-o sută șaiszeci și doi de Delta, împărțiți în două grupuri omogenizate de optzeci și patru de gemene cu părul roșu și, respectiv, șaptezeci și opt de gemeni doli-cocefali bruneți. La ora șase, cînd își încheiau ziua de lucru, cele două grupuri se adunau în vestibulul spitalului și subadministratorul-adjunct le distribuia rația de *soma*.

Coborînd din lift, Sălbaticul păși drept în mijlocul lor. Dar gîndurile îi zburară în altă parte – la moartea mamei sale, la mîhnirea și la remușcările lui; automat, fără să-și dea seama ce face, începu să-și croiască drum prin mulțime, cu umărul înainte.

— Hei, ce te împingi așa? Unde te trezești? Unde te bagi?

Înalte sau joase, dintr-o mulțime de gîtlejuri diferite, doar două glasuri păreau să guițe sau să grohăie. Repetate la infinit, ca de o suită de oglinzi, două chipuri – unul ca o lună plină pistruiată și fără păr, cu halo portocaliu, celălalt subțire, ca o mască avînd înfățișarea unei păsări cu ciocul mare, și cu barba nerasă de două zile – se-ntoarseră furioase către el. Cuvintele lor și coatele pe care i le traseră în coaste izbutiră să spargă zidul care-l izola în inconștiență. Se trezi din nou la realitatea exterioară, se uită în jur, înțelese ce vede, recunoscă – sau mai degrabă știu cu o

senzație înjosoare de oroare și dezgust – că e vorba de acel delir repetat al zilelor și nopților lui, coșmarul asemănării, ba chiar al identității unor roiuri imposibil de deosebit. Gemeni, gemeni... Ca niște larve viermuiseră peste tot, întinînd taina morții Lindei. Alte larve, dar mai mari, ajunse la maturitate, viermuiau acum peste mîhnirea și căința lui. Se opri și, cu ochii tulburi și înfiorători, se uită în jur la gloata aceea kaki în mijlocul căreia se afla, dominînd-o cu un cap. „O, ce minune! Ce de făpturi alese!“ Cuvintele melodioase parcă-și băteau joc de el. „Ce frumoasă-i omenirea, minunată lume nouă...“¹

— Se distribuie dozele de *soma*! strigă un glas răsunător. Vă rog, păstrați ordinea. Hai, ăia de colo, grăbiți-vă!

Se deschisese o ușă și în vestibul fusese aduse o masă și un scaun. Glasul răsunător aparținea unui tînăr Alfa zglobiu și degajat, care intrase cu o casetă mare de metal negru. Din piepturile tuturor gemenilor ținuți în așteptare se înalță un murmur de satisfacție. Îl dădură uitării pe Sălbatic. Atenția li se îndreptă acum spre cutia metalică, pe care tînărul o pusese pe masă și tocmai o descuia. Capacul se ridică.

— Oooo! strigară simultan cei o sută șazeci și doi de salariați, de parcă ar fi privit niște jocuri de artificii.

Tînărul scoase o mîna de cutiuțe minuscule cu pilule.

— Ei, acum un pas înainte, vă rog, spuse el cu hotărîre. Pe rînd, cîte unul, fără să vă împingeți.

Pe rînd, cîte unul, fără să se împingă, gemenii pășiră înainte. Mai întîi doi gemeni, apoi două gemene, iar doi gemeni, iar două gemene, iar...

1. *Furtuna*, V, 1, 183-185.

Sălbaticul rămase să privească spectacolul. „O, minunată lume nouă, o, minunată lume nouă...” În mintea lui cuvintele melodioase parcă-și schimbau intonația. Îl luaseră în rîs cînd el era chinuit de mîhnire și remușcări, și cu ce ton de hidoasă și cinică batjocură! Rîzînd diabolic, vorbele dăduseră la iveală josnicia sordidă, urîțenia grețoasă a coșmarului. Acum însă, parcă trîmbițau o chemare la arme. „O, minunată lume nouă!” Miranda proclama posibilitatea frumuseții, posibilitatea prefacerii pînă și a unui coșmar în ceva înălțător și nobil. „O, minunată lume nouă!” Era o chemare la luptă, o comandă.

— Ia, ia, nu vă-mpingeți! strigă furios subadministratorul-adjunct și închise cu zgomot capacul cutiei metalice. Dacă nu vă purtați cum trebuie, opresc distribuirea *somei*!

Gemenii Delta începură să mormăie, se mai înghiontiră cu coatele, apoi se potoliră. Amenințarea își făcuse efectul. Auzi vorbă – să-i lipsească de *soma*! Ce gînd înfiorător!

— Ei bravo, v-ați cumițit! spuse tînărul și redeschise cutia.

Linda trăise ca o roabă, Linda murise; alții trebuiau să trăiască în libertate și atunci lumea putea fi înfrumusețată. Era un act de reparație, o datorie. Dintr-o dată, mintea Sălbaticului se luminează; acum știa ce trebuie să facă. Parcă s-ar fi deschis un oblon și s-ar fi tras la o parte o perdea.

— Și! spuse subadministratorul-adjunct.

Încă o femeie kaki păși înainte.

— Opriți-vă! strigă Sălbaticul cu glas răsunător. Opriți-vă!

Își croi drum pînă la masă; gemenii Delta rămaseră uimiți, zgîindu-se la el.

— Sfinte Ford! spuse cu glas scăzut subadministratorul. E Sălbaticul!

Și i se făcu frică.

— Ascultați-mă, vă rog din suflet, strigă cu toată seriozitatea Sălbaticul. „Vă rog să m-ascultați!“¹

Pînă atunci nu mai vorbise nicicînd în public, așa că i se păru foarte greu să exprime ceea ce ar fi vrut să spună.

— Nu mai luați pilulele alea îngrozitoare. Sînt otravă, otravă curată!

— Ascultați, domnule Sălbatic, îi spuse sub-administratorul-adjunct, cu un zîmbet mios, dacă nu vă supărați, vă rog să mă lăsați...

— Otravă pentru suflet, ca și pentru trup.

— Da, se poate, dar de ce nu mă lăsați să continuu distribuirea? Hai, vă rog frumos, fiți băiat bun. Și, cu blîndețea prudentă cu care mîngîi un animal recunoscut ca fiind periculos, îl bătu pe braț. Dați-mi voie doar să...

— Niciodată! strigă Sălbaticul.

— Dragă prietene, te rog frumos...

— Aruncați la gunoi otrava aceea groaznică.

Cuvintele „Aruncați la gunoi“ izbutiră să pătrundă prin straturile succesive de neînțelegere pînă în străfundurile conștiinței gemenilor Delta. Din mulțime se înalță un murmur de nemulțumire.

— Am venit să vă aduc libertate, spuse Sălbaticul, întorcîndu-se din nou către gemeni. Am venit...

Funcționarul nu-l mai auzi; se strecurase afară din vestibul și căuta un număr în cartea de telefon.

— Nu e în apartamentul lui, rezumă Bernard situația, nu e la mine, nu e la tine. Nu e la Aphroditaeum; nu e la Centru și nici la Colegiu. Unde s-o fi dus?

1. *Iuliu Cezar*, III, 2,78, trad. Tudor Vianu, ed. cit., vol. 5, 1986, p. 52.

Helmholtz dădu din umeri. Se întorseseră de la lucru, convinși că-l vor găsi pe Sălbatic așteptându-i la unul sau celălalt din locurile lor obișnuite de întâlnire, dar nici urmă de el. Faptul în sine era supărător, deoarece avuseseră de gând să facă o scurtă călătorie pînă la Biarritz în sportcopterul cu patru locuri al lui Helmholtz. Dacă nu apărea în cel mai scurt timp, aveau să întîrzie la masă.

— Îl mai așteptăm cinci minute, zise Helmholtz. Dacă nu apare la timp, atunci o să...

Îl întrerupse telefonul. Ridică receptorul:

— Alo!... Da, la telefon. Apoi, după ce ascultă mai multă vreme, trase o înjurătură: — Futu-i Fordul să-i fut! Vin imediat.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Bernard.

— Era o cunoștință de-a mea de la Spitalul Park Lane. Sălbaticul e acolo. S-ar părea că și-a ieșit din minți. Oricum, e o treabă urgentă. Vii cu mine?

Se repezică pe coridor spre lifturi.

— Dar de ce vă place să fiți robi? îl auzică ei pe Sălbatic cînd intrară în spital. Fața îi era îmbujorată, ochii îi străluceau, arzînd de indignare. Vă place să fiți ca niște copii de țîță? Da, copii de țîță, care „scîncesc și varsă în brațele dădacei”¹. adăugă el cînd stupiditatea lor animalică îl exasperă pînă acolo încît îl făcu să-i insulte pe cei pe care venise să-i mîntuiască.

Insultele ricoșau însă de pe carapacea groasă a prostiei lor; se uitau țintă la el cu ochi inexpressivi, plini de resentimente vagi și încrîncenate.

— Da, da, „scîncind și vărsînd“! strigă el pur și simplu.

Dăduse uitării și mîhnirea și remușcărilor, și compasiunea și sentimentul datoriei, toate fiind

1. *Cum vă place*, II, 7, 155 – celebrul monolog al lui Jacques „Cele șapte vîrste ale omului“.

parcă absorbite acum de o ură intensă, copleșitoare față de monștrii aceștia subumani.

— Nu vreți să fiți liberi, să fiți oameni? Nici măcar nu înțelegeți ce înseamnă umanitatea și libertatea?

Mînia îl ajuta să vorbească mai curgător; cuvintele îi veneau mai ușor.

— Nu vreți? Nu înțelegeți? repetă el, fără a primi răspuns. Ei bine, atunci am să vă învăț eu, continuă el crîncen. Am să vă *fac* liberi chiar și fără voia voastră.

Și, deschizînd brusc o fereastră care dădea spre curtea interioară a spitalului, începu să arunce afară cîte un pumn de cutiuțe cu tablete de *soma*.

O clipă gloata kaki rămase tăcută, înmărmurită, asistînd la spectacolul acestui sacrilegiu inutil, privindu-l cu uimire și groază.

— E nebun, șopti Bernard, făcînd ochii mari. Au să-l omoare. Au să-l... Deodată din mulțime se înalță un strigăt puternic; un val de trupuri se apropie amenințător de Sălbatic. Ford să-l ajute! zise Bernard și întoarse capul îngrozit.

— Ford îi ajută pe cei care se ajută singuri, zise Helmholtz Watson și rîzînd – efectiv rîzînd entuziasmat – își croi drum prin mulțime.

— Liberi, slobozi! strigă Sălbaticul și, în timp ce cu o mîină continua să arunce pe fereastră cutiuțele cu *soma*, cu cealaltă lovea fețele uniforme ale celor ce se năpustiseră asupra lui. Liberi! și deodată se trezi cu Helmholtz lîngă el. Bunul meu prieten Helmholtz! – exclamă el continuînd să dea cu pumnii. În sfîrșit, oameni adevărați! mai strigă Sălbaticul aruncînd tot timpul cîte un pumn de otravă pe fereastră. Da, oameni! Oameni! Cînd nu mai rămăsese deloc otravă, înalță cutia metalică și le-o arată golită de conținut, neagră.

— Sînteți liberi!

Urlînd, gemenii Delta îl atacară cu și mai mare furie.

Șovăind, la marginea cîmpului de luptă, Bernard își zise: „S-a sfîrșit cu ei“ și, mînat de un impuls spontan, încercă să le vină în ajutor; apoi se răzgîndi și se opri; pe urmă, rușinat, făcu iarăși un pas înainte; pe urmă iar zăbovi în cumpănă și rămase chinuit de umilitoarea incapacitate de decizie – gîndindu-se ba că *ei* ar putea fi uciși dacă nu-i ajută, ba că ar putea fi ucis *el* dacă le vine lor în ajutor – și tocmai atunci (Slavă lui Ford!) dădură buzna înăuntru polițiștii, cu vizorul bulbucată și botul de purcel al măștilor de gaze.

Bernard se repezi în întîmpinarea lor. Începu să-și agite brațele: era și asta o acțiune, făcea și el ceva. Strigă de mai multe ori „Ajutor!“, tot mai tare și mai tare, ca să aibă iluzia că ajută și el cu ceva:

— Ajutor, Ajutor! AJUTOR!

Polițiștii îl împinseră la o parte și se apucară de treabă. Trei dintre ei, cu sprayuri imense prinse pe umeri, pompară în aer nori groși de vapori de *soma*. Alți doi puseră în funcțiune sintetizatorul portabil de muzică pe care-l aduseseră cu ei. Cu pistoale cu apă încărcate cu un anesteziec puternic, alți patru își croiau drum prin mulțime și-i doborau la pămînt, cu fiecare nou jet de lichid, pe luptătorii cei mai înverșunați.

— Repede, repede! urlă Bernard. O să-i omoare dacă nu vă grăbiți. O să-i... Oh!

Enervat de trăncăneala lui, unul dintre polițiști îl stropi și pe el cu pistolul cu apă. Bernard se clătină o secundă sau două pe picioarele care păreau să-și fi pierdut oasele, tendoanele, mușchii, prefăcîndu-se în gelatină, și pînă la urmă în ceva încă și mai lichid – apă: căzu flească la pămînt.

Deodată, din sintetizator începu să vorbească un glas. Glasul Rațiunii, Glasul Înțelepciunii,

Glasul Bunăstării. Banda sonoră se derula transmițînd cuvîntarea sintetică antidezordine numărul doi (de forță medie). Din străfundurile unei inimi inexistente, Glasul strigă:

— Prieteni, prieteni scumpi, răsuna Glasul atît de patetic pe un ton de reproș atît de tandru încît dindărătul măștilor lor de gaze pînă și ochii polițiștilor se încetoșară pentru o clipă înecați în lacrimi. Ce înseamnă toate acestea? De ce nu sînteți fericiți și buni laolaltă? Fericiți și buni, repetă Glasul. Trăiți în pace, în pace.

Tremurînd, preschimbîndu-se în șoaptă, amuți pentru o clipă.

— Ah, ce tare aș vrea să fiți fericiți, reîncepu Glasul cu seriozitate și blîndețe infinită. Tare aș vrea să fiți buni! Vă rog, vă rog mult, fiți buni și...

În două minute glasul și vaporii de *soma* își făcură deja efectul. Cu ochii în lacrimi, gemenii Delta se sărutau și se strîngeau afectuos în brațe – cîte șase gemeni deodată cuprinși într-o largă îmbrățișare. Pînă și Helmholtz și Sălbaticul aproape că plîngeau. De la Administrație se aduse o cotă nouă de cutiuțe cu pilule; urmă o nouă distribuție grăbită și, în sunetul urărilor de rămas-bun rostite cu multă afecțiune de Glasul amplu, baritonal, gemenii se împrăștiară, vorbind printre suspine care ai fi zis că le frîngeau inimile:

— La revedere, dragii mei, scumpii mei prieteni; și Ford să vă aibă în pază! La revedere, dragii mei, scumpii mei prieteni, și Ford să vă aibă în pază! Pe curînd, dragii mei, scumpii mei...

După plecarea ultimilor gemeni Delta, polițistul întrerupse curentul. Glasul îngeresc tăcu.

— Veniți de bună voie, fără să vă opuneți, sau trebuie să vă facem anestezie? întrebă polițistul fluturîndu-și amenințător pistolul cu apă.

— O, venim fără să ne opunem, răspuse Sălbaticul tamponându-și cînd buza spartă, cînd zgîrietura de pe gît, cînd mușcătura de la mîna stîngă.

Cu batista lipită de nasul care-i sîngera, Helmholtz dădu și el din cap a încuviințare.

De-acuma treaz și în stare să se țină iarăși pe picioare, Bernard își alesese tocmai acest moment pentru a se furișa spre ușă cît mai discret cu putință.

— Hei, tu ăla de colo! strigă plutonierul, și un polițist cu mască de porc se repezi și-l apucă pe Bernard de umăr.

Bernard se întoarse cu un aer de candoare jignită, indignată. Să fugă? Nici prin cap nu-i trecuse una ca asta.

— Deși, zău dacă înțeleg ce aveți cu *mine*? îi spuse el plutonierului.

— Ești prieten cu deținuții aceștia, nu?

— Mda... începu Bernard și șovăi. De fapt, nu putea să nege: — Da, de ce n-aș fi?

— Atunci vino cu noi, zise polițistul și o luă înainte către ieșire și către mașina de poliție care aștepta jos.

Capitolul XVI

Încăperea în care fură băgați cei trei era biroul Controlorului.

— Forditatea Sa va coborî într-o clipă, le spuse majordomul Gama și-i lăsă singuri.

Helmholtz rîse zgomotos.

— Parcă ar fi o petrecere cu surogat de cofeină mai degrabă decît un proces, zise el și se lăsă comod în cel mai luxos dintre fotoliile pneumatice. Hai, nu mai fă mutra asta tristă, Bernard! adăugă el, observînd fața palidă și deznădăjduită a prietenului său.

Dar Bernard nu se lăsă înveselit; fără să răspundă, fără măcar să se uite la Helmholtz, se duse și se așeză pe cel mai incomod scaun din încăpere, ales anume cu speranța vagă că ar putea într-un fel sau altul să domolească mînia puterilor superioare.

Între timp, Sălbaticul umbla fără astîmpăr prin cameră, cercetînd cu o vagă curiozitate superficială cărțile de pe rafturi, rolele de bandă magnetică și sulurile de hîrtie pentru mașina de citit, aflate în firide numerotate cu grijă. Pe masa de sub fereastră se afla un volum masiv legat în imitație de piele neagră și purtînd mai multe T-uri de aur ambosate. Luă cartea și o deschise. Era *Viața și opera mea*, de Marele Nostru Ford. Cartea fusese publicată la Detroit de Societatea pentru Răspîndirea Cunoștințelor Fordiene. Întoarse alene paginile,

citi cîte o propoziție de ici, cîte un paragraf de colo și tocmai trăsese concluzia că nu-l interesează cartea, cînd se deschise ușa și intră cu pas degajat și vioi Controlorul Rezident în Europa Occidentală.

Mustafa Mond dădu mîna cu fiecare, dar i se adresă doar Sălbaticului:

— Vasăzică nu-ți prea place civilizația, domnule Sălbatic?

Sălbaticul se uită la el. Se pregătise să mintă, să spună vrute și nevrute sau să tacă posac; dar, încurajat de inteligența jovială pe care o răs-pîndea chipul Controlorului, se hotărî să spună sincer adevărul:

— Nu.

Și clătină din cap.

Bernard tresări și pe față i se întipări groaza. Ce avea să creadă Controlorul? A fi etichetat drept prieten al unui om care spunea că nu-i place civilizația – o spunea deschis, și cui? Tocmai Controlorului – era teribil.

— Bine, John, dar... începu el, însă o privire a lui Mustafa Mond îl reduse la o tăcere smerită.

— Bineînțeles, recunosc în continuare Sălbaticul, există cîteva lucruri foarte drăguțe. De exemplu, toată muzica aia care plutește în aer...

— „Îmi zumzăie-n urechi cînd leneșe-alăute, mii, cînd glasuri care, dacă m-aș trezi din somn prelung, m-ar adormi din nou.”¹

Fața Sălbaticului se luminează dintr-o dată de plăcere.

— Ați citit-o și dumneavoastră? Credeam că aici, în Anglia, nu cunoaște nimeni cartea asta.

— Mai nimeni. Sînt unul dintre puținii cititori ai ei. Știi, e interzisă. Dar, întrucît aici eu fac

1. Caliban în *Furtuna*, III, 2, 146-148, ed. cit., vol. 8, 1990, p. 388.

legile, îmi pot îngădui să le mai și încalc. Fără a fi pedepsit, domnule Marx, adăugă el, întorcîndu-se spre Bernard. Numai că dumneata *n-o poți face*, mă tem.

Bernard se cufundă într-o deznădejde și mai chinuitoare.

— Dar de ce e interzisă? întrebă Salbaticul.

Emoția întîlnirii cu un om care-l citise pe Shakespeare îl făcuse să uite într-o clipă de orice altceva.

Controlorul dădu din umeri.

— Pentru că e veche, asta e principalul motiv. Aici nu ne trebuie lucruri vechi.

— Chiar dacă sînt frumoase?

— Mai ales dacă sînt frumoase. Frumusețea e atrăgătoare și noi nu vrem ca oamenii să fie atrași de lucruri vechi. Noi vrem să le placă cele noi.

— Bine, dar cele noi sînt atît de tîmpite și de urîte. Filmele alea în care nu vezi decît elicoptere agitîndu-se de colo pînă colo și-i *simți* pe oameni sărutîndu-se – zise el strîmbîndu-se. „Țapi și mai-muțoi!“¹

Doar în vorbele lui Othello putea găsi un mijloc adecvat de a-și transmite disprețul și ura.

— Oricum, niște animale drăguțe și blînde, murmură Controlorul într-o doară.

— De ce nu-i lăsați să vadă mai degrabă *Othello*?

— Ți-am mai spus, e o vechitură. Și, pe urmă, nici nu l-ar putea înțelege.

Da, asta era adevărat. Își aminti cum rîsesse Helmholtz Watson de *Romeo și Julieta*. După o pauză spuse:

— Atunci, măcar un lucru nou care să semene cu *Othello* și pe care oamenii l-ar putea înțelege.

— Asta vrem cu toții să scriem, de mult, zise Helmholtz, rupînd astfel tăcerea lui de pînă atunci.

1. *Othello*, III, 3, 403.

— Dar nu-l veți scrie niciodată, zise Controlorul. Pentru că dacă ar semăna într-adevăr cu *Othello*, nimeni nu l-ar înțelege, oricît de nou ar fi. Iar dacă ar fi cu adevărat nou, n-ar putea în nici un caz semăna cu *Othello*.

— De ce nu?

— Chiar așa, de ce nu? reluă ca un ecou Helmholtz, începînd și el să uite de realitățile neplăcute ale situației în care se aflau. (Palid de spaimă și îngrijorare, numai Bernard și le aducea aminte; dar ceilalți nu le băgau în seamă.) De ce nu?

— Pentru că lumea noastră nu mai e aceeași ca a lui Othello. Nu poți face automobile populare fără oțel – și nu poți face tragedii fără instabilitate socială. Dar acum lumea e stabilă. Oamenii sînt fericiți; capătă ceea ce vor și nu cer niciodată ceea ce nu pot căpăta. Sînt înstăriți; trăiesc în siguranță; nu se îmbolnăvesc niciodată; nu se tem de moarte; voioși, nu le pasă de patimi și de bătrînețe; n-au mame și tați care să-i necăjească și să-i sîciie; n-au soții, ori copii, ori iubiți și iubite care să le stîrnească sentimente puternice; sînt condiționați în așa fel încît practic nu pot să se poarte decît așa cum trebuie. Și dacă ceva nu e în regulă, au la dispoziție *soma*. *Soma*, pe care dumneata, domnule Sălbatic, te apuci s-o arunci pe fereastră în numele libertății. *Libertate!* spuse rîzînd Controlorul. Ca și cum te-ai putea aștepta de la acești Delta să știe ce-i aia libertate! Iar acum ai vrea ca ei să înțeleagă și tragedia lui Othello. Dragul meu băiat!

Sălbaticul tăcu o vreme.

— Și totuși, insistă el cu încăpăținare, *Othello* e bună, e mai bună decît filmele alea senzoriale.

— Bineînțeles, conveni Controlorul. Dar acesta este prețul pe care trebuie să-l plătim pentru

stabilitate. Trebuie să alegi între fericire și ceea ce pe vremuri oamenii numeau „artă superioară“. Pe aceasta noi am sacrificat-o. Am înlocuit-o cu filmele senzoriale și cu orga de parfumuri.

— Bine, dar acestea nu spun nimic.

— Se spun doar pe sine; semnifică o mulțime de senzații agreabile pentru public.

— Bine, dar sînt... sînt spuse de un nătîng¹.

Controlorul rîse:

— Nu ești prea politicos cu prietenul dumatăle, domnul Watson. Unul dintre cei mai distinși ingineri ai emoțiilor pe care-i avem...

— Ba are dreptate, zise încruntat Helmholtz. Pentru că e, într-adevăr, o treabă nătîngă. Să scrii cînd n-ai nimic de spus...

— Tocmai. Asta cere o enormă ingeniozitate. Fabrici automobile populare dintr-o cantitate minimă de oțel – și opere de artă din nimic altceva decît senzațiile pure.

Sălbaticul clătină din cap:

— Mie toate astea mi se par oribile.

— Firește. Adevărata fericire pare întotdeauna destul de palidă și sordidă în comparație cu supracompensațiile chinurilor și mizeriei sufletești. Și, bineînțeles, stabilitatea nu e nici pe departe atît de spectaculoasă ca instabilitatea. Iar mulțumirea nu are nimic din strălucirea și splendoarea unei lupte eficace împotriva nenorocirii, n-are nimic din pitorescul unei înfruntări cu ispita sau al unei prăbușiri fatale adusă de patimă și îndoială. Fericirea nu e niciodată măreață.

— Presupun că aveți dreptate, încuviință după o pauză Sălbaticul. Dar trebuie neapărat să îmbrace forma atît de îngrozitoare a acelor gemeni?

1. „E o poveste spusă de un nătîng“, citat din *Macbeth*, V, 5, 27, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 323.

Își trecu mîna peste ochi de parcă ar fi încercat să șteargă imaginea retrospectivă a acelor lungi șiruri de pitici identici de la mesele comune, turnele acelea de gemeni care stăteau la coadă la intrarea Gării Brentford a monoraiului, a acelor gîngăanii umane care viermuiau în jurul patului de moarte al Lindei, fața repetată la infinit a atacatorilor lui. Își privi mîna stîngă bandajată și fu scuturat de un fior!

— Oribil! exclamă el.

— Da, dar cît de util! Văd că nu-ți plac grupurile noastre bokanovskificate; dar te asigur că ele constituie temelia pe care se construiește tot restul. Ei sînt giroscopul care stabilizează racheta statului nostru în zborul ei neabătut.

Glasul profund al Controlorului vibra palpitant; gesturile lui cuprindeau întregul spațiu interstelar și impulsul irezistibil al mașinii. Retorica lui Mustafa Mond se ridica aproape la nivelul Glasului Sintetic.

— Mă întrebam, spuse Sălbaticul, de ce i-ați mai făcut – din moment ce din eprubetele alea puteți scoate tot ce vreți? Dacă tot munciți la ele, de ce nu-i scoateți pe toți numai Alfa-Dublu-Plus?

Mustafa Mond rîse:

— Pentru că nu dorim cîtuși de puțin să ni se taie beregata. Noi credem în fericire și stabilitate. O societate de Alfa n-ar putea fi decît instabilă și nefericită. Închipuiește-ți o fabrică în care să lucreze numai Alfa – adică indivizi separați și neînrușiți, cu ereditate bună și condiționați pentru a fi capabili (în anumite limite) să aibă o alegere liberă și să-și asume răspunderi. Ia închipuiește-ți cum ar arăta, repetă el.

Sălbaticul încercă să și-o închipuie, dar nu reuși.

— E o absurditate. Un om Alfa-Decantat, Alfa-Condiționat ar înnebuni dacă ar trebui să facă

munca unor semicretini Epsilon – ar înnebuni sau ar începe să spargă totul în jur. Niște Alfa pot fi socializați total, dar cu condiția să-i pui să facă o treabă demnă de un Alfa. Numai de la un Epsilon te poți aștepta să facă niște sacrificii de Epsilon, pentru simplul motiv că lui nu i se par a fi jertfe; ele constituie doar linia de minimă rezistență. Condiționarea unui Epsilon i-a trasat niște șine pe care trebuie să se deplaseze. Nu se poate opri; e predestinat. Chiar și după decantare, el se află tot într-o eprubetă – o eprubetă invizibilă de fixații infantile și embrionice. Bineînțeles că fiecare dintre noi (continuă dus pe gânduri Controlorul) trece prin viață într-o eprubetă sau un flacon. Dacă se întâmplă să fim Alfa, aceste recipiente în care ne aflăm sînt relativ enorme. Am suferi cumplit dacă am fi închiși într-un spațiu restrîns. Nu poți turna surogat de șampanie pentru casta superioară în flacoane pentru castele inferioare. E un lucru evident din punct de vedere teoretic și a fost dovedit și în practică. Rezultatul experimentului din Cipru a fost într-un totul convingător.

— Ce experiment? întrebă Sălbaticul.

Mustafa Mond zîmbi:

— Mă rog, i-am putea spune o experiență în domeniul reîmbutelierii, dacă vrei. A început în anul 473 după Ford. Controlorii au curățat insula Cipru de toți locuitorii ei și au recolonizat-o cu un grup special preparat de douăzeci și două de mii de Alfa. Li s-a frunizat întregul utilaj agricol și industrial de care aveau nevoie și au fost lăsați să se administreze singuri. Rezultatul a confirmat toate previziunile teoretice: pămîntul n-a fost lucrat cum trebuia; în toate fabricile izbucneau greve; legile erau călcate în picioare, ordinele erau nesocotite; toți oamenii repartizați temporar la o muncă inferioară se țineau numai de intrigi pentru a

obține posturile înalte, iar cei care dețineau aceste posturi unelteau, la rîndul lor, pentru a și le păstra cu orice preț. În mai puțin de șase ani a izbucnit un război civil a-ntîia. După ce au fost uciși nouăsprezece mii din cei douăzeci și două de mii de Alfa, supraviețuitorii au semnat în unanimitate o petiție către Controlorii Mondiali, rugîndu-i să ia guvernarea insulei. Ceea ce s-a și întîmplat. Și uite așa a sfîrșit singura societate de Alfa pe care a cunoscut-o vreodată omenirea.

Sălbaticul oftă din rărunchi.

— Populația optimă, reluă Mustafa Mond, are ca model aisbergul: opt părți din nouă sînt sub apă, numai a noua parte e la suprafață.

— Și sînt fericiți acolo sub apă?

— Mai fericiți decît deasupra ei. Mai fericiți decît, de exemplu, prietenii dumitale de aici, adăugă el arătîndu-i cu degetul pe Helmholtz și Bernard.

— În pofida muncii aceleia îngrozitoare?

— Îngrozitoare? *Lor* nu li se pare așa. Dimpotrivă, le place. E ușoară, e simplă ca o joacă de copii. Nici un fel de încordare pentru mintea sau mușchii lor. Șapte ore și jumătate de muncă neistovitoare și apoi rația de *soma*, și jocurile, și populația fără restricții, și filmele senzoriale, ce altceva și-ar mai putea dori? E adevărat, ar putea cere reducerea orelor de lucru. Și, bineînțeles, le-am putea oferi un program redus. Din punct de vedere tehnic, ar fi cum nu se poate mai simplu să reducem orarul de lucru al tuturor castelor inferioare la trei sau patru ceasuri pe zi. Dar asta i-ar face oare mai fericiți? Aș, de unde ! S-a experimentat și acest lucru, acum mai bine de un secol și jumătate. În întreaga Irlandă s-a instaurat ziua de lucru de patru ore. Și care au fost rezultatele ei? Neliniște socială și un spor considerabil al consumului de *soma*; asta a fost tot. Cele trei ore

și jumătate de *loisir* – timp liber – în plus erau departe de a constitui un izvor de fericire – pînă într-atît încît oamenii se simțeau constrînși să-și ia vacanța de la ele. Biroul nostru de invenții gema de planuri pentru economisirea eforturilor. Sînt mii de proiecte, adăugă Mustafa Mond cu un gest generos. Și de ce nu le punem în aplicare? Tocmai de dragul muncitorilor. Ar fi de-a dreptul o cruzime să-i lovim cu un *loisir* excesiv. La fel și cu agricultura. Dacă am vrea, am putea fabrica sintetic toate alimentele, pînă la ultima bucățică. Dar n-o facem. Preferăm să păstrăm pe ogoare o treime din populație. Și asta pentru binele ei – căci ia mai mult timp producerea hranei din pămînt decît din fabrică. Și, pe urmă, trebuie să ne gîndim și la stabilitatea noastră. Noi nu vrem să ne schimbăm. Fiecare schimbare reprezintă o amenințare la adresa stabilității. Iată un motiv în plus pentru care aplicăm cu atîta zgîrcenie noile invenții. Orice descoperire în domeniul științei pure este potențial subversivă; pînă și știința trebuie uneori să fie tratată ca un posibil inamic. Da, da, chiar și știința.

Știința? Sălbaticul se încruntă. Cunoștea cuvîntul, dar n-ar fi putut spune exact ce înseamnă. Shakespeare și bătrînii din *pueblo* nu pomeniseră niciodată de știință, iar de la Linda nu promise decît niște vagi aluzii: știința era o chestie cu care făceai elicoptere, ceva care te făcea să rîzi la Sărbătoarea Recoltei, ceva care te împiedica să te zbîrcești și să-ți pierzi dinții. Sălbaticul făcu un efort disperat de a prinde înțelesul vorbelor Controlorului.

— Da, da, continuă Mustafa Mond, iată încă un element al rubricii „Costul stabilității“. Nu numai arta este incompatibilă cu fericirea, ci și știința. Știința e periculoasă; trebuie să avem multă grijă, s-o ținem în lanț și cu botniță.

— Cum așa? se minună Helmholtz. Bine, dar noi mereu spunem că știința e totul. E una dintre platitudinile repetate în cadrul hipnopedagogiei.

— De trei ori pe săptămână între orele treisprezece și șaptesprezece, se amestecă Bernard.

— Și toată propaganda pe care o facem științei la Colegiu...

— Da; dar cărei științe? întrebă sarcastic Mustafa Mond. Voi n-aveți nici un fel de pregătire științifică, așa că nu puteți judeca problema. Eu, în schimb, am fost la vremea mea un fizician destul de bun. Chiar prea bun – în orice caz, destul de bun ca să-mi dau seama că toată știința noastră e doar o carte de bucate, cu o teorie gastronomică ortodoxă, pe care nimeni n-are voie s-o pună la îndoială, și o listă de rețete la care nu se poate adăuga nimic decît cu permisiunea specială a bucătarului-șef. Dar pe vremuri am fost un tînăr ajutor de bucătar ros de curiozitate. Am început să gătesc puțin pe cont propriu. Am gătit pe o linie neortodoxă, în taină. De fapt, am făcut un pic de știință adevărată, adăugă el și apoi tăcu.

— Și ce s-a întîmplat? îl întrebă Helmholtz Watson.

Controlorul oftă:

— Cam ceea ce o să vi se întîmple și vouă, tinerilor. Era cît pe-aci să fiu trimis pe o insulă.

Cuvintele acestea avură un efect galvanic asupra lui Bernard, stîrnindu-i o ieșire violentă și lipsită de decență:

— Să mă trimiteți pe o insulă? Tocmai pe *mine*?

Sări în sus, străbătu încăperea și începu să gesticuleze în fața Controlorului.

— Pe *mine* nu mă puteți trimite. N-am făcut nimic. Ceilalți au fost de vină. Jur că ceilalți au fost.

Și întinse un deget acuzator către Helmholtz și către Sălbatic.

— Vai, vă rog, nu mă trimiteți în Islanda, promit solemn să fac tot ce trebuie. Vă rog mult să-mi acordați o șansă. Vă rog, acordați-mi o șansă.

Și lacrimile începură să-i șiroiască pe obraji.

— Vă rog să mă credeți că e vina lor, suspină el. Și nu în Islanda. Ah, o rog pe Forditatea Voastră, o rog mult...

Și, într-un paroxism de umilință abjectă, se aruncă în genunchi la picioarele Controlorului. Mustafa încercă să-l ridice; dar Bernard se încăpățână să se gudure ca un câine bătut; vorbele îi ieșeau din gură șuvoi, fără încetare. Pînă la urmă Controlorul se văzu silit să sune după al patrulea secretar, căruia îi porunci:

— Adu trei oameni și du-l pe domnul Marx într-un dormitor. Fă-i o vaporizare bună cu *soma*, pe urmă pune-l în pat și lasă-l să se liniștească.

Al patrulea secretar ieși și se întoarse cu niște valeți gemeni, în uniforme verzi. Bernard fu scos din încăpere, în pofida țipetelor și suspinelor lui jalnice.

— Parcă ar fi vrut cineva să-i taie capul, așa de tare se văicărește, zise Controlorul cînd se închise ușa. Pe cînd, de fapt, dacă ar avea măcar un pic de minte în cap, ar înțelege că pedeapsa aceasta e în realitate o răsplată pentru el. E trimis pe o insulă, adică într-un loc unde va întîlni grupurile cele mai interesante de bărbați și femei care pot fi găsiți undeva pe lume. Toți oamenii care, dintr-un motiv sau altul, au devenit prea individualiști, prea plini de sine pentru a se mai încadra în viața unei comunități. Toți oamenii care nu sînt mulțumiți de ortodoxie, care au idei proprii, independente. Cu alte cuvinte, toți cei

care sînt cineva. Aproape că te invidiez, domnule Watson.

Helmholtz pufni în rîs:

— Atunci, de ce nu sînteți și dumneavoastră pe o insulă?

— Pentru că, în cele din urmă, am preferat locul ăsta. Mi s-a dat să aleg: ori să fiu trimis pe o insulă unde aș putea să-mi continuu cercetările în domeniul meu, al științei pure, ori să fiu angajat al Consiliului Controlorilor, cu perspectiva de a urca treptat pînă la un post de Controlor. Am ales această variantă și am lăsat baltă știința.

După o scurtă pauză adăugă:

— Uneori tînjesc după știință. Fericirea e un stăpîn aspru – mai ales fericirea altora. Un stăpîn mult mai aspru – dacă nu ești condiționat în așa fel încît s-o accepți fără să pui nici un fel de întrebări – decît e adevărul.

Oftă, tăcu din nou, apoi reluă pe un ton mai vioi:

— Mă rog, datoria e datorie. Nu poți să ții seama numai de preferințe. Mă interesează adevărul, îmi place știința. Dar adevărul e o amenințare, iar știința e un pericol public. E la fel de periculoasă pe cît a fost de benefică înainte. Ne-a oferit echilibrul cel mai stabil din întreaga istorie a omenirii. Prin comparație, chiar și cel al Chinei părea îngrozitor de nesigur; nici măcar matriarhatul primitiv n-a fost mai stabil decît epoca noastră. Și toate astea, repet, mulțumită științei. Dar nu-i putem îngădui științei să ducă de rîpă toată treaba bună pe care am făcut-o. Tocmai de aceea îi limităm cu atîta grijă aria cercetărilor – și de aceea era cît pe-acî să fiu trimis pe o insulă. Noi nu-i putem permite științei să se ocupe de altceva decît de problemele cele mai imediate ale momentului. Toate celelalte studii științifice sînt descurajate

cu multă grijă și sîrguință. E foarte curios – continuă el după o scurtă pauză – să citești ce scriau oamenii din vremea Marelui Ford despre progresul științei. După cît se pare, ei își închipuiau că aceasta ar putea fi lăsată să meargă înainte la nesfîrșit, indiferent de toate celelalte lucruri. *Cunoașterea* era binele cel mai înalt, *adevărul* constituia valoarea supremă; tot restul era secundar și subordonat lor. Dar, într-adevăr, încă de pe atunci ideile începeau să se schimbe. Însuși Marele Ford a făcut foarte mult pentru a deplasa accentul de la adevăr și frumusețe către confort și fericire. Schimbarea era cerută de producția de masă. Fericirea universală face să se învîrtească mereu roțile; adevărul și frumusețea n-o pot face. Și, bineînțeles, ori de cîte ori masele puneau mîna pe puterea politică, ceea ce conta era fericirea, mai degrabă decît adevărul și frumusețea. Și totuși, în pofida tuturor lucrurilor, se permiteau încă fără nici o restricție cercetările științifice. Oamenii mai vorbeau de adevăr și frumusețe, ca și cum ar fi fost bunurile cele mai de preț. Asta pînă la Războiul de nouă ani. Acest război i-a făcut însă cu adevărat să-și schimbe mentalitatea. Ce rost mai are adevărul, sau frumusețea, sau cunoașterea, cînd de jur-împrejurul tău explodează bombe bacteriologice? Atunci a început să fie întîia oară controlată știința – după Războiul de nouă ani. Atunci s-au arătat oamenii dispuși să li se controleze pînă și poftele. Totul pentru o viață liniștită. Și de atunci încoace nu facem decît să controlăm. Bineînțeles că adevărul a avut de suferit. Dar fericirea a avut numai de cîștigat. Nu poți căpăta totul pe gratis. Fericirea are și ea un preț, care trebuie plătit. Dumneata, domnule Watson, plătești pentru ea – plătești pentru că întîmplător te interesează prea mult frumusețea. Pe mine m-a interesat prea mult adevărul; și am plătit și eu.

— Dar *dumneavoastră* n-ați fost trimis pe o insulă, spuse Sălbaticul, care nu mai vorbise de mult.

Controlorul zîmbi:

— Tocmai așa am plătit. Alegîndu-mi să slujesc fericirea. Altora – nu a mea. După o pauză adăugă: norocul face să fie foarte multe insule pe lume. Nu știu ce ne-am face fără ele. Probabil v-am băga pe toți în camera de exterminare. Apropo, domnule Watson, ai prefera clima tropicală? De exemplu, insulele Marchize? Ori arhipelagul Samoa? Sau, dimpotrivă, o climă mai înviorătoare?

Helmholtz se ridică de pe scaunul pneumatic:

— Aș prefera o climă foarte rea. Cred că într-o asemenea climă omul ar putea scrie mai bine. De exemplu, dacă ar bate vînturi puternice și uragane...

Controlorul încuviință din cap:

— Îmi place dîrzenia dumitale, domnule Watson. O apreciez chiar foarte mult. Tot atît de mult pe cît o dezaprob în calitatea mea oficială. Zîmbi: — Ce-ai zice de insulele Falkland?

— Da, cred că mi-ar conveni, spuse Helmholtz. Dar acum, dacă nu vă supărați, m-aș duce să văd ce face bietul Bernard.

Capitolul XVII

— Arta, știința – s-ar părea că ați plătit cu un preț foarte mare fericirea dumneavoastră, spuse Sălbaticul cînd rămase singur cu Controlorul. Mai există și altceva?

— Mă rog, religia, firește, răspunse Mustafa Mond. A existat pe vremuri ceva care se numea Dumnezeu – înainte de Războiul de nouă ani. A, dar era să uit; presupun că dumneata știi totul despre Dumnezeu.

— Păi...

Sălbaticul șovăi. Ar fi vrut să spună ceva despre singurătate, despre noapte, despre *mesa* întinzîndu-se palidă în lumina lunii, despre prăpastie, despre prăbușirea în umbră și întuneric, despre moarte. Ar fi vrut să vorbească; dar nu găsea cuvinte potrivite. Nici măcar din Shakespeare.

Între timp, Controlorul trecuse în partea cealaltă a încăperii, iar acum deschidea un seif mare plasat în perete între două biblioteci. Ușa grea de metal se deschise de tot. Scotocind prin întunericul dinăuntru, Mustafa Mond spuse:

— E un subiect care m-a interesat întotdeauna. Scoase afară un volum mare, cu coperte negre: — De exemplu, n-ai citit niciodată asta.

Sălbaticul luă cartea și citi cu glas tare pe pagina de titlu:

— *Sfînta Scriptură, cuprinzînd Vechiul și Noul Testament.*

— Și nici asta.

Era o cărticică micuță, rămasă fără coperti.

— *De Imitatione Christi*.¹

— Și nici asta.

Îi mai dădu un volum.

— *Variațiile experienței religioase* de William James², citi Sălbaticul.

— Și mai am și altele din astea, continuă Mustafa Mond, așezîndu-se la loc pe scaun. O întregă colecție de cărți pornografice de pe vremuri. Dumnezeu în seif și Ford pe raft – comentă el rîzînd și arătînd către biblioteca lui aflată la vedere – rafturile cu cărți, rastelele de bobine pentru mașini de citit și role de magnetofon.

— Dar dacă știți despre Dumnezeu, de ce nu le spuneți și lor? întrebă indignat Sălbaticul. De ce nu le dați cărțile acestea despre Dumnezeu?

— Din același motiv pentru care nu le dăm nici *Othello*: sînt vechi; sînt despre Dumnezeul de acum nu știu cîte veacuri. Nu despre Dumnezeul de acum.

— Dar Dumnezeu nu se schimbă.

— Oamenii, însă, da.

— Și ce contează?

— Contează enorm, spuse Mustafa Mond. Se ridică din nou și se îndreptă spre seif. A existat un individ numit Cardinalul Newman³, exclamă el în treacăt, un fel de Cantor-Șef al unui Cor Comunitar.

-
1. *Despre imitarea lui Hristos sau Drumul sufletului către desăvîrșire*, operă mistică vestită, scrisă în latină de călugărul german Thomas à Kempis (1380-1471).
 2. Filosof american (1842-1910), fratele romancierului Henry James.
 3. John Henry Newman (1801-1890), prelat, filosof și scriitor britanic, reformator al Evanghelismului, ca promotor al „mișcării oxfordiene“.

— „Eu, Pandolfo, Cardinalul frumosului Milano.“¹
Am citit despre ei în Shakespeare.

— Bineînțeles. Ei, după cum spuneam, a existat un individ numit cardinalul Newman. A, uite-i cartea. Și o scoase afară. Acum, dacă tot am umblat, am s-o scot și pe asta. E scrisă de un oarecare Maine de Biran². A fost filosof, dacă știi ce înseamnă asta.

— „Un om care visează mai puține lucruri decît se află în cer și pe pămînt“³, răspunse prompt Sălbaticul.

— Chiar așa. Uite, am să-ți citesc unul dintre lucrurile la care chiar „visa“ la un moment dat. Între timp, ascultă ce spunea acest vechi Cantor-Șef... Deschise cartea într-un loc unde pusese un semn și începu să citească: „Noi nu ne aparținem nouă înșine, după cum nici ceea ce avem nu este al nostru. Noi nu ne-am creat pe noi înșine, nu putem avea putere supremă asupra noastră. Nu sîntem propriii noștri stăpîni. Sîntem proprietatea lui Dumnezeu. Nu e oare o fericire pentru noi să vedem lucrurile astfel? E oare vreo fericire sau vreo mîngîiere să socotim că noi «sîntem ai noștri»? Se prea poate să gîndească astfel cei tineri și prosperi. Acestora s-ar zice că li se pare mare lucru să aibă totul, după cum gîndesc ei, și toate să meargă după capul lor – să nu depindă de nimeni – să nu trebuiască să se gîndească la nimic din ceea ce nu văd cu ochii, să

-
1. Pandolph (Pandolfo), emisarul Papei care-l excomunică pe Regele Ioan (Fără de țară) în piesa omonimă a lui Shakespeare.
 2. Maine de Biran (1766-1824), filosof și politician francez.
 3. Interpretare a cuvintelor spuse de Hamlet lui Horatio: „Mai multe-s pe pămînt și-n cer, Horațio, decît închipuie filosofia ta“ (*Hamlet*, I, 1, 167).

scape de bătaia de cap plictisitoare a permanentei recunoașteri, a permanentei rugăciuni, a permanentei raportări a ceea ce fac din vrerea altcuiva. Dar, pe măsură ce timpul trece, și ei, la fel ca toți oamenii, vor constata că independența nu e făcută pentru om – că este o stare nefirească – care merge o vreme, dar nu ne poate duce în siguranță pînă la capăt...”

Mustafa Mond făcu o pauză, lăsă jos prima carte și, ridicînd-o pe cealaltă, o răsfoi:

— Ia să luăm pasajul ăsta, de exemplu, zise el, și începu lectura cu glasul lui profund: „Omul îmbătrînește; simte în el acea senzație fundamentală de slăbiciune, de apatie, de neplăcere care însoțește îmbătrînirea; și, simțindu-se astfel, își închipuie că e pur și simplu bolnav, și-și alină temerile cu gîndul că această situație tulburătoare se datorează unei cauze anume, de care speră să scape, ca de o boală. Închipuiri deșarte! Boala aceasta este bătrînețea; și e o boală cumplită. Se zice că tocmai teama de moarte și de ceea ce vine după moarte îi face pe oameni să se întoarcă spre credința religioasă pe măsură ce înaintează în vîrstă. Dar propria mea experiență mi-a adus convingerea că, pe lîngă asemenea spaime ori închipuiri, sentimentul religios tinde să se dezvolte pe măsură ce înaintăm în vîrstă; să se dezvolte pentru că, pe măsură ce patimile se potolesc, pe măsură ce fantezia și sensibilitățile sînt mai puțin stîrnite și mai greu de stîrnit, rațiunea noastră e tot mai puțin tulburată în funcționarea ei, mai puțin întunecată de imaginile, dorințele și abaterile care o absorbau pe vremuri; drept care, Dumnezeu apare ca dindărătul unui nor; sufletul nostru simte, vede izvorul tuturor luminilor și se întoarce către el, în mod firesc și inevitabil; căci acum, cînd tot ceea ce i-a dat lumii senzoriale

viață și farmec a început să se scurgă tot mai departe de noi, acum, când existența fenomenală nu mai este susținută de impresii din interior sau din exterior, simțim nevoia să ne sprijinim pe ceva care dăinuie, ceva care n-o să ne trădeze niciodată – o realitate, un adevăr absolut și etern. Da, în mod inevitabil ne întoarcem către Dumnezeu; căci acest sentiment religios este prin însăși natura lui atît de pur, atît de încîntător pentru sufletul care îl cunoaște, încît ne despăgubește pentru toate celelalte pierderi suferite“.

Mustafa Mond închise cartea și se lăsă pe spe-teaza scaunului.

— Unul dintre numeroasele lucruri din cer și de pe pămînt la care acești filosofi n-au visat este acesta (și făcu un gest larg cu mîna), adică noi, lumea modernă. Citi iar: „Nu poți fi independent de Dumnezeu decît atîta vreme cît te bucuri de tinerețe și prosperitate; independența nu e suficientă pentru a te duce fără primejdie pînă la capăt“. Ei bine, acum noi ne bucurăm de tinerețe și prosperitate pînă la capăt. Ce urmează? Fără doar și poate, faptul că ne putem permite să fim independenți de Dumnezeu. „Sentimentul religios ne va despăgubi pentru toate pierderile suferite.“ Dar, de fapt, noi nu suferim nici un fel de pierderi care să trebuiască să ne fie compensate; sentimentul religios este de prisos. Și de ce ar trebui să mai alergăm în căutarea unui înlocuitor al dorințelor tinerești, cînd acestea nu ne lipsesc niciodată? De ce să căutăm un surogat pentru distracții, cînd continuăm să ne bucurăm pînă în ultima clipă de toate prostioarele și năzbîtiile de altădată? Ce nevoie mai avem de repaus, cînd mințile și trupurile noastre continuă să savureze din plin activitatea? Ce nevoie mai avem de consolări, cînd avem *soma*? De ce ne mai trebuie

ceva constant și neschimbător, cînd există ordinea socială?

— Deci dumneavoastră credeți că nu există Dumnezeu?

— Ba nu, eu cred că probabil există un Dumnezeu.

— Atunci de ce...?

Mustafa Mond îl opri cu un gest și continuă:

— Dar el se manifestă în moduri diferite pentru oameni diferiți. În vremurile premoderne s-a manifestat sub forma ființei descrise în aceste cărți. Acum însă...

— Cum se manifestă acum?

— Păi se manifestă ca o absență; ca și cum nici nu ar exista.

— Asta e din vina voastră.

— Hai să zicem din vina civilizației. Dumnezeu nu e compatibil cu mașinile, cu medicina științifică și cu fericirea universală. Trebuie să faci o opțiune. Civilizația noastră a ales mașinile, și medicina, și fericirea. Tocmai de aceea trebuie să țin încuiate în seif cărțile astea. Sînt obscene. Oamenii ar fi șocați dacă...

Sălbaticul îl întrerupse:

— Bine, dar nu este firesc să simți că există un Dumnezeu?

— Ai putea la fel de bine să te întrebi dacă e firesc să te închei la pantaloni cu fermoare, zise sarcastic Controlorul. Dumneata îmi amintești de un alt individ din ăia de demult, numit Bradley¹. El definea filosofia drept descoperirea unei rațiuni greșite pentru ceea ce omul crede în mod instinctiv. De parcă omul ar crede în ceva în mod instinctiv! Omul crede anumite lucruri pentru că a fost condiționat să le creadă. Descoperirea unor rațiuni

1. Francis Herbert Bradley (1846-1924), filosof irlandez.

greșite ale lucrurilor pe care le crezi, din alte rațiuni, greșite – asta înseamnă filosofia. Oamenii cred în Dumnezeu pentru că au fost condiționați să creadă în el.

— Și totuși, insistă Sălbaticul, e firesc să crezi în Dumnezeu când ești singur – singur de tot în toiul nopții, gîndindu-te la moarte...

— Dar acum oamenii nu sînt niciodată singuri! zise Mustafa Mond. Noi îi facem să urască singurătatea; și le aranjăm viețile astfel încît le e aproape imposibil să mai fie vreodată singuri.

Sălbaticul clătină posomorît din cap. La Malpais suferise pentru că fusese ostracizat de la activitățile obștești din *pueblo*, în Londra civilizată suferea pentru că nu mai putea scăpa de activitățile acestea comunitare, nu putea să se bucure niciodată de tihna singurătății.

— Vă amintiți fragmentul acela din *Regele Lear*? întrebă într-un tîrziu Sălbaticul: „Ciudat de drepti sînt zeii, cînd păcatul ce ne-a plăcut să-l facem ni-i pedeapsa: cu ochii lui plăti și tata noaptea păcatului din care te-ai născut”¹, iar Edmund răspunde – nu uitați că e rănit, pe moarte: „E prea adevărat ce spui, și roata norocului oprită-i pentru mine”². Ei, de asta ce spuneți? Nu s-ar părea că există un Dumnezeu care chivernisește lucrurile, împărțind pedepse și răsplăți?

— Da, chiar așa ți se pare? îl întrebă la rîndul său Controlorul. Îți poți îngădui tot soiul de vicii plăcute cu o femeie stearpă, fără să riști să-ți scoată ochii amanta fiului tău: „Roata norocului oprită-i pentru mine“. Dar unde ar fi astăzi Edmund? S-ar lăfăi pe un fotoliu pneumatic, cu

1. *Regele Lear*, V, 3, 170-174, trad. Mihnea Gheorghiu, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 206.

2. *Ibid.*, V, 3, 175-176.

mîna pe după talia unei fete, sugîndu-și guma de mestecat cu hormoni sexuali și privind un film senzorial. Zeii sînt drepți, nu încape nici o îndoială, dar codul legilor lor este dictat, în ultimă instanță, de oamenii care organizează societatea, Providența ia exemplul de la oameni.

— Sînteți sigur? întrebă Sălbaticul. Sînteți chiar atît de sigur că Edmund cel din fotoliul pneumatic n-a fost pedepsit tot atît de aspru ca și Edmund care e rănit și căruia o dată cu sîngele i se scurge din trup și viața? Zeii sînt drepți. N-au folosit ei viciile plăcute lui ca un mijloc de a-l degrada și înjosi?

— De a-l degrada? Din ce situație? De pe ce treaptă? Ca cetățean fericit, muncitor și, totodată, ca bun consumator, este perfect. Bineînțeles, dacă alegi vreun alt etalon decît al nostru, atunci ai putea eventual să spui că a fost înjosit. Dar trebuie să te menții în limitele aceluiași cod de postulate. Nu poți să joci golf electromagnetic după regulile Popicelor centrifuge.

— „Fiindcă vitejia și onoarea au inimi iepurești cînd rațiunea le-ndoapă gîndul; multa judecată înfricoșează inima bărbată.”¹

— Ei haide, haide, ripostă Mustafa Mond, împingi lucrurile cam prea departe, nu crezi?

— Dacă v-ați îngădui să vă gîndiți la Dumnezeu, nu v-ați lăsa degradați de viciile plăcute. Ați avea un motiv să îndurați răbdători lucrurile, să le faceți cu multă bărbăție. Am văzut asta la indieni.

— Nu mă-ndoiesc, îi replică Mustafa Mond. Numai că noi nu sîntem indieni. Nu e cîtuși de puțin nevoie ca un om civilizată să suporte vreun lucru de-a dreptul neplăcut. Iar în ceea ce privește

1. *Troilus și Cresida*, II, 2, 54-55, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 35.

facerea unor lucruri – ferească Ford să-i intre cumva în cap o asemenea idee. Întreaga ordine socială s-ar răsturna dacă oamenii ar începe să facă lucrurile după capul lor.

— Bine, dar atunci cum rămîne cu abnegația? Dacă ați avea un Dumnezeu, ați avea un motiv de abnegație.

— Dar civilizația industrială nu este posibilă decît în absența abnegației. Desfătarea individului trebuie împinsă pînă la limitele impuse de igienă și de economie. Altfel, roțile mecanismului ar înceta să se mai învîrtească.

— Dar ați avea un motiv de castitate! spuse Sălbaticul roșind puțin în timp ce rostea aceste cuvinte.

— Castitatea înseamnă patimă, castitatea înseamnă neurastenie. Patima și neurastenia înseamnă instabilitate. Iar instabilitatea înseamnă sfîrșitul civilizației. Nu poți avea o civilizație durabilă fără o mulțime de vicii plăcute.

— Dar Dumnezeu este cauza a tot ce e nobil și frumos și eroic. Dacă ați avea un Dumnezeu...

— Tinere dragă, îi zise prietenos Mustafa Mond, civilizația n-are cîtuși de puțin nevoie de noblețe sau de eroism. Chestiile astea sînt doar simptome ale ineficacității politice. Într-o societate ca a noastră, organizată corespunzător, nimeni nu are prilejul de a deveni nobil sau erou. Pentru ca să se nască un asemenea prilej, ar trebui să se destabilizeze de tot situația. Acolo unde sînt războaie, unde oamenii sînt dezbinați în convingerile sau atașamentele lor, unde apar ispite cărora trebuie să li se împotrivescă, lucruri îndrăgite care trebuie obținute ori apărate prin luptă – acolo, evident, capătă oarecare sens noblețea și eroismul. Dar azi nu mai avem războaie. Și se iau cele mai mari precauții pentru a-i împiedica pe oameni să se

îndrăgostească prea tare de cineva. Nu mai există dezbinări în materie de convingeri sau atașamente; ești condiționat astfel încât să nu poți să nu faci ceea ce trebuie. Iar ceea ce trebuie să faci este în general atât de agreabil – și li se dă frîu liber atîtor impulsuri firești – încît, de fapt, nu există ispite cărora să li te împotrivești. Iar dacă vreodată, din cine știe ce ghinion nemaipomenit, s-ar întîmpla cumva ceva neplăcut, păi, na, există întotdeauna *soma* care să-ți ofere o sărbătoare sau o vacanță, posibilitatea de a fugi de realitate. Ai întotdeauna la îndemînă *soma* ca să-ți potolească furia, să te împace cu dușmanii, să te facă răbdător și capabil să înduri multă vreme orice. În trecut nu puteai realiza aceste lucruri decît cu mari eforturi și după ani îndelungați de educație morală chinuitoare. Acum înghiți două-trei tablete de o jumătate de gram și gata. Acum oricine poate fi virtuos. Poți duce cu tine într-o sticlută cel puțin jumătate din etică. Creștinismul fără lacrimi – asta este *soma*.

— Bine, dar lacrimile sînt necesare. Nu vă aduceți aminte ce spunea Othello? „Furtuna tot mereu de mi-ar aduce atît senin, atunci să sufle vîntul trezind moartea.”¹ Era o poveste pe care ne-o spunea un indian bătrîn, despre Fata de la Mátsaki. Flăcăii care voiau s-o ia de nevastă trebuiau să sape grădina o dimineată întregă. Treaba părea un fleac; dar roiau pe acolo muște și țîntari – gînganii din acelea vrăjite. Cei mai mulți dintre flăcăi pur și simplu nu rezistau la înțepăturile și mușcăturile lor. Dar cel care a rezistat – acela a cîștigat mîna fetei.

— Fermecător! Dar în țările civilizate, spuse Controlorul, poți să posezi fetele fără să fii nevoit

1. *Othello*, II, 1, 187-188, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 291.

să le sapi grădina; în schimb, nu mai sînt nici muște, nici țîntari care să te înțepe. De veacuri întregi am scăpat de aceste gîngăanii.

Sălbaticul încuviință din cap, dar încruntă din sprîncene:

— Ați scăpat de ele. Da, așa faceți cu toate. Scăpați de toate neplăcerile, în loc să învățați să le faceți față. „Mai vrednic oare e să rabzi în cuget ale vitregiei praștii și săgeți, sau fierul să-l ridici asupra mării de griji – și să le curmi?“¹... dar voi nu faceți nici una, nici alta. Nici nu răbdați, nici nu ridicați sabia asupra lor. Doar desființați praștiile și săgețile. E prea ușor asta.

Amuți brusc, cu gîndul la maică-sa. În rezerva ei de la etajul treizeci și șapte, Linda plutise pe o mare de lumini cîntătoare și de mîngîieri parfumate – plutise departe, dincolo de spațiu, dincolo de timp, departe de închisoarea amintirilor ei, a obiceiurilor ei, a trupului ei îmbătrînit și buhăit. Iar Tomakin, ex-Director al Incubatoarelor și Condiționării, Tomakin era încă în concediu – în vacanță, departe de umilințe și dureri, într-o lume în care nu putea auzi cuvintele acelea, rîsul acela batjocoritor, nu putea vedea fața aceea hidoasă, nu putea simți brațele acelea umede și flasce în jurul gîtului, într-o lume frumoasă...

— Ceea ce v-ar trebui, măcar din cînd în cînd, ca o schimbare, ar fi ceva care să stîrnească lacrimi, continuă Sălbaticul. Aici nimic nu costă destul.

(— Douăsprezece milioane și jumătate de dolari – i se împotrivise Henry Foster cînd Sălbaticul îi spusese și lui același lucru. Douăsprezece milioane și jumătate – atît a costat noul Centru de Condiționare. Nici un cent mai puțin.)

1. *Hamlet*, III, 1, 58-61, ed. cit., vol. 5, 1986, p. 371.

— „Încredințind ce-i muritor și șubred norocului, primejdiei și morții, pentru un ciob.”¹ Asta nu înseamnă nimic? întrebă el, ridicînd ochii către Mustafa Mond. Și asta lăsîndu-l la o parte pe Dumnezeu – deși firește că Dumnezeu ar putea fi motivul. A trăi înfruntînd primejdia nu înseamnă nimic?

— Ba da, chiar foarte mult, răspunse Controlorul. Bărbaților și femeilor trebuie să li se stimuleze din cînd în cînd secreția de adrenalină.

— Cum? îl întrebă Sălbaticul, fără să înțeleagă.

— E una dintre condițiile sănătății perfecte. Tocmai de aceea am impus ca obligatorii tratamente cu SPV.

— SPV?

— Surogat de Pasiune Violentă. Administrat cu regularitate o dată pe lună. Inundăm întregul sistem al organismului cu adrenalină. Este echivalentul fiziologic complet al spaimei și al furiei. Are toate efectele tonice ale uciderii Desdemonei și ale suferințelor ei cînd o strînge de gît Othello – dar fără nici unul dintre inconvenientele acestora.

— Dar mie îmi plac inconvenientele.

— Nouă nu. Noi preferăm să facem totul într-un mod confortabil.

— Eu unul nu vreau confort. Îl vreau pe Dumnezeu, vreau poezie, vreau primejdie adevărată, vreau libertate, vreau bunătate. Vreau păcatul.

— De fapt, dumneata pretinzi dreptul de a fi nefericit, îi spuse Mustafa Mond.

— Mă rog, fie și așa! îl sfidă Sălbaticul. Cer dreptul la nefericire.

— Ca să nu mai pomenim de dreptul de a îmbătrîni, de a te urîți și de a ajunge neputincios. Dreptul de a suferi de sifilis și cancer; dreptul de

1. *Ibid.*, IV, 4, 51-53, p. 400.

a avea prea puțină hrană; dreptul de a te umple de păduchi; dreptul de a trăi grija permanentă a zilei de mâine; dreptul de a te îmbolnăvi de tifos; dreptul de a fi chinuit de tot felul de dureri inimaginabile.

Urmă o lungă tăcere.

— Da, da, cer toate astea! exclamă într-un târziu Sălbaticul.

Mustafa Mond dădu din umeri:

— Să-ți fie de bine.

Capitolul XVIII

Ușa era întredeschisă. Intrară.

— John!

Din baie veni un zgomot neplăcut și caracteristic.

— S-a întâmplat ceva? strigă Helmholtz.

Nici un răspuns. Sunetul neplăcut se repetă – o dată și încă o dată; apoi tăcere. Pe urmă se trase zăvorul, se deschise ușa de la baie și dinăuntru apăru Sălbaticul, palid ca moartea.

— Hei, John, dar arăți *groaznic!* exclamă îngrijorat Helmholtz.

— Ai mâncat ceva care ți-a căzut greu la stomac? îl întrebă Bernard.

Sălbaticul încuviință din cap:

— Am mâncat civilizație.

— Cum?

— M-a otrăvit, m-a pîngărit. Și pe urmă – adăugă el cu glas scăzut – mi-am mâncat propria ticăloșie.

— Bine, bine, dar fii mai explicit... Adică, vreau să spun, adineauri tocmai...

— Acum m-am purificat, spuse Sălbaticul. Am înghițit niște muștar cu apă caldă.

Cei doi se uitară uimiți la el.

— Adică, vrei să spui că ai făcut-o intenționat? întrebă Bernard.

— Așa se purifică întotdeauna indienii. Se așează și, oftînd, își trecu mîna peste frunte. Am să mă odihnesc un minut-două. Sînt cam obosit.

— Păi nici nu mă mai mir, zise Helmholtz și, după o pauză, adăugă pe un alt ton:

— Am venit să ne luăm rămas bun de la tine. Plecăm mâine dimineață.

— Da, plecăm mâine dimineață, zise Bernard, pe fața căruia Sălbaticul remarcă o expresie nouă, de resemnare. Și apropo, John, continuă acesta, aplecîndu-se înainte și punînd mîna pe genunchiul Sălbaticului, vreau să-ți spun că-mi pare foarte rău de tot ce s-a întîmplat ieri. Roși. Vreau să-ți spun cît de rușinat sînt – și continuă cu glas foarte nesigur – cît de... cît de...

Sălbaticul îi reteză vorba și luîndu-i mîna într-a lui i-o strînse cu afecțiune.

— Helmholtz s-a purtat admirabil cu mine, reluă Bernard după o scurtă pauză. Fără el, cred că aș fi...

— Ei lasă, lasă, se împotrivi Helmholtz.

Tăcură o vreme. În pofida tristeții lor – sau, poate, tocmai datorită ei; căci tristețea lor era expresia afecțiunii lor reciproce – cei trei tineri erau fericiți.

— Am fost azi-dimineață în audiență la Controlor, spuse într-un tîrziu Sălbaticul.

— Pentru ce?

— Ca să-l rog să-mi dea voie să vin cu voi pe insule.

— Și ce ți-a răspuns? îl întrebă cu sufletul la gură Helmholtz.

Sălbaticul clătină din cap:

— Nu m-a lăsat.

— De ce?

— Zicea că vrea să-și continue experiențele. Dar să fiu al dracului, adăugă Sălbaticul înfuriindu-se brusc, dacă-i mai las să facă experiențe pe pielea mea. Puțin îmi pasă de toți Controlorii de pe lume. Și eu plec mâine.

— Unde? întrebare la unison cei doi.

Sălbaticul dădu din umeri:

— Oriunde. Nu-mi pasă. Atîta timp cît pot fi singur.

De la Guildford, coridorul aerian străbătea Valea Wey pînă la Godalming, apoi, trecînd prin Milford și Witley, ajungea la Haslemere și apoi mai departe, prin Petersfield, către Portsmouth. Aproape paralele cu el, coridorul de întoarcere spre Londra trecea peste Worplesdon, Tongham, Puttenham, Elstead și Grayshott. Între Spinarea Porcului și Capul Ciutei erau cîteva locuri unde distanța dintre cele două linii nu era mai mare de șase-șapte kilometri. O depărtare prea mică pentru piloții neglijenți – mai ales noaptea și mai ales dacă înghițiseră o jumătate de gram în plus. Avuseseră loc accidente. Grave de tot. Se luase hotărîrea de a se devia coridorul de întoarcere spre Londra cu cîteva kilometri mai spre vest. Între Grayshott și Tongham, patru faruri aeriene părăsite marcau vechiul drum dintre Portsmouth și Londra. În țării, deasupra lor, cerul era mut și pustiu. Acum elicopterele bîzîiau și huruiau fără încetare deasupra localităților Selborne, Bordon și Farnham.

Sălbaticul își alesese drept sihăstrie vechiul far care se înălța pe creasta dealului dintre Puttenham și Elstead. Clădirea din beton armat era excelent întreținută – aproape prea confortabilă, gîndise Sălbaticul cînd explorase prima dată locul. Aproape prea luxoasă și civilizată. Căută să-și împace conștiința făgăduindu-și că își va impune în compensație o autodisciplină mai aspră, purificări depline, absolute. În prima noapte petrecută la sihăstrie nu închise ochii nici o clipă – și asta anume. Stătu ceasuri de-a rîndul în genunchi, rugîndu-se cînd Cerurilor de la care, copleșit de vinovăție, implorase iertare Regele Claudiu¹, cînd,

1. Unchiul lui Hamlet luase și coroana, și pe soția fratelui său, după ce-l otrăvise.

pe limba zuni, lui Awonawilona, cînd lui Iisus și lui Pookong, cînd propriului său animal păzitor – vulturul. Din ceas în ceas își mai întindea brațele în lături de parcă ar fi fost răstignit, și le ținea astfel minute lungi, străbătut de o durere care creștea treptat pînă se prefăcu într-un chin și un tremur de nesuportat; și le ținea ca într-o crucificare voluntară, repetînd printre dinți (și cu sudoarea curgîndu-i șiroaie pe față) „O, iartă-mă! O, purifică-mă! O, ajută-mă să fiu bun!“ Spuse la nesfîrșit aceste vorbe pînă cînd aproape că leșină de durere.

La revărsatul zorilor, simți că și-a cîștigat dreptul de a locui în farul acela; da, da, chiar dacă mai *erau* geamuri la majoritatea ferestrelor, chiar dacă vederea de pe terasa de sus era *atît* de frumoasă. Căci însăși rațiunea pentru care alesese farul devenise aproape imediat un motiv de a pleca în altă parte. Se hotărîse să stea acolo pentru că priveliștea era atît de încîntătoare, pentru că, din acest loc privilegiat, părea să vadă încarnarea unei ființe divine. Dar cine era el ca să se ghiftuiască zilnic și ceas de ceas cu priveliștea frumoasei? Cine era el ca să-și îngăduie să trăiască în preajma prezenței vizibile a lui Dumnezeu? El nu merita altceva decît să stea într-o cocină împuțită, într-o gaură întunecată săpată în pămînt. Cu trupul țeapăn, care-l duse peste tot după lungă noapte de martiriu autoimpus, dar împăcat cu sine tocmai datorită acestui lucru, se cățăra pînă pe terasa de sus a turnului, îmbrățișă cu privirea lumea scaldată-n strălucire la răsăritul soarelui în care-și recîștigase dreptul de a locui. Spre miazănoapte vederea îi era mărginită de creasta lungă de calcar a Spinării Porcului, iar de după extremitatea estică a acesteia se înălțau turnurile celor șapte zgîrie-nori din care era alcătuit orașul Guildford. Văzîndu-le, Sălbaticul se strîmbă;

dar cu timpul avea să se împace cu ele; căci noaptea ele clipeau vesel, alcătuiind constelații geometrice sau, scăldate în lumină, își întindeau solemn degetele strălucitoare (într-un gest a cărui semnificație doar el singur din toată Anglia o înțelegea acum) către misterele insondabile ale cerurilor.

În valea care despărțea Spinarea Porcului de dealul nisipos unde se afla farul, Puttenham era doar un sătuc modest, cu căsuțe de nouă etaje, cu silozuri, cu o fermă de păsări și o mică fabrică de vitamina D. De cealaltă parte a farului, spre sud, terenul cobora în pante lungi, acoperite de stufăriș, către un șirag de iazuri.

Dincolo de acestea, deasupra pădurilor dintre ele, se înălța turnul cu paisprezece etaje numit Elstead. Puțin întunecate de aerul pîcios al Angliei, Capul Ciutei și Selborne îți arăgeau privirile către azurul romantic al depărtărilor. Dar nu numai depărtarea îl atrase pe Sălbatic la acest far unde se instalase; și vecinătatea lui era la fel de seducătoare. Codrii, cîmpiile întinse acoperite cu ierburi sălbatice de grozămă, pîlcurile de brazi scoțieni, iazurile stălucitoare cu crengile mestecenilor atîrnînd deasupra lor, cu nuferii, cu armatele lor de trestii – toate acestea erau frumoase și de-a dreptul uluitoare pentru ochii lui deprinși doar cu ariditatea deșertului american. Și pe urmă, singurătatea! Zile întregi trecură fără să vadă vreo ființă omenească. Farul era la o depărtare de numai un sfert de oră de zbor de Turnul de la Charing-T; dar nici dealurile din Malpais nu erau mai pustii decît acest bărăgan din comitatul Surrey. Mulțimile care păraseau zilnic Londra n-o făceau decît ca să se ducă să joace Golf sau Tenis electromagnetic. Puttenham nu avea nici un fel de terenuri de golf; cele mai apropiate suprafețe Riemann se aflau la Guildford. Florile și peisajul reprezentau singurele atracții ale acestui loc. Drept care, neexistînd

nici un motiv temeinic pentru a-l vizita, nu venea nimeni. În cursul primelor zile, Sălbaticul trăi singur, netulburat de nimeni.

Din banii pe care îi primise pentru cheltuielile personale la sosire, John dăduse cea mai mare parte pentru echipament. Înainte de a părăsi Londra își cumpărase patru pături de lînă artificială, funii și sfori, cuie, clei, cîteva unelte, chibrituri (deși intenționa să-și facă mai tîrziu un aprinzător primitiv), cîteva vase de bucătărie și ghivece, vreo douăzeci de pachete de semințe și zece kilograme de făină de grîu.

— Nu, *nu* amidon sintetic și nici surogat de făină de bumbac, insistase el la magazin. Cu toate că acestea sînt mai nutritive.

Dar cînd ajunsese la biscuiții cu extracte multi-glandulare și la surogatul vitaminizat de carne de vacă, nu mai izbutise să se împotrivescă recomandărilor persuasive ale negustorului. Uitîndu-se acum la cutiile de conserve, își reproșă amarnic slăbiciunea de care dăduse dovadă. Grețosele produse ale civilizației! Se hotărîse să nu le mănînce niciodată, nici dacă ar fi să moară de foame. „Am să le dau eu o lecție“, își zise el răzbunător. Și lecția avea să și-o dea lui.

Începu să-și numere banii. Puținii care-i mai rămăseseră aveau să-i ajungă cît să iasă din iarnă – sau cel puțin așa spera. Pînă în primăvara viitoare, grădina lui avea să producă destul pentru a-l face independent de lumea exterioară. Iar între timp, mai era și vînatul. Văzuse o mulțime de iepuri și iazurile erau pline de păsări de baltă. Se apucă imediat să-și facă un arc cu săgeți.

În preajma farului erau niște frasini, iar pentru săgeți un deal întreg cu puieti de alun, cu nuiele perfect drepte. Începu prin a doborî un frasin tînăr, tăie cam vreo doi metri din tulpina fără ramuri, jupui coaja și curățind lemnul alb strat

cu strat, așa cum îl învățase bătrînul Mitsima, obținu o prăjină cam de înălțimea lui, țeapănă în partea mai groasă din mijloc, dar cu vîrfurile subțiri și elastice. Munca aceasta îi aduse o plăcere nemaipomenită. După toate săptămînile acelea de trîndăvie de la Londra, fără să aibă nimic de făcut decît să apese pe un buton sau să răsucească un mîner – ori de cîte ori îi trebuia ceva –, acum era o adevărată încîntare să muncească într-un fel care-i solicita iscusința și răbdare.

Aproape terminase de fasonat prăjina cînd tresări dîndu-și seama că, fără voia lui, începuse să cînte – da, să cînte! Era ca și cum, venind ca un intrus de afară, s-ar fi surprins pe sine însuși în flagrant delict. Roși vinovat. La urma urmei, nu pentru a cînta și a se desfăta venise el aici, ci doar pentru a nu mai fi contaminat de murdăria vieții civilizate; pentru a se purifica și a deveni mai bun; prin activitate trebuia să-și răscumpere vina. Spre spaima lui, constată că, absorbit fiind de făurirea arcului, uitase că în sinea lui jurase să nu o uite nici o clipă pe biata Linda, nici purtarea lui haină, criminală, față de ea, și nici pe gemenii aceia scîrboși, care mișunaseră ca păduchii peste misterul morții ei, profanînd cu prezența lor nu numai mîhnirea și căința lui, ci și pe zeii înșiși. Făcuse jurămînt să nu uite nimic din toate astea, jurase neconținut să îndrepte lucrurile. Și cînd-colo, iată-l aplecat cu zîmbetul pe buze asupra viitorului său arc, cîntînd, da, da, cîntînd!...

Intră în far, deschise borcanul cu muștar și puse niște apă la fiert.

O jumătate de oră mai tîrziu, trei muncitori agricoli Delta-Minus dintr-un grup Bokanovski de la Puttenham treceau întîmplător cu mașina în drum spre Elstead și, ajungînd în vîrfurile dealului, văzură cu uimire un tînăr dezbrăcat pînă la brîu

stînd în fața farului părăsit și flagelîndu-se cu un bici din corzi împletite cu noduri. Toată spinarea îi era brăzdată de dungi stacojii și din aceste linii horizontale se scurgeau firicele de sînge. Șoferul camionului opri la marginea șoselei și, împreună cu însoțitorii lui, se holbă cu gura căscată la acest spectacol ieșit din comun. Una, două, trei – numărare loviturile de bici. După cea de-a opta, tînărul își întrerupse autoflagelarea. Pe urmă apucă iar biciul și începu să se lovească din nou. Nouă, zece, unsprezece, douăsprezece...

— Ford! șopti camionagiul, și gemenii lui îi împărtășiră opinia.

— Sfinte Ford! ziseră și ei.

Trei zile mai tîrziu, ca niște vulturi roind în jurul unui hoit, își făcură apariția reporterii.

Între timp, uscat și întărit la un foc mic aprins cu lemne verzi, arcul era gata. Sălbaticul se ocupa acum de săgeți. Ascuțise și uscuse treizeci de nuietele de alun, le pusese cuie în vîrf și le crestase cu multă grijă. Într-o noapte dăduse o raită pe la ferma de păsări din Puttenham și acum avea destule pene ca să poată echipa o tolă întreagă. Cel dintîi reporter îl găsi împodobindu-și săgețile cu pene. Fără să facă vreun zgomot cu încălțămîntea lui pneumatică, individul se apropie pîș-pîș pe la spate.

— Bună dimineața, domnule Sălbatic! Sînt reporter la *The Hourly Radio*.

Tresărind ca mușcat de un șarpe, Sălbaticul sări în picioare, împrăștiindu-și peste tot săgețile, penele, pensulele și răsturnînd borcanul cu clei.

— Vă rog să mă iertați, zise reporterul, căindu-se sincer. N-am avut de gînd...

Duse mîna la pălărie – de fapt o cască de aluminiu de forma unui burlan, în care avea receptorul și emițătorul radio.

— Vă rog să mă iertați că nu mă descopăr, adăugă el. E cam grea pălăria. Deci, cum vă spuneam, reprezintă *The Hourly Radio*...

— Dar ce vreți de la mine? întrebă Sălbaticul fulgerîndu-l cu privirea.

Reporterul îi răspunse cu zîmbetul cel mai lipicios cu putință:

— Mda, știți, firește, pe cititorii noștri i-ar interesa enorm... Își înclină capul și zîmbetul lui deveni aproape cochet: — Doar cîteva vorba din partea dumneavoastră, domnule Sălbatic.

Și, cu mișcări iuți, de fapt o serie de gesturi rituale, desfășură două sîrme legate la bateria portativă pe care o avea prinsă la centură; le puse pe amîndouă în priza laterală a pălăriei de aluminiu; apăsă pe un buton din vârful acesteia – și o antenă împunse văzduhul; apăsă pe un alt buton de pe cozorocul teșit – și, ca un Hopa-Mitică, țîșni în sus un microfon care atîrna pendulînd, cam la o palmă de nasul lui; își trase peste urechi receptoarele; mișcă un comutator aflat pe partea stîngă a pălăriei – din care începu să se audă un bîzîit slab, ca de viespi; răsuci un buton din dreapta și bîzîitul fu întrerupt de un gîfîit și un scrișnit stetosopic, de sughițuri și guițături.

— Alo! zise el în microfon. Alo! Alo!... Deodată înlăuntrul pălăriei se auzi o sonerie. Tu ești, Edzel? Aici e Primo Mellon. Da, l-am găsit. Domnul Sălbatic va lua acum microfonul și va spune cîteva cuvinte. Nu-i așa, domnule Sălbatic? Ridică ochii spre John zîbindu-i din nou învăluitor. Vă rugăm să le spuneți cititorilor noștri de ce ați venit aici. Ce v-a făcut să părăsiți atît de brusc (Rămii la aparat, Edzel!) Londra? Și, bineînțeles, ce e cu biciul acela? (Sălbaticul tresări. De unde știa ei de bici?) Toți ne dăm în vînt să aflăm cît mai multe despre bici. Și pe urmă, ceva în legătură cu

civilizația. Cunoașteți textele de genul ăsta: „Ce cred eu despre fata civilizată“. Doar cîteva fraze, cîteva cuvinte...

Sălbaticul îi luă literal spusele, deconcertîndu-l. Nu rosti decît cinci cuvinte – aceleași cinci pe care i le spusese și lui Bernard despre Cantorul-Şef al Cantatoriului din Canterbury:

— *Hánu! sone éso tse-ná!*

Și, luîndu-l de umeri pe reporter, îl răsuci pe picioare (tînărul se arătă a fi apetisant în ceea ce privește şunculițele lui), își luă avînt și, cu forța și precizia unui campion de fotciocbal, îi trase un șut uluitor.

Opt minute mai tîrziu, pe străzile Londrei, se vindea o nouă ediție din *The Hourly Radio* „Reporterul de la *The Hourly Radio* lovit în coccis de sălbaticul misterios“ – suna titlul de pe prima pagină, cu subtitlul „Senzație în Surrey“.

„Senzație chiar și la Londra“, își spusese reporterul cînd citi aceste cuvinte la revenirea în capitală. Și, pe deasupra, o senzație foarte dureroasă. Se așeză cu multă grijă pe scaun ca să mănînce de prînz.

Fără să se lase intimidat de avertismentul ce luase forma vînatăii de pe coccisul colegului lor, alți patru reporteri, reprezentînd ziarele *New York Times*, *Continuum Cvadridimensional* din Frankfurt, *The Fordian Science Monitor*¹ și *The Delta Mirror*, se înființară la far chiar în după-amiaza aceea și avură parte de o primire din ce în ce mai violentă.

Ținîndu-se la o distanță prudentă și frecîndu-și încă fundul, reprezentantul publicației *The Fordian Science Monitor* îi strigă:

— Bă, tîmpitul, de ce nu iei niște *soma*?

— Pleacă de aici! îl amenință Sălbaticul.

Individul se retrase cîteva pași, dar apoi reveni:

1. Aluzie la ziarul american tradițional *Christian Science Monitor* („Monitorul sectei Știința Creștină“).

- Dacă iei vreo două grame, răul devine ireal.
- *Kohakwa iyathtokyai!* i-o întoarse Sălbaticul pe un ton de amenințare, dar și de batjocură.
- Durerea e o amăgire.
- A, da, chiar așa? îl întrebă Sălbaticul și, luînd de jos o ramură mai groasă de alun, făcu cîteva pași înainte.

Ziaristul se repezi spre elicopter.

După aceea Sălbaticul fu lăsat o vreme în pace. Mai veniră cîteva elicoptere și roiră pline de curiozitate în jurul turnului. Sălbaticul trase o săgeată în direcția celui mai insistent dintre ele. Săgeata găuri podeaua de aluminiu a cabinei; se auzi un țipăt strident și aparatul țîșni în sus ca o rachetă, cu toată forța accelerației pe care i-o putea da supercompresorul. Ulterior, celelalte elicoptere se ținură la distanță respectuoasă. Fără să mai țină seamă de zumzăitul lor obositor (în imaginația lui, Sălbaticul se asemuia unuia dintre curtezanii fecioarei din Mătsaki, netulburat în strădaniile lui de gîngăniile înaripate), continuă să-și sape viitoarea lui grădină. După o vreme, gîngăniile pisăloage ajungeau să se plictisească și plecau; ceasuri de-a rîndul, cerul rămînea pustiu și în slavă nu mai răsunau decît trilurile ciocîrliilor.

Era o căldură înăbușitoare, în aer plutea amenințarea tunetelor. Săpase toată dimineța, iar acum întins pe podea, se odihnea. Deodată gîndul la Lenina deveni o prezență reală, nudă și tangibilă – cu pantofi și șosete, parfumată – spunîndu-i „Dulceața mea!” și „Strînge-mă în brațe!” Sfruntată tîrfă! Dar, vai, vai, brațele ei ținîndu-l de după gît, sîinii ei trăsăltînd provocator, gura ei! „Pe buze-n ochi era vecia.”¹ Lenina... Nu, nu, nu, nu! sări în picioare și, aproape gol cum era, ieși

1. *Antoniou și Cleopatra*, I, 3, 35, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 376.

în fugă din casă. La marginea bărăganului erau câteva tufişuri de ienupăr argintiu. Se aruncă în hăţişul lor, şi îmbrăţişă – nu trupul mătăsos al dorinţelor lui, ci un braţ de ţepi verzi. Îl înţepară dureros în mii de locuri. Încercă să se gîndească la biata Linda, mută şi fără suflare, cu zvîrcolirile neputincioase ale mîinilor ei şi cu spaima aceea imperceptibilă în ochi. Biata Linda, pe care jurase să n-o dea uitării. Dar tot prezenţa Leninei îl obseda. Lenina, pe care îşi făgăduise s-o uite. Chiar şi în pofida înţepăturilor şi muşcăturilor acelora de ienupăr, carnea lui chinuită era conştientă de prezenţa ei, o realitate de care nu putea scăpa. „Dulceaţa mea, dulceaţa mea!... Păi dacă şi tu mă voiai, de ce nu m-ai...”

Biciul atîrna într-un cui, lîngă uşă, aflat la îndemîină în caz că mai soseau reporterii. Cuprins de o adevărată frenezie, Sălbaticul alergă înapoi în casă, smulse biciul din cui şi-l învîrti prin aer. Cozile împletite îl muşcară din carne.

— Stricato! Tîrfă! strigă el la fiecare lovitură, de parcă aceasta ar fi fost Lenina (şi nebuneşte, fără să-şi dea seama, tare ar fi vrut să fie chiar ea!), Lenina cea albă, caldă, parfumată şi neruşinată – pe care o biciuia astfel. Stricato! Şi apoi, cu disperare în glas: — Ah, Linda, iartă-mă. Iartă-mă, Doamne! Sînt rău. Sînt păcătos. Sînt... Nu, nu, nu, tîrfă, tîrfă ce eşti!

Din ascunzătoarea pe care şi-o construisese cu grijă în pădure la o depărtare de numai trei sute de metri, Darwin Bonaparte, cel mai iscusit foto-reporter specializat în ştiri senzaţionale, angajatul Trustului Cinesenzorial, urmărise toată această scenă. În sfîrşit, răbdarea şi isteţimea îi fuseseră pe deplin răsplătite. Stătuse ascuns trei zile în trunchiul unui stejar artificial, trei nopţi se tîrîse pe burtă printre ierburi, ascunzînd microfoane printre tufele de grozamă, îngropînd fire în nisipul

moale cenușiu. Șaptezeci și două de ore de trudă și chinuri. Dar acum sosise momentul cel mare – cel mai mare, își zise Darwin Bonaparte, care avea răgazul să reflecteze, mișcându-se printre instrumentele lui, cel mai mare de cînd filmase el celebra peliculă senzorial-stereoscopică a nunții gorilelor, cu toate urletele de rigoare.

Splendid, își zise în sinea lui cînd Sălbaticul își începu spectacolul uluitor. Splendid! Își ținu camerele telescopice de luat vederi bine focalizate – fixate asupra obiectivului aflat în continuă mișcare; mări puterea aparatelor pentru a obține un prim-plan al feței aceleia schimonosite de furie (admirabil!); jumătate de minut comută pe filmarea cu încetinitorul („Ăsta o să fie de un efect comic irezistibil!“ își spuse); între timp, ascultă loviturile de bici, gemetele și cuvintele demențiale, rostite ca de un bolnav de friguri cuprins de delir, înregistrate între timp de banda sonoră a filmului, încercă un mic efect de amplificare („Da, mult mai bine, hotărît lucru!“); fu încîntat să audă, într-un moment cînd țipetele se potoliseră, trilurile unei ciocîrlii; se rugă în sinea lui ca Sălbaticul să-i întoarcă spatele pentru a putea obține un prim-plan al spinării sale însîngerate – și aproape imediat („Ce noroc formidabil!“), binevoitor, Sălbaticul se întoarce și-i oferi o imagine perfectă!

„Phii, ăsta a fost formidabil!“ își spuse în sinea lui cînd termină. „Efect formidabil!“ Își șterse fața de sudoare. O să fie un film extraordinar, după ce o să-i pună ăia din studio efectele tactile. Aproape la fel de bun, gîndi Darwin Bonaparte, ca și *Viata amoroasă a Cașalotului* – și asta înseamnă grozav de mult, așa să-mi ajute Ford!

Douăsprezece zile mai tîrziu, filmul *Sălbaticul din Surrey* fusese deja distribuit și putea fi văzut, auzit și simțit în toate cinematografele senzoriale de prim rang din Europa Occidentală.

Efectul filmului realizat de Darwin Bonaparte a fost imediat și imens. În după-amiaza ce a urmat premierei, solitudinea acustică a lui John fu întreruptă brusc de sosirea unui uriaș roi de elicoptere.

El tocmai săpa în grădină – și săpa și în memorie, în propriile amintiri, răsturnînd brazdă după brazdă din esența gîndurilor lui. Moartea – și înfipse cazmaua încă o dată, și încă o dată, și încă o dată. „Și fiecare *ieri* a luminat nebunilor pe-al morții drum de colb.“¹ Cuvintele lui erau străbătute de bubuitul convingător al unui tunet. Mai ridică o cazma de pămînt. De ce murise Linda? De ce o lăsaseră să devină treptat-treptat mai puțin umană, iar în cele din urmă... Îl trecură florii. „Un hoit bun de sărutat.“² Apăsă piciorul pe cazma și o înfundă cu furie în pămîntul tare. „Ca muștele, pentru-un copil zburdalnic, așa, pe lîngă zei, sînt muritorii. Ne nimicesc în joacă.“³ Iarăși un tunet; cuvinte care se proclamau singure ca fiind adevărate – într-un fel, mai adevărate decît adevărul însuși. Și totuși, același Gloucester îi numise „zei veșnic buni“.⁴ Pe urmă, nu uita „marea-ți odihnă: somnul. Și-l chemi ades; dar te-nspăimîntă moartea, ce-i tot un somn.“⁵ „Nimic mai mult decît un somn. Să mori; să dormi – visînd, mai știi?“⁶ Cazmaua izbi iarăși într-un bolovan. Se aplecă să-l ridice. „Ce vise pot răsări-n acest vis al morții?...“⁷

1. *Macbeth*, V, 5, 22-23, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 323.

2. *Hamlet*, I, 2, 182.

3. *Regele Lear*, IV, 1, 38-39, ed. cit., vol. 7, 1988, p. 174.

4. *Ibid.*, IV, 6, 221, p. 191.

5. *Măsură pentru măsură*, III, 1, 18-20, trad. Leon D. Levițchi, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 436.

6. *Hamlet*, III, 1, 64, ed. cit., vol. 5, 1986, p. 372.

7. *Ibid.*, III, 1, 65-67.

Zumzetul de deasupra capului se prefăcu într-un huruit; și deodată se trezi învăluit în umbră, parcă se interpusese ceva între el și soare. Tresări și ridică ochii de la cazma, se întrerupse din gândurile lui; se uită în sus, uluit, cu mintea rătăcindu-i încă în cealaltă lume, mai adevărată decît adevărul, concentrată încă asupra imensităților morții și divinității; ridicînd privirea văzu, la mică înălțime deasupra lui, roiul de aparate zburătoare. Veneau ca lăcustele, rămîneau atîrnate în aer și coborau de jur-împrejurul lui, pe bărăgan. Iar din burțile acestor lăcuste gigantice coborau bărbați în costume albe de flanelă artificială, femei în pijamale de șantung sintetic (căci era zăpușeală) sau în sorturi de diftină și hăinuțe fără mîneci, cu fermoarele semideschise – cîte un cuplu din fiecare elicopter. Peste cîteva minute se făcură mai multe duzini, formînd un cerc larg de jur-împrejurul farului, holbîndu-se la el, rîzînd, pocnind din aparatele de fotografiat, aruncîndu-i (ca unei maimuțe) arahide, pachetele de gumă de mestecat cu hormoni sexuali, biscuiți *petit beurres* cu extract de multiglandular. Cu fiecare moment ce trecea numărul lor creștea – căci acum șuvoiul traficului peste Spinarea Porcului era neîntrerupt. Ca într-un coșmar, zecile se prefăceau în sute și apoi în noi și noi sute.

Sălbaticul se retrăsese căutînd adăpost, iar acum, aflîndu-se în postura unui animal încolțit, își sprijinea spinarea de zidul farului, uitîndu-se pe rînd la toate chipurile, cu o groază mută, ca un om scos din minți.

Fu smuls din această stupoare paralizantă și trezit la realitatea imediată de un *chewing-gum* bine țintit, care-l lovi în obraz. Un șoc de durere – și iată-l treaz, treaz pe deplin și furios la culme.

— Plecați! strigă el.

Maimuța vorbise; se înalță un hohot de rîs imens, urmat de un ropot de aplauze.

— Bunul nostru Sălbatic! Ura! Ura!

Și prin babilonia aceea de strigăte deosebi unele care îi cereau deslușit:

— Biciul! Biciul! Biciul!

Aționînd imediat sub impulsul acestui îndemn luă de după ușă mănunchiul de corzi împletite și-și amenință tortionarii.

Rezultatul fu un urlet însoțit de aplauze ironice.

Înaintă amenințător spre ei. O femeie scoase un țipăt de spaimă. Primul rînd de spectatori începu să dea înapoi din punctul amenințat direct, dar imediat se cimentă la loc și rămase ferm. Conștiința superiorității numerice copleșitoare le dădea privitorilor curioși un curaj la care Sălbaticul nu se așteptase din partea lor. Surprins de comportamentul lor, se opri și-i îmbrățișă cu privirea.

— De ce nu mă lăsați în pace? rosti el supărat, dar cu o notă plîngăreată în glas.

— Ia, bă, niște migdale cu săruri de magneziu, îi zise bărbatul care ar fi fost prima victimă a atacului dacă Sălbaticul ar mai fi înaintat. Și-i întinse un pachetel, adăugînd cu un zîmbet lingușitor, puțin speriat: — Află de la mine că-s grozave. Și sărurile de magneziu or să-ți mențină tinerețea.

Sălbaticul nesocoti darul ce i se oferea:

— Ce vreți de la mine? îi întrebă el, privind pe rînd chipurile ce se rînjeau la el. Ce vreți de la mine?

— Biciul! răsunară de-a valma o sută de glasuri. Fă figura aia cu biciul. Să vedem și noi chestia aia cu biciul.

Și apoi, la unison, și într-un ritm, încet, greoi:

— Noi-vrem-biciul! strigă mai întîi un grup din capătul primului rînd. Noi-vrem-biciul!

Ceilalți preluară imediat lozinca și aceasta fu repetată papagalicește, de nenumărate ori, într-un

crescendo, pînă cînd, după cea de a șaptea sau a opta repetiție, nu se mai rosti nici un alt cuvînt decît:

— Noi-vrem-biciul!

Acum strigau cu toții laolaltă; și, îmbătîndu-se singuri cu zarva aceea, cu unanimitatea lor, cu simțul ritmului care le aducea izbăvirea, s-ar fi zis că ar fi putut s-o țină așa ceasuri întregi – la infinit. Dar, cam pe la a douăzeci și cincea repetare a lozincii, acțiunea fu întreruptă în mod surprinzător. Peste Spinarea Porcului sosise încă un elicopter, care rămase suspendat deasupra gloatei, iar apoi ateriză la cîteva metri de Sălbatic, în spațiul gol dintre șirurile de curioși și far. Uruitul asurzitor al elicelor acoperi pentru moment strigătele; apoi, de îndată ce aparatul atinse pămîntul și motoarele se stinseră, lozinca răsună din nou, cu aceeași insistență monotonă și răsunătoare:

— Noi-vrem-biciul! Noi-vrem-biciul!

Ușa elicopterului se deschise și din el coborî mai întîi un tînăr blond cu fața roșcovană și apoi – în șort de diftină, cu bluză albă și șapcă de jocheu – o tînără.

Văzînd-o, Sălbaticul tresări puternic, se trase înapoi și se făcu alb ca varul.

Tînăra rămase în fața lui surîzîndu-i – și zîmbetul ei era șovăielnic, implorator, aproape umil. Trecură cîteva secunde. Buzele i se mișcă – probabil că-i spunea ceva, dar șoapta ei fu acoperită de refrenul infernal al spectatorilor:

— Noi-vrem-biciul!

Tînăra își apăsă partea stîngă a pieptului cu amîndouă mîinile și pe fețișoara ei frumoasă, de păpușă, cu obrajii trandafirii, se ivi o expresie neclară, confuză, ciudată, de dorință tulburătoare. Ochii albaștri păreau să i se dilate și străluciră mai tare; și deodată, pe obraji i se prelinseră două lacrimi. Vorbi din nou, tot fără să fie auzită; apoi,

într-un gest brusc de patimă, întinse mâinile către Sălbatic și făcu un pas înainte:

— Noi-vrem-biciul! Noi-vrem-biciul!

Și dintr-o dată căpătară ceea ce voiau.

— Tîrfă!

Sălbaticul se repezise la ea ca turbat.

— Dihoriță!

Și, ca scos din minți, începu s-o biciuiască necruțător cu gîrbaciul.

Înspăimîntată, ea dădu să fugă, se împiedică și căzu în iarbă.

— Henry! Henry! strigă ea, dar însoțitorul ei îmbujorat la față fugise și se ascunsese după elicopter, în afara oricărei primejdii.

Cu un urlet triumfător, de încîntare, spectatori rupseră rîndurile. Se produse o adevărată năvală care convergea spre acel pol magnetic al atracției. Durerea era o oroare fascinantă.

— „Dospește, dezmațule, dospește!”¹ strigă frenetic Sălbaticul mînuind din nou biciul.

Curioșii se strînseră în jur flămînzi de senzații tari, împingîndu-se și călcîndu-se în picioare ca porcii la troacă.

— Ah, carnea, carnea! scrișni printre dinți Sălbaticul.

De data asta biciul se abătu asupra propriilor lui umeri.

— Ucide carnea, ucide-o!

Atrași de fascinația pe care o exercita asupra lor oroarea durerii, iar pe dinăuntru îmboldiți de acea deprindere a cooperării, de acea dorință de unanimitate și izbăvire pe care le-o implantase atît de adînc, fără putință de eradicare, condiționarea îndelungată, începură cu toții să mimeze frenezia dementă a gesturilor lui, lovindu-se unul

1. *Troilus și Cresida*, V, 2, 57, ed. cit., vol. 6, 1987, p. 89.

pe altul pe măsură ce Sălbaticul își pedepsea propria carne răzvrătită sau biciuia încarnarea aceea dolofană a josniciei care se zbuciuma în iarbă la picioarele lui.

— Ucide-o! Ucide-o! Ucide-o!... continuă să strige Sălbaticul.

Apoi, brusc, cineva începu să cînte „Orgie-beție“ și într-o clipă preluară cu toții refrenul și, cîntînd, începură să danseze. „Orgie-beție“ iar, și iar, și iar, lovindu-se ușurel, în măsura de șase pe opt. „Orgie-beție“...

Abia după miezul nopții își luă zborul ultimul elicopter. Abrutizat de *soma* și istovit de un acces îndelung de senzualitate, Sălbaticul dormea în tufăriș. Cînd se trezi, soarele era sus pe cer. Cîteva momente clipi ca o bufniță năucită de lumină; apoi, brusc, își aminti totul.

— O, Dumnezeule! Dumnezeul meu! – și-și acoperi ochii cu mîna.

În seara aceea, roiul de elicoptere care traversă bîzîind Spinarea Porcului forma un nor întunecat de zece kilometri. Toate ziarele fuseseră pline de descrieri ale orgiei izbăvirii din seara trecută.

— Sălbaticule! strigară primii sosiți, coborînd din elicopter. Domnule Sălbatic!

Nici un răspuns.

Ușa farului era întredeschisă. O dădură de perete și intrară în penumbra iscată de obloanele coborîte. Printr-o arcadă din capătul încăperii zăriră scara ce urca spre etajele superioare. Exact sub plafonul arcadei se legăna o pereche de picioare.

— Domnule Sălbatic!

Încet, încetișor, fără grabă, ca două ace de busolă, picioarele se-ntoarseră spre dreapta; nord, nord-est, est, sud-est, sud, sud-sud-vest. Apoi făcură o pauză și, după cîteva clipe, tot fără pic de grabă, se răsuciră spre stînga: sud-sud-vest, sud, sud-est, est...

În colecția TOP 10+ au apărut:

01. Vladimir Nabokov, *Lolita*
02. Jorge Luis Borges, *Aleph*
03. Bernhard Schlink, *Cititorul*
04. Norman Manea, *Întoarcerea huliganului*
05. Amos Oz, *Să cunoști o femeie*
06. Philip Roth, *Complexul lui Portnoy*
07. Dan Lungu, *Cum să uiți o femeie*
08. F.M. Dostoievski, *Jucătorul*
09. Dino Buzzati, *Deșertul tătarilor*
10. Aldous Huxley, *Minunata lume nouă*

În pregătire:

11. Haruki Murakami, *Pădurea norvegiană*
12. Florina Ilis, *Cruciada copiilor*
13. Ian McEwan, *Inocentul*
14. José Saramago, *Toate numele*

www.polirom.ro

Coperta : Carmen Parii
Tehnoredactor : Vasilica Zevoi

Bun de tipar : martie 2011. Apărut : 2011
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00 ; (0232) 21.41.11 ;
(0232) 21.74.40 (difuzare) ; E-mail : office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53 • C.P. 15-728
Tel. : (021) 313.89.78 ; E-mail : office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail : office@luminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA